

Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2009

Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven

januari 2010

Inhoud

1	Samenvatting	3
	1.1 Aard en omvang van criminaliteit tegen bedrijven	4
	1.2 Schade door criminaliteit	11
	1.3 Preventieve maatregelen	13
	1.4 Meldings- en aangiftegedrag	15
	1.5 Ervaring met en waardering van de politie	17
	1.6 Interne criminaliteit	17
	1.7 Belangrijkste resultaten 2009 ten opzichte van 2008	18
	1.8 Overzichtstabel resultaten 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 en 2009	20
2	Inleiding	24
3	Sectorrapport Bouw	28
4	Sectorrapport Detailhandel	76
5	Sectorrapport Horeca	131
6	Sectorrapport Transport	181
7	Sectorrapport Zakelijke dienstverlening	227
	Onderzoeksverantwoording	279
	Management Summary	281
	Bijlagen	

1 Samenvatting

De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB) heeft als doel inzicht te geven in het slachtofferschap van Nederlandse bedrijven en de maatregelen die zij nemen om de criminaliteit terug te dringen. De MCB maakt het mogelijk om op basis van feiten en cijfers te discussiëren over de veiligheid van bedrijven en de maatregelen die nodig zijn om de veiligheid te vergroten. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkelingen door de jaren heen.

De onderzoeksvragen die aan de MCB ten grondslag liggen, luiden:

- Wat is de aard en omvang van de criminaliteit tegen bedrijven in Nederland?
- Wat is de aard en omvang van de schade bij bedrijven als gevolg van deze criminaliteit?
- Welke preventieve maatregelen nemen bedrijven tegen criminaliteit?
- Hoe is het meldings- en aangiftegedrag van bedrijven als zij slachtoffer zijn van criminaliteit?
- Wat is de ervaring en waardering van bedrijven met betrekking tot het optreden van de politie?
- Zijn er verschillen tussen sectoren op bovenstaande aspecten?
- Hoe verhouden zich de uitkomsten van dit onderzoek tot de nulmeting van de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven die is uitgevoerd in 2004? Per sector gaat het daarbij vooral om het absolute aantal bedrijven dat met criminaliteit te maken krijgt, het totaal aantal delicten en de aard ervan.

Bovendien geven we antwoord op de vraag welk percentage van de bedrijven:

- criminaliteit als een probleem ervaart;
- preventieve maatregelen heeft genomen en/of deelneemt aan projecten;
- criminaliteit registreert;
- met een delict te maken heeft gehad;
- melding maakt van een delict bij de politie;
- tevreden is over de politie;
- te maken heeft met interne criminaliteit en hiertegen preventieve maatregelen neemt.

Het onderzoek is uitgevoerd in de volgende vijf¹ sectoren in het Nederlandse bedrijfsleven:

- Bouw;
- Detailhandel;
- Horeca;
- Transport;
- Zakelijke dienstverlening.

Het veldwerk heeft plaatsgevonden van 21 september tot en met 22 december 2009.

We presenteren in deze samenvatting een overkoepelende beschouwing van de resultaten uit het onderzoek. De vraag naar verschillen tussen sectoren wordt bij elk onderwerp apart beantwoord. We richten ons tevens op verschillen tussen de nulmeting in 2004 en de meting

¹ Van 2004 tot en met 2008 vond het onderzoek in dezelfde vijf sectoren plaats en op eenzelfde grote schaal.

in 2009. In paragraaf 1.7 rapporteren we significante verschillen tussen 2008 en 2009. In de vijf sectorrapporten bespreken we bovendien significante verschillen tussen branches binnen een sector en tussen bedrijven met een verschillende geografische ligging (stedelijke agglomeratie en regio).

In de overzichtstabel op pagina 22 en 23 treft u de belangrijkste cijfers per sector aan voor 2004 tot en met 2009. Tevens zijn in deze tabel de betrouwbaarheidsmarges opgenomen die nodig zijn om de cijfers op de juiste wijze te kunnen interpreteren en vergelijken. Door een doeltreffende steekproeftrekking en tussentijdse bijsturing van de steekproef middels variantie-analyses, is het grotendeels gelukt betrouwbaarheidsmarges te realiseren van 10% of minder.

1.1 Aard en omvang van criminaliteit tegen bedrijven

De resultaten van de MCB 2009 laten zien dat het totaal aantal gerapporteerde delicten ten opzichte van 2004 is gedaald. In 2004 werden 2,9 miljoen delicten gerapporteerd binnen de sectoren bouw, detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening. In 2009 is dit 2,3 miljoen.

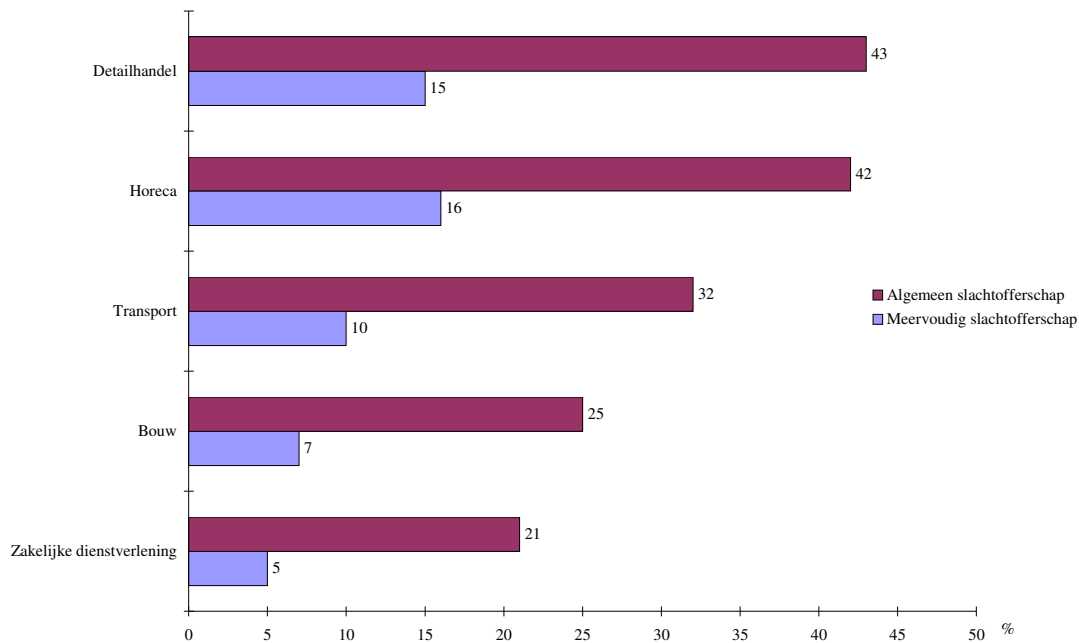
Bijna eenderde (30%) van alle bedrijfsvestigingen in de onderzochte sectoren heeft te maken met één of meer vormen van criminaliteit (algemeen slachtofferschap²). De detailhandel en de horeca zijn hiervan de sectoren die het meest geconfronteerd worden met criminaliteit. Het algemeen slachtofferschap is in *alle* sectoren significant gedaald ten opzichte van 2004. In 2004 had 49% van de bedrijven in de *detailhandel* te maken met één of meer vormen van criminaliteit, in 2009 is dit gedaald naar 43%. In de *horeca* was in 2004 47% van de bedrijven slachtoffer van criminaliteit, in 2009 is dit gedaald naar 42%. De *zakelijke dienstverlening* en de *bouw* hebben in 2009 relatief het minst met criminaliteit te maken; respectievelijk 21% en 25% van de vestigingen is daar slachtoffer van criminaliteit. Binnen de *transportsector* is eenderde (32%) van de vestigingen getroffen door criminaliteit.

Naast algemeen slachtofferschap presenteren we in tabel 1 ook meervoudig slachtofferschap³. Van alle bedrijven in de onderzochte sectoren is 9% van de vestigingen slachtoffer geweest van meer dan één type delict. Dit varieert van 5% in de zakelijke dienstverlening tot 16% in de horeca. Binnen *alle* sectoren is het meervoudig slachtofferschap gedaald ten opzichte van 2004.

² Algemeen slachtofferschap: als een bedrijfsvestiging in de afgelopen 12 maanden één of meerdere malen slachtoffer is geweest van een type delict.

³ Meervoudig slachtofferschap: als een bedrijfsvestiging in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van verschillende type delicten is geweest.

I | Algemeen en meervoudig slachtofferschap 2009 (in %)

Bron: TNS NIPO, 2009

Naast algemeen en meervoudig slachtofferschap, is het mogelijk om resultaten te presenteren naar type delict (tabel 2). In *alle* sectoren is het slachtofferschap van diefstal, inbraak, vernieling en geweld gedaald ten opzichte van 2004 (geweld in de sector bouw uitgezonderd). Er is wel een verschil in de mate waarin verschillende vormen van criminaliteit voorkomen in de vijf onderzochte sectoren. Zo worden *detailhandel*bedrijven relatief vaker getroffen door *diefstal* in vergelijking met het gemiddelde van alle sectoren tezamen (27% tegenover gemiddeld 12%). Het percentage bedrijven in de detailhandel waar diefstal voorkomt, is wel gedaald ten opzichte van 2004. Toen werd 32% van de bedrijven in de detailhandel getroffen door diefstal. In de sector transport en zakelijke dienstverlening echter, is het percentage door diefstal getroffen bedrijven het sterkst gedaald.

In de detailhandel en de horeca is het percentage bedrijven getroffen door *vernieling* het grootst. Voor *inbraak* geldt dat het percentage getroffen bedrijfsvestigingen in de horeca en het transport het hoogst is. Het deel van de vestigingen dat met *geweld* te maken kreeg, is door de jaren heen het hoogst in de horeca, gevolgd door de detailhandel.

2 | Slachtofferschap per type delict per sector van 2004 tot en met 2009 met significante verschillen tussen 2004 en 2009

% bedrijven met		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	13,3	14,5	16,6	20,1	11,0
	2005	12,6	13,1	14,5	17,9	8,7
	2006	12,2	10,9	12,6	16,5	8,5
	2007	12,3	10,9	13,6	15,9	8,2
	2008	10,5	10,2	13,7	13,6	7,2
	2009	10,3	9,9	14,6	14,8	6,1
	<i>verschil</i>	-23%	-32%	-12%	-26%	-45%
Diefstal	2004	11,8	31,7	17,0	14,7	6,2
	2005	11,0	30,1	16,3	12,4	5,0
	2006	11,2	27,8	14,7	11,5	5,1
	2007	11,5	27,0	14,8	11,6	4,4
	2008	9,3	28,4	14,6	9,7	3,9
	2009	10,0	27,2	13,9	9,9	3,5
	<i>verschil</i>	-15%	-14%	-18%	-33%	-44%
Vernielingen	2004	11,6	18,4	24,1	17,2	11,5
	2005	10,2	19,6	24,1	16,2	10,8
	2006	10,5	18,4	23,1	14,8	10,0
	2007	9,6	18,4	23,6	13,4	10,7
	2008	8,9	17,8	24,1	11,8	9,5
	2009	8,2	15,2	21,8	12,4	8,8
	<i>verschil</i>	-29%	-17%	-10%	-28%	-23%
Geweld	2004	2,2	6,7	10,0	7,3	3,6
	2005	1,6	6,2	9,1	5,3	2,8
	2006	2,0	5,2	9,1	5,2	2,9
	2007	1,8	5,0	8,9	4,6	2,9
	2008	1,8	5,6	9,1	4,2	2,8
	2009	1,7	5,4	8,0	4,6	2,6
	<i>verschil</i>	-	-19%	-20%	-37%	-28%

Bron: TNS NIPO, 2009

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004.

Alhoewel kennis over het percentage slachtofferbedrijven relevant is, is het even belangrijk om na te gaan *hoe vaak* slachtofferbedrijven zijn getroffen in het afgelopen jaar. Op basis van dit gegeven kan een schatting worden gemaakt van het totaal aantal delicten (tabel 3) en de ontwikkelingen ervan in de afgelopen jaren.

Tabel 3 laat zien dat in de bouw, de horeca, de transportsector en de zakelijke dienstverlening het aantal diefstallen ten opzichte van 2004 is gedaald. Tabel 3 maakt ook inzichtelijk dat *diefstal* in de detailhandel net als in 2004 de meest voorkomende vorm van criminaliteit is. Ten opzichte van 2004 is dit niet veranderd. In 2009 werden in de detailhandel ruim 1.5 miljoen diefstallen gepleegd. In tabel 3 is tevens te zien dat in de sector bouw *diefstal* ook de meest voorkomende vorm van criminaliteit is, ondanks dat het aantal gedaald is ten opzichte van 2004.

In de sectoren horeca, transport en zakelijke dienstverlening zijn *vernielingen* de meest voorkomende vorm van criminaliteit. Het aantal vernielingen is in bouw, detailhandel, horeca en transportsector gedaald ten opzichte van 2004. In de zakelijke dienstverlening is het aantal vernielingen gestegen ten opzichte van 2004. Ook het aantal *inbraken* is het afgelopen jaar in alle sectoren, gedaald in vergelijking met 2004.

Significante verschillen tussen 2004 en 2009 ten aanzien van het aantal delicten zijn weergegeven in tabel 3.

3 | Aantallen delicten per sector en type delict van 2004 tot en met 2009 met significante verschillen tussen 2004 en 2009

Delict		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	21.000	42.000	12.000	17.000	34.000
	2005	18.000	32.000	10.000	15.000	27.000
	2006	18.000	29.000	9.000	16.000	25.000
	2007	19.000	28.000	9.000	13.000	24.000
	2008	19.000	26.000	9.000	10.000	31.000
	2009	18.000	27.000	9.000	11.000	25.000
	<i>verschil</i>	-14%	-36%	-25%	-35%	-26%
Diefstal	2004	27.000	1.500.000	49.000	27.000	28.000
	2005	22.000	1.600.000	45.000	16.000	21.000
	2006	24.000	1.200.000	33.000	16.000	20.000
	2007	26.000	974.000	35.000	13.000	21.000
	2008	23.000	1.727.000	34.000	12.000	22.000
	2009	26.000	1.527.000	29.000	10.000	21.000
	<i>verschil</i>	-4%		-41%	-63%	-25%
Vernielingen	2004	24.000	86.000	38.000	19.000	47.000
	2005	18.000	88.000	37.000	19.000	38.000
	2006	19.000	89.000	38.000	18.000	39.000
	2007	16.000	92.000	39.000	15.000	46.000
	2008	23.000	93.000	38.000	11.000	53.000
	2009	18.000	71.000	32.000	14.000	48.000
	<i>verschil</i>	-25%	-17%	-16%	-26%	+2%
Geweld ⁴	2004	2,2	6,7	10,0	7,3	3,6
	2005	1,6	6,2	9,1	5,3	2,8
	2006	2,0	5,2	9,1	5,2	2,9
	2007	1,8	5,0	8,9	4,6	2,9
	2008	1,8	5,6	9,1	4,2	2,8
	2009	1,7	5,4	8,0	4,6	2,6
	<i>verschil</i>	-	-19%	-20%	-37%	-28%

Cijfers op grond van schattingen van respondenten

Bron: TNS NIPO, 2009

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004.

De verschillen zijn berekend op basis van afgeronde cijfers.

⁴ Gezien de beperkte incidentie van geweldsdelicten is het statistisch niet verantwoord om schattingen af te geven over het totaal aantal geweldsdelicten. De percentages in deze rij geven het slachtofferschap per sector weer waar geweld voorkomt.

Top10 procent van meest getroffen bedrijfsvestigingen per sector

In deze paragraaf onderscheiden we bedrijfsvestigingen die het meest te maken hebben gehad met criminaliteit. Hiertoe hebben we per branche 10 procent van de bedrijfsvestigingen geselecteerd met het grootste aantal gerapporteerde delicten. Deze groep noemen we de “de top10 procent meest getroffen bedrijven” en zetten deze af tegen bedrijfsvestigingen die minder zwaar getroffen zijn. Het doel van deze exercitie is te achterhalen of ondernemingen die zwaarder zijn getroffen door criminaliteit in 2009 specifieke kenmerken hebben.

Algemene kenmerken van de vestiging

Bedrijven met een eigen bedrijfsterrein en eigen transportmiddelen behoren vaker dan andere bedrijven tot de top10 procent van meest getroffen vestigingen. Ook bedrijven in het centrum van een stad behoren vaker dan gemiddeld tot de top10 procent bedrijven die het zwaarst getroffen worden door criminaliteit. Bedrijven buiten de stad zijn minder vaak aanwezig in deze top10 procent. Met name bedrijven gevestigd in een winkelcentrum, afzonderlijk bedrijfspand of bedrijventerrein zijn oververtegenwoordigd in de top10 procent van meest getroffen bedrijven.

Sectorspecifieke kenmerken en locatie

- Binnen de top10 procent getroffen bedrijven binnen de **bouw**sector zijn grond-, water- en wegenbouwbedrijven zwaarder vertegenwoordigd. Daarentegen zijn utiliteitsbouw, afwerkingsbedrijven, klus- en installatiebedrijven minder zwaar vertegenwoordigd in de top10 procent getroffen bedrijven.
- Onder de top10 procent getroffen bedrijven in de **detailhandel** bevinden zich veel bedrijven actief in de voedings- en genotmiddelen detailhandel, de algemeen assortiment detailhandel en drogisterijen en kleding detailhandel. Dit zijn drogisterijen en parfumerieën, maar ook apothekers en benzinstations. Deze bedrijven zijn relatief vaak in een winkelcentrum gevestigd. We zien dan ook dat onder de top10 procent getroffen bedrijven relatief veel bedrijven in een winkelcentrum gevestigd zijn.
- Binnen de **horeca** zijn cafés oververtegenwoordigd in het top10 cluster. Met name bedrijven in het centrum van een stad zijn relatief vaak vertegenwoordigd in de top10 procent getroffen bedrijven. Bedrijven die buiten de stad liggen zijn minder vaak dan gemiddeld te vinden in deze top10 procent.
- In de **transport**sector zijn tram- en taxibedrijven meer dan gemiddeld vertegenwoordigd in deze groep. De transportbedrijven met de meeste delicten zijn relatief vaak op een industrieterrein gevestigd en relatief weinig in een bedrijf dat is gevestigd bij een woonhuis. Zeevaart en pakhuizen zijn juist ondervertegenwoordigd in deze top10 procent.
- Binnen de **zakelijke dienstverlening** zitten reisbureaus en advocatenkantoren vaker dan gemiddeld in de top10 van meest getroffen bedrijven. Reclame- en economische adviesbureaus en architecten zijn juist minder vaak dan gemiddeld te vinden in de top10 procent meest getroffen bedrijven. Deze top10 procent bedrijven zijn relatief vaak te vinden in het centrum van een stad.

Bewustzijn van het probleem

Bedrijfsvestigingen die vaak door criminaliteit getroffen worden, zien criminaliteit ook vaker als een probleem voor de bedrijfsvoering. Relatief veel bedrijven in deze groep nemen maatregelen tegen criminaliteit en geven hier ook meer geld dan gemiddeld aan uit. Daarnaast registreren zij de voorgevallen criminaliteit vaker, laten zij zich vaker adviseren en doen zij vaker mee aan projecten.

Slachtofferschap

Naast het enkelvoudig slachtofferschap is bij deze groep ook het meervoudig slachtofferschap hoger. Het percentage van de zwaarst getroffen bedrijven, dat is geconfronteerd met meer dan één delictvorm, is gemiddeld 69% van de top10 procent bedrijven.

Tabel 4 laat zien hoeveel procent van alle delicten wordt gepleegd binnen de groep bedrijven die het meest wordt getroffen door criminaliteit. Naarmate het percentage in tabel 4 hoger is, is er sprake van een grotere concentratie van criminaliteit binnen een relatief kleine groep (top10 procent) bedrijven. Een voorbeeld: In de detailhandel wordt 65% van alle diefstallen (bijna 1 miljoen van de ruim 1.5 miljoen) gepleegd in de 10% meest getroffen vestigingen en 'slechts' 35% (ruim 500.000) in de overige vestigingen.

4 | Aandelen van totaal aantal delicten bij top10 procent meest getroffen bedrijven (%)

% van totaal aantal delicten	Inbraak	Diefstal	Vernielingen
Bouw	22	43	37
Detailhandel	5	65	9
Horeca	15	56	45
Transport	23	34	51
Zakelijke dienstverlening	16	40	32

Bron: TNS NIPO, 2009

De mate waarin het delict bovengemiddeld voorkomt, varieert sterk. De top10 procent van meest getroffen bedrijven krijgt meer dan gemiddeld met *diefstal* te maken. Voor de detailhandel en de horeca geldt dat 65% en 56% van alle diefstallen wordt gepleegd binnen de top10 zwaarst getroffen bedrijfsvestigingen. Het merendeel van de diefstallen vindt dus plaats bij een beperkt aantal vestigingen.

In de bouw en transport komt ruim een vijfde (respectievelijk 22% en 23%) van de *inbraken* voor bij de top10 bedrijven.

Behalve bij de detailhandel vinden bij de top10 meest getroffen bedrijven eenderde (32% van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening) tot de helft (51% van de bedrijven in transport) van de *vernielingen* plaats bij de top10 procent bedrijven.

1.2 Schade door criminaliteit

Om de kosten van de criminaliteit jegens bedrijven in kaart te brengen, houden we rekening met zowel directe en indirecte schade. Het totale schadebedrag van alle sectoren bij elkaar is *circa 599 miljoen euro*⁵. De totale schade door criminaliteit is daarmee gedaald ten opzichte van 2004 (toen 686 miljoen euro). Dit is een afname van 13%.

In tabel 5 is te zien dat vooral de detailhandel een relatief groot aandeel heeft in het totale schadebedrag; diefstal en inbraak vormen voor deze sector de grootste kostenpost. Wanneer er sprake is van een significante daling van de geschatte schade in 2009 ten opzichte van 2004, is dit in de tabel in procenten weergegeven. Opvallend is de toename van de schade door inbraak in de horeca (van € 18 miljoen naar € 21 miljoen). Dit is in 2009 gestegen met 17% ten opzichte van 2004, terwijl het totaal aantal inbraken juist is afgenomen. In de zakelijke dienstverlening is een toename van schade door vernielingen (van € 24 miljoen naar € 29 miljoen). Hier geldt een toename van 21% ten opzichte van 2004.

⁵ Dit is exclusief de schade door geweldsdelicten.

5 | Schadebedragen per sector en delict, in miljoenen euro's*- 2004 tot en met 2009

Schade in mln. euro's:		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	55	89	18	36	84
	2005	57	79	18	25	74
	2006	52	75	17	26	66
	2007	54	77	19	25	63
	2008	57	71	19	22	74
	2009	53	74	21	24	61
	<i>verschil</i>	-	-17%	+17%	-33%	-27%
Diefstal	2004	40	146	12	22	33
	2005	35	141	12	18	27
	2006	40	120	11	15	25
	2007	41	114	11	17	22
	2008	42	140	13	15	31
	2009	38	129	13	16	28
	<i>verschil</i>	-	-12%	-	-27%	-
Vernielingen	2004	15	34	12	10	24
	2005	15	34	10	9	22
	2006	15	30	10	7	20
	2007	14	32	11	8	22
	2008	14	33	11	6	29
	2009	14	29	11	6	29
	<i>verschil</i>	-	-15%	-	-40%	+21%
Overige	2004	9	11	2.3	4	30
	2005	5	11	2	4	21
	2006	7	10	2	3	18
	2007	5	9	2	3	16
	2008	5	11	2	2	25
	2009	9	9	5	2	28
	<i>verschil</i>	-	-	-	-50%	-
Totaal 2009		114	241	50	48	146
Overall geschatte schade 2004: 686 miljoen euro						
Overall geschatte schade 2009: 599 miljoen euro						

Bron: TNS NIPO, 2009

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

*Cijfers op grond van schattingen van respondenten in het onderzoek

1.3 Preventieve maatregelen

Verreweg de meeste bedrijven lijken zich goed bewust te zijn van het feit dat ze slachtoffer kunnen worden van criminaliteit (tabel 6). In alle sectoren neemt bijna driekwart (73%) van de bedrijven preventieve maatregelen. Binnen de bouwsector is dit lager, namelijk 63%. In de vier andere sectoren ligt dit aandeel hoger (detailhandel 80%, horeca 76%, transport 72% en dienstverlening 72%).

Bedrijven nemen meestal maatregelen met technische middelen. In het onderstaande overzicht is te zien dat bedrijven vaak kiezen voor het aanleggen van een alarm. Ook brengen veel bedrijven extra sloten aan op de deur en/of zetten camera's in.

6 | Percentage bedrijven dat preventieve maatregelen neemt, en percentage bedrijven dat onderstaande maatregelen toepast, 2009 (top 3 grijs gearceerd)

	Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zakelijke dienstverlening
Doet aan preventie:	63%	80%	76%	72%	72%
Alarm luid	37	54	53	48	51
Alarm stil	25	42	37	32	35
Extra sloten	29	23	22	22	28
Extra zwaar hang- en sluitwerk	17	12	13	10	18
Hekwerken	20	10	4	23	6
Beveiligingsdienst / portier	9	11	13	15	12
Extra verlichting	10	8	7	10	7
Camera's / infrarood	9	28	30	21	10

Bron: TNS NIPO, 2009

Het aantal bedrijven dat *advies* inwint over criminaliteitsbestrijding loopt per sector uiteen en groeit naarmate het bedrijf criminaliteit sterker als een probleem gaat ervaren.

In 2009 heeft 17% van de bedrijven advies ingewonnen tegen 19% in 2004. In de sectoren bouw, detailhandel en horeca is het aandeel bedrijven dat advies inwint niet aantoonbaar gedaald. In het transport en zakelijke dienstverlening is het percentage bedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie echter wel afgenomen. De *aard* van het advies heeft vooral betrekking op elektronische beveiliging en het voorkomen van diefstal.

Bedrijven die het meest getroffen worden door criminaliteit (top10 procent) winnen vaker advies in dan gemiddeld; het gaat om ruim twee keer zoveel bedrijven. Het advies betrof met name voorkomen van diefstal door derden en elektronische preventie.

7 | Percentage dat advies inwint of deelneemt aan projecten - 2004 tot en met 2009

Sector	% Advies inwinnen 2004	% Advies inwinnen 2005	% Advies inwinnen 2006	% Advies inwinnen 2007	% Advies inwinnen 2008	% Advies inwinnen 2009
Bouw	12	13	11	12	12	11
Detailhandel	25	24	22	23	24	25
Horeca	21	20	19	18	19	20
Transport	19	18	17	18	18	17 -11%
Zakelijke dienstverlening	17	15	15	15	14	14 -18%

Sector	% Project deelname 2004	% Project deelname 2005	% Project deelname 2006	% Project deelname 2007	% Project deelname 2008	% Project deelname 2009
Bouw	3	4	3	4	3	3
Detailhandel	6	6	6	6	7	7 +17%
Horeca	8	8	8	8	8	7
Transport	5	5	5	5	5	5
Zakelijke dienstverlening	4	4	4	4	4	4

Bron: TNS NIPO, 2009

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

Deelname aan *projecten* ter bestrijding van criminaliteit, openbare orde en beveiliging zijn een andere manier voor bedrijven om zich tegen criminaliteit te wapenen. Bovendien vormen projecten voor bedrijven een mogelijkheid om met andere, meer innovatieve vormen van criminaliteitsbestrijding bekend te raken. Tabel 7 geeft per sector het percentage bedrijven weer dat deel nam aan projecten in 2009.

Van de bedrijven die aan deze projecten meedoen (5% van totaal aantal bedrijven), richt 41% zich op het beveiligen van de omgeving en 37% op criminaliteitspreventie in algemene zin. Van alle bedrijven die aan beveiligingsprojecten deelnemen, neemt een kwart (26%) van de bedrijven deel aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit is meer dan in 2004 (toen 16%).

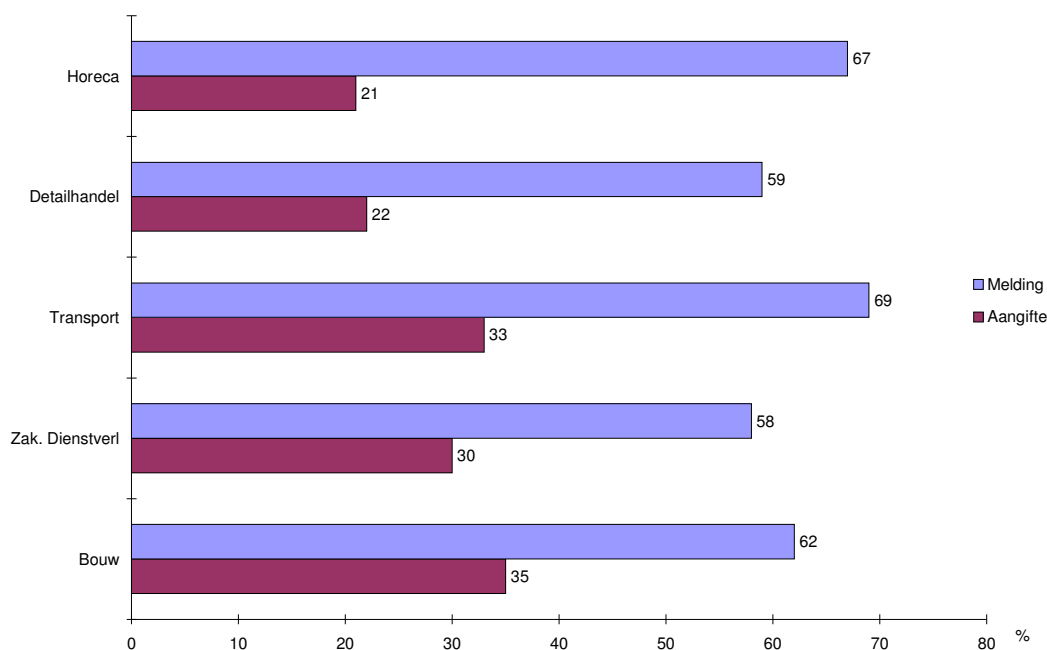
1.4 Meldings- en aangiftegedrag

Wanneer we het meldingsgedrag bekijken in alle vijf de sectoren samen, zien we dat in totaal 60% van de bedrijven in 2009 van één of meer delicten *melding*⁶ heeft gemaakt bij de politie. In 2004 was dit percentage 67%. Van de bedrijven die slachtoffer zijn geworden van één of meer delicten heeft 26% ook daadwerkelijk *aangifte* gedaan bij de politie. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen deed 28% van de bedrijven aangifte bij de politie⁷.

Meldings- en aangiftegedrag per sector

Als we inzoomen op de getroffen bedrijven per sector en hun meldings- en aangiftegedrag tegen elkaar afzetten, zien we duidelijke verschillen (grafiek 8). Als we deze verschillen uitdrukken in percentages hebben we een maat die de verhouding tussen melding en aangifte weergeeft. Deze maat heet het *verval*, waarmee het verlies zichtbaar wordt van het deel van de bedrijven dat uiteindelijk geen aangifte doet, maar wel de moeite neemt om melding te maken. Grafiek 8 toont bovenaan de sector met het grootste verval en onderaan de sector met het kleinste verval.

8 | *Verhouding tussen melding en aangifte van getroffen bedrijven per sector in 2009*

Bron: TNS NIPO, 2009

⁶ Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Het melden van een delict is het op de hoogte stellen van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus formeel binnen.

⁷ Deze percentages gelden voor alle bedrijven samen en zijn niet sectorgebonden.

Het verval is het grootst in de horeca: daar doet zeven op de tien bedrijven (69%) die een delict melden uiteindelijk geen aangifte (zie zowel grafiek 8 als tabel 9). Ook veel getroffen bedrijven in de detailhandel doen wel melding maar toch geen aangifte: het verval is daar bijna tweederde (63%). In de bouw nemen relatief de meeste getroffen bedrijven de moeite om zowel melding als aangifte te doen; het verval is daar ruim vier op de tien (44%).

9 | *Verval tussen meldings- en aangiftegedrag van getroffen bedrijven – 2004 tot en met 2009*

Sector		2004	2005	2006	2007	2008	2009
%							
Bouw	Melding	66	64	66	65	61	62
	Aangifte	37	37	36	36	34	35
	<i>Verval</i>	44%	42%	45%	45%	44%	44%
Detailhandel	Melding	64	63	61	61	58	59
	Aangifte	25	25	23	23	22	22
	<i>Verval</i>	61%	60%	62%	62%	62%	63%
Horeca	Melding	69	67	63	65	65	67
	Aangifte	22	22	21	20	18	21
	<i>Verval</i>	68 %	67 %	67%	69%	72%	69%
Transport	Melding	70	68	69	70	66	69
	Aangifte	35	33	35	35	33	33
	<i>Verval</i>	50%	51%	49%	50%	50%	52%
Zak. Dienst.	Melding	65	60	66	61	59	58
	Aangifte	31	31	32	30	31	30
	<i>Verval</i>	52%	48%	52%	51%	47%	48%

Bron: TNS NIPO, 2009

Meldings- en aangifte gedrag per type delict

Het onderzoek laat een verschil zien tussen het **meldingsgedrag** bij *inbraak* en het meldingsgedrag bij de andere vormen van criminaliteit. In totaal heeft 86% van de bedrijven die te maken hebben gehad met inbraak de politie hiervan op de hoogte gesteld. In alle sectoren wordt *inbraak* vaker gemeld dan de andere delicten. Zo wordt *diefstal* door 49% van alle bedrijven gemeld. In de detailhandel is melding bij het delict *diefstal* relatief het laagste met 45% en in de transportsector relatief het hoogste met 66%. *Vernieling* wordt door 46% van alle bedrijven gemeld. Binnen de horeca en detailhandel wordt het delict vernieling relatief het minst (44%) gemeld. Van alle bedrijven die te maken krijgen met *geweld*, meldt 59% dit. Dit is het laagst in de bouw (44%) en hoogst in de horeca (71%).

Per type delict verschilt de mate van verval. Zo is vooral bij *gewelddelicten* het aantal getroffen bedrijven dat melding maakt groter dan het aantal dat uiteindelijk aangifte doet (verval van 72%). Voor de meeste typen delicten komt het verval uit in de ordegröte van ruim de helft tot ruim tweederde. Relatief hoog is het verval bij *inbraak in de horeca* en de *detailhandel*. Bijna negen op de tien (87%) getroffen horecabedrijven maakt melding van

inbraak. Bijna één op de vijf bedrijven (18%) doet aangifte. In de detailhandel doet 89% melding en doet 23% daadwerkelijk aangifte van inbraak. Ook bij *gewelddelicten* zien we binnen de horeca en detailhandel een groot verval. Van de horecabedrijven doet 71% melding en 16% aangifte. In de detailhandel is dat 58% tegen 11%.

1.5 Ervaring met en waardering van de politie

De tevredenheid over het optreden van de politie is sinds 2004 toegenomen. Ruim de helft (52%) van alle bedrijven die contact heeft gehad met de politie naar aanleiding van een melding of aangifte, is hierover (zeer) tevreden. De tevredenheid varieert van 43% in de sectoren bouw en transport tot 59% in de sector horeca.

10 | Percentage bedrijven dat (zeer) tevreden over het optreden van de politie

Sector	% tevreden in 2004	% tevreden in 2005	% tevreden in 2006	% tevreden in 2007	% tevreden in 2008	% tevreden in 2009
Bouw	42	46	49	44	50	43
Detailhandel	51	55	59	57	59	57
Horeca	55	59	60	61	60	59
Transport	41	45	45	44	50	43
Zak. dienstverlening	50	50	50	54	48	48

Bron: TNS NIPO, 2009

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

De voornaamste redenen voor bedrijven om tevreden te zijn over de politie zijn de snelheid over het optreden van de politie (25%) en de klantvriendelijkheid (21%) van de politie.

Belangrijke redenen voor ontevredenheid zijn de perceptie dat de politie geen actie onderneemt naar aanleiding van de melding of aangifte (16%) en het ontbreken van zichtbaar resultaat (15%). Deze redenen worden wel minder vaak genoemd dan in 2004 (toen beide 19%). Ook het gebrek aan terugkoppeling (16%) wordt genoemd. Dit is toegenomen ten opzichte van 2004 (6%).

1.6 Interne criminaliteit

In de MCB van 2006 is voor het eerst specifiek aandacht besteed aan interne criminaliteit. In 2007, 2008 en 2009 hebben we dit herhaald. Interne criminaliteit definiëren we als diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. We maken in deze paragraaf een vergelijking met 2006.

Het percentage bedrijven dat te maken heeft gehad met interne criminaliteit in 2009 wijkt niet af van 2006. In totaal is 5% van alle bedrijfsvestigingen in aanraking gekomen met interne

criminaliteit⁸. Dit loopt uiteen van 9% in de sector horeca en 8% in de detailhandel tot 2% in de zakelijke dienstverlening. De interne criminaliteit in de detailhandel is toegenomen ten opzichte van 2006 (toen 7%). In deze sector zien we tevens een variatie naar type bedrijf: zo geeft 25% van de supermarkten aan met interne criminaliteit te maken te hebben tegen gemiddeld 8% in de gehele sector. In de sectoren transport en bouw heeft 5% van de bedrijven te maken gehad met interne criminaliteit.

De meest getroffen maatregel om interne criminaliteit tegen te gaan is het controleren van referenties bij de aanname van nieuw personeel (52% van de bedrijven). Ten opzichte van 2006 is deze maatregel in 2009 vaker toegepast (toen 41%). Daarnaast stelt 44% van de bedrijven regels op voor het eigen personeel met betrekking tot interne criminaliteit. Ook dit is toegenomen ten opzichte van 2006 (toen 36%). Vier op de tien bedrijven (39%) doet standaard aangifte na het constateren van interne criminaliteit. Ook hier is sprake van een toename ten opzichte van 2006 (toen 30%).

1.7 Belangrijkste resultaten 2009 ten opzichte van 2008

In de rapportage vergelijken we 2009 met de nulmeting van 2004. Het is echter interessant om ook een beeld te krijgen van de ontwikkelingen ten opzichte van 2008. Daarom beschrijven we in deze paragraaf de meest in het oog springende verschillen ten opzichte van 2008.

Slachtofferschap

Over alle sectoren heen is het algemeen slachtofferschap, de bedrijven die met één of meer soorten delicten in aanraking zijn geweest, afgenomen. In 2009 is dit 30% tegenover 32% in 2008. Het algemeen slachtofferschap is afgenomen in de sectoren detailhandel, horeca en zakelijke dienstverlening. Dit geldt in de detailhandel en zakelijke dienstverlening ook voor het meervoudig slachtofferschap.

In de detailhandel zijn ruim vier op de tien (43%) van de bedrijven slachtoffer van één of meer delicten. In 2008 gold dit nog voor 46% van de bedrijven. Het meervoudig slachtofferschap is in de detailhandel gedaald van 16% naar 15%. In de horeca is in 2009 42% van de bedrijven slachtoffer van één of meer delicten. Dit is afgenomen ten opzichte van 2008 toen nog 44% slachtoffer was van één of meer delicten. Het meervoudig slachtofferschap is in deze sector wel gelijk gebleven. Ook in de zakelijke dienstverlening is het aantal slachtoffers van één of meer delicten gedaald. In 2008 was bijna een kwart (23%) slachtoffer van criminaliteit. In 2009 is dit gedaald naar 21%. Ook het meervoudig slachtofferschap is in deze sector gedaald. In 2009 is het meervoudig slachtofferschap met bijna een procent gedaald.⁹

⁸ Dit is inclusief eenmanszaken. Zie sectorrapporten voor exacte verdeling naar branche.

⁹ Door afronding op hele getallen is in beide jaren het meervoudig slachtofferschap 5%. Echter in 2008 was dit onafgerond 5,4% en in 2009 4,5%. Dit is een significant verschil.

De mate waarin criminaliteit als probleem wordt ervaren, is in bijna alle sectoren niet gedaald. De sector transport vormt hier een uitzondering op. De probleemervaring is in deze sector juist toegenomen naar 28%. In 2008 bedroeg dit percentage 25%.

In vergelijking met 2008 is het aantal bedrijven dat preventieve maatregelen neemt gelijk gebleven. Dit geldt voor alle sectoren.

Voor alle sectoren samen zien we dat de tevredenheid over het optreden van de politie niet is veranderd ten opzichte van 2008. Wanneer we naar elke sector apart kijken zien we dat in de sectoren bouw en transport de tevredenheid is afgenomen. Voor beide sectoren geldt dat in 2008 nog de helft van de bedrijven tevreden was over de politie (50%). In 2009 is dit gedaald naar 43% van de bedrijven. Binnen de andere sectoren is de tevredenheid over de politie onveranderd.

Inbraak

Het percentage bedrijven dat met inbraak te maken heeft, is ten opzichte van 2008 in de meeste sectoren gelijk gebleven. Alleen in de sector zakelijke dienstverlening is het afgenomen. In de dienstverlening heeft 6% van de bedrijven in 2009 te maken gehad met inbraak, terwijl dit in 2008 nog voor 7% van de bedrijven gold. Ook het *aantal* delicten in deze sector is gedaald van 31.000 naar 25.000. De raming van de totale schade die hiermee gepaard gaat is gedaald van € 74 miljoen naar € 61 miljoen.

In de overige sectoren is de frequentie waarmee inbraak voorkomt en daarmee het aantal delicten gelijk gebleven ten opzichte van 2008.

Diefstal

Het percentage bedrijven dat met diefstal te maken heeft, is in vergelijking met 2008 niet veranderd. Alleen in de detailhandel is de *schade* die gepaard gaat met diefstallen afgenomen ten opzichte van 2008. In 2009 is er € 129 miljoen schade veroorzaakt binnen de detailhandel door diefstal. In 2008 was dit nog € 140 miljoen.

Vernieling

In de sectoren detailhandel en horeca is het percentage bedrijven dat te maken heeft met vernielingen afgenomen ten opzichte van 2008. In de detailhandel heeft in 2009 15% te maken met vernielingen. Daarnaast is de frequentie waarmee vernielingen voorkomen ook afgenomen van gemiddeld 3,4 per bedrijf in 2008 naar 3,0 in 2009. Daarmee is ook het totaal *aantal* vernielingen afgenomen van 93.000 naar 71.000 samen met de *geschatte totale schade* van € 33 miljoen naar € 29 miljoen. In de horeca is het percentage bedrijven dat is getroffen door vernielingen gedaald naar 22% (in 2008 was dit nog 24%). De gemiddelde frequentie waarmee vernielingen voorkomen bij de horecabedrijven wijkt niet af. Het totale *aantal* vernielingen binnen de horeca sector echter wel: van 38.000 in 2008 naar 32.000 in 2009.

Geweld

Het percentage bedrijven dat in aanraking is gekomen met geweld verschilt niet noemenswaardig ten opzichte van 2008. Alleen in de horeca zien we dat het percentage bedrijven dat in aanraking is geweest met geweld is afgenomen. In 2009 heeft 8% van de

horecabedrijven last van een geweldsdelict. In 2008 was dit nog 9%. De gemiddelde frequentie waarmee horecabedrijven in aanraking komen met geweld wijkt in alle sector niet af van 2008.¹⁰

1.8 Overzichtstabel resultaten 2004 tot en met 2009

Tot slot vindt u op de volgende twee pagina's een samenvattende tabel, waarin de meest relevante cijfers voor de jaren 2004 tot en met 2009 per sector staan weergegeven. Hierbij zijn de significante verschillen tussen 2009 en 2004 in kaart gebracht.

¹⁰ Door het lage aantal waarnemingen van geweld kunnen we geen betrouwbare uitspraken doen over het totaal aantal delicten voor deze vorm van criminaliteit.

2004 - 2009							Detail-handel					
	Bouw 2004	Bouw 2005	Bouw 2006	Bouw 2007	Bouw 2008	Bouw 2009	Detail- handel 2004	Detail- handel 2005	Detail- handel 2006	Detail- handel 2007	Detail- handel 2008	Detail- handel 2009
Steekproefomvang (afgerond) n	5.700	6.400	5.800	6.700	3.400	5.500	8.800	9.000	11.800	10.700	12.400	11.900
% ervaart criminaliteit als een probleem (enigszins + ernstig)	25	22	22	22	19	19**	42	40	37	36	35	35**
% neemt prevent. maatregelen	66	65	64	64	63	63**	81	82	80	81	80	80
% registreert criminaliteit	16	18	18	18	17	16	22	24	24	26	25	24**
% neemt deel aan projecten	3	4	3	4	3	3	6	6	6	6	7	7**
% is tevreden over de politie (tevreden + zeer tevreden)	42	46	49	44	50	43	51	55	59	57	59	57**
Slachtofferschap												
% slachtofferschap algemeen	30	28	28	27	25	25**	49	49	45	45	46	43**
% meervoudig slachtofferschap	10	8	9	8	7	7**	20	19	17	16	16	15**
Inbraak												
% bedrijven waar voorkomt	13	13	12	12	11	10**	15	13	11	11	10	10**
Gemiddelde frequentie	2,2	2,0	2,1	2,1	2,0	1,9**	1,9	1,6	1,7	1,7	1,6	1,7**
Raming totaal aantal delicten	21.000	18.000	18.000	19.000	19.000	18.000*	42.000	32.000	29.000	28.000	26.000	27.000**
Relatieve marge aantallen	8,1%	6,9%	7,6%	7,3%	11,2%	8,6%	6,4%	7,0%	6,2%	6,6%	6,7%	6,8%
Raming totale schade (mln €)	€ 55	€ 57	€ 52	€ 54	€ 57	€ 53	€ 89	€ 79	€ 75	€ 77	€ 71	€ 74**
Relatieve marge bedragen	8,9%	7,6%	8,8%	8,3%	10,4%	9,4%	6,6%	7,9%	6,6%	7,1%	6,6%	6,7%
% getroffen dat melding doet	84	87	86	86	80	83	88	87	88	89	87	89
% getroffen dat aangifte doet	41	47	45	45	43	43	26	25	25	25	24	23
Diefstal												
% bedrijven waar voorkomt	12	11	11	12	9	10**	32	30	28	27	28	27**
Gemiddelde frequentie	3,5	3,0	3,2	3,4	2,8	3,1	31,9	35,4	28,4	24	37,7	34,8
Raming totaal aantal delicten	27.000	22.000	24.000	26.000	23.000	26.000*	1.500.000	1.600.000	1.200.000	974.000	1.727.000	1.527.000
Relatieve marge aantallen	10,4%	9,0%	9,7%	8,8%	11,9%	12,7%	8,5%	10,7%	7,6%	8,4%	8,1%	7,5%
Raming totale schade (mln €)	€ 40	€ 35	€ 40	€ 41	€ 42	€ 38	€ 146	€ 141	€ 120	€ 114	€ 140	€ 129**
Relatieve marge bedragen	10,7%	9,8%	10,6%	11,3%	14,5%	14,0%	5,0%	4,7%	4,6%	4,7%	4,2%	4,2%
% getroffen dat melding doet	51	51	51	54	55	53	47	48	45	47	44	45
% getroffen dat aangifte doet	31	31	29	33	31	31	18	19	17	18	16	16
Vernieling												
% bedrijven waar voorkomt	12	10	11	10	9	8**	18	20	18	18	18	15**
Gemiddelde frequentie	3,1	2,7	2,8	2,7	3,0	2,6	3,2	3,1	3,4	3,4	3,4	3,0
Raming totaal aantal delicten	24.000	18.000	19.000	16.000	23.000	18.000*	86.000	88.000	89.000	92.000	93.000	71.000**
Relatieve marge aantallen	12,7%	11,3%	10,9%	10,6%	18,6%	13,6%	7,9%	8,5%	8,5%	8,6%	8,5%	8,4%
Raming totale schade (mln €)	€ 15	€ 15	€ 15	€ 14	€ 14	€ 14	€ 34	€ 34	€ 30	€ 32	€ 33	€ 29**
Relatieve marge bedragen	10,7%	9,4%	10,2%	12,1%	13,4%	12,4%	6,6%	6,5%	5,8%	6,1%	5,5%	6,5%
% getroffen dat melding doet	46	46	47	48	48	48	46	44	44	47	45	44
% getroffen dat aangifte doet	25	24	24	24	27	26	17	18	17	19	18	17
Geweld												
% bedrijven waar voorkomt	2	2	2	2	2	2	7	6	5	5	6	5**
Relatieve marge percentage	18,4%	15,3%	17,1%	15,0%	21,4%	16,5%	7,5%	9,9%	6,9%	8,9%	7,1%	9,0%
Gemiddelde frequentie	3,3	2,5	2,8	2,2	2,1	4,6	4,5	4,9	4,8	4,0	5,5	4,7
% getroffen dat melding doet	56	42	40	43	36	44	59	57	52	54	55	58
% getroffen dat aangifte doet	30	23	17	19	12	18	15	14	12	12	14	11
Overige vormen criminaliteit												
% bedrijven waar voorkomt	3	3	4	3	3	3	6	5	5	5	5	5*
Gemiddelde frequentie	11,5	5,8	6,5	3,1	3,0	3,7*	18,9	24,1	11,8	17	14,9	13,3
Raming totaal aantal delicten	27.000	14.000	16.000	7.000	8.000	11.000*	170.000	200.000	86.000	118.000	118.000	109.000
Raming totale schade (mln €)	€ 8,5	€ 5	€ 7	€ 5	€ 5	€ 9	€ 11	€ 11	€ 10	€ 9	€ 11	€ 9
% getroffen dat melding doet	36	39	37	35	28	28	46	43	44	47	42	41
% getroffen dat aangifte doet	18	18	16	15	13	17	18	19	16	16	14	14

*significant verschil 2004-2009 met 95% betrouwbaarheid (significantieniveau van 5%)

**zeer significant verschil 2004-2009 met 99% betrouwbaarheid (significantieniveau van

Horeca						Transport						Zakelijke dienstverl.					
2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009
8.900	9.500	6.200	6.600	6.600	6.100	6.500	3.900	4.800	3.600	3.000	3.400	7.800	9.300	9.000	10.100	12.100	10.400
34	32	30	31	30	31**	38	34	32	31	25	28**	22	19	19	18	16	15**
77	77	77	76	76	76	73	72	71	71	73	72	74	76	75	75	72	72**
18	20	20	22	22	22**	26	27	26	28	27	27	17	18	19	20	18	17
8	8	8	8	8	7	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4
55	59	60	61	60	59*	41	45	45	44	50	43	50	50	50	54	48	48
47	45	43	43	44	42**	42	39	37	34	31	32**	29	26	25	24	23	21**
19	18	16	17	17	16**	16	14	12	12	10	10**	8	6	6	6	5	5**
17	15	13	14	14	15**	20	18	17	16	14	15**	11	9	9	8	7	6**
1,8	1,7	1,8	1,7	1,6	1,6**	2,9	2,9	3,2	2,8	2,7	2,5**	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7
12.000	10.000	9.000	9.000	9.000	9.000**	17.000	15.000	16.000	13.000	10.000	11.000**	34.000	27.000	25.000	24.000	31.000	25.000**
6,5%	6,5%	10,3%	8,6%	7,9%	7,8%	7,9%	9,9%	10,9%	10,7%	13,4%	11,4%	7,2%	7,2%	7,6%	7,4%	9,3%	8,4%
€ 18	€ 18	€ 17	€ 19	€ 19	€ 21*	€ 36	€ 25	€ 26	€ 25	€ 22	€ 24**	€ 84	€ 74	€ 66	€ 63	€ 74	€ 61**
7,7%	7,9%	9,8%	9,2%	8,9%	9,1%	7,8%	9,3%	9,5%	10,2%	11,4%	10,8%	8,0%	8,1%	8,3%	7,9%	8,0%	9,9%
88	89	87	89	88	87	83	83	80	85	82	80	89	90	87	88	88	86
20	19	20	20	15	18	35	36	35	38	39	32	36	39	34	33	40	35
17	16	15	15	15	14**	15	12	12	12	10	10**	6	5	5	4	4	4**
7,2	6,9	5,6	5,9	5,9	5,2**	6,6	4,6	4,8	4,2	4,2	3,6**	2,8	2,6	2,4	2,9	2,4	2,5
49.000	45.000	33.000	35.000	34.000	29.000**	27.000	16.000	16.000	13.000	12.000	10.000**	28.000	21.000	20.000	21.000	22.000	21.000**
12,4%	12,6%	12,9%	17,0%	14,7%	13,7%	17,0%	14,0%	18,2%	16,3%	19,6%	14,1%	16,1%	12,1%	13,3%	14,9%	11,8%	16,5%
€ 12	€ 12	€ 11	€ 11	€ 13	€ 13	€ 22	€ 18	€ 15	€ 17	€ 15	€ 16**	€ 33	€ 27	€ 25	€ 22	€ 31	€ 28
9,5%	10,8%	11,3%	10,9%	13,2%	18,0%	10,7%	11,7%	13,8%	14,4%	16,9%	17,4%	12,1%	11,8%	12,1%	12,4%	12,6%	14,2%
45	44	41	42	44	48	63	63	60	65	61	66	65	59	67	61	60	64
19	19	17	16	19	22	35	33	32	36	31	35	40	33	39	35	38	37
24	24	23	24	24	22**	17	16	15	13	12	12**	12	11	10	11	10	9**
4,1	4,1	4,3	4,3	4,2	3,8	4,0	4,3	4,4	4,0	3,5	4,1	2,5	2,2	2,5	2,7	2,5	2,4
38.000	37.000	38.000	39.000	38.000	32.000*	19.000	19.000	18.000	15.000	11.000	14.000**	47.000	38.000	39.000	46.000	53.000	48.000*
7,3%	8,3%	10,0%	9,0%	9,8%	10,6%	10,5%	15,3%	14,0%	14,9%	17,9%	20,8%	11,0%	8,6%	12,3%	11,1%	9,8%	11,4%
€ 12	€ 10	€ 10	€ 11	€ 11	€ 11	€ 10	€ 9	€ 7	€ 8	€ 6	€ 6**	€ 24	€ 22	€ 20	€ 22	€ 29	€ 29**
6,0%	6,8%	7,2%	6,7%	7,0%	8,6%	8,8%	10,9%	10,6%	12,3%	14,1%	12,8%	8,6%	8,6%	9,2%	8,0%	8,1%	9,9%
46	45	45	44	44	44	50	50	47	49	45	52	47	46	48	47	45	46
14	15	13	14	13	14	22	22	23	23	22	22	21	26	23	24	24	25
10	9	9	9	9	8**	7	5	5	5	4	5**	4	3	3	3	3	3**
6,4%	6,8%	8,2%	7,7%	7,9%	8,7%	9,0%	13,9%	12,3%	13,9%	19,5%	14,9%	10,9%	12,8%	11,9%	10,7%	9,2%	9,5%
4,3	4,1	3,8	4,2	4,8	5,0	6,7	6,8	4,5	12,5	10,6	12,6	3,6	3,4	3,8	5,7	4,1	4,6
68	64	66	67	67	71	56	59	56	53	52	62	55	53	53	56	50	56
17	16	16	16	12	16	22	18	23	21	19	24	21	21	22	20	20	21
7	5	5	5	6	5**	5	5	4	4	4	4**	7	6	5	6	6	5**
14,6	19,8	15,9	13	7,5	11,4	21,3	33,6	22,1	14,3	9,2	9,2*	36,8	31,3	33,5	60,6	38,8	13,3**
40.000	42.000	33.000	27.000	17.000	23.000	33.000	49.000	26.000	15.000	11.000	10.000**	440.000	340.000	300.000	580.000	547.000	174.000**
€ 2,3	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2	€ 5	€ 4	€ 4	€ 3	€ 3	€ 2	€ 2*	€ 30	€ 21	€ 18	€ 16	€ 25	€ 28
52	54	52	57	49	52	45	39	48	46	50	44	29	28	29	30	27	31
12	15	15	18	12	14	24	17	21	19	21	23	13	14	13	16	14	15

Significanties zijn gebaseerd op niet afgeronde cijfers

2 Inleiding

Informatie voor beleid op het gebied van criminaliteitsbeheersing en veiligheid

De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB) heeft als doel ontwikkelingen in het slachtofferschap van criminaliteit bij Nederlandse bedrijven vast te stellen en inzicht te geven in de maatregelen die bedrijven nemen om de criminaliteit terug te dringen. Daarnaast dient het informatie op te leveren over de maatschappelijke effecten van het veiligheidsbeleid. De MCB maakt het mogelijk om op basis van feiten en cijfers te discussiëren over de veiligheid van bedrijven en de maatregelen die nodig zijn om de veiligheid te vergroten.

Onderzoek omtrent veiligheid in de samenleving heeft een hoge attentiewaarde. Burgers en bedrijven hechten groot belang aan de veiligheid in de samenleving en het onderwerp staat hoog op de politieke agenda. Dit noopt tot consciëntieus onderzoek naar de feiten en cijfers over criminaliteit en veiligheid in het bedrijfsleven, die onweerlegbaar dienen te zijn. De MCB voorziet hierin.

Nulmeting in 2004

Na het verschijnen van het Veiligheidsprogramma 'Naar een veiliger samenleving' in oktober 2002, dient stelselmatig over de voortgang van het programma en de bereikte maatschappelijke effecten aan de Tweede Kamer gerapporteerd te worden. Op het terrein van de criminaliteit bij het bedrijfsleven worden hiervoor met name twee indicatoren gehanteerd: *diefstal bij de detailhandel* en *geweld bij het bedrijfsleven*. Deze indicatoren gelden ook voor het programma VbbV (Veiligheid begint bij Voorkomen).

Om de criminaliteits- en veiligheidssituatie voor het gehele Nederlandse bedrijfsleven te onderzoeken, werd in 2002 het MBI (Monitor Bedrijven en Instellingen) onderzoeksinstrument ontwikkeld en ingezet. Echter de spreiding van deze meting bleek voor het aantal delicten aanzienlijk te zijn. In 2004 is daarom besloten om de steekproefomvang met een factor zeven te verhogen om op deze manier hogere betrouwbaarheidsmarges te garanderen en nauwkeuriger schattingen af te geven. Het onderzoek kreeg tevens een andere naam, *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven* (MCB), omdat vanaf 2004 alleen nog bedrijven en geen instellingen in het onderzoek zijn meegenomen. De meting in 2004 fungeert als nulmeting.

Vergelijkbare aanpak in vervolgmetingen

In navolging van MCB 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 is in 2009 een nieuwe meting uitgevoerd. Door een ongewijzigde aanpak is vergelijking tussen de metingen mogelijk (gemaakt). De eis was een goede vergelijking te kunnen maken met de resultaten van de nulmeting – de MCB meting van 2004. De opzet van het onderzoek is daarom ongewijzigd wat omvang en inhoud betreft. In dit rapport wordt vooral een vergelijking met de resultaten uit 2004 gemaakt.

Het onderzoek is in 2009 – net als in voorgaande jaren – gericht op de volgende **vijf sectoren**:

- Detailhandel
- Bouw
- Horeca
- Transport
- Zakelijke dienstverlening

In de MCB zijn vragen gesteld over inbraak, diefstal, vernieling, geweld en overige criminaliteit. In 2006 zijn voor het eerst ook vragen gesteld over interne criminaliteit, waaronder we in dit geval diefstal van geld of goederen door het eigen personeel verstaan. Bij resultaten met betrekking tot interne criminaliteit maken we dan ook de vergelijking tussen 2009 en 2006 en niet met 2004.

Gebruikers

De primaire gebruikers van dit onderzoek zijn de ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De informatie uit de MCB dient voor het sturen van het veiligheidsbeleid en ter politieke verantwoording. Daarnaast is er een brede kring van andere (potentiële) gebruikers met voor elk een specifieke gebruikswaarde:

- *bedrijven en koepelorganisaties*: de MCB biedt zicht op de criminaliteitsproblemen in de eigen sector, een overzicht van de eigen inspanningen en die van de politie. Daarnaast kan de MCB bedrijven mobiliseren voor een gezamenlijke aanpak van veiligheidsproblemen;
- *gemeenten en de politiekorpsen* die een belangrijke rol vervullen bij de handhaving van veiligheid;
- *andere ministeries*: op departementaal niveau biedt de monitor beleidsinformatie, zowel over de ontwikkeling van criminaliteit als over de inspanningen van de politiekorpsen en bedrijven. Aangezien veiligheid een belangrijk aspect is van de kwaliteit van het ondernemersklimaat, heeft ook het ministerie van Economische Zaken steeds meer aandacht voor het onderwerp.

Opzet van de rapportage

Deze rapportage bevat de resultaten voor de MCB meting 2009. Bij het opstellen van dit rapport is gekozen voor een beschrijvende weergave van de criminaliteits- en veiligheids-situatie in vijf sectoren. Door de aard van de gestelde vragen en de zeer grote steekproefomvang (37.236 ondervraagde bedrijfsvestigingen) leent het onderzoek zich goed voor het bestuderen van operationele en beleidsvoorbereidende vraagstukken. Zo is in dit rapport na te lezen hoe beleid van de overheid in de cijfers tot uitdrukking komt, bijvoorbeeld als het gaat om het terugbrengen van criminaliteit, het stimuleren van ondernemers tot het nemen van maatregelen of het vergroten van de tevredenheid van ondernemers met het optreden van de politie. Het spiegelen van de onderzoeksuitkomsten aan beleidsdoelstellingen behoort echter niet tot de verstrekte opdracht.

De *delicten* staan centraal in de rapportage: in het bijzonder het vaststellen van het aantal gepleegde delicten. Per delict behandelen we voorts een aantal zaken: mate waarin delict voorkomt, schade, meldings- en aangiftegedrag en (mogelijk) daderschap. Het melden van

een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Het melden van een delict is het op de hoogte stellen van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus formeel binnen. Ook beschrijven we de tevredenheid van bedrijven met het optreden van de politie.

Waar relevant wordt in een sectorrapport een uitsplitsing gepresenteerd naar *branche, regio en stedelijke ligging (agglomeratie)*. Voor de vergelijking naar regio is het uitgangspunt de indeling naar de Nielsen-gebieden, een in de marketing gebruikelijke indeling van Nederland in vijf gebieden. Het betreft de volgende vijf regio's:

- 1) de Randstad: de steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag met randgemeenten;
- 2) het westen: de overige gemeenten in de provincies Zuid Holland, Noord Holland en Utrecht;
- 3) het noorden: de provincies Groningen, Friesland en Drenthe;
- 4) het oosten: de provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland;
- 5) het zuiden: de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

In bijlage 1 is weergegeven hoe deze gebieden zich verhouden tot de bestaande politieregio's.

Het onderscheid naar agglomeratie betreft drie groepen bedrijven, namelijk:

- 1) vestigingen die in het centrum van een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd;
- 2) vestigingen die aan de rand van een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd;
- 3) vestigingen die buiten een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd.

In verband met de leesbaarheid spreken we in de rest van dit rapport niet meer over 'stedelijke agglomeratie' maar voornamelijk over 'stedelijke ligging' en 'stad'.

De bedrijven zijn op *vestigingsniveau* ondervraagd. Omwille van de leesbaarheid spreken wij in het vervolg ook wel over bedrijven of organisaties in plaats van vestigingen.

In de sectorrapporten maken we een vergelijking met de resultaten uit 2004. Alléén indien de resultaten van 2009 *significant* verschillen ten opzichte van 2004 benoemen we dit en vermelden we het verschil. Wanneer er dus *geen* significante verschillen zijn tussen 2004 en 2008 vermelden we dit *niet*.

Dit geldt ook voor de uitsplitsingen die worden gemaakt naar *branche, regio en stedelijke ligging*. Indien er geen noemenswaardige verschillen zijn tussen de uitsplitsingen ten opzichte van het totaal, maken we er geen melding van in de rapportage. Alleen wanneer sprake is van significante verschillen maken we er melding van.

Nauwkeurigheid van de resultaten

De resultaten die wij in dit rapport presenteren, zijn gebaseerd op steekproefonderzoek. Dit betekent dat voor de uitkomsten een bepaalde mate van nauwkeurigheid geldt. De betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de meting in 2009 hebben zwaar gewogen in de onderzoeksopzet.

In het rapport vermelden wij onderaan grafieken en tabellen altijd de basis. De *basis* is het ongewogen aantal ondervraagde vertegenwoordigers van bedrijfsvestigingen waarop die resultaten zijn berekend. De basis geeft een indicatie van de betrouwbaarheid van de resultaten. Het Handboek MCB bevat een uitgebreide methodologische verantwoording, waarin nader wordt ingegaan op onder andere de betrouwbaarheidsmarges. De cijfers die in grafieken en tabellen staan vermeld, zijn gewogen op sector en vestigingsgrootte.

Wanneer sprake is van relevante significante verschillen bijvoorbeeld tussen sectoren, branches, regio's of stedelijke ligging, besteden wij daar bij de bespreking aandacht aan. In de andere gevallen kunt u aannemen dat de verschillen vanuit statistisch oogpunt onvoldoende betekenisvol zijn om te vermelden. Het Handboek bevat een meer gedetailleerde methodologische verantwoording.

Amsterdam,
Januari 2010

3 Sectorrapport Bouw

Inhoud sector Bouw

	Kerncijfers sector Bouw	30
	Achtergrondkenmerken bouwsector	32
1	Slachtofferschap criminaliteit	33
1.1	Slachtofferschap algemeen	33
1.2	Meervoudig slachtofferschap	33
1.3	Probleemervaring criminaliteit	34
2	Registratie criminaliteit	36
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding	36
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	36
2.2.1	Overzicht registratie delicten	37
2.3	Wijze van registreren criminaliteit	37
3	Preventieve maatregelen	39
3.1	Mate van preventieve maatregelen	39
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	39
3.3	Totale investeringen preventieve maatregelen	40
4	Inbraak	42
4.1	Percentage bouwbedrijven waar inbraak voorkomt	42
4.2	Totaal aantal inbraken	42
4.3	Locatie inbraken vervoermiddelen	43
4.4	Totale schade door inbraak	44
4.5	Aantal meldingen inbraken bij politie	44
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	45
4.7	Registratie van inbraken door politie	45
4.8	Aantal aangiftes bij politie	45
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	46
5	Diefstal	47
5.1	Percentage bouwbedrijven waar diefstal voorkomt	47
5.2	Totaal aantal diefstallen	47
5.3	Locatie diefstallen uit transportmiddelen	48
5.4	Totale schade door diefstal	48
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	49
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	49
5.7	Registratie van diefstal door politie	50
5.8	Aantal aangiftes van diefstal	50
5.9	Vermoedelijke dader bij diefstal	50
6	Vernieling	52
6.1	Percentage bouwbedrijven waar vernieling voorkomt	52
6.2	Totaal aantal vernielingen	52
6.3	Locatie van vernielingen aan vervoersmiddelen	53

6.4	Totale schade door vernielingen	54
6.5	Aantal meldingen vernielingen bij politie	55
6.6	Redenen om vernieling niet te melden	55
6.7	Registratie van vernielingen door politie	55
6.8	Aangiftes van vernieling	55
6.9	Vermoedelijke dader bij vernieling	56
7	Geweld	57
7.1	Percentage bouwbedrijven waar geweldsdelicten voorkomen	57
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	57
7.3	Aantal meldingen geweldsdelicten bij politie	57
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	58
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	58
7.6	Vermoedelijke dader geweldsdelict	58
8	Overige vormen van criminaliteit	60
8.1	Percentage bouwbedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomen	60
8.2	Totaal aantal overige delicten	61
8.3	Totale schade overige criminaliteit	61
8.4	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit	61
8.5	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	61
8.6	Registratie van overige criminaliteit door politie	62
8.7	Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit	62
9	Interne criminaliteit	64
9.1	Percentage bouwbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	64
9.2	Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit	64
10	Tevredenheid politie	66
10.1	Contact met politie omtrent delicten	66
10.2	Tevredenheid aspecten contact met politie	68
10.3	Aspecten waarover bouwbedrijven ontevreden zijn in contact met de politie	69
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	70
11	Advies inwinnen en project participatie	71
11.1	Aantal bouwbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	71
11.2	Terreinen waarop bouwbedrijven advies inwinnen	71
11.3	Partijen waarbij bouwbedrijven advies inwinnen	72
11.4	Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit	73
11.5	Soort projecten waaraan bouwbedrijven deelnemen	74
11.6	Organisatoren van projecten	75

Kerncijfers sector Bouw

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Bouw

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 toe- /afname
% Slachtofferschap algemeen	30	28	28	27	25	25 -17%
% Meervoudig slachtofferschap	10	8	9	8	7	7 -30%
% Ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	25	22	22	22	19	19 -24%
% Registreert criminaliteit	16	18	18	18	17	16
% Neemt preventieve maatregelen	66	65	64	64	63	63 -5%
% Neemt deel aan projecten	3	4	3	4	3	3
% Is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	42	46	49	44	50	43

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Geweld	Overige criminaliteit
% Bedrijven waar voorkomt	2004	13,3	11,8	11,6	2,2	3,2
	2005	12,6	11,0	10,2	1,6	3,2
	2006	12,2	11,2	10,5	2,0	3,5
	2007	12,3	11,5	9,6	1,8	3,0
	2008	10,5	9,3	8,9	1,8	2,7
	2009	10,3	10,0	8,2	1,7	3,2
	<i>verschil¹</i>	-23%	-15%	-29%	-	-
Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	2,2	3,5	3,1	3,3	11,5
	2005	2,0	3,0	2,7	2,5	5,8
	2006	2,1	3,2	2,8	2,8	6,5
	2007	2,1	3,4	2,7	2,2	3,1
	2008	2,0	2,8	3,0	2,1	3,0
	2009	1,9	3,1	2,6	4,6	3,7
	<i>verschil</i>	-14%	-	-	-	-68%
Raming totaal aantal delicten ²	2004	21.000	27.000	24.000	Nvt	27.000
	2005	18.000	22.000	18.000		14.000
	2006	18.000	24.000	19.000		16.000
	2007	19.000	26.000	16.000		7.000
	2008	19.000	23.000	23.000		8.000
	2009	18.000	26.000	18.000		11.000
	<i>verschil</i>	-14%	-4%	-25%		-59%

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Geweld	Overige criminaliteit
Raming totale schade ² (mln euro)	2004	55	40	15	Nvt	8,5
	2005	57	35	15		5
	2006	52	40	15		7
	2007	54	41	14		5
	2008	57	42	14		5
	2009	53	38	14		9
	<i>verschil</i>	-	-	-		-
% Getroffenen dat melding doet	2004	84	51	46	56	36
	2005	87	51	46	42	39
	2006	86	51	47	40	37
	2007	86	54	48	43	35
	2008	80	55	48	36	28
	2009	83	53	48	44	28
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
% Getroffenen dat aangifte doet	2004	41	31	25	30	18
	2005	47	31	24	23	18
	2006	45	29	24	17	16
	2007	45	33	24	19	15
	2008	43	31	27	12	13
	2009	43	31	26	18	17
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil is.

² De marges die bij deze cijfers behoren, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken bouwsector

In de bouwsector zijn naar schatting zo'n 94.000 bedrijfsvestigingen actief.

De sector kent de volgende branches:

Burgerlijke en utiliteitsbouw	(27% van de sector)
Klusbedrijven	(24% van de sector)
Afwerking	(21% van de sector)
Installatie	(16% van de sector)
Grond-, weg- en waterbouw	(8% van de sector)
Overige bouwnijverheid	(4% van de sector)

In de rest van deze rapportage beschrijven we, waar mogelijk en relevant, verschillen tussen deze branches, de verschillende regio's en agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2009, 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

- steekproef 2009 n= 5.459
- steekproef 2008 n= 3.402
- steekproef 2007 n= 6.729
- steekproef 2006 n= 5.795
- steekproef 2005 n= 6.403
- steekproef 2004 n= 5.691

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap algemeen

De bouwsector bestaat uit circa 94.000 bedrijfsvestigingen. Een kwart (25%) van alle bedrijfsvestigingen heeft de afgelopen 12 maanden te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn ongeveer 23.000 vestigingen. In 2004 werd één op de drie bouwbedrijven (30%) het slachtoffer van criminaliteit. Het algemeen slachtofferschap in de bouw is hiermee gedaald ten opzichte van 2004.

Branche

Het algemeen slachtofferschap is onder bedrijven in de branche grond-, weg- en waterbouw hoger dan gemiddeld (33% van de bedrijven tegen 25% gemiddeld in 2009). Hetzelfde geldt voor installatie (29%) en burgerlijke- en utiliteitsbouw (28%). Het algemeen slachtofferschap ligt lager dan gemiddeld bij afwerkingsbedrijven (20%) en klusbedrijven (18%).

Agglomeratie

Het algemeen slachtofferschap onder bouwbedrijven aan de rand van een stad is hoger (28%) dan gemiddeld (25%). Onder bedrijven die buiten een stad liggen is het algemeen slachtofferschap juist lager (21%).

Regio

In de Randstad is het algemeen slachtofferschap onder bouwbedrijven hoger dan gemiddeld (33% van de bedrijven tegen 25% gemiddeld). In de regio Noord is het algemeen slachtofferschap lager dan gemiddeld (19% van de bedrijven tegen 25% gemiddeld).

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Van alle bouwbedrijven is 7% meervoudig slachtoffer. Dat wil zeggen dat zij getroffen worden door meer dan één vorm van criminaliteit². Het meervoudig slachtofferschap is daarmee gedaald ten opzichte van 2004 (toen 10%).

² Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de bouwsector

Percentage bedrijven slachtoffer van:	B&U	GWW	Afw.	Instal.	Klus	Overig	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%
0 delicten	72	67	80	71	82	72	75
1 soort delict	19	21	16	22	14	18	18
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	9	12	5	8	5	10	7
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle bouwbedrijven (n=5.459)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Bedrijven die actief zijn in de grond-, weg- en waterbouw zijn vaker meervoudig slachtoffer van criminaliteit (12% tegen 7% gemiddeld). Ook in de burgerlijke en utiliteitsbouw (9%) komt meervoudig slachtofferschap meer dan gemiddeld voor. Meervoudig slachtofferschap komt minder dan gemiddeld voor bij afwerkingbedrijven (5%) en klusbedrijven (5%).

Agglomeratie

Aan de rand van een stad ligt het percentage voor meervoudig slachtofferschap hoger dan het gemiddelde (8% versus 7% gemiddeld). Buiten de stad ligt dat percentage juist lager (6%).

Regio

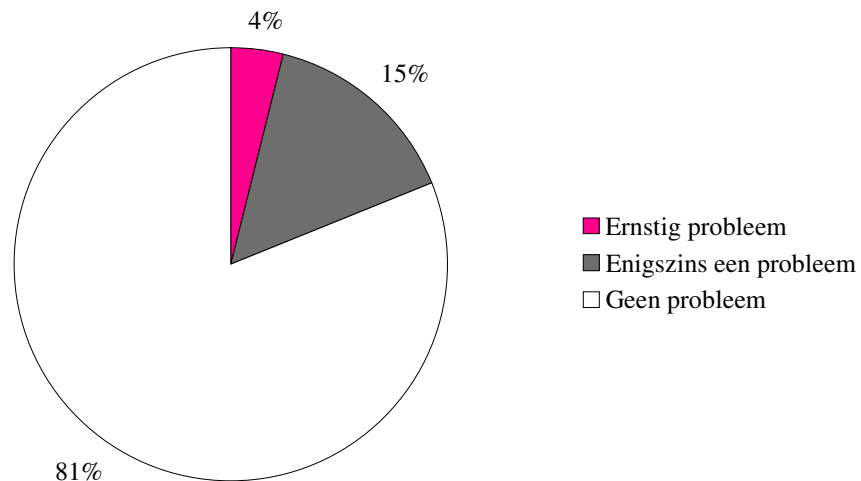
In de Randstad (10%) en de regio West (9%) ligt het percentage voor meervoudig slachtofferschap onder bouwbedrijven hoger dan gemiddeld (7%). In de regio Noord ligt het percentage lager dan gemiddeld (3%).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

Acht op de tien bouwbedrijven (81%) ziet criminaliteit *niet* als een probleem voor de bedrijfsvoering. Van alle bedrijven ervaart 15% criminaliteit *enigszins* als een probleem voor hun bedrijfsvoering. Van alle bouwbedrijven ziet 4% criminaliteit als een *ernstig* probleem. Omgerekend naar absolute aantallen betekent dit dat een kleine 18.000 bouwbedrijven (19%) criminaliteit als een probleem beschouwen.

Het percentage bedrijven dat criminaliteit als een probleem ziet in de bouw is ten opzichte van 2004 gedaald. Toen ervoeren meer bouwbedrijven (25%) criminaliteit als een probleem.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009
Basis: alle bouwbedrijven (n=5.459)

Branche

De probleemperceptie van criminaliteit is sterker bij burgerlijke en utiliteitsbouw (21%), grond-, weg- en waterbouwbedrijven (25%) en installatiebedrijven (23%) tegen 19% gemiddeld. Klusbedrijven (15%) en afwerkingbedrijven (16%) zien criminaliteit minder vaak als een probleem voor hun bedrijfsvoering.

Agglomeratie

Bouwbedrijven in het centrum (22%) en die aan de rand van een stad gevestigd zijn (21%), ervaren criminaliteit meer dan gemiddeld als een probleem (gemiddeld 19%). Bedrijven buiten de stad ervaren criminaliteit juist minder dan gemiddeld als een probleem (15%).

Regio

In de Randstad ervaren bouwbedrijven criminaliteit relatief vaker als een probleem dan landelijk het geval is (27% tegen 19% gemiddeld). In het noorden van Nederland gaat het om minder bedrijven (12%).

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding

Bij ruim een kwart van de bouwbedrijven (27%) geeft het personeel geconstateerde criminaliteit *altijd* door aan de leiding. Het *altijd* melden van criminaliteit is hiermee gedaald ten opzichte van 2004 (toen 34%). Hierbij merken we op dat dit cijfer gebaseerd is op de antwoorden van de leiding zelf. Bij 3% van de vestigingen geeft het personeel criminaliteit *meestal* of *soms* aan de leiding door, bij een andere 3% van de bedrijven gebeurt dit bijna nooit. Tweederde van de bouwbedrijven (66%) geeft aan dat het melden van criminaliteit aan de bedrijfsleiding bij hen niet van toepassing is. Dit is een stijging ten opzichte van 2004 (toen 59%).

Branche

Het *altijd* doorgeven van criminaliteit aan de leiding is met name het geval bij bedrijven die werkzaam zijn in de grond-, weg- en waterbouw (41% tegen 27% gemiddeld), burgerlijke en utiliteitsbouw (36%), bedrijven in overige bouwnijverheid (35%) en installatiebedrijven (34%). Bij afwerkingsbedrijven (19%) en klusbedrijven (14%) gebeurt dit minder.

Agglomeratie

Bij relatief veel bedrijven aan de rand van de stad (30% tegen 27% gemiddeld) informeert het personeel de bedrijfsleiding *altijd* over criminaliteit die heeft plaatsgevonden. Bij bedrijven in het centrum gebeurt dit minder vaak (23%).

Regio

In het oosten van Nederland meldt het personeel vaker dan gemiddeld criminaliteit aan de bedrijfsleiding (30% tegen gemiddeld 27%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Van de getroffen bedrijven registreert 16 % van de vestigingen de delicten.

Branche

Registratie van delicten gebeurt bovengemiddeld bij bedrijven die actief zijn in de overige bouwnijverheid (23%), in de grond-, weg- en waterbouw (22%) en bij installatiebedrijven (19%). Het gemiddelde is 16%. Afwerkingbedrijven (12%) en klusbedrijven (13%) registreren criminaliteit minder vaak dan gemiddeld.

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad registreren criminaliteit vaker (18% versus gemiddeld 16%). Bedrijven buiten de stad registreren criminaliteit minder vaak (15%).

Regio

Bedrijven aan in het noorden van het land registreren criminaliteit minder vaak (12%) dan gemiddeld (16%).

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Onder bedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit, is *inbraak* (net als in 2004) het delict dat het meest geregistreerd wordt.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Inbraak (slachtoffers n=783)	48	49	47	47	48	48
Diefstal (slachtoffers n=709)	36	38	37	38	38	38
Vernielingen (slachtoffers n=566)	28	34	31	33	33	33
Geweld (slachtoffers n=122)	25	27	27	23	33	35

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2009

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche

In de burgerlijke en utiliteitsbouw registreren bedrijven vaker *gewelddelicten* (52%) dan gemiddeld (35%). Bij de klusbedrijven gebeurt dit minder vaak (14%). *Vernielingen* worden vaker geregistreerd binnen de overige bouwnijverheid (63% versus een gemiddelde van 33%).

Agglomeratie

Aan de rand van de stad registreren bedrijven vaker *diefstal* dan gemiddeld (44% tegen gemiddeld 38%). Buiten de stad gebeurt dit juist minder dan gemiddeld (32%).

Regio

In de Randstad worden *gewelddelicten* binnen de vestiging minder vaak geregistreerd (9%) dan gemiddeld (35%).

2.3 Wijze van registreren criminaliteit

Bijna vier op de tien bouwbedrijven (38%) die criminaliteit administreert, doet dit door middel van het bijhouden van hun aangiften. Een iets kleinere groep gebruikt daarvoor een registratiesysteem (36%). Het schriftelijk bijhouden (op een andere manier dan het registreren van aangifte, verzekeringsclaims of door middel van een apart registratiesysteem) komt in 2009 minder vaak voor dan in 2004 (4% tegen 10%).

5 | *Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit tegen de vestiging (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Houden aangiften bij	34	34	38	41	36	38
Registratiesysteem	34	34	37	34	37	36
Houden verzekeringsclaims bij	12	12	10	12	12	12
Houden schriftelijk bij	10	10	4	6	5	4

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: registreert criminaliteit (2009 n=1.107, 2008 n= 788, 2007 n= 1.420, 2006 n= 1.302, 2005 n=1.525, 2004 n=1.233)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche

Bedrijven uit de grond-, water- en wegenbouw houden vaker hun verzekeringsclaims bij (19%) of hebben een registratiesysteem dan bedrijven in de bouwsector gemiddeld doen (respectievelijk 12% en 45%). Afwerkingsbedrijven houden over het algemeen vaker aangiften bij (49% versus 38% gemiddeld).

Regio en agglomeratie

Bouwbedrijven die buiten de stad zijn gevestigd (31% versus 38% gemiddeld) en in het noorden van Nederland (28% versus 38%) registreren de criminaliteit iets minder vaak via het bijhouden van hun aangiften.

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Bijna tweederde (63%) van alle bouwbedrijven treft in of bij gebouwen maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Dit is een daling ten opzichte van 2004. Toen nam 66% van de bouwbedrijven nog preventieve maatregelen.

Branche

Bedrijven in de overige bouwnijverheid (76%) en installatiebedrijven (71%) treffen vaker preventieve maatregelen dan gemiddeld (63%). Ditzelfde geldt voor grond-, water- en wegenbouwbedrijven (70%) en burgerlijke & utiliteitsgebouwen (66%). Het percentage bedrijven dat preventieve maatregelen treft tegen criminaliteit, is lager onder afwerkingbedrijven (59%) en klusbedrijven (54%).

Agglomeratie

Bedrijven die zich aan de rand van een stad vestigen, nemen relatief vaker preventieve maatregelen (67%) dan gemiddeld (63%). Bouwbedrijven buiten de stad doen dit minder vaak dan gemiddeld (61%), net als bedrijven in het centrum (60%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

Bouwbedrijven die preventieve maatregelen treffen, kiezen meestal voor een luid alarm en extra sloten. De maatregelen die door minstens 10% van de bouwbedrijven worden toegepast, zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

6 | De meest toegepaste preventieve maatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Maatregel	B&U %	GWW %	Afw. %	Instal. %	Klus %	Overig %	Totaal %
	n=1180	n=389	n=647	n=754	n=593	n=193	n=3.761
1. Alarm luid	38	32	32	50	33	40	37
2. Extra sloten	28	24	35	24	34	22	29
3. Alarm stil	28	25	22	31	16	32	25
4. Hekwerken	27	32	15	17	15	22	20
5. Extra zwaar hang- en sluitwerk	18	13	21	15	16	11	17
6. Plaatsing camera's / infraroodbeveiliging	11	13	8	17	7	20	11
7. Extra verlichting	9	14	9	11	8	9	10
8. Inhuren beveiligingsdienst / nachtwaker / nachtportier	12	11	8	8	5	14	9
9. (Waak)hond	8	11	7	8	11	10	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft maatregel genomen (n= 3.761)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw en bedrijven in de grond-, weg- en waterbouw kiezen als preventieve maatregel vaker voor hekwerken dan gemiddeld (respectievelijk 27% en 32% tegen gemiddeld 20%). Installatiebedrijven kiezen relatief vaak voor een luid alarm (50% tegen gemiddeld 37%) en een stil alarm (31% tegen gemiddeld 25%). Afwerkings- en klusbedrijven gaan daarentegen voor extra sloten (respectievelijk 35% en 34% tegen 29% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad maken meer dan gemiddeld gebruik van een stil alarm (29% tegen gemiddeld 25%), een luid alarm (42% tegen 37%). Daarnaast plaatsen ze vaker camera's / infraroodbeveiliging (13% tegen 11%) of huren een beveiligingsdienst/ nachtwaker/nachtportier in (11% versus 9% gemiddeld). Bedrijven buiten de stad maken vaker dan gemiddeld gebruik van hekwerken (23%) en (waak)honden (13% versus 9% gemiddeld). Bedrijven in het centrum van de stad maken minder dan gemiddeld gebruik van een luid alarm (33% tegen gemiddeld 37%) of een stil alarm (20% tegen gemiddeld 25%).

Regio

In de Randstad maakt men relatief vaker dan gemiddeld gebruik van een alarm. Een luid alarm wordt door bijna de helft (47%) aangegeven als preventieve maatregel (tegenover het gemiddelde van 37%). In het oosten van het land maken bedrijven hier juist minder gebruik van (33%). Hekwerken worden in de Randstad relatief minder vaak ingezet als maatregel om criminaliteit te voorkomen (14% versus 20% gemiddeld). In het zuiden van Nederland maken bouwbedrijven vaker gebruik van een stil alarm (27% versus 25% gemiddeld).

3.3 Totale investeringen preventieve maatregelen

Bijna tweederde (63%) van alle bouwbedrijven treft in of bij gebouwen maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Vier op de tien bedrijven (39%) neemt echter maatregelen waar *geen* kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 1.900 aan. Het *totaalbedrag* dat alle bouwbedrijven uitgeven aan preventiemaatregelen in of bij het gebouw, berekenen we op circa € 70 miljoen.

Branche

Bij grond-, water- en wegenbouw (€ 3.500 per bedrijf) en burgerlijke en utiliteitsbouw (€ 2.600 per bedrijf) besteden bedrijven die kosten maken voor preventieve maatregelen meer aan preventieve maatregelen dan gemiddeld (€ 1.900 per bedrijf). De afwerking- en klusbedrijven besteden gemiddeld minder aan preventieve maatregelen (respectievelijk € 900 en € 800).

Agglomeratie en regio

Aan de rand van de stad geven bouwbedrijven relatief meer geld uit aan preventieve maatregelen (€ 2.400 per bedrijf) dan buiten de stad (€ 1.500) in vergelijking met het gemiddeld.

4 Inbraak

4.1 Percentage bouwbedrijven waar inbraak voorkomt

Eén op tien bouwbedrijven (10%) heeft te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Dit zijn in absolute aantallen bijna 9.700 bouwbedrijven. De inbraak bij bouwbedrijven is gedaald ten opzichte van 2004 (toen 13%).

Van de bouwbedrijven heeft 5% te maken gehad met inbraak *in gebouwen* en 7% was slachtoffer van inbraak *in bedrijfswagens of andere transportmiddelen*.

Branche

Bedrijven in de grond-, water- en wegenbouw (15%), burgerlijke en utiliteitsbouw (12%) en installatiebedrijven (13%) hebben meer dan gemiddeld (10%) te maken gehad met inbraken in gebouwen of transportmiddelen. Bedrijven in de afwerking en klusbedrijven hebben relatief gezien minder te maken gehad met inbraak (respectievelijk 8% en 7%).

Agglomeratie

Inbraak gebeurt vaker bij bouwbedrijven aan de rand van een stad (12% van de bedrijven tegen 10% gemiddeld), dan buiten de stad (9%).

Regio

In de Randstad wordt relatief gezien vaker ingebroken (13% tegen 10% gemiddeld) en in het noorden van Nederland minder (6%).

4.2 Totaal aantal inbraken

Bij de bouwbedrijven die te maken hebben gehad met inbraak in *gebouwen*, gebeurt dit gemiddeld 1,6 keer per jaar. Op grond van deze frequentie berekenen we het aantal inbraken in *gebouwen* per jaar onder alle bedrijven op iets meer dan 7.400 per jaar.

Van de bedrijven die te maken hebben gehad met inbraak in *transportmiddelen*, gebeurt dit ook gemiddeld 1,6 keer per jaar. De raming voor het totaal aantal inbraken in transportmiddelen komt daarmee op circa 10.500 per jaar. Het betreft hier een afname ten opzichte van 2004. Toen betrof de gemiddelde frequentie van inbraken in transportmiddelen twee keer per jaar. In totaal waren dit circa 13.000 inbraken in de bouw.

De som van deze twee typen inbraken telt op tot circa 18.000 voor de hele sector, met een gemiddelde frequentie van 1,9 per vestiging. Dit is een daling ten opzichte van 2004, met een totaal van ruim 21.000 inbraken en een gemiddelde van 2,2 per vestiging.

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=5.459)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ³	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	4,9%	1,6	7.400
In transportmiddelen	6,9%	1,6	10.500
Totaal	10,0% ⁴	1,9	17.900

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

De gemiddelde totale inbraakfrequentie ligt relatief laag bij afwerkingsbedrijven (1,4 keer per jaar) en klusbedrijven (1,5 keer per jaar). Bij bedrijven in de grond-, water- en wegenbouw ligt dit relatief hoog (2,3 keer per jaar).

Regio

In de Randstad wordt er relatief vaker ingebroken in bedrijfswagens of andere transportmiddelen in vergelijking met de rest van Nederland (2,1 keer versus gemiddeld 1,6 keer), terwijl dit in het noorden juist relatief minder vaak (0,8 keer per jaar) het geval is. In totaal wordt er vaker ingebroken in de Randstad (2,4 keer per jaar) dan in de rest van Nederland (1,9 keer per jaar).

4.3 Locatie inbraken vervoermiddelen

Acht op de tien (81%) inbraken in transportmiddelen vindt plaats buiten het eigen bedrijfsterrein. Vier op de tien (40%) vinden plaats binnen de eigen gemeente.

8 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	40
Elders in Nederland	38
Eigen bedrijfsterrein	20
Buitenland	1
Weet niet/wil niet zeggen	1
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009
Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=536)

³ Van de getroffen ondernemers geeft 88% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 10% geeft aan dit te schatten en 2% weet geen exact aantal te noemen van het aantal inbraken.

⁴ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 10,0% in plaats van 11,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

Branche

Binnen de grond-, water en wegenbouw ligt het percentage voor “elders in Nederland” (63%) hoger dan gemiddeld (38%). Bij klusbedrijven is dit het geval voor het percentage ‘binnen de gemeente’ (55% versus 40% gemiddeld).

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die bouwbedrijven ondervinden als gevolg van inbraak kan worden onderverdeeld in *directe* en *indirecte* schade. De *directe* schade betreft de *directe* kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke, ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van *indirecte* schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Bijna alle getroffen bouwbedrijven (98%) zeggen dat zij *directe* schade oplopen als gevolg van inbraak. Deze bedrijven schatten de directe schade die zij ondervinden gemiddeld op € 4.600. Daarmee is de totale directe schade als gevolg van inbraak voor alle bouwbedrijven te ramen op € 43,5 miljoen.

Bijna zes op de tien getroffen bouwbedrijven (56%) zeggen door inbraak *indirecte* schade op te lopen. De gemiddelde indirecte schade hierdoor schatten deze ondernemers op € 1.800 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor alle bouwbedrijven berekenen we op € 9,5 miljoen.

De totale schade voor de bouwsector door inbraak komt hiermee op € 53 miljoen.

Branche

Bedrijven in de grond-, water en wegenbouw hebben meer directe schade dan gemiddeld (€ 6.100 in vergelijking met gemiddeld € 4.600). Afwerkingsbedrijven (€ 3.100) en bedrijven in de overige bouwnijverheid (€ 3.200) hebben daarentegen gemiddeld minder directe schade. Voor bedrijven in de afwerking geldt ook dat de indirecte schade lager ligt (€ 1.300).

4.5 Aantal meldingen inbraken bij politie

Onder melding doen verstaan wij het inlichten van de politie in de breedste zin van het woord. Aangifte doen valt hier dus ook onder. Ruim acht op de tien bouwbedrijven (83%) die te maken hebben gehad met inbraak, meldt dit bij de politie. Gemiddeld doen deze vestigingen 1,7 keer per jaar melding van een inbraak. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van inbraak op ongeveer 13.300 per jaar. Dit is een daling ten opzichte van 2004, toen het gemiddelde aantal op 2,0 stond met een totaal aantal meldingen van ongeveer 16.300 per jaar.

Agglomeratie

Bedrijven die zich hebben gevestigd aan de rand van de stad stellen relatief vaker de politie op de hoogte van inbraak dan in andere delen van de stad (87% versus 83% gemiddeld). Bedrijven in het centrum juist minder vaak (74%).

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Van de bouwbedrijven die slachtoffer worden van inbraak, stelt 15 % de politie hiervan *niet* op de hoogte. De belangrijkste reden die hiervoor wordt aangedragen en die door 41% wordt genoemd, is het feit dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. Een tweede reden die door bijna een vijfde van de bedrijven (18%) wordt genoemd, is dat de er geen tijd was. Ruim een op de tien (14%) geeft aan dat de schade te klein was, terwijl in 2004 dit nog door 34% genoemd werd. De redenen die worden genoemd door minstens 10% van de getroffen bedrijven die geen melding doen, staan aangegeven in de onderstaande tabel.

9 | *Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	41
Er was te weinig tijd	18
Schade was te klein (binnen eigen risico)	14
Aangifte/melding is door anderen gedaan	11

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft inbraak *niet* gemeld bij de politie (n=101)

Agglomeratie

Bouwbedrijven aan de rand van de stad (65%) geven vaker dan gemiddeld (41%) aan dat ze de politie niet op de hoogte stellen omdat ze denken dat de politie er toch niets aan doet.

4.7 Registratie van inbraken door politie

Bij negen op de tien bedrijven die inbraak melden, registreert de politie de melding (89%). Bij zes op de tien (61%) bedrijven die inbraak meldt, maakt de politie proces-verbaal op. In 2004 gebeurde dit bij bijna driekwart van de meldingen (73%). Ruim een kwart van de bedrijven (27%) die inbraak meldt, geeft aan dat de politie een onderzoek heeft ingesteld naar het delict.

4.8 Aantal aangiftes bij politie

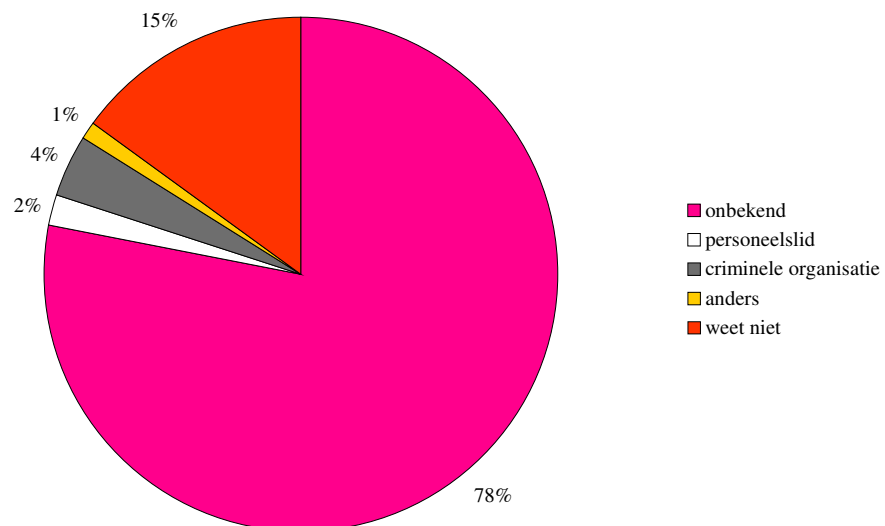
Het doen van daadwerkelijke aangifte onderscheiden we van het melden van een delict. Daadwerkelijk aangifte doen, houdt in dat een proces-verbaal of een standaard

aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Ruim vier op de tien (43%) vestigingen waar is ingebroken, doen daadwerkelijk aangifte.

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

Slechts in een zeer beperkt aantal gevallen hebben ondernemers een concreet vermoeden wie de inbreker is, zoals klanten, opdrachtgevers of personeel. In ruim driekwart van de gevallen (78%) sluiten de ondernemers deze categorieën uit en vermoeden dat de dader een onbekende is. In 15% van de gevallen heeft het bedrijf geen enkel idee wie de dader van de inbraak zou kunnen zijn.

10 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁵

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: bouwbedrijf slachtoffer van inbraak (n=783)

⁵ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage bouwbedrijven waar diefstal voorkomt

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hier zowel gaan om diefstal door het eigen personeel als om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen, rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee.

Eén op de tien bouwbedrijven (10%) heeft te maken met één of meer vormen van diefstal. In totaal gaat het om circa 9.400 vestigingen. Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (6%). Een kleiner deel van de bedrijven heeft te maken met diefstal *uit* transportmiddelen (4%) of diefstal *van* transportmiddelen zelf (2%). Het percentage bedrijven dat met diefstal te maken heeft gehad in 2009 is gedaald ten opzichte van 2004. Toen lag dit percentage nog op 12%.

Branche

Bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw (12%) hebben vaker dan gemiddeld (10%) met diefstal te maken. Klusbedrijven hebben juist minder last van diefstal (7%).

Agglomeratie

Bouwbedrijven die zich aan de rand van de stad hebben gevestigd hebben vaker dan gemiddeld te maken met diefstal (11%). Bedrijven die aan de buitenkant van de stad zijn gevestigd hebben daar minder vaak last van (9%).

Regio

Bouwbedrijven in de Randstad (14%) hebben vaker dan gemiddeld met diefstal te maken (10%), bouwbedrijven in het noorden van het land juist minder (6%).

5.2 Totaal aantal diefstallen

Het totaal aantal diefstallen in de bouwsector ramen we op circa 26.000, gemiddeld 3,1 keer per getroffen vestiging per jaar. Het gemiddeld aantal keer dat diefstal plaats vindt, is gedaald ten opzichte 2004 (3,5 keer per jaar).

11 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=5.459)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt ⁶	Totaal geraamd aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	6,4%	2,6	15.500
Uit transportmiddelen	3,9%	2,0	7.500
Van transportmiddelen	2,0%	1,4	2.600
Totaal	10,0% ⁷	3,1	25.600

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

Klusbedrijven worden minder vaak dan gemiddeld slachtoffer van diefstal (2,1 keer per jaar per getroffen bedrijf tegenover 3,1 keer gemiddeld).

5.3 Locatie diefstallen uit transportmiddelen

Ruim de helft (53%) van de bedrijven die slachtoffer wordt van diefstal van goederen *uit* een transportmiddel, overkomt dit binnen de vestigingsgemeente. Het aantal diefstallen uit transportmiddelen op het eigen terrein is gestegen (21%) ten opzichte van 2004 (13%).

12 | Slachtofferschap diefstal en locatie (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Elders in Nederland	42
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	32
Eigen bedrijfsterrein	21
Buitenland	1
Weet niet / wil niet zeggen	4
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=291)

5.4 Totale schade door diefstal

Bijna alle getroffen bedrijven (97%) zeggen dat zij *directe* schade oplopen als gevolg van diefstal. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging bedraagt naar schatting

⁶Van de getroffen ondernemers geeft 70% aan het door hen genoemde aantal diefstallen zeker te weten, 30% geeft aan het te schatten.

⁷In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 10,0% in plaats van 12,3%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

ongeveer € 3.500. De totale directe schade voor de gehele bouwsector als gevolg van diefstal berekenen we op circa € 32 miljoen.

Bijna de helft (47%) van de getroffen bedrijven zegt dat zij *indirecte* schade oplopen als gevolg van diefstal. Als een bouwbedrijf indirecte schade oploopt, bedraagt deze gemiddeld € 1.400. Dit is een daling ten opzichte van 2004 toen de schade gemiddeld nog € 1.950 was. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de hele sector ramen we daarmee op circa € 6 miljoen.

De totale schade voor de sector, *direct* en *indirect* bij elkaar, komt uit op € 38 miljoen.

Het aantal waarnemingen voor de verschillende subbranches is te klein om er uitspraken over te kunnen doen.

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stadsrand melden een lagere *directe* schade door diefstal (€ 2.300) dan gemiddeld (€ 3.500), ook de *indirecte* schade is lager (€ 950 tegen € 1.400 gemiddeld).

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Ruim de helft van de bouwbedrijven (53%) die slachtoffer zijn van diefstal, meldt dit bij de politie. De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een gemiddelde frequentie van 1,7 keer per jaar. Op basis van deze frequentie ramen we het totaal aantal meldingen van diefstal voor alle bouwbedrijven op circa 8.300 per jaar. Dit is 32% van het geraamde aantal gevallen van diefstal voor de gehele sector.

Agglomeratie en regio

Bouwbedrijven aan de rand van de stad (60%) hebben vaker dan gemiddeld (53%) melding gedaan van diefstal dan bedrijven buiten de stad (45%). Bouwbedrijven in het noorden hebben bij de politie gemiddeld vaker melding gedaan van diefstal dan bouwbedrijven in andere regio's (68% tegen 53%).

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

De bedrijven die een diefstal niet melden, geven aan dat de belangrijkste reden om hier geen melding van te maken is dat zij de indruk hebben dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding (27%). Een tweede reden die veel genoemd wordt, is dat de schade te klein was om een melding te kunnen maken omdat het binnen het eigen risico valt (24%). Dit is een daling ten opzichte van de 33% die dit als reden opgaf in 2004. De redenen die genoemd worden door minstens 10% van de bedrijven staan in het volgende tabel weergegeven.

13 | Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	27
Schade was te klein (binnen eigen risico)	24
Geen tijd	16
Te weinig bewijs	15

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=297)

5.7 Registratie van diefstal door politie

Bij ruim acht op de tien bedrijven (82%) die diefstal meldt, registreert de politie het delict. Bij 53% van de bedrijven die melding maken van diefstal, maakt de politie een proces-verbaal op. Bij 17% van de bedrijven die diefstal melden bij de politie, is de politie de zaak gaan onderzoeken.

5.8 Aantal aangiftes van diefstal

Bijna eenderde (31%) van de bouwbedrijven die te maken hebben met diefstal, doet daadwerkelijk aangifte door het ondertekenen van een proces-verbaal.

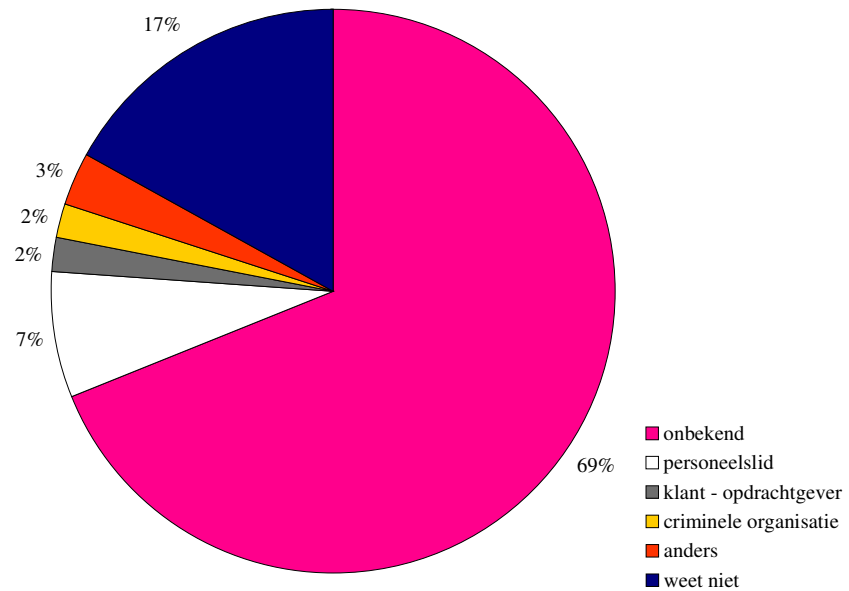
Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad doen relatief vaker aangifte (36%) dan gemiddeld (31%).

5.9 Vermoedelijke dader bij diefstal

Personeelsleden, klanten, opdrachtgevers of criminele organisaties worden zelden door de bedrijfsleiding verdacht van diefstal. In veruit de meeste gevallen sluiten de ondernemers deze categorieën uit en menen dat de vermoedelijke dader een onbekende is van het bedrijf (69%). Van alle bouwbedrijven heeft 17% geen idee in welke kringen de dader gezocht kan worden.

14 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)⁸

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van diefstal (n=709)

⁸ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage bouwbedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernieling verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen of andere eigendommen. In het vervolg spreken we kortweg over vernieling.

Bijna één op de tien (8%) bouwbedrijven heeft met één of meer soorten vernieling te maken. Dit komt neer op circa 7.700 vestigingen. Dit verschilt met het percentage vernielingen in 2004 (12%). In 5% van de gevallen betrof het vernielingen aan transportmiddelen. In de overige 4% van de vernielingen ging het om bedrijfsgebouwen.

Branche

Bedrijven die actief zijn in de grond-, weg- en waterbouw worden meer dan gemiddeld (14% tegen 8%) slachtoffer van vernieling, afwerkings- en klusbedrijven minder (respectievelijk 6% en 7%).

Agglomeratie

Bouwbedrijven in het centrum en aan de rand van de stad (beiden 10%) hebben vaker dan gemiddeld (8%) te maken met vernieling. Bij bedrijven buiten de stad gebeurt dit juist minder vaak (6%).

Regio

In het noorden van het land worden bedrijven minder vaak slachtoffer van vernieling dan in de rest van het land (6% versus 8% gemiddeld).

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling aan gebouwen per getroffen vestiging 2,3 keer per jaar voor. Op basis hiervan ramen wij het totaal aantal vernielingen aan *gebouwen* per jaar op circa 9.000. Vernielingen aan transportmiddelen komen gemiddeld ook twee (2,1) keer per jaar voor bij bedrijven die hier slachtoffer van zijn. In 2009 komt het totaal aantal geraamde vernielingen aan *transportmiddelen* uit op ongeveer 9.100 per jaar. Dit is een daling ten opzichte van 2004 (gemiddeld 2,8 keer per jaar en 13.000 aantal geraamde vernielingen).

Het totaal aantal geraamde vernielingen in de bouw daalt hiermee ten opzichte van 2004 (24.000) en komt op ongeveer 18.000.

15 | Frequentie vernieling aan gebouwen en transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=5.459)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ⁹	Totaal geraamd aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	4,2%	2,3	9.000
Transportmiddelen	4,6%	2,1	9.100
Totaal	8,2% ¹⁰	2,6	18.100

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

Bij bedrijven in de grond-, water en wegebouw komt vernieling vaker voor dan gemiddeld (4,2 versus 2,6 keer per jaar).

Agglomeratie

Bouwbedrijven aan de rand van de stad (3,0 keer per jaar) worden vaker slachtoffer van vernieling dan gemiddeld (2,6 keer per jaar).

6.3 Locatie van vernielingen aan vervoersmiddelen

Bij 68% van de bedrijven die getroffen worden door vernielingen aan transportmiddelen, vinden deze plaats binnen de eigen gemeente.

16 | Locatie vernielingen aan vervoermiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	44
Elders in Nederland	30
Eigen bedrijfsterrein	24
Buitenland	0
Weet niet	2
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van vernieling aan transportmiddel (n=304)

⁹ Van de getroffen ondernemers geeft 75% aan het door hen genoemde aantal vernielingen zeker te weten. Een kwart (25%) zegt het niet zeker te weten en te schatten.

¹⁰ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 8,2% in plaats van 8,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

Branche

Bouwbedrijven in de grond-, water- en wegebouw hebben vaker te maken met vernielingen van een transportmiddel buiten de eigen regio (58% versus 30% gemiddeld), dan binnen de eigen regio (24% versus 44% gemiddeld). Klusbedrijven zien minder vernielingen buiten de eigen regio (17%).

Agglomeratie

Vernielingen aan transportmiddelen vinden bij bouwbedrijven in het centrum van een stad minder vaak dan gemiddeld buiten de regio plaats (18% tegen gemiddeld 30%). Voor bouwbedrijven buiten de stadsrand vinden vernielingen aan transportmiddelen juist minder vaak plaats op het eigen bedrijventerrein (16%) maar vaker buiten de eigen regio (40% versus 30% gemiddeld).

Regio

In het westen wordt er relatief gezien minder vernield binnen de eigen regio (34% versus 44% gemiddeld) maar meer buiten de eigen regio (38% versus 30% gemiddeld). In het zuiden vinden vernielingen juist vaker binnen de eigen regio plaats (55%).

6.4 Totale schade door vernielingen

Van de getroffen bedrijven zegt 89% *directe* schade op te lopen als gevolg van vernieling. Bedrijven die directe schade oplopen, worden gemiddeld met een bedrag van € 1.700 geconfronteerd. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de bouw door vernieling, brandstichting en graffiti op € 12 miljoen.

Van de getroffen bedrijven zegt 41% *indirecte* schade op te lopen als gevolg van vernieling. De indirecte schade die bedrijven oplopen bedraagt gemiddeld € 600. De totale indirecte schade berekenen we op circa € 2 miljoen voor de gehele bouwsector.

Bij elkaar levert dit een totaalbedrag op aan schade door vernieling van circa € 14 miljoen.

Branche

De directe schade door vernieling is relatief hoog bij grond-, weg- en waterbouwbedrijven (€ 2.600 per getroffen bedrijf tegen € 1.700 gemiddeld). Deze is relatief laag bij afwerkingsbedrijven (€ 1.200) en klusbedrijven (€ 1.100). De indirecte schade is voor klusbedrijven ook lager dan gemiddeld (€ 350 tegen € 600 gemiddeld).

Agglomeratie en regio

Voor bouwbedrijven in het centrum van de stad is de indirecte schade (€ 400) door vernieling lager dan gemiddeld (€ 600). Ook bouwbedrijven in het noorden van het land hebben een lagere indirecte schade (€ 280) dan gemiddeld (€ 600).

6.5 Aantal meldingen vernielingen bij politie

Bijna de helft (48%) van de bouwbedrijven die slachtoffer zijn van vernieling, brandstichting of aanbrengen van graffiti, meldt dit bij de politie. Gemiddeld doet een door vernieling getroffen bedrijf 1,7 keer per jaar melding. Op basis van het slachtofferschap en de frequentie berekenen we het totaal aantal *meldingen* van vernieling op circa 6.100. Dit betreft een derde (34%) van het totaal aantal geraamde vernielingen bij bouwbedrijven.

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

De voornaamste reden voor vestigingen om de politie niet op de hoogte te stellen van vernieling, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen. De te beperkte omvang van de schade speelt ook een rol bij het niet melden van vernieling.

17 | *Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	40%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	31%
Er was te weinig bewijs/niet aantoonbaar	11%

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=281)

6.7 Registratie van vernielingen door politie

Bij acht op de tien bedrijven die vernielingen meldt, registreert de politie de melding (79%). Naar aanleiding van de meldingen wordt bij bijna de helft van de bedrijven (46%) procesverbaal opgemaakt. Van de bedrijven die melding doet, geeft 16% aan dat de politie de zaak is gaan onderzoeken

Het aantal waarnemingen voor de verschillende subbranches is te klein om er uitspraken over te kunnen doen.

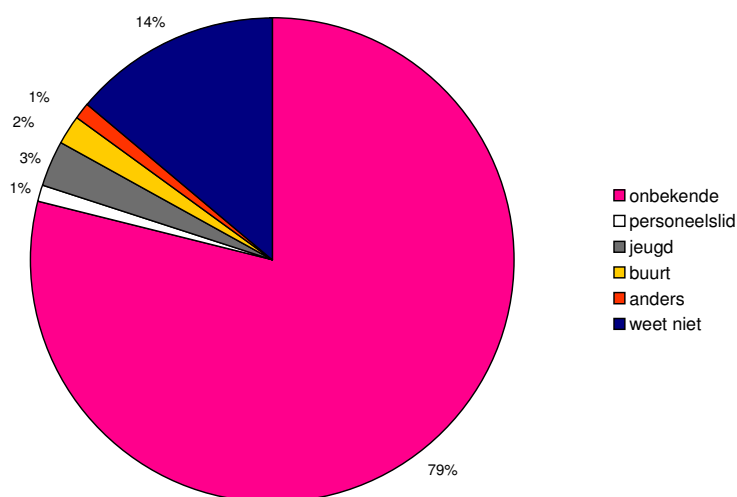
6.8 Aangiftes van vernieling

Een kwart van de met vernielingen geconfronteerde bedrijven (26%) doet aangifte.

6.9 Vermoedelijke dader bij vernieling

Vernielingen worden volgens de getroffen ondernemers niet aangebracht door klanten of opdrachtgevers, personeelsleden of andere bekenden van het bedrijf. Van de met vernielingen geconfronteerde bedrijven meent 79% dat de dader een onbekende is van de vestiging. Van de overige geconfronteerde bedrijven weet 14% niet in welke kringen de daders gezocht moeten worden.

18 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹¹

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=566)

¹¹ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

7 Geweld

7.1 Percentage bouwbedrijven waar geweldsdelicten voorkomen

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle bouwbedrijven heeft in 2009 1,7% te maken met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. In absolute aantallen betekent dit dat jaarlijks circa 1.600 vestigingen met dergelijke delicten worden geconfronteerd. Afwerkingsbedrijven hebben relatief gezien minder te maken gehad met geweldsdelicten (1% versus 1,7%), grond-, water-, en wegenbouw relatief meer (4,1% versus 1,7%).

Het lage absolute aantal ondervraagde bedrijven dat met geweldsdelicten te maken heeft, staat het niet toe uitspraken te doen over de schade die hiermee gemoeid is.

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging (71% van de getroffen bedrijven). Dit is een daling ten opzichte van de 85% in 2004. Mishandeling wordt door 11% van de getroffen bedrijven genoemd en komt hiermee op de tweede plaats.

19 | Aard van de geweldsdelicten waar de sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Geweldsdelict	%
Bedreiging	71
Mishandeling	11
Verbaal geweld	7
Afpersing	5
Overval, beroving	3

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=122)

Op basis van het beperkte aantal absolute waarnemingen van geweldsdelicten kunnen in de rest van het hoofdstuk geen uitspraken worden gedaan over mogelijke verschillen naar branche, agglomeratie of regio.

7.3 Aantal meldingen geweldsdelicten bij politie

Van de vestigingen die te maken hebben met geweldsdelicten, meldt ruim vier op de tien (44%) dit bij de politie. Het percentage getroffen bouwbedrijven dat melding doet, is hiermee gedaald: in 2004 was dit nog 56%.

Het aantal aangiften ligt lager: van de met geweld geconfronteerde bedrijven doet 18% daadwerkelijk aangifte. We zien hier een forse daling ten opzichte van 2004 toen dit percentage op bijna een derde lag (29%).

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

De voornaamste reden om geen melding te maken van geweld is dat bedrijven de problemen zelf zeggen aan te pakken (genoemd door 35% van de bedrijven die met geweld geconfronteerd zijn). Een tweede reden is dat de politie er toch niets aan doet (22%). Een derde reden is de verwachting dat de schade te klein is en binnen het eigen risico valt (genoemd door 20% van de bedrijven). De redenen die worden genoemd door minstens 10% van de getroffen bedrijven die geen melding doen, staan in onderstaande tabel.

20 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	35
Politie doet er toch niets aan	22
Schade was te klein (binnen eigen risico)	20

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=65)

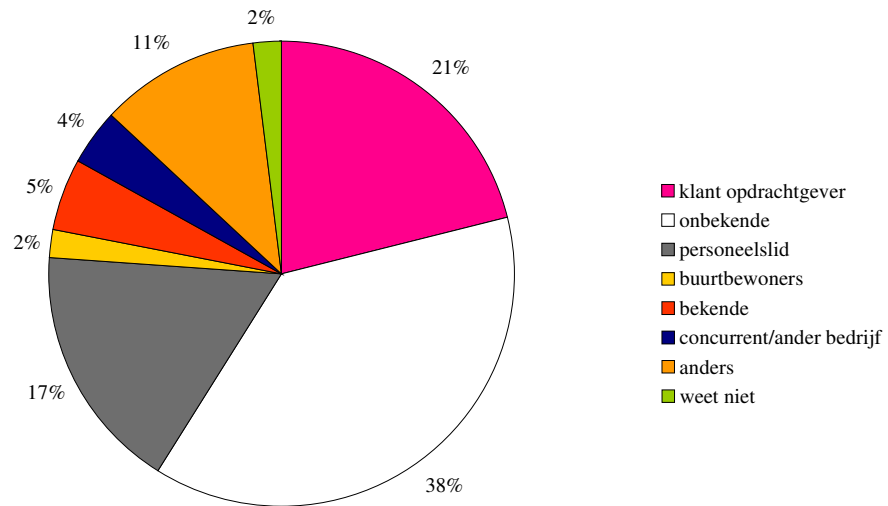
7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Tweederde van de bedrijven die geweldsdelicten meldt bij de politie, geeft aan dat de politie deze melding heeft geregistreerd (65%). Bovendien geeft bijna de helft van de bedrijven (46%) die het delict meldt aan dat proces-verbaal is opgemaakt. Bijna een op de drie bedrijven (29%) zegt dat de politie een onderzoek is gestart.

7.6 Vermoedelijke dader geweldsdelict

Van de bedrijven die slachtoffer zijn van geweldsdelicten denkt 38% dat de schuldige een onbekende is. Eén op de vijf getroffen bouwbedrijven (21%) denkt dat de dader een klant of opdrachtgever is. Personeelsleden (17%) en concurrenten (4%) worden ook gezien als mogelijke daders.

21 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹²

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=122)

¹² Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage bouwbedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomen

Behalve de genoemde delicten is 3,2% van de bedrijven slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit. Dit betreft circa 3.000 bedrijven.

Ten opzichte van 2004 is het sturen van spookfacturen/ valse rekeningen toegenomen in 2009, respectievelijk 8% en 25%. Oplichting / bedrog en computercriminaliteit zijn daarentegen afgenomen (respectievelijk 17% en 8% in 2004 en 8% en 2% in 2009).

22 | Overige vormen van criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Sturen van spookfacturen / valse rekeningen	8	-	14	12	26	25
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	17	18	15	13	15	8
Diefstal/ontvreemding	7				17	12
Spookadvertenties / acquisitiefraude	8	11	5	15	13	9
Niet betalen van goederen	11	10	12	7	7	12
Computercriminaliteit (hacken, virussen)	8	3	4	3	2	2

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2009 n=200, 2008 n=112, 2007 n= 212 , 2006 n=220, 2005 n=214, 2004 n=225)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Branche

Installatiebedrijven zijn vaker slachtoffer van overige vormen van criminaliteit (5%) dan andere bouwbedrijven (3%).

Agglomeratie

Bouwbedrijven aan de rand van de stad zijn vaker slachtoffer (4%) dan gemiddeld (3%).

Regio

In de Randstad hebben meer bouwbedrijven te maken met overige vormen van criminaliteit (5% versus 3% gemiddeld) dan in het zuiden van het land (2%).

8.2 Totaal aantal overige delicten

Bedrijven die te maken hebben met overige vormen van criminaliteit, overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 3,7 keer per jaar. Op basis hiervan berekenen wij het totaal aantal overige delicten op circa 11.000 per jaar. In 2004 was er nog sprake van gemiddeld 11,5 keer per jaar en in totaal 27.000 delicten. We kunnen dus spreken van een afname.

Op basis van het beperkte aantal absoluut getroffen bouwbedrijven kunnen we in de rest van dit hoofdstuk geen uitspraken doen over de verschillende branches, locaties en regio's.

8.3 Totale schade overige criminaliteit

Zes op de tien (61%) getroffen bouwbedrijven zegt *directe* schade op te lopen als gevolg van overige vormen van criminaliteit. Dit komt neer op gemiddeld € 3.100 per getroffen bedrijf. De totale directe schade in de bouw als gevolg van overige delicten berekenen we op € 6 miljoen.

Van de getroffen bedrijven geeft 40% aan *indirecte* schade op te lopen. Dit is gemiddeld € 2.300 per getroffen bedrijf. De totale indirecte schade ramen we op ongeveer € 2,8 miljoen. In 2004 lagen deze bedragen ongeveer gelijk, met een gemiddelde van ongeveer € 2.300 en een totale indirecte schade van circa € 3 miljoen.

Bij elkaar komt de totale schade in 2009 op circa € 9 miljoen.

8.4 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit

Van de bedrijven die met overige vormen van criminaliteit te maken hebben, stelt 28% de politie op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 2,0 keer per jaar melding. De meldingsfrequentie was in 2004 hoger dan in 2009, namelijk gemiddeld drie keer per jaar (onder de 36% bouwbedrijven die melding maken).

Het totaal aantal meldingen van overige vormen van criminaliteit komt in 2009 op circa 1.700 keer. Dit is een daling ten opzichte van 2004 toen er ongeveer 2.500 keer melding werd gemaakt van overige criminaliteit. Dit is 23% van het totale aantal overige delicten.

Van de getroffen bedrijven die melding maken doet 17% ook daadwerkelijk aangifte.

8.5 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

De belangrijkste reden voor vestigingen om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. De redenen die worden genoemd door minstens 10% van de getroffen bedrijven die geen melding doen, staan aangegeven in de volgende tabel.

23 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	26
Probleem zelf aangepakt	16
De schade was te klein om melding/aangifte te doen (binnen eigen risico)	10

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt overige vormen van criminaliteit niet bij de politie (n=125)

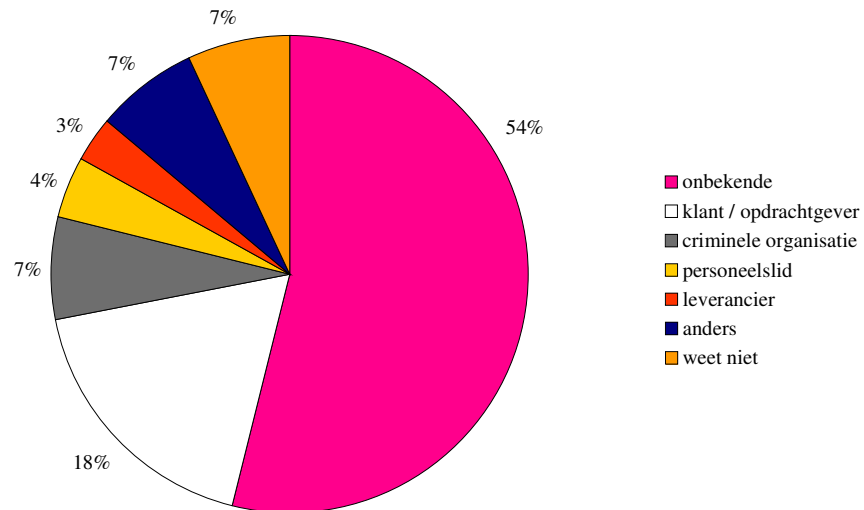
8.6 Registratie van overige criminaliteit door politie

Van de bouwbedrijven die overige vormen van criminaliteit melden, geeft 80% aan dat de politie de melding heeft geregistreerd. We zien hier een stijging ten opzichte van 2004 toen dit percentage nog op 55% lag. Bij 54% van de bedrijven die overige vormen van criminaliteit melden, heeft de politie proces-verbaal opgemaakt. Eenderde van de bedrijven die een delict meldt (32%), zegt dat de politie de zaak is gaan onderzoeken.

8.7 Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit

Ruim de helft (54%) van de getroffen bedrijven meent dat de dader een onbekende is van de vestiging. Van de getroffen vestigingen verdenkt 18% een klant of opdrachtgever als vermoedelijke dader. In 7% van de gevallen denkt de bedrijfsleiding aan een criminele organisatie.

24 | Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹³

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overige vormen van criminaliteit (n=200)

¹³ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage bouwbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. Daarom kan alleen een vergelijking gemaakt worden met 2006, 2007 en 2008 en niet met voorgaande jaren.

Van alle bouwbedrijven heeft in 2009 5% te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit¹⁴.

Branche

Bedrijven in de burgerlijke- en utiliteitsbouw geven vaker (85%) aan niet te maken te hebben met interne criminaliteit dan gemiddeld (81%). Afwerkings- en klusbedrijven geven dit minder vaak aan (respectievelijk 76% en 73%).

Agglomeratie en regio

Meer bouwbedrijven aan de rand van de stad hebben te maken met interne criminaliteit (6% versus 5% gemiddeld). In het westen geven bouwbedrijven minder vaak aan niet te maken te hebben met interne criminaliteit (78% versus 81% gemiddeld).

9.2 Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit

Bouwbedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het controleren van de referenties bij het aannemen van nieuw personeel wordt het meest genoemd als maatregel om interne criminaliteit tegen te gaan. Ruim vier op de tien bedrijven (45%) noemt deze maatregel. Bijna vier op de tien bedrijven (38%) zegt dat zij regels met betrekking tot interne criminaliteit opstelt voor het personeel. Bijna eenderde (31%) geeft aan standaard aangifte te doen van interne criminaliteit bij de politie. Ten opzichte van 2006 zien we een lichte toename voor iedere maatregel.

25 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Controle van referenties bij aanname nieuw personeel	45
Opstellen van regels voor personeel m.b.t. interne criminaliteit	38
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	31
Geen maatregelen getroffen	25
Steekproefsgewijs controleren of werknemers goederen of geld meenemen	23

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: (n=2.649, bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

¹⁴ Dit is inclusief eenmanszaken.

Branche

Binnen installatiebedrijven worden relatief vaak de volgende maatregelen getroffen die helpen bij het voorkomen van criminaliteit; vragen naar een Verklaring Omtrent Gedrag (26%), controle van referenties (53%), opstellen van regels (44%) en het standaard aangifte doen (39%). Binnen de grond-, water- en wegenbouw worden relatief vaak regels opgesteld voor het personeel (47%). Binnen de burgerlijke en utiliteitsbouw gebeurt dit minder vaak (34%). Bedrijven in deze branche treffen vaker geen maatregelen (28%). Klusbedrijven controleren minder vaak referenties (37%).

Agglomeratie

Wanneer we kijken naar de indeling in agglomeratie zien we dat bedrijven aan de rand van de stad vaker investeren in maatregelen op de volgende gebieden: controle van referenties (48%) en het opstellen van regels (42%). Buiten de stad treffen bedrijven minder vaak maatregelen tegen interne criminaliteit (27%) en controleren minder vaak referenties bij aanname van nieuw personeel (42%). Bedrijven in het centrum stellen minder vaak regels op (30%).

Regio

Bouwbedrijven in de Randstad controleren vaker antecedenten (24%), referenties (52%) en steekproefsgewijs of hun medewerkers goederen of geld mee naar huis nemen (31%). Ook stellen ze vaker regels op (49%). Bedrijven in het noorden van het land nemen minder vaak maatregelen (33%), stellen minder vaak regels op (30%) of controleren antecedenten (14%).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. Over de hele bouwsector genomen, dus inclusief de bedrijven die niet met criminaliteit te maken hebben gehad, heeft 15% het afgelopen jaar één of meer (soorten) delicten gemeld. Dit is een daling ten opzichte van 2004, waarin 20% van de bouwbedrijven één of meer soorten delicten heeft gemeld. Één op de tien bouwbedrijven (9%) heeft van één of meer delicten daadwerkelijk aangifte gedaan. Ook hier zien we een daling ten opzichte van 2004. Toen deed 11% aangifte voor één of meer soorten delicten.

26 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle bouwbedrijven

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
% Van alle bouwbedrijven	%	%	%	%	%	%
Melding gedaan totaal (van 1 of meer soorten delicten)	20	18	18	18	15	15
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer soorten delicten)	11	10	10	10	8	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle bouwbedrijven, dus ook niet slachtoffers (2009 n=5.459, 2008 n=3.402, 2007 n= 6.729, 2006 n=5.795, 2005 n=6.403, 2004 n=5.691)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Branche

Grond-, weg- en waterbouw (22%) en burgerlijke en utiliteitsbouw (18%) zijn twee branches die vaker dan gemiddeld (15%) delicten melden en ook vaker dan gemiddeld aangifte doen (respectievelijk 12% en 10% tegen 9% gemiddeld). Installatiebedrijven (18%) melden alleen vaker dan gemiddeld delicten. Afwerking- (12%) en klusbedrijven (11%) melden delicten juist minder vaak en doen ook minder vaak aangifte dan gemiddeld (respectievelijk 7% en 6%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad melden relatief vaak één of meer delicten (19%). Elf procent van de bedrijven aan de rand van de stad heeft in 2009 aangifte gedaan van één of meer delicten (gemiddeld 9%). Bedrijven buiten de stad melden minder vaak delicten (12%) en doen minder vaak dan gemiddeld aangifte (7%).

Regio

Bedrijven aan in de Randstad melden relatief vaak één of meer delicten (20% van alle bouwbedrijven tegen 15% gemiddeld). Dertien procent van de bedrijven in de Randstad heeft in 2009 aangifte gedaan van één of meer delicten (gemiddeld 9%). Bedrijven in het noorden

van het land melden minder vaak delicten (10%) en doen minder vaak dan gemiddeld aangifte (5%).

In onderstaande tabellen geven we voor de verschillende soorten delicten weer welk percentage van de bouwbedrijven, die met criminaliteit te maken hebben, deze delicten meldt of hiervan aangifte doet.

27 | Meldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde bouwbedrijven

Delict	Melding 2004	Melding 2005	Melding 2006	Melding 2007	Melding 2008	Melding 2009
% Van getroffen bedrijven	%	%	%	%	%	%
Inbraak	84	87	86	86	80	83
Diefstal	51	51	51	54	55	53
Vernieling/ brandstichting/ graffiti	46	46	47	48	48	48
Gewelddelicten	56	42	40	43	36	44
Overige delicten	36	39	37	35	28	28

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

28 | Aangiftegedrag van de met criminaliteit geconfronteerde bouwbedrijven

Delict	Aangifte 2004	Aangifte 2005	Aangifte 2006	Aangifte 2007	Aangifte 2008	Aangifte 2009
% Van getroffen bedrijven	%	%	%	%	%	%
Inbraak	41	47	45	45	43	43
Diefstal	31	31	29	33	31	31
Vernieling/ brandstichting/ graffiti	25	24	24	24	27	26
Gewelddelicten	30	23	17	19	12	18
Overige delicten	18	18	16	15	13	17

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van betreffende delict

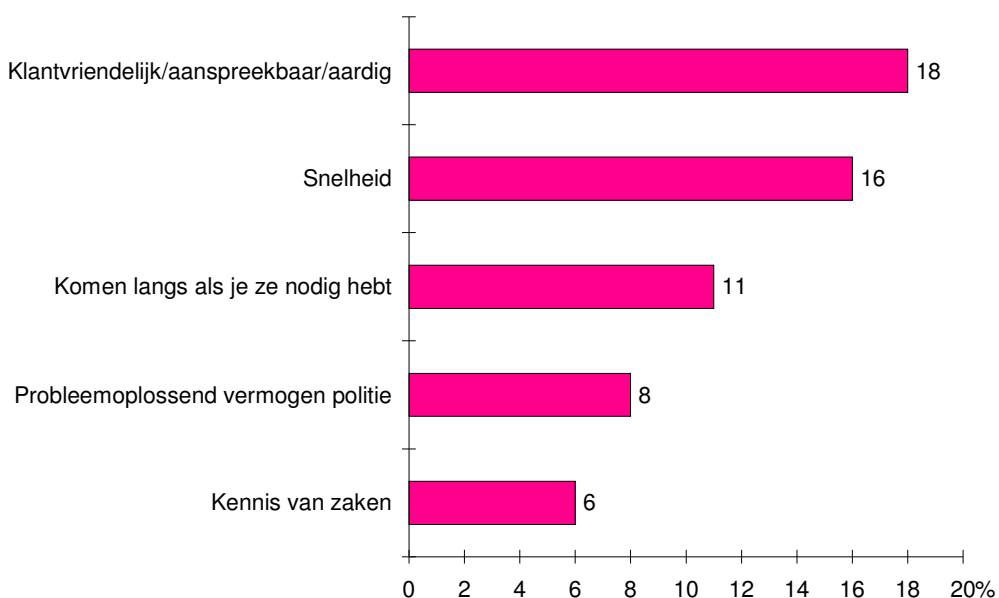
Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

10.2 Tevredenheid aspecten contact met politie

De bedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert.

Het meest genoemde punt is de klantvriendelijke houding waarmee de politie de melding afhandelt (18%). In 2004 was het nog 5% van de bedrijven die dit punt noemde. Daarnaast zijn bedrijven positief over de snelheid van de politie (16%). Van de bedrijven noemt 11% de bereidheid van de politie om langs te komen wanneer dit nodig is. Dit was in 2004 nog 2%.

29 | *Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=1077)

Branche

Bedrijven binnen de overige bouwnijverheid noemen vaker dat ze tevreden zijn over de klantvriendelijkheid van de politie (34% tegen 18% gemiddeld).

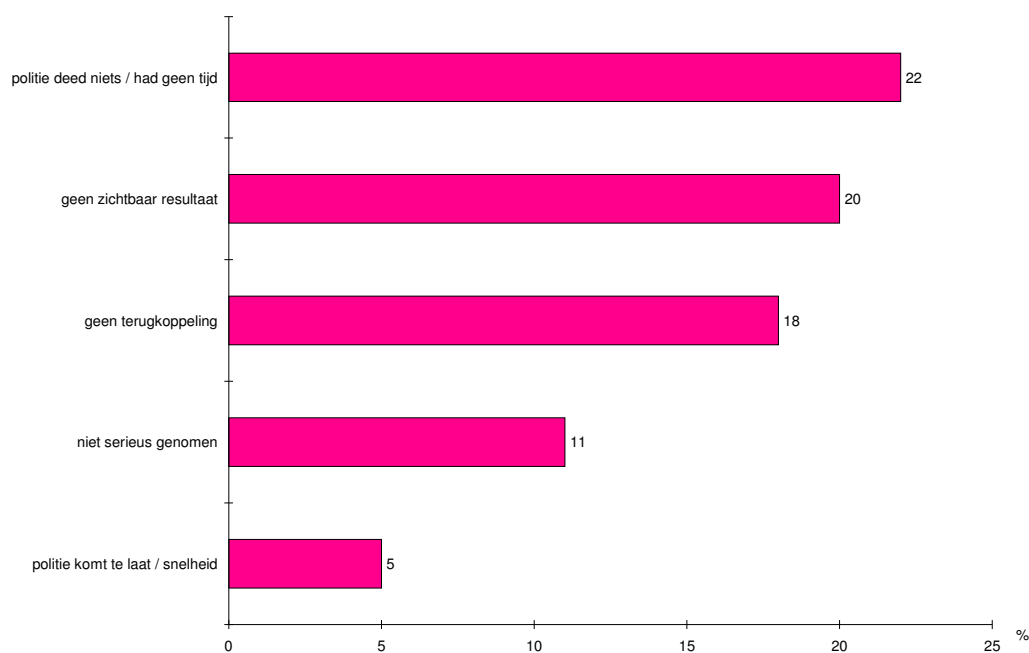
Regio

In het westen van het land noemt men relatief minder vaak dat men tevreden is over de snelheid van de politie (13% versus 16% gemiddeld). Ook is men minder tevreden over dat de politie langskomt als ze nodig zijn (8% versus 11% gemiddeld). In het zuiden van het land is men hier juist meer tevreden over (16%).

10.3 Aspecten waarover bouwbedrijven ontevreden zijn in contact met de politie

De bouwbedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed presteert. Zo wordt het ontbreken van actie (uit tijdgebrek) genoemd (22%). Daarnaast missen de bedrijven zichtbaar resultaat (20%). In 2009 werd gebrek aan terugkoppeling door 18% van de bedrijven als reden voor ontevredenheid genoemd, terwijl dit in 2004 nog 6% was.

30 | *Meest genoemde negatieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=1075)

Branche

Bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw geven vaker aan dat ze geen terugkoppeling krijgen (22% versus 18% gemiddeld).

Agglomeratie

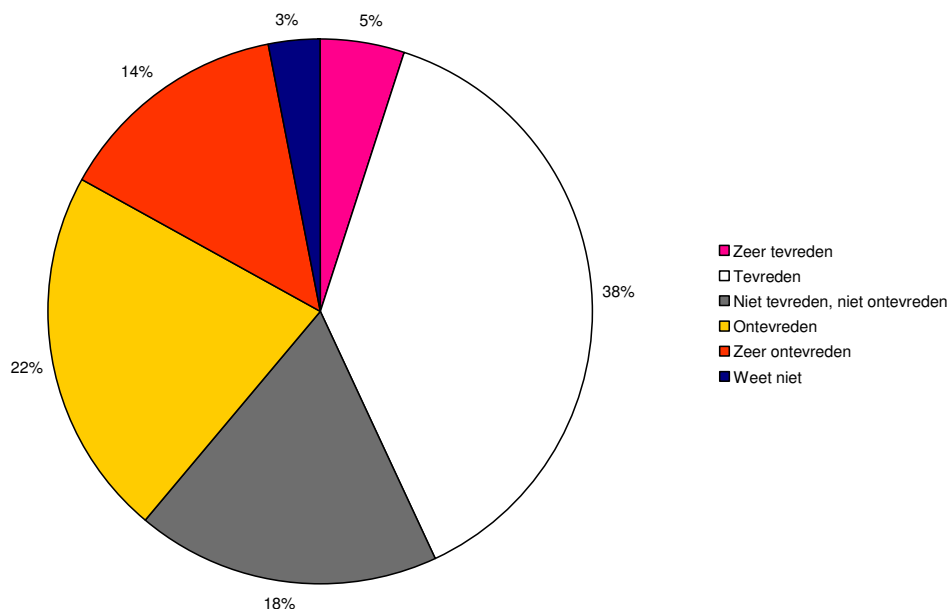
Bedrijven aan de rand van de stad geven minder vaak aan ontevreden te zijn over de politie omdat de politie niets doet of geen tijd heeft (19% versus 22% gemiddeld) en dat de politie te laat komt (4% versus 5% gemiddeld). Bedrijven buiten de stad geven dit laatste juist vaker als reden van ontevredenheid op (8%).

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

Ruim vier op de tien (43%) bouwbedrijven die melding en/of aangifte doen is tevreden of zeer tevreden over de manier waarop de politie de melding van delicten afhandelt.

Ruim eenderde van de bouwbedrijven (36%) is nu ontevreden tot zeer ontevreden over het optreden van de politie bij melding of aangifte.

31 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=1.119)

Branche

Afwerkingsbedrijven zijn vaker ontevreden tot zeer ontevreden over het optreden van de politie bij melding of aangifte (44% versus 36% gemiddeld).

Regio

Bouwbedrijven in het westen van het land meer ontevreden (43%) over het optreden van de politie bij melding of aangifte. Bedrijven in het zuiden van het land zijn juist meer tevreden (49%).

11 Advies inwinnen en project participatie

11.1 Aantal bouwbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

Eén op de tien bouwbedrijven (11%) laat zich adviseren op het gebied van criminaliteitspreventie en veiligheid. Bedrijven die criminaliteit als een probleem ervaren, laten zich vaker adviseren. Ze treffen vaker preventieve maatregelen dan bedrijven die zich niet laten adviseren.

Eveneens bestaat er een verband tussen het inwinnen van advies en de mate waarin delicten voorkomen: relatief veel bouwbedrijven die meervoudig slachtoffer zijn van criminaliteit laten zich adviseren. Bovendien laten vestigingen die te kampen hebben met hogere aantallen delicten zich vaker adviseren.

Branche

Bij klusbedrijven werd in 2009 minder dan gemiddeld advies ingewonnen over criminaliteitspreventie (9% tegen 11% gemiddeld). Bij bedrijven in de grond-, water- en wegebouw werd meer advies ingewonnen (18%).

Agglomeratie

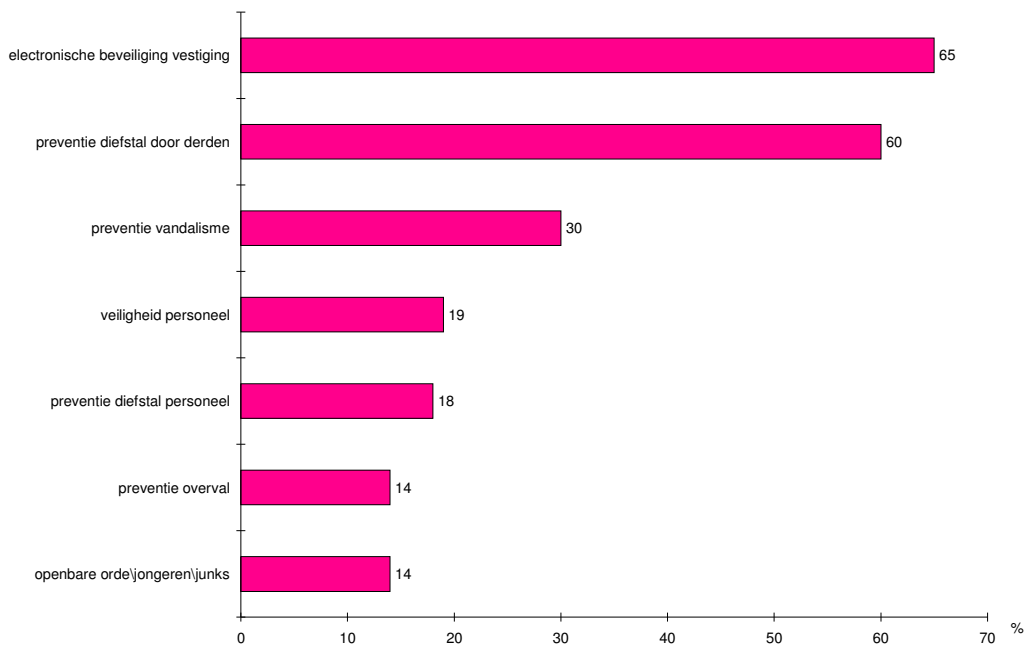
Bedrijven in het centrum van de stad winnen minder vaak advies in op het terrein van criminaliteit en onveiligheid dan gemiddeld (9% versus 11% gemiddeld).

Regio

Bedrijven in het westen van het land winnen minder vaak advies in (10% versus 11% gemiddeld) dan bedrijven in het oosten van het land (14%).

11.2 Terreinen waarop bouwbedrijven advies inwinnen

In de meeste gevallen hebben de ingewonnen adviezen te maken met elektronische beveiliging van de vestiging en het voorkomen van diefstal door derden. Maar ook de preventie van vandalisme wordt vaak genoemd. Advisering op het gebied van openbare orde problemen, groepen jongeren en junks (14%) is gestegen ten opzichte van 2004 (10%).

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren (n=689)

Branche

Installatiebedrijven winnen relatief veel advies in over het voorkomen van diefstal door eigen personeel en de preventie van een overval (respectievelijk 28% tegenover 18% gemiddeld en 23% tegenover 14% gemiddeld). Klusbedrijven winnen minder advies in over de veiligheid van het personeel / beroving / mishandeling en voorkomen van diefstal door eigen personeel (respectievelijk 10% versus 19% en 8% versus 18%).

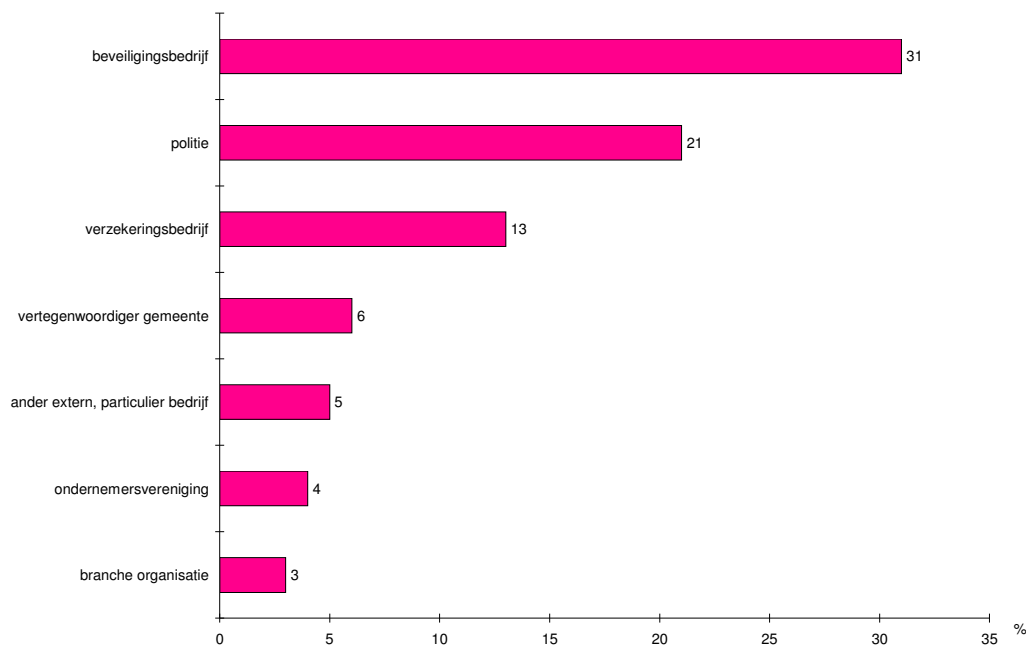
Regio

Bedrijven in het zuiden van het land winnen relatief vaker advies in over het voorkomen van diefstal door derden (67% versus 60% gemiddeld).

11.3 Partijen waarbij bouwbedrijven advies inwinnen

Bijna een derde van de bouwbedrijven die advies inwint, klopt hiervoor aan bij private beveiligingsbedrijven (31%). Een vijfde (21%) van de bedrijven laat zich adviseren door de politie.

33 | Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren (n=689)

Branche

In de grond-, water- en wegebouw (10% versus 21% gemiddeld) wordt minder vaak advies ingewonnen bij de politie dan bij de klusbedrijven (31%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad winnen minder vaak advies in bij een beveiligingsbedrijf (22% versus 31% gemiddeld) dan bedrijven buiten de stad (36%).

Regio

In de Randstad gaat men relatief gezien minder vaak op zoek naar advies bij beveiligingsbedrijven (15% versus 31% gemiddeld). Bedrijven in het noorden van het land doen dit minder vaak bij de politie (9% versus 21% gemiddeld).

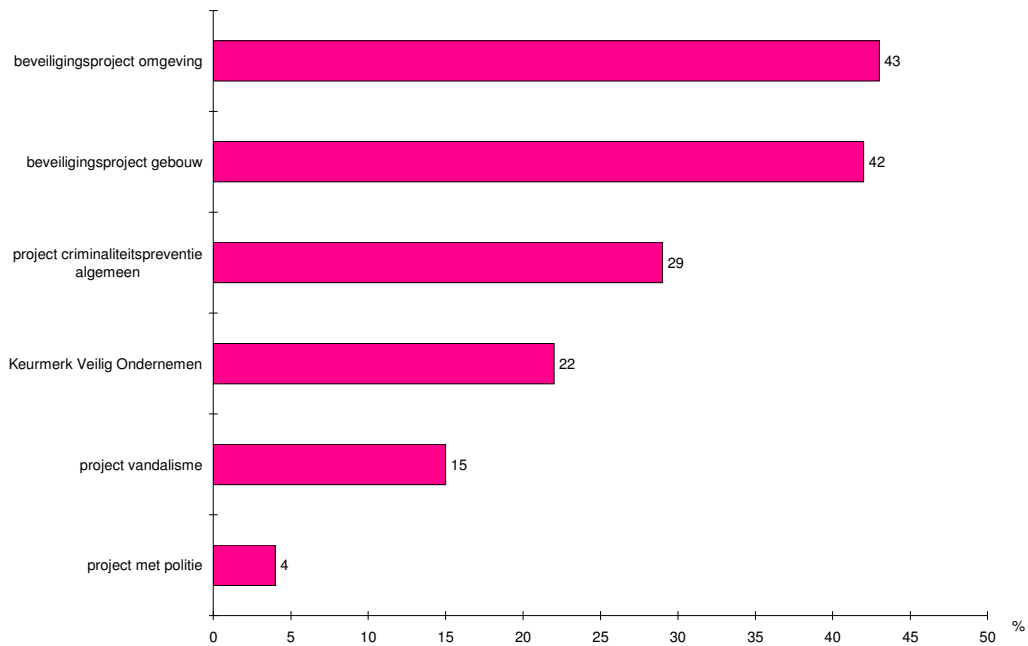
11.4 Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit

Van de bouwbedrijven participeert 3% in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Klusbedrijven nemen relatief weinig deel in projecten (2%), installatiebedrijven relatief veel (5%). Bedrijven aan de rand van de stad nemen ook relatief gezien veel deel aan dergelijke projecten (4% versus 3% gemiddeld). In het noorden van het land doen bedrijven dit minder (2% versus 3%).

11.5 Soort projecten waaraan bouwbedrijven deelnemen

Onder het beperkt aantal aan projecten participerende bedrijven zijn beveiligingsprojecten van de omgeving en het gebouw het meest geliefd, evenals algemene criminaliteitspreventie.

34 | Soort project waaraan bedrijven deelnemen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

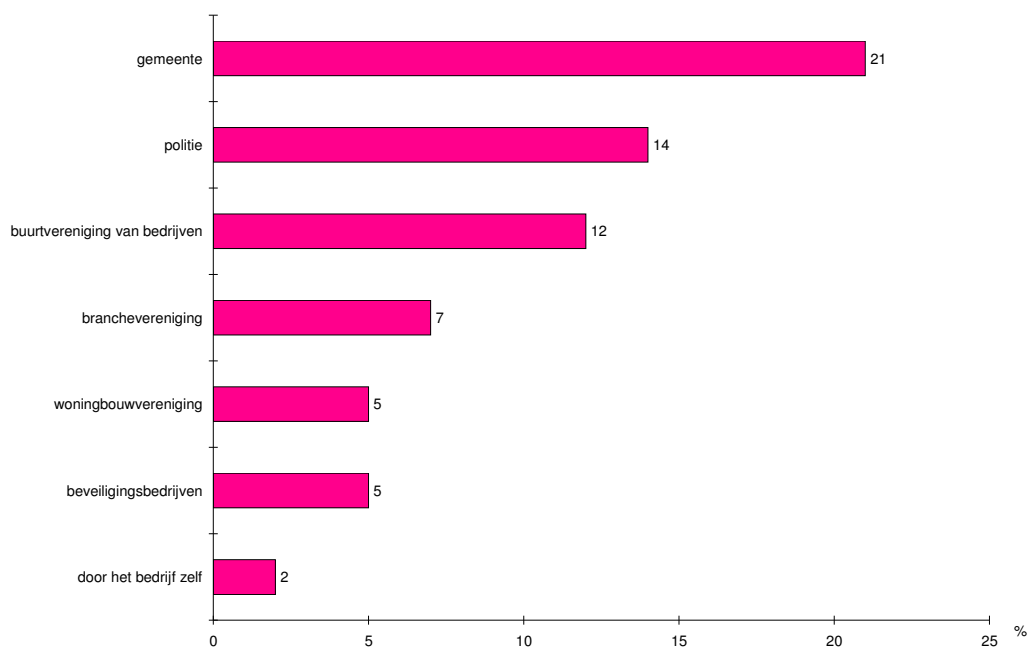
Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: neemt deel aan project (n=232)

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar bouwbedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door de gemeente, de politie of een buurtvereniging van bedrijven. De politie wordt minder vaak (14%) genoemd als organisator van projecten dan in 2004 (26%). De gemeente juist meer (21%) dan in 2004 (13%).

35 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: deelgenomen aan projecten (n=232)

4 Sectorrapport Detailhandel

Inhoud sector Detailhandel

	Kerncijfers sector Detailhandel	78
	Achtergrondkenmerken sector Detailhandel	80
1	Slachtofferschap criminaliteit	81
1.1	Slachtofferschap algemeen	81
1.2	Meervoudig slachtofferschap	81
1.3	Probleemervaring criminaliteit	82
2	Registratie criminaliteit	84
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding	84
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	84
2.2.1	Overzicht registratie delicten	85
2.3	Wijze van registreren van criminaliteit	85
3	Preventieve maatregelen	87
3.1	Mate van preventieve maatregelen	87
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	87
3.3	Totale investeringen preventieve maatregelen	88
4	Inbraak	89
4.1	Percentage detailhandelbedrijven waar inbraak voorkomt	89
4.2	Totaal aantal inbraken	89
4.3	Locatie inbraken vervoermiddelen	91
4.4	Totale schade door inbraak	91
4.5	Aantal meldingen inbraken bij politie	92
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	92
4.7	Registratie van inbraken bij de politie	93
4.8	Aantal aangiftes bij politie	93
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	94
5	Diefstal	96
5.1	Percentage detailhandelbedrijven waar diefstal voorkomt	96
5.2	Totaal aantal diefstallen	97
5.3	Locatie diefstal vervoermiddelen	98
5.4	Totale schade door diefstal	98
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	99
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	99
5.7	Registratie van diefstal door de politie	100
5.8	Aantal aangiftes van diefstal	101
5.9	Vermoedelijke dader bij diefstal	101
6	Vernieling	103
6.1	Percentage detailhandelbedrijven waar vernieling voorkomt	103
6.2	Totaal aantal vernielingen	104
6.3	Locatie vernieling van vervoermiddelen	104
6.4	Totale schade door vernielingen	105

6.5	Aantal meldingen vernielingen bij politie	106
6.6	Redenen om vernieling niet te melden	106
6.7	Registratie van vernielingen door politie	106
6.8	Aangiftes van vernielingen	107
6.9	Vermoedelijke dader bij vernielingen	107
7	Geweld	109
7.1	Percentage detailhandelbedrijven waar geweldsdelicten voorkomen	109
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	109
7.3	Aantal meldingen geweldsdelicten bij politie	110
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	110
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	111
7.6	Vermoedelijke dader geweldsdelicten	111
8	Overige vormen van criminaliteit	113
8.1	Percentage detailhandelbedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt	113
8.2	Totale schade door overige vormen van criminaliteit	114
8.3	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit bij politie	114
8.4	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	114
8.5	Registratie van overige criminaliteit door politie	115
8.6	Aangifte van overige criminaliteit	116
8.7	Vermoedelijke daders bij overige vormen van criminaliteit	116
9	Interne criminaliteit	118
9.1	Percentage detailhandelbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	118
9.2	Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit	118
10	Tevredenheid politie	120
10.1	Contact met politie omtrent delicten	120
10.2	Tevredenheid aspecten contact met politie	122
10.3	Aspecten waarover detailhandelbedrijven ontevreden zijn in contact met politie	123
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	124
11	Advies inwinnen en project participatie	125
11.1	Aantal detailhandelbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	125
11.2	Terreinen waarop detailhandelbedrijven advies inwinnen	126
11.3	Partijen waarbij detailhandelbedrijven advies inwinnen	127
11.4	Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit	128
11.5	Soort projecten waaraan detailhandelbedrijven deelnemen	128
11.6	Organisatoren van projecten	130

Kerncijfers sector Detailhandel

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Detailhandel

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 toe-/ afname
% slachtofferschap algemeen	49	49	45	45	46	43 -12%
% meervoudig slachtofferschap	20	19	17	16	16	15 -25%
% ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	42	40	37	36	35	35 -17%
% Registreert criminaliteit	22	24	24	26	25	24 +9%
% Neemt preventieve maatregelen	81	82	80	81	80	80
% Neemt deel aan projecten	6	6	6	6	7	7 +17%
% is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	51	55	59	57	59	57 +12%

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige criminaliteit
% bedrijven waar voorkomt	2004	14,5	31,7	18,4	6,7	5,7
	2005	13,1	30,1	19,6	6,2	5,3
	2006	10,9	27,8	18,4	5,2	4,7
	2007	10,9	27,0	18,4	5,0	4,5
	2008	10,2	28,4	17,8	5,6	4,8
	2009	9,9	27,2	15,2	5,4	5,0
	<i>verschil</i> ¹	-32%	-14%	-17%	-19%	-12%
Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	1,9	31,9	3,2	4,5	18,9
	2005	1,6	35,4	3,1	4,9	24,1
	2006	1,7	28,4	3,4	4,8	11,8
	2007	1,7	24,0	3,4	4,0	17,0
	2008	1,6	37,7	3,4	5,5	14,9
	2009	1,7	34,8	3,0	4,7	13,3
	<i>verschil</i>	-11%	-	-	-	-
Raming totaal aantal delicten ²	2004	42.000	1.500.000	86.000	Nvt	170.000
	2005	32.000	1.600.000	88.000		200.000
	2006	29.000	1.200.000	89.000		86.000
	2007	28.000	974.000	92.000		118.000
	2008	26.000	1.727.000	93.000		118.000
	2009	27.000	1.527.000	71.000		109.000
	<i>verschil</i>	-36%	-	-17%		-

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige criminaliteit
Raming totale schade ² (mln euro)	2004	89	146	34	Nvt	11
	2005	79	141	34		11
	2006	75	120	30		10
	2007	77	114	32		9
	2008	71	140	33		11
	2009	74	129	29		9
	<i>verschil</i>	-17%	-12%	-15%		-
% getroffen dat melding doet	2004	88	47	46	59	46
	2005	87	48	44	57	43
	2006	88	45	44	52	44
	2007	89	47	47	54	47
	2008	87	44	45	55	42
	2009	89	45	44	58	41
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
% getroffen dat aangifte doet	2004	26	18	17	15	18
	2005	25	19	18	14	19
	2006	25	17	17	12	16
	2007	25	18	19	12	16
	2008	24	16	18	14	14
	2009	23	16	17	11	14
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

¹ Verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil is.

² De marges die bij deze cijfers behoren, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken sector Detailhandel

In de sector detailhandel zijn naar schatting 165.000 bedrijfsvestigingen actief.

De sector kent de volgende branches:

Bloemen, planten / reparatie (excl. garages) / pedicures, kappers, fotoateliers	(22% van de sector)
Drogisterij, parfumerie / kleding	(14% van de sector)
Voedings- en genotmiddelen	(12% van de sector)
Overige artikelen / apothekers, benzinstations	(13% van de sector)
Algemeen assortiment	(12% van de sector)
IJzerwaren, d-h-z, bouwmaterialen / woningtextiel, meubelen, huish. apparatuur	(10% van de sector)
Autoreparatie / garages	(8% van de sector)
Overige winkels	(5% van de sector)
Autohandel	(4% van de sector)

In de rapportage beschrijven we de resultaten niet per branche afzonderlijk, maar maken wij waar mogelijk en relevant een driedeling in de branches. We maken hierbij onderscheid tussen:

- 'detailhandel non-food' (circa 143.000 vestigingen ofwel 87% van de sector)
- 'detailhandel food' (circa 17.000 vestigingen ofwel 10% van de sector)
- 'supermarkten' (circa 4.500 vestigingen ofwel 3% van de sector).

Wanneer de resultaten daartoe aanleiding geven, geven wij bovendien een beschrijving op gedetailleerder niveau. Hierbij lichten we de warenhuizen eruit als het om een significant verschil gaat met de andere detaillisten met een algemeen assortiment. Indien relevant beschrijven we ook verschillen tussen regio en agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2009, 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

- steekproef 2009 n= 11.909
- steekproef 2008 n= 12.429
- steekproef 2007 n= 10.705
- steekproef 2006 n= 11.771
- steekproef 2005 n= 8.956
- steekproef 2004 n= 8.842

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap algemeen

Ruim vier op de tien bedrijfsvestigingen (43%) in de detailhandel heeft de afgelopen twaalf maanden te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn in totaal circa 71.000 bedrijven. In 2004 was de helft (49%) van de bedrijven slachtoffer van criminaliteit. Het slachtofferschap is in 2009 gedaald ten opzichte van 2004.

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Vijftien procent van alle detailhandelszaken is meervoudig slachtoffer, dat wil zeggen dat zij getroffen zijn door meer dan één vorm van criminaliteit¹. Dit is een daling ten opzichte van 2004. Destijds was één op de vijf (20%) van alle detailhandelszaken meervoudig slachtoffer.

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de sector detailhandel

Percentage bedrijven dat slachtoffer is van:	Non-food	Food	Supermarkt	Totaal
	(n=9.950)	(n=1.270)	(n=689)	(n=11.909)
	%	%	%	%
0 delicten	58	60	27	57
1 soort delict	28	26	29	28
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	14	14	44	15
Totaal	100	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle detailhandelbedrijven (n=11.909)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Het algemeen slachtofferschap onder warenhuizen² ligt hoger dan gemiddeld in de detailhandel (90% tegen 43% gemiddeld). Dit geldt tevens voor supermarkten (73%). Ook bij drogisterijen en kledingwinkels ligt het slachtofferschap hoger (64%). Supermarkten en warenhuizen worden relatief vaak *meervoudig* slachtoffer (44% en 36% tegen een gemiddelde in de detailhandel van 15%).

Agglomeratie

Het algemeen slachtofferschap is hoger dan gemiddeld bij detailhandelszaken in het centrum van een stad (52% tegen 43% gemiddeld). Zaken aan de rand van de stad (41%) en buiten de stad (34%) zijn minder vaak dan gemiddeld slachtoffer in de branche. De zaken in het centrum van de stad zijn vaker *meervoudig* slachtoffer (19%) dan vestigingen buiten de stad (10%) tegenover een gemiddelde van 15%.

¹ Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

² Gebaseerd op n=155 warenhuizen.

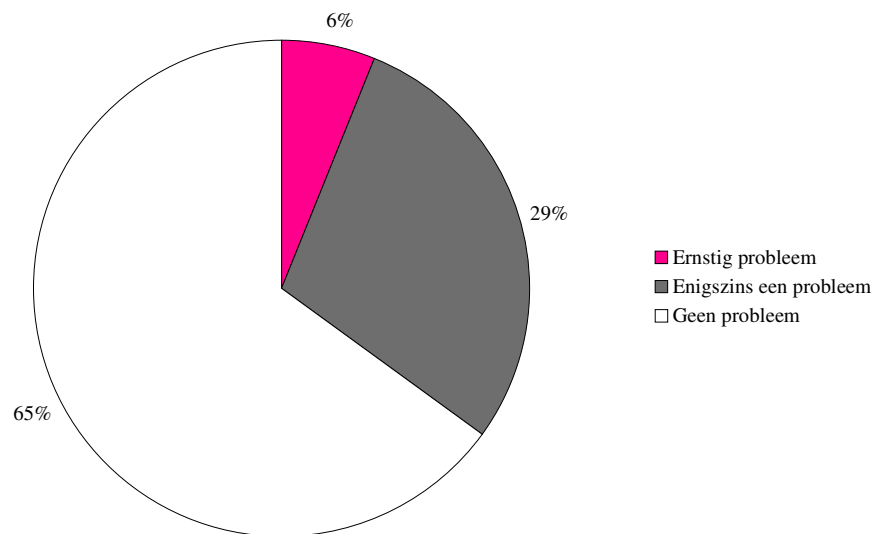
Regio

Vergeleken met de rest van het land is het algemeen slachtofferschap onder detailhandelszaken in de Randstad en het westen van het land relatief hoog (47% en 45% tegen 43% gemiddeld). In het oosten van het land ligt dit percentage juist lager (41%). Ook het *meervoudig* slachtofferschap in de Randstad is hoger dan gemiddeld (19% tegen 15%).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

Ruim eenderde (35%) van de detailhandelszaken ziet criminaliteit in meerdere of mindere mate als probleem voor de bedrijfsvoering. Omgerekend naar absolute aantallen zijn dit circa 58.000 vestigingen. De perceptie van criminaliteit als een probleem in de detailhandel is ten opzichte van 2004 gedaald. Toen ervoer 42% van de detailhandel criminaliteit als een probleem.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle detailhandelbedrijven (n=11.909)

Branche

Relatief veel supermarkten ervaren criminaliteit als een probleem (61% tegen 35% gemiddeld). Hetzelfde geldt voor warenhuizen (74%). Ook bij drogisterijen en kledingwinkels ligt dit percentage relatief hoger (50%). Bij de branche waar onder andere bloemen/planten, kappers en pedicures onder vallen, is dit minder een probleem (22%).

Agglomeratie

Van de detailhandelbedrijven buiten de stad' ervaren minder bedrijven dan gemiddeld criminaliteit als een probleem (28% tegen gemiddeld 35%). In het centrum van de stad ligt dit percentage juist hoger (41%).

Regio

In de Randstad ervaren meer bedrijven criminaliteit als een *ernstig* probleem (10%) dan in de rest van Nederland (gemiddeld 7%).

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding

Volgens de helft (49%) van de detailhandelbedrijven geeft het personeel geconstateerde criminaliteit *altijd* aan de leiding door. Bij 3% van de vestigingen geeft het personeel *meestal of soms* criminaliteit aan de leiding door. Bij 3% van de bedrijven komt dit (bijna) *nooit* voor. Hierbij merken we op dat deze cijfers gebaseerd zijn op de antwoorden van de bedrijfsleiding zelf. Ruim vier op de tien vestigingen (44%) geeft aan dat het melden van criminaliteit aan de bedrijfsleiding bij hen niet van toepassing is.

Branche

Vooraf bij supermarkten geeft het personeel criminaliteit *altijd* (73% tegen 49% gemiddeld) of *meestal* (9% tegen 3% gemiddeld) door aan de bedrijfsleiding. Dit geldt ook voor warenhuizen waar men in 87% van de gevallen criminaliteit *altijd* doorgeeft aan de bedrijfsleiding. Op subbranche niveau zien we dat vooral het personeel van autodetailhandel bedrijven (59%) en drogisterijen en kledingwinkels (62%) criminaliteit altijd doorgeeft aan de bedrijfsleiding.

Agglomeratie

Leidinggevenden van detailhandelsvestigingen in het centrum van een stad hebben relatief vaker de indruk dat hun personeel criminaliteit *altijd* aan ze meldt (58% tegen 49% gemiddeld). Buiten de stad ligt dit percentage lager dan gemiddeld (37%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Een kwart (24%) van de getroffen vestigingen registreert de plaatsgevonden delicten. Dit is een stijging ten opzichte van 2004, toen ruim een vijfde (22%) van alle detailhandelszaken criminaliteit registreerde.

Branche

Relatief veel supermarkten registreren criminaliteit (46% tegen 24% gemiddeld). In de *food*branche registreren juist minder bedrijven de voorgevallen criminaliteit (19%). Warenhuizen registreren meer dan gemiddeld de criminaliteit (69%).

Agglomeratie

In het centrum van de stad registreren relatief veel bedrijven de door het personeel geconstateerde criminaliteit (29%), dit is ook het geval aan de rand van de stad (23%). Buiten de stad registreren bedrijven minder vaak criminaliteit (19%) en geven meer bedrijven aan dat criminaliteit nauwelijks voorkomt (59% versus 52% gemiddeld).

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Bij bedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit is inbraak het meest geregistreerde delict. We zien verder dat behalve de registraties omtrent vernielingen bijna alle percentages in 2009 zijn toegenomen ten opzichte van 2004.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Inbraak (slachtoffers n=1.691)	47	51	50	52	51	55
Diefstal (slachtoffers n=4.290)	39	41	40	42	44	44
Vernieling (slachtoffers n=2.328)	27	30	28	32	32	30
Geweld (slachtoffers n=891)	28	31	30	31	33	36

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2009

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

2.3 Wijze van registreren van criminaliteit

Vier op de tien (39%) bedrijven houdt criminaliteit bij door middel van een registratiesysteem. Ruim eenderde (36%) registreert de criminaliteit door het bijhouden van de gedane aangiften.

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Registratiesysteem	36	38	40	38	37	39
Houden aangiften bij	37	38	36	37	37	36
Overig schriftelijk	9	8	5	6	6	5
Houden verzekeringsclaims bij	6	5	5	6	4	5

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: registreert criminaliteit (2009 n=3.901, 2008 n= 3.972, 2007 n=3.398, 2006 n= 3.474, 2005 n=2.831, 2004 n=2.425)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche

Relatief veel supermarkten registreren criminaliteit door de aangiften bij te houden (43% tegenover 36% gemiddeld). Binnen de branche autoreparatie/garage registreren bedrijven vaker criminaliteit aan de hand van het bijhouden van verzekeringsclaims (11% versus 5% gemiddeld). In de autodetailhandel houden bedrijven vaker aangiften bij (45% versus 36% gemiddeld), bij drogisterijen en kledingwinkels (32%) en de subbranche van overige artikelen/apothekers (31%) gebeurt dit minder vaak dan gemiddeld.

Agglomeratie

Buiten de stad registreren detailhandelszaken criminaliteit vaker aan de hand van het bijhouden van verzekeringsclaims (8% versus 5% gemiddeld), dan in het centrum van de stad (4%).

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Acht op de tien (80%) detailhandelbedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Het aandeel bedrijven dat preventieve maatregelen treft, is zeer hoog onder de supermarkten (91%) en warenhuizen (99%). In het centrum en aan de rand van de stad (beiden 82%) is dit percentage hoger dan gemiddeld (80%), buiten de stad juist lager (76%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

De maatregelen die worden toegepast door minstens 10% van de detailhandelbedrijven die aan preventie doen, zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

6 | *De meest toegepaste preventiemaatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Maatregel	Non-food	Food	Supermarkten	Totaal
	(n=8.718)	(n=993)	(n=660)	(n=11.909)
	%	%	%	%
1. Alarm luid	55	44	55	54
2. Alarm stil	42	36	47	42
3. Camera's / infrarood	27	29	63	28
4. Extra sloten	23	27	14	23
5. Rolluiken voor ramen / deuren	12	17	10	12
6. Extra zwaar hang- en sluitwerk	12	11	6	12
7. Inhuren beveiligingsdienst / nachtwaker / nachtportier	11	9	18	11
8. Hekwerken	11	6	6	10

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: neemt preventiemaatregelen (n=11.909)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Supermarkten maken relatief vaker gebruik van stil alarm (47% dan 54% gemiddeld). Ook heeft 63% cameratoezicht wat meer is dan gemiddeld (28%) en huren supermarkten vaker een beveiligingsdienst in (18%). Sloten en extra hang- en sluitwerk worden in deze branche minder ingezet (respectievelijk 14% tegen 23% gemiddeld en 6% tegen 12% gemiddeld). De plaatsing van camera's komt met 62% bij warenhuizen ook relatief vaak voor. Een stil en een luid alarm (respectievelijk 57% tegen 42% gemiddeld en 66% tegen 54% gemiddeld), het inhuren van een beveiligingsdienst (23% tegen 11% gemiddeld) en het merken van apparatuur of artikelen (24% tegen 6% gemiddeld) zijn andere preventiemaatregelen die bij warenhuizen relatief vaker voorkomen dan het gemiddelde. In de subbranches autodetailhandel en autoreparatie/garage wordt veel gebruik gemaakt van hekwerken (respectievelijk 28% en 29% tegen 10% gemiddeld).

Agglomeratie

In het centrum van een stad plaatsen detailhandelbedrijven vaker dan gemiddeld camera's of infrarood beveiliging (31% tegen 28% gemiddeld) of rolluiken voor de ramen of deuren (15% tegen 12% gemiddeld). Ook maken ze vaker gebruik van luid alarm (57% tegen 54% gemiddeld). Buiten de stad maakt men relatief vaker gebruik van extra sloten (27% tegen 23%), extra zwaar hang- en sluitwerk (16% tegen 12%) en hekwerken (14% tegen 10%).

Regio

Er zijn enkele regionale verschillen in de preventiemaatregelen van detailhandelbedrijven. In de Randstad maken bedrijven relatief vaker (38%) gebruik van infrarood en camera's dan gemiddeld (28%), in de rest van het westen en in het oosten van het land is dit percentage juist lager (beiden 26%). Ook maken de bedrijven in de Randstad relatief vaker gebruik van rolluiken (18% tegen 12%) en huren ze vaker beveiligingsdiensten in (14% tegen 11% gemiddeld). Daarnaast zien we dat bedrijven in Zuid Nederland meer gebruik maken van rolluiken (14% tegen 12% gemiddeld) en extra hang- en sluitwerk (13% tegen 12% gemiddeld).

3.3 Totale investeringen preventieve maatregelen

Zoals gezegd neemt acht op de tien (80%) detailhandelbedrijven preventieve maatregelen. Vier op de tien van deze bedrijven (41%) neemt maatregelen waar geen kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 1.400 aan. Het totaalbedrag dat alle detailhandelbedrijven uitgeven aan preventieve maatregelen in of bij het gebouw, berekenen we op circa € 136 miljoen.

Supermarkten en warenhuizen besteden relatief veel aan preventieve maatregelen. De supermarkten en warenhuizen die preventieve maatregelen nemen, besteden gemiddeld respectievelijk € 4.000 en € 3.800. In de detailhandel non-food en food wordt er juist gemiddeld minder besteed, respectievelijk € 1.300 en € 1.100.

4 Inbraak

4.1 Percentage detailhandelbedrijven waar inbraak voorkomt

In totaal heeft 10% van de detailhandelbedrijven te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Dit komt neer op circa 16.000 vestigingen. Het slachtofferschap is hiermee gedaald ten opzichte van 2004. Toen werd 15% van de bedrijven in de detailhandel slachtoffer van inbraak.

Bijna één op de tien (8%) detailhandelbedrijven heeft te maken met inbraak *in gebouwen*. Van alle vestigingen in de detailhandel is 2% slachtoffer van inbraak *in bedrijfswagens of andere transportmiddelen*.

Regio, agglomeratie en branche

In het westen van Nederland hebben bedrijven vaker last van inbraak dan gemiddeld (12% versus 10%). Bedrijven die zich aan de rand van de stad hebben gevestigd, hebben meer last van inbraken dan gemiddeld (12%). Het slachtofferschap van inbraak is het hoogst onder supermarkten (22% versus 10% gemiddeld). Wanneer we kijken op subbranche niveau zijn de percentages inbraken in de auto detailhandel (17%) en autoreparatie / garages (16%) het hoogst en bij bloemen/planten en kappers (6%) het laagst.

4.2 Totaal aantal inbraken

Bij de detailhandelbedrijven die last hebben van inbraken in gebouwen, vindt dit gemiddeld 1,4 keer per jaar plaats. Het aantal inbraken in gebouwen ramen we op circa 19.500 per jaar. Daarnaast wordt er gemiddeld 2,0 maal per jaar ingebroken in transportmiddelen, wat neerkomt op circa 7.100 inbraken in transportmiddelen per jaar.

Het totaal aantal inbraken in de detailhandel komt hiermee op circa 26.600. Dit is gemiddeld 1,7 keer per getroffen vestiging. In 2004 lag dit gemiddelde hoger (1,9) en kwam ook het totaal aantal inbraken hoger uit (42.000).

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=11.909)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ³	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	8,4%	1,4	19.500
In transportmiddelen	2,1%	2,0	7.100
Totaal	9,9% ⁴	1,7	26.600

Bron: TNS NIPO, 2009

8 | Inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen

	Non-food (n=9.950)	Food (n=1.270)	Supermarkten (n=689)	Totaal ⁵ (n=11.909)
In gebouwen	7,7%	10,8%	20,2%	8,4%
In transportmiddelen	2,2%	1,9%	2,9%	2,1%
Totaal	9,3%	12,2%	21,9%	9,9%

Bron: TNS NIPO, 2009

Agglomeratie

Detailhandelbedrijven aan de rand van de stad zijn vaker slachtoffer van inbraak dan gemiddeld (1,8 versus 1,6 keer). Bedrijven in het centrum juist minder (1,4 keer).

³ Van de door inbraak getroffen ondernemers geeft 92% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 8% zegt het te schatten of het niet te weten.

⁴ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 9,9% in plaats van 10,5%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

⁵ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (bijvoorbeeld som is 9,9% in plaats van 10,5%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegeteld.

4.3 Locatie inbraken vervoermiddelen

Bij bijna zes op de tien (57%) bedrijven die te maken hebben met inbraken in transportmiddelen, vindt de inbraak plaats buiten het eigen bedrijfsterrein.

9 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	43
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	36
Elders in Nederland	17
Buitenland	1
Weet niet/wil niet zeggen	3
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=443)

Branche

Bij supermarkten vindt inbraak in transportmiddelen minder vaak plaats op het eigen terrein (12% versus 43% gemiddeld), maar wel vaker binnen de eigen gemeente (83% versus 36% gemiddeld). In de subbranches zien we dat inbraak bij de autodetailhandel en bij autoreparatie / garages veelal plaatsvindt op het eigen terrein (respectievelijk 83% en 75% tegen 43% gemiddeld).

Agglomeratie en regio

In het centrum van de stad (27%) vindt inbraak minder vaak plaats op het eigen terrein dan gemiddeld (43%). In het zuiden van het land is dit juist vaker het geval (54%). In de Randstad is het aandeel binnen de eigen gemeente hoger dan gemiddeld (59% tegen 36% gemiddeld).

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die detailhandelbedrijven ondervinden als gevolg van inbraak kan worden onderverdeeld in *directe* en *indirecte* schade. De directe schade betreft de kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke, ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van indirecte schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Bijna alle bedrijven (97%) geven aan *directe* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging is circa € 4.100. De totale directe schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector detailhandel ramen we op ongeveer € 65 miljoen.

Ruim vier op de tien (43%) getroffen bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde indirecte schade door inbraak is € 1.300 per getroffen

vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector berekenen we voor 2009 op circa € 9 miljoen.

De totale schade (directe en indirecte schade door inbraak samengenomen) komt uit op € 74 miljoen. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen was de totale schade voor inbraak nog € 89 miljoen.

Supermarkten waarbij wordt ingebroken, hebben een hogere (€ 5.800) directe schade en indirecte schade (€ 2.100) dan gemiddeld. De detailhandel food heeft een minder hoge directe schade (€ 2.900) en indirecte schade (€ 900) dan gemiddeld. In de subbranches autodetailhandel (€ 5.900) en autoreparatie / garages (€ 6.000) is de directe schade hoger dan gemiddeld (€ 4.100).

Regio

In het zuiden van het land schatten bedrijven de *directe* schade (€ 4.700) hoger dan gemiddeld (€ 4.100). In het noorden van Nederland schatten de bedrijven de indirecte schade lager in dan de rest van Nederland (€ 800 tegenover € 1.200 gemiddeld).

4.5 Aantal meldingen inbraken bij politie

Onder ‘melding doen’ verstaan wij het inlichten van de politie over een voorgevallen delict in de breedste zin van het woord. Dit kan bijvoorbeeld telefonisch, schriftelijk of via een alarmsysteem. Het doen van aangifte valt hier dus ook onder. De meerderheid (89%) van de detailhandelbedrijven die te maken hebben gehad met inbraak, meldt dit bij de politie.

Gemiddeld doen de getroffen vestigingen 1,5 keer per jaar melding van een inbraak. Op basis van deze frequentie berekenen we het totale aantal meldingen van inbraak op ongeveer 23.000 per jaar.

Branche

Binnen de supermarkten (97%) wordt vaker melding van inbraak gedaan dan gemiddeld (89%).

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Één op de tien (10%) detailhandelbedrijven die slachtoffer wordt van inbraak, stelt de politie hiervan *niet* op de hoogte. De belangrijkste reden is dat de ondernemers de indruk hebben dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding (34%). Daarnaast is in veel gevallen de schade in de ogen van de ondernemers te klein om er melding van te doen (valt binnen eigen risico) (19%). Een andere reden om geen melding te maken van inbraak is dat de aangifte of melding door anderen is gedaan (13%) of dat er geen tijd was om melding te maken (13%).

10 | *Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	34
Schade was te klein (binnen eigen risico)	19
Melding of aangifte door anderen gedaan	13
Geen tijd	13
Niet meer nodig, politie heeft bedrijf zelf op de hoogte gesteld	8
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	7

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft inbraak niet gemeld bij de politie (n=157)

4.7 Registratie van inbraken bij de politie

Ruim negen op de tien (92%) bedrijven die inbraak melden, geeft aan dat de politie hun melding registreert. Driekwart van de bedrijven (74%) die inbraak melden, geeft aan dat de politie naar aanleiding van de melding proces-verbaal opmaakt. De helft (50%) van de bedrijven die inbraak meldt, geeft aan dat de politie een onderzoek instelt naar aanleiding van de melding. Dit is vaker dan in 2004 toen bij 42% van de gevallen een onderzoek werd ingesteld.

Branche

Wanneer er in supermarkten een inbraak plaatsvindt, wordt dit door de politie relatief vaker geregistreerd (96% versus 92% gemiddeld). Bij warenhuizen wordt er door de politie minder vaak een onderzoek ingesteld (23% tegen 50% gemiddeld).

Regio

Bedrijven in de Randstad zeggen relatief minder vaak dat de politie proces-verbaal opmaakt (63% tegen gemiddeld 74%) en dat de politie de inbraak onderzoekt (39% tegen gemiddeld 50%). In het noorden van Nederland geeft men aan dat de politie vaker de melding registreert (98% tegen 92% gemiddeld), proces verbaal opmaakt (89% tegen gemiddeld 74%) en de inbraak onderzoekt (66% tegen 50% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven die aan de rand van de stad gevestigd zijn, geven relatief minder vaak aan dat de politie proces-verbaal opmaakt (71% tegen 74% gemiddeld).

4.8 Aantal aangiftes bij politie

Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen, houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier wordt opgemaakt en ondertekend. Bijna een kwart van de vestigingen (23%) waar is ingebroken, doet daadwerkelijk aangifte hiervan.

Branche

In de subbranche autodetailhandel (34%) doen bedrijven vaker aangifte dan gemiddeld (23%). Dit geldt ook voor de branche van ijzerwaren/woningtextieldetailhandel (32%).

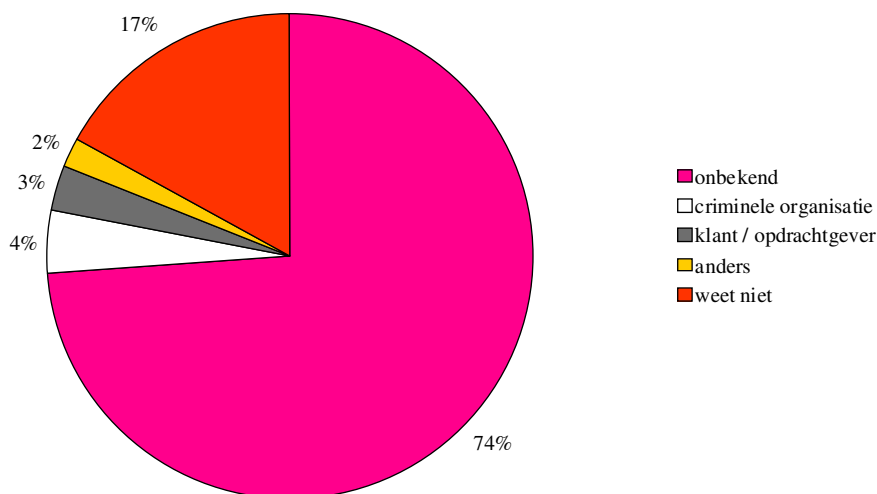
Regio

Detailhandelszaken buiten de stad (18%), doen minder vaak aangifte dan gemiddeld (23%). In de Randstad doen bedrijven vaker aangifte (36%), in het noorden van Nederland minder vaak (9%).

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

De meeste getroffen bedrijven (74%) vermoeden dat de dader een onbekende is van het bedrijf. Weinig bedrijven waar wordt ingebroken, verdenken de klant (3%). Vier procent verdenkt een criminele organisatie. Dit is toegenomen ten opzichte van 2004 toen dit percentage op 3% lag. De rest van de getroffen bedrijven (17%) heeft geen idee in welke kringen moet worden gezocht naar de dader van de inbraak.

11 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁶

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: detailhandelbedrijf slachtoffer van inbraak (n=1.691)

⁶ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

Agglomeratie en regio

Bedrijven in het centrum van de stad geven vaker aan te vermoeden dat de dader een onbekende is (78% tegen 74% gemiddeld). Dit is ook het geval bij bedrijven in de Randstad (82%), waar bedrijven wel weer minder denken aan een criminele organisatie (1% tegen 4% gemiddeld).

5 Diefstal

5.1 Percentage detailhandelbedrijven waar diefstal voorkomt

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hier zowel gaan om diefstal door het eigen personeel als om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee.

Ruim een kwart van de detailhandelbedrijven (27%) heeft te maken met één of meer vormen van diefstal. Het slachtofferschap is gedaald ten opzichte van 2004 (32%). In totaal gaat het om circa 45.000 vestigingen. Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (26%). Een klein deel van de bedrijven heeft te maken met diefstal *uit* transportmiddelen (1%) of diefstal *van* transportmiddelen zelf (1%).

12 | Slachtofferschap diefstal en locatie

	Non-food (n=9.950)	Food (n=1.270)	Supermarkten (n=689)	Totaal (n=11.909)
Uit gebouwen	25,7%	19,7%	60,5%	26,0%
Uit transportmiddelen	1,4%	1,4%	2,9%	1,4%
Van transportmiddelen	1,1%	1,6%	1,5%	1,2%
Totaal	26,8%	21,0%	62,8%	27,2% ⁷

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

De supermarkten vallen op door een relatief hoger percentage slachtofferschap van diefstal (61% tegen 26% gemiddeld). Warenhuizen worden eveneens relatief vaak getroffen door diefstal (85%). Op subbranche niveau zien we dat drogisterijen en kledingwinkels ook veelvuldig slachtoffer worden van diefstal (51%).

Agglomeratie

Bedrijven die in het centrum gevestigd zijn, worden vaker slachtoffer van diefstal (37%) dan bedrijven aan de rand van de stad (24%) of daarbuiten (18%).

Regio

In de Randstad hebben detailhandelbedrijven relatief vaker (32%) last van diefstal dan het landelijk gemiddeld (27%).

⁷ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 27,2% in plaats van 28,6%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meer vormen te maken hebben gehad en worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

5.2 Totaal aantal diefstallen

Bedrijven die te maken hebben met diefstal uit *gebouwen* zijn hier gemiddeld 35 keer per jaar slachtoffer van. Het totale aantal diefstallen uit gebouwen komt hiermee in 2009 op circa 1,5 miljoen.

Het *totaal* aantal geraamde diefstallen voor bedrijven in de detailhandel is licht gedaald ten opzichte van 2004. We zien een daling van het totaal aantal diefstallen ten opzichte van 2008. In de volgende figuur geven we de frequentie weer van diefstallen uit gebouwen en de frequentie van diefstallen van en uit vervoermiddelen in 2009.

13 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=12.429)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt per getroffen bedrijf ⁸	Totaal geraamd aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	26,0%	35,4	1.519.000
Uit transportmiddelen	1,4%	2,1	5.000
Van transportmiddelen	1,2%	1,8	3.000
Totaal	27,2% ⁹	34,8	1.527.000

Bron: TNS NIPO, 2009

Onderstaande tabel toont de verdeling van de frequentie waarmee de verschillende soorten diefstallen plaatsvinden.

14 | Verdeling van frequentie diefstal

	% diefstal uit gebouwen (basis: n=4.290)	% diefstal van transportmiddelen (basis: n=2.077)	% diefstal uit transportmiddelen (basis: n=2.077)
1 keer	16%	7%	7%
2 tot 9 keer	37%	3%	5%
10 tot 99 keer	35%	-	-
100 keer of meer	7%	-	-

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

De frequentie waarmee uit gebouwen wordt gestolen, ligt bij supermarkten boven het gemiddelde (63 keer per jaar per getroffen bedrijf tegenover gemiddeld 35 keer per jaar in de hele sector). Ook bij warenhuizen ligt de frequentie van diefstallen uit gebouwen hoger dan het gemiddelde, namelijk 102 keer per jaar.

⁸ Van de door diefstal getroffen ondernemers geeft 38% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 62% zegt het te schatten.

⁹ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 27,2% in plaats van 28,6%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meer vormen te maken hebben gehad en worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

Regio

De frequentie waarmee diefstallen in gebouwen plaatsvinden, wijkt in het noorden van Nederland af van het landelijk gemiddelde. In Noord Nederland is een getroffen bedrijf gemiddeld 26 keer slachtoffer van een diefstal tegenover 35 keer in heel Nederland.

5.3 Locatie diefstal vervoermiddelen

De locatie van diefstal uit transportmiddelen is bij vier op de tien (39%) bedrijven op het eigen bedrijfsterrein.

15 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	39
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	26
Elders in Nederland	18
Weet niet/wil niet zeggen	17
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van diefstal uit transportmiddelen (n=279)

Branche

Detailhandelszaken in de sector non-food en autoreparatie geven aan vaker te maken te hebben met diefstal uit een transportmiddel (43%) op het eigen terrein dan gemiddeld (39%). Bij de subbranches autodetailhandel en autoreparatie/garages is dit ook terug te zien met respectievelijk 60% en 86%.

De detailhandel non-food daarentegen juist minder vaak dan gemiddeld (13%).

Agglomeratie

In het centrum vindt minder diefstal uit transportmiddelen op het eigen terrein (18%) plaats dan gemiddeld (39%). Aan de rand van de stad is dit juist meer het geval (52%).

5.4 Totale schade door diefstal

Van de door diefstal getroffen bedrijven geeft 97% aan *directe* schade op te lopen als gevolg van diefstal. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging bedraagt naar schatting ongeveer € 2.400. De totale directe schade die de gehele sector detailhandel oploopt als gevolg van diefstal berekenen we op circa € 106 miljoen.

De helft (51%) van de getroffen bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van diefstal. Als bedrijven indirecte schade oplopen, bedraagt dit gemiddeld ongeveer € 1.000. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de gehele sector detailhandel ramen we op circa € 23 miljoen.

De totale schade (direct plus indirect) door diefstal in de detailhandel komt hiermee op € 129 miljoen. Dit is een daling ten opzichte van 2004. Toen bedroeg de totale schade € 146 miljoen.

Branche

Bij supermarkten is de directe schade hoger dan gemiddeld (€ 6.000 per bedrijf tegenover € 2.400 gemiddeld). Ook de indirecte schade is relatief hoog bij de supermarkten (€ 2.000 tegenover € 1.000 gemiddeld). De directe en indirecte schade als gevolg van diefstal is bij warenhuizen ook hoger dan gemiddeld, namelijk respectievelijk € 6.500 en € 1.800.

Agglomeratie en regio

Aan de rand van de stad is de hoogte van de directe schade als gevolg van diefstal hoger dan het landelijk gemiddelde (€ 2.700 tegenover € 2.400). In Noord Nederland is de hoogte van de indirecte schade als gevolg van diefstal gemiddeld lager dan het landelijk gemiddeld, namelijk € 750 tegenover € 1.000.

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Ruim vier op de tien detailhandelbedrijven (45%) waar wordt gestolen, meldt dit bij de politie.

De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een frequentie van 7,3 keer per jaar. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van diefstal voor alle bedrijven op circa 140.000 per jaar. Dit is 9% van het geraamde aantal gevallen van diefstal voor de gehele sector. Van een meerderheid van de diefstallen wordt de politie niet op de hoogte gesteld.

Relatief veel supermarkten melden het als er bij hen gestolen wordt (77% van de getroffen bedrijven tegen 45% gemiddeld). Ook bij warenhuizen wordt er vaker melding gemaakt bij de politie (73%).

Bedrijven die zich hebben gevestigd in het centrum van de stad stellen relatief vaker de politie op de hoogte van diefstal (47% versus 45% gemiddeld). Bedrijven buiten de stad doen dit minder vaak (39%). Regionaal geldt dit ook voor bedrijven in het westen van het land (met uitzondering van de Randstad), 42% stelt hier de politie op de hoogte.

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

Ruim de helft (54%) van de detailhandelbedrijven stelt de politie *niet* op de hoogte van diefstal. De belangrijkste reden hiervoor is dat ze vinden dat er te weinig of geen aantoonbaar bewijs is (29%). Een andere reden is dat de schade te klein was en hiermee binnen het eigen risico viel. De meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie staan in het volgende tabel weergegeven.

16 | Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	29
Schade was te klein (binnen eigen risico)	27
Politie doet er toch niets aan	22
Te laat geconstateerd	12
Er was geen tijd	9
Vestiging heeft het probleem zelf aangepakt	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=1.963)

Branche

Supermarkten noemen minder vaak als redenen om de diefstal niet te melden bij de politie de te late constatering (4% tegen 12% gemiddeld) en dat de politie er toch niets aan doet (13% tegen 22% gemiddeld). Ze geven wel vaker aan dat ze het probleem zelf hebben opgepakt (19% tegen 8% gemiddeld). Warenhuizen noemen minder vaak dan gemiddeld dat de schade te klein was / binnen eigen risico viel (8% tegen 27% gemiddeld).

Agglomeratie en regio

Bedrijven aan de rand van de stad stellen vaker dan gemiddeld de politie niet op de hoogte van een diefstal omdat de schade te klein was om melding te doen (30% tegen 27% gemiddeld). Bedrijven die zich in het centrum van de hebben gevestigd en bedrijven in de Randstad, geven dit minder vaak dan gemiddeld aan, beiden 23%.

5.7 Registratie van diefstal door de politie

Bijna negen op de tien (87%) van de bedrijven, die diefstal melden bij de politie, geeft aan dat de politie hun melding registreert. Bijna tweederde van de bedrijven die diefstal meldt, zegt dat proces-verbaal is opgemaakt (64%). Eén op de drie (30%) geeft aan dat de politie een onderzoek is begonnen.

Branche

Ruim negen op de tien supermarkten die diefstal meldt (93%), geeft aan dat de politie de melding registreert (tegen 87% gemiddeld). Zij geven ook aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt (78% tegen 64% gemiddeld) en dat de politie een onderzoek is begonnen (36% tegen 30% gemiddeld).

Op subbranche niveau zien we dat bedrijven in de voedings- en genotmiddelendetailhandel en in de autodetailhandel vaker aangeven dat de politie proces-verbaal opmaakt (respectievelijk 73% en 74% tegen 64% gemiddeld). Ook registreert de politie vaker de melding binnen de voedings- en genotmiddelendetailhandel (91% tegen 87% gemiddeld).

5.8 Aantal aangiftes van diefstal

Zestien procent van de detailhandelvevestigingen die te maken hebben met diefstal, doet hiervan daadwerkelijk aangifte door het ondertekenen van een proces-verbaal.

Bij de supermarkten ligt dit percentage lager met 12%. Op subbranche niveau zien we dat autoreparatiebedrijven relatief veel aangifte doen van diefstal (28% van de getroffen bedrijven). Bij de voedings- en genotmiddelenhandel en bij de drogisterijen en kledingwinkels ligt dit percentage lager (respectievelijk 11% en 14% tegen 16% gemiddeld).

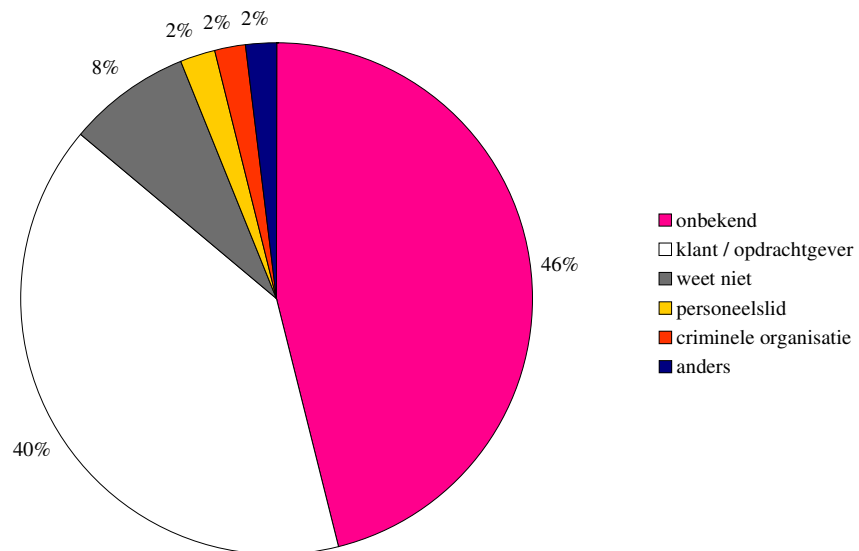
In het centrum van de stad ligt het percentage aangiftes hoger dan in de rest van Nederland (18% tegen 16% gemiddeld). Buiten de stad is dit nog maar 12%.

5.9 Vermoedelijke dader bij diefstal

Bij vier op de tien (40%) detailhandelzaken waar wordt gestolen, heerst het vermoeden dat de diefstallen worden gepleegd door klanten of opdrachtgevers. Personeelsleden worden zeer zelden (in 2% van de gevallen) door deze bedrijven verdacht van diefstallen. Bijna de helft (46%) van de getroffen bedrijven denkt dat de dader een onbekende is. Nog eens 8% van de getroffen bedrijven heeft geen idee in welke kringen de dader gezocht kan worden.

Supermarkten maar ook bedrijven in de voedings- en genotmiddelenhandel, het algemeen assortiment detailhandel en drogisterijen / kledingwinkels verdenken relatief vaak klanten of opdrachtgevers (respectievelijk 62%, 51%, 45% en 44% in vergelijking met 40% gemiddeld).

17 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)¹⁰

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van diefstal (n=4.290)

¹⁰ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage detailhandelbedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernieling verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen of andere eigendommen. In het vervolg spreken we kortweg over vernieling.

Vijftien procent van de detailhandelbedrijven heeft te maken met dergelijke vernielingen. Dit komt neer op zo'n 25.000 vestigingen. Dit is lager dan in 2004. Toen kwam 18% van de detailhandelbedrijven in aanraking met vernielingen (circa 71.000 vestigingen).

Het gaat in de detailhandel met name om vernielingen aan bedrijfsgebouwen (13%). Vernieling aan een transportmiddel komt in mindere mate voor (3%).

18 | Vernielingen naar branche

	Non-food (n=9.950)	Food (n=1.270)	Supermarkten (n=689)	Totaal (n=11.909)
Gebouwen	12,5%	12,6%	28,0%	12,9%
Transportmiddelen	2,3%	3,3%	5,9%	2,5%
Totaal	14,7%	15,0%	31,3%	15,2% ¹¹

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

Supermarkten en warenhuizen vallen beide op door hun hoge slachtofferschap (respectievelijk 32% en 28% versus 15% gemiddeld).

Agglomeratie

Relatief veel bedrijven in het centrum van een stad worden getroffen door vernielingen (18% tegen 15% gemiddeld). Bedrijven buiten de stad hebben hier minder vaak last van (11%).

Regio

Bedrijven gevestigd in de Randstad hebben relatief vaker last van vernieling dan landelijk het geval is (18% tegenover gemiddeld 15%). In het zuiden van het land hebben bedrijven hier minder last van (14%).

¹¹ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 15,2% in plaats van 15,4%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling aan gebouwen per getroffen vestiging 2,9 keer per jaar voor. Op basis hiervan berekenen we het totale aantal vernielingen aan gebouwen per jaar op circa 62.300.

Vernielingen aan transportmiddelen komen gemiddeld 2,0 keer per jaar voor per getroffen bedrijf. Met deze frequentie komt het totaal aantal geraamde vernielingen aan transportmiddelen uit op ongeveer 8.400 per jaar.

Bij elkaar is het totale aantal vernielingen in de detailhandel circa 70.700. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 (toen 86.300). De gemiddelde frequentie waarmee bedrijven in 2009 werden getroffen is circa 3,0 keer per getroffen vestiging.

19 | Frequentie vernieling aan gebouwen en transportmiddelen

	%Bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=11.909)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ¹²	Totaal geraamd aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	12,9%	2,9	62.300
Transportmiddelen	2,5%	2,0	8.400
Totaal	15,2% ¹³	3,0	70.700

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

De frequentie van vernielingen is relatief hoog bij de supermarkten (4,1 keer per jaar tegen 3,0 gemiddeld).

Agglomeratie en regio

Bij bedrijven in het centrum van Nederland lag de frequentie van vernielingen in 2009 op gemiddeld 3,3 keer per jaar. In de Randstad ligt de frequentie op 3,7 keer per jaar. Dit is hoger dan het Nederlands gemiddelde.

6.3 Locatie vernieling van vervoermiddelen

Bijna de helft van de bedrijven (46%) die te maken heeft met vernielingen van transportmiddelen, vindt deze plaats op het eigen bedrijfsterrein.

¹² Van de door vernielingen getroffen bedrijven geeft 75% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten en 25% geeft aan het te schatten.

¹³ In de tabel tellen de subtotaal niet op tot het totaal aantal delicten (som is 15,2% in plaats van 15,4%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

20 | Locatie vernielingen in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	46
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	41
Elders in Nederland	8
Buitenland	-
Weet niet/wil niet zeggen	5
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=434)

6.4 Totale schade door vernielingen

Negen op de tien (91%) van de getroffen bedrijven geeft aan *directe* schade op te lopen als gevolg van vernieling. Bedrijven die directe schade oplopen, worden gemiddeld met een schadebedrag van € 1.200 geconfronteerd. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de detailhandel als gevolg van vernieling, brandstichting en graffiti op circa € 27 miljoen.

Eenderde (32%) van de getroffen bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van vernieling. De indirecte schade die bedrijven oplopen bedraagt gemiddeld € 300. De totale indirecte schade berekenen we op circa € 2 miljoen voor de gehele sector detailhandel.

Samengenomen komt de *totale* schade neer op circa € 29 miljoen. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen bedroeg de totale schade € 34 miljoen.

Branche

De directe en indirecte schade van supermarkten ligt hoger dan het landelijk gemiddelde (respectievelijk € 2.200 en € 700). Op subbranche niveau zien we een hogere directe schade bij de autodetailhandel (€ 1.900) en bij de autoreparatie / garages (€ 1.600).

Agglomeratie en regio

Bedrijven aan de rand van de stad hebben te maken met een hogere directe schade dan bedrijven in het centrum, respectievelijk € 1.300 en € 1.000 tegen € 1.200 gemiddeld. Bedrijven in het oosten van het land hebben gemiddeld minder directe kosten € 1.000, bedrijven in het noorden van het land minder indirecte kosten € 200.

6.5 Aantal meldingen vernielingen bij politie

Ruim vier op de tien (44%) detailhandelbedrijven die slachtoffer zijn van vernieling, brandstichting of aanbrengen van graffiti, meldt dit bij de politie. Bij supermarkten gebeurt dit relatief vaker (51% versus 44% gemiddeld).

De gemiddelde frequentie van het melden van een vorm van vernieling is 2,6 keer per jaar onder getroffen bedrijven. Het totaal aantal meldingen van vernieling, brandstichting of graffiti voor de gehele sector berekenen we op circa 28.000. Dit is 39% van het geraamde totaal aantal gepleegde vernielingen in de sector.

Regio

Ook zien we dat bedrijven in de Randstad de politie relatief minder vaak op de hoogte stellen van vernielingen (37% tegen 44% gemiddeld).

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

De voornaamste redenen om de politie niet op de hoogte te stellen van de vernieling zijn de verwachting dat de politie er toch niets aan doet en de beperkte omvang van de schade (binnen eigen risico).

21 | Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	31
Schade was te klein (binnen eigen risico)	29
Er was te weinig bewijs (niet aantoonbaar)	11
Probleem zelf aangepakt	11
Er was geen tijd	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=1.229)

6.7 Registratie van vernielingen door politie

Acht op de tien (80%) bedrijven die vernielingen bij de politie meldt, geeft aan dat de politie de melding registreert. De helft (49%) van de bedrijven die vernielingen meldt, geeft aan dat proces-verbaal wordt opgemaakt. Een kwart (26%) van deze bedrijven meldt dat de politie de vernielingen heeft onderzocht.

Binnen supermarkten wordt vaker aangegeven dat de politie langskomt om de gemelde vernieling te bekijken (6% tegen 2% gemiddeld).

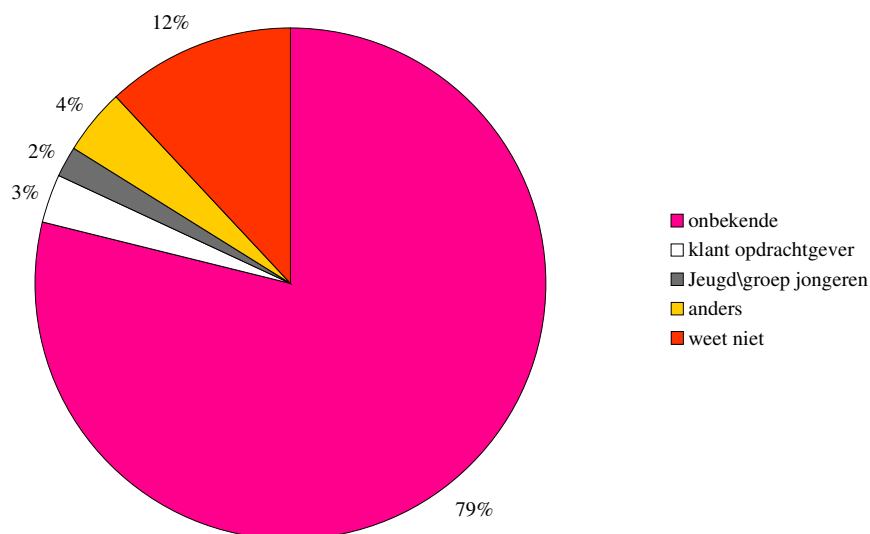
6.8 Aangiftes van vernielingen

Bijna een op de vijf bedrijven (17%) die slachtoffer zijn geworden van vernielingen doet aangifte. Warenhuizen doen relatief minder vaak aangifte (3% tegen 18% gemiddeld). Autoreparatie / garages doen vaker aangifte (31%) dan gemiddeld.

6.9 Vermoedelijke dader bij vernielingen

Ondernemers hebben nauwelijks een idee in welke kringen de dader gezocht zou moeten worden. De meeste getroffen bedrijven (79%) denken dat de vermoedelijke dader van vernielingen, brandstichting of graffiti in ieder geval geen bekende van het bedrijf is. Ruim één op de tien (12%) slachtoffers heeft geen idee over de plek waar de dader gezocht zou moeten worden.

22 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹⁴

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=2.328)

¹⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

Branche

Binnen de supermarkten wordt minder vaak aangegeven dat de dader een onbekende is (72% tegen 79% gemiddeld). Dit geldt ook voor de subbranche ijzerwaren/ woningtextiel-detailhandel (85%).

Agglomeratie en regio

Detailhandelszaken buiten de stad geven minder vaak aan dat de dader een onbekende is (72%). Dit geldt ook voor detailhandelszaken in het noorden van het land (72%).

7 Geweld

7.1 Percentage detailhandelbedrijven waar geweldsdelicten voorkomen

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle detailhandelbedrijven heeft 5% te maken met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. In absolute aantallen betekent dit dat ongeveer 9.000 vestigingen met dergelijke delicten worden geconfronteerd. In 2004 was het percentage bedrijven dat slachtoffer werd van geweld hoger (7%). De gemiddelde frequentie van geweld is in 2009 4,7 per getroffen vestiging.

Het lage absolute aantal ondervraagde bedrijven dat met geweldsdelicten te maken heeft, staat het niet toe in de rest van dit hoofdstuk uitspraken te doen over het totale aantal geweldsdelicten dat plaatsvindt, noch over de schade die hier mee gemoeid is.

Branche

Supermarkten worden relatief zwaar getroffen door geweldsdelicten. Bijna een vijfde (17% tegen 5% gemiddeld) van de bedrijven in deze branche heeft hiermee te maken. Ook warenhuizen worden relatief vaker getroffen door geweldsdelicten (12%). Op subbranche niveau zien we dit terug bij de voedings en genotmiddelendetailhandel (7%), bij de drogisterijen en kledingwinkels (7%) en bij de apothekers / benzinstations (8%).

Regio en agglomeratie

In de Randstad komen geweldsdelicten relatief vaak voor (9% versus 5%). Ook hebben bedrijven die in het centrum van de stad staan veel meer last van geweld (7%). Bedrijven die zich buiten de stad hebben gevestigd hebben er relatief minder last van (3%). Dit geldt ook voor bedrijven in het oosten van Nederland (4%).

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging, gevolgd door overval/beroving, mishandeling en verbaal geweld/ vechtpartijen en ruzies.

23 | Aard van de geweldsdelicten waar de sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Geweldsdelict	Non-food	Food	Supermarkten	Totaal
	(n=678)	(n=58)	(n=155)	(n=891)
	%	%	%	%
Bedreiging	80	65	75	78
Mishandeling	10	18	29	12
Beroving, overval	11	19	24	13
Agressief gedrag en verbaal geweld	7	6	9	7

Bron: TNS NIPO, 2009; Basis: slachtoffer van geweldsdelict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van het totaal

Branche

Mishandeling vindt vaker plaats binnen de voedings- en genotmiddelendetailhandel (25% tegen 12% gemiddeld). Bereiding komt vaker voor binnen de ijzerwaren/woningtextiel-detailhandel (87% tegen 78% gemiddeld).

Agglomeratie en regio

Detailhandelszaken aan de rand van de stad hebben vaker te maken met overval/beroving dan in het centrum van de stad, respectievelijk 17% en 9% tegen 13% gemiddeld. In de Randstad komen mishandeling en overval/beroving vaker voor dan gemiddeld (19% tegen 12% gemiddeld en 20% tegen 13% gemiddeld). In de rest van het westen hebben detailhandelszaken vaker dan gemiddeld te maken met bedreiging (84% tegen 78% gemiddeld).

7.3 Aantal meldingen geweldsdelicten bij politie

Bijna zes op de tien (58%) vestigingen die te maken heeft met geweldsdelicten, meldt dit bij de politie. Relatief veel supermarkten melden geweldsdelicten bij de politie (83% van de getroffen bedrijven versus 58% gemiddeld). Op subbranche niveau zien we dat detailhandelszaken in de voedings- en genotmiddelendetailhandel vaker dan gemiddeld geweldsdelicten melden bij de politie (76% tegen 58% gemiddeld).

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

Ruim vier op de tien (42%) van de getroffen vestigingen kiest ervoor *geen* melding te doen van het geweldsdelict. De voornaamste reden om geen melding te maken is dat het bedrijf de problemen zelf aanpakt. Hierbij speelt ook mee dat veel bedrijven denken dat de schade te

klein is om melding/aangifte te doen en ze de indruk hebben dat de politie naar aanleiding van de melding geen actie zal ondernemen. In de Randstad gaven vestigingen vaker aan dat er geen tijd was om aangifte te doen (14% versus 6% gemiddeld).

24 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	29
Schade was te klein (binnen eigen risico)	26
Politie doet er toch niets aan	24
Te weinig bewijs	9
Geen tijd	6

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=356)

7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Van de bedrijven die de politie op de hoogte stellen van geweldsdelicten, geeft 78% aan dat de politie de melding registreert. Bijna zes op de tien (56%) van de meldende bedrijven geeft aan dat proces-verbaal is opgemaakt. Vier op de tien (40%) bedrijven zegt dat de politie het geweldsmisdrijf is gaan onderzoeken.

Branche

Supermarkten geven vaker dan gemiddeld aan dat de politie de melding/aangifte heeft geregistreerd (96% tegen 78% gemiddeld), proces-verbaal heeft opgemaakt (86% tegen 56% gemiddeld) en het geweldsdelict is gaan onderzoeken (62% tegen 40% gemiddeld).

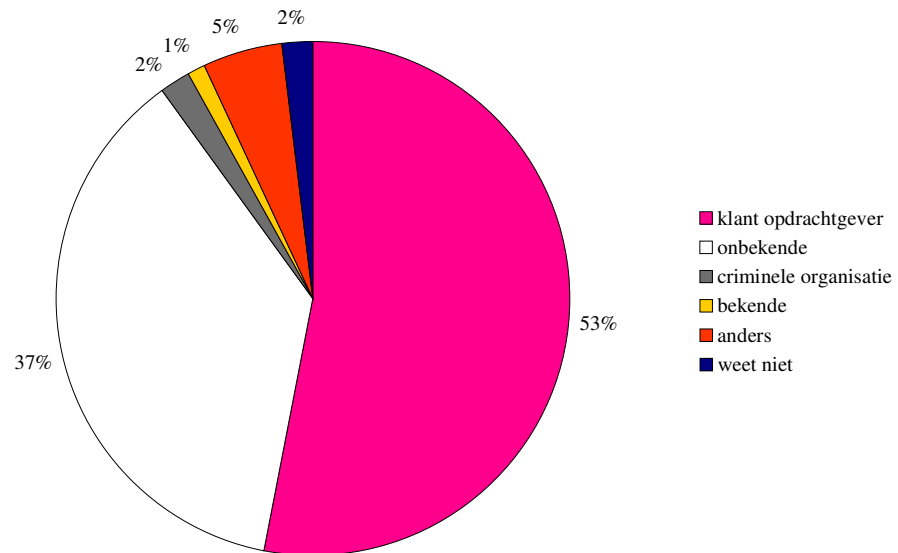
Regio

Bedrijven in het zuiden van het land noemen minder vaak dan gemiddeld dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt (46% tegen 56% gemiddeld).

7.6 Vermoedelijke dader geweldsdelicten

Ruim de helft (53%) van de bedrijven die slachtoffer is van geweldsdelicten, wijst klanten of opdrachtgevers aan als vermoedelijke dader. Ruim eenderde van de getroffen bedrijven (37%) geeft aan dat de vermoedelijke dader een onbekende is van de vestiging.

25 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹⁵

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=891)

¹⁵ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage detailhandelbedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt

Vijf procent van de bedrijven in de detailhandel is slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit dan wij tot nu toe hebben besproken. Dit komt neer op bijna 8.200 vestigingen. Dit is lager dan in 2004 (6%). Toen waren ongeveer 9.000 bedrijven slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit.

De overige vormen van criminaliteit die worden genoemd zijn meestal gerelateerd aan fraude. Ook zien we dat het bekladden en vervuilen van voorwerpen veel genoemd wordt.

26 | Vormen van overige criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	14	15	12	11	15	15
Diefstal / ontvreemding	8				13	11
Bekladden, vervuilen van voorwerpen	8	2	7	11	13	4
Het sturen van spookfacturen / valse rekeningen	3	5	6	9	9	9
Niet betalen van goederen	8	9	8	10	10	8
Betalen, aannemen vals geld	9	7	5	7	8	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2009 n=683, 2008 n= 692, 2007 n=551, 2006 n=626, 2005 n=521, 2004 n=575)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Bedrijven die te maken hebben met een overige vorm van criminaliteit, overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 13,3 keer per jaar. Op basis hiervan berekenen we het totale aantal overige delicten op circa 108.000 per jaar.

Branche

Supermarkten geven aan vaker te maken te hebben met diefstal / ontvreemding dan gemiddeld (26% tegen 11%).

Agglomeratie en regio

Bedrijven aan de rand van de stad hebben vaker te maken met spookadvertenties dan gemiddeld (6% tegen 4%). In de rest van het westen hebben bedrijven vaker te maken met overige vormen van criminaliteit (6% tegen 5%) en in het oosten van het land is dit juist minder (4%). In het zuiden van het land wordt diefstal/ontvreemding vaker genoemd (18% tegen 11% gemiddeld).

8.2 Totale schade door overige vormen van criminaliteit

Bijna zes op de tien (57%) bedrijven zegt *directe* financiële schade te ondervinden als gevolg van deze overige vormen van criminaliteit. Deze directe schade bedraagt gemiddeld € 1.300 per vestiging. De totale directe schade in de detailhandel als gevolg van overige delicten berekenen we op ongeveer € 6 miljoen.

Bijna vier op de tien (38%) getroffen bedrijven zegt *indirecte* financiële schade te lijden als gevolg van overige vormen van criminaliteit. De indirecte schade bedraagt in 2009 gemiddeld € 1.000 per vestiging. De totale indirecte schade voor de hele sector ramen we op € 3 miljoen.

Bij elkaar genomen komt de *totale* schade neer op € 9 miljoen.

Branche

Binnen warenhuizen ligt de directe schade lager dan gemiddeld (€ 500 tegen € 1.300 gemiddeld). Bij autoreparatie / garages ligt dit hoger dan gemiddeld (€ 3.100).

8.3 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit bij politie

Vier op de tien bedrijven (41%) die met overige vormen van criminaliteit te maken heeft, stelt de politie hiervan op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 3,3 keer per jaar melding. Het totale aantal meldingen berekenen we op circa 10.000. Dat is 10% van het totaal aantal delicten. Supermarkten melden overige vormen van criminaliteit vaker bij de politie dan gemiddeld, namelijk respectievelijk 65% tegen een gemiddelde van 41%.

Agglomeratie en regio

Bedrijven buiten de stad melden overige vormen van criminaliteit minder vaak dan gemiddeld bij de politie (33% tegen een gemiddelde van 41%).

8.4 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

Bijna zes op de tien getroffen bedrijven (59%) doet *geen* melding van overige vormen van criminaliteit. De belangrijkste reden om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding.

27 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	25
Te weinig bewijs	15
Schade was te klein (binnen eigen risico)	12
Gedaan door anderen	10
Vestiging heeft het probleem zelf aangepakt	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt overige vormen van criminaliteit niet bij de politie (n=364)

Branche

Supermarkten noemen minder vaak als reden dat de politie er niets aan doet of dat er te weinig bewijs was (beiden 4% tegen een gemiddelde van respectievelijk 25% en 15%). Ze noemen wel vaker dat de vestiging het probleem zelf heeft aangepakt (35% tegen 9% gemiddeld).

Op subbranche niveau noemen bedrijven in de autoreparatie / garagebranche minder vaak dat de schade te klein was (3% tegen 12% gemiddeld). Drogisterijen en kledingwinkels geven minder vaak aan dat de politie er niets aan doet (10% tegen 25% gemiddeld).

Agglomeratie en regio

Bedrijven buiten de stad noemen vaker als reden om de politie niet op de hoogte te stellen dat de aangifte/melding door anderen is gedaan. (18% tegen 10% gemiddeld). In het centrum van de stad is dit minder het geval (3%). In het noorden van het land noemen bedrijven minder vaak dat er geen bewijs was (3% tegen 15% gemiddeld) en in het oosten van het land dat de schade te klein was/eigen risico (3% tegen 12% gemiddeld).

8.5 Registratie van overige criminaliteit door politie

Driekwart (74%) van de bedrijven die melding doet van overige vormen van criminaliteit, geeft aan dat de politie deze melding registreert. Bij de helft van de bedrijven (50%) wordt proces-verbaal opgemaakt. In eenderde (33%) van de gevallen stelt de politie een onderzoek in. In supermarkten maakt de politie vaker proces-verbaal op dan gemiddeld (69% tegen 50% gemiddeld). In het oosten van het land geven bedrijven meer aan dat de politie de melding/aangifte registreert (86% tegen 74% gemiddeld) en de vorm van criminaliteit is gaan onderzoeken (49% tegen 33% gemiddeld).

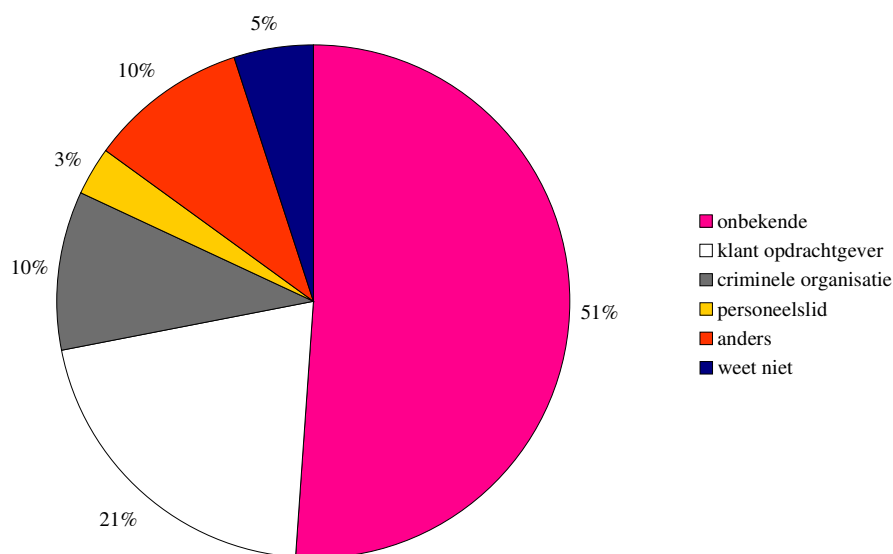
8.6 Aangifte van overige criminaliteit

Ruim één op de tien detailhandelvestigingen (14%) die door overige vormen van criminaliteit getroffen worden, doet hiervan aangifte. In het westen van het land doen bedrijven minder vaak aangifte (10%, in het zuiden van het land juist vaker (21%).

8.7 Vermoedelijke daders bij overige vormen van criminaliteit

Een vijfde (21%) van de getroffen vestigingen verdenkt een klant of opdrachtgever als vermoedelijke dader. Criminele organisaties en personeelsleden worden in mindere mate verdacht (respectievelijk 10% en 3%). De helft (51%) van de getroffen bedrijven meent dat de dader geen bekende is van de vestiging. Vier procent van de bedrijven heeft geen idee in welke kringen de dader gezocht zou moeten worden.

28 | Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹⁶

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overige vormen van criminaliteit (n=683)

Branche

Supermarkten geven minder vaak aan dat de dader van overige criminaliteit een klant/opdrachtgever is (12% tegen 21% gemiddeld).

¹⁶ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

Regio

In het zuiden van het land denken detailhandelszaken minder vaak dat de dader een onbekende is (43% tegen 51% gemiddeld). In het noorden van het land denken bedrijven vaker dat de dader een klant/opdrachtgever is (35% tegen 21% gemiddeld).

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage detailhandelbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. Daarom kan alleen een vergelijking gemaakt worden tussen 2006 en 2007 en niet met voorgaande jaren. We vergelijken hier alleen met 2006.

Van alle detailhandelbedrijven heeft in 2009 8% te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit¹⁷. Dit is een stijging ten opzichte van 2006 toen dit percentage nog lager was (7%). Supermarkten hebben vaker dan gemiddeld met interne criminaliteit te maken. Een kwart (25%) van de supermarkten geeft aan in 2009 last te hebben gehad van interne criminaliteit. Wanneer we het interne criminaliteitscijfer vergelijken met de meting van voorgaande jaren blijkt bovendien dat de interne criminaliteit in supermarkten licht is gestegen ten opzichte van 2006 en 2007, maar gedaald ten opzichte van 2008 (respectievelijk 24% en 23% en 30%). Ook warenhuizen hebben vaker dan gemiddeld te maken met interne criminaliteit (32%).

Op subbranche niveau zien we dat bedrijven in de voedings- en genotmiddelen-detailhandel en in de algemeen assortiments-detailhandel vaker te maken hebben gehad met interne criminaliteit (11% en 10% tegen 8% gemiddeld). Bij autoreparatie / garages, ijzerwaren/woningtextielhandel en bloemen/kappers is dit minder het geval (respectievelijk 5%, 6% en 6%).

Regio en agglomeratie

In de Randstad hebben detailhandelbedrijven vaker last van interne criminaliteit dan in de rest van het land (11% versus 8% gemiddeld). In het zuiden van Nederland ligt dit percentage juist lager (6%). Verder hebben detailhandelbedrijven gelegen buiten een stad minder vaak dan gemiddeld met interne criminaliteit te maken (6%), terwijl bedrijven in het centrum hier vaker mee te maken hebben (9%).

9.2 Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit

De bedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het opstellen van regels voor het personeel met betrekking tot interne criminaliteit wordt het meest genoemd als maatregel. Ruim de helft van de bedrijven (54%) noemt deze maatregel. Dit is meer dan in 2006 toen nog 42% deze maatregel nam. Daarnaast noemt de helft van de bedrijven (51%) dat zij de referenties van nieuw personeel controleren. Ook dit is toegenomen ten opzichte van 2006 toen het nog 41% was. Bijna een vijfde (18%) van de

¹⁷ Dit is inclusief eenmanszaken.

bedrijven geeft aan helemaal geen maatregelen te nemen. Ten opzichte van 2006 zijn er minder bedrijven die dit aangeven (toen 23%).

29 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Opstellen van regels voor personeel m.b.t. interne criminaliteit	54
Controleren van referenties bij aanname nieuw personeel	51
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	45
Steekproefsgewijs controleren of werknemers goederen of geld meenemen	39
Controleren of potentiële werknemers antecedenten hebben (VOG)	24
Geen maatregelen getroffen	18

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: (n=9.537 bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

Branche

Ook met betrekking tot het nemen van maatregelen springen supermarkten eruit ten opzichte van andere branches in de detailhandel. De maatregelen die gemiddeld het meest genoemd worden door detailhandelbedrijven, worden door supermarkten meer dan gemiddeld toegepast. Dit geldt ook voor warenhuizen.

Agglomeratie

Bedrijven die gevestigd zijn in het centrum van de stad stellen vaker regels op met betrekking tot interne criminaliteit (59%), controleren vaker referenties van personeel (55%), doen vaker standaard aangifte van interne criminaliteit (50%), controleren vaker steekproefsgewijs of werknemers goederen of geld mee naar huis nemen (43%) en controleren vaker of potentiële nieuwe werknemers antecedenten hebben (26%) dan landelijk gemiddeld.

Regio

In het zuiden van het land wordt er relatief vaker steekproefsgewijs gecontroleerd of werknemers goederen of geld mee naar huis nemen (41% versus 38%). In het oosten van het land controleren bedrijven minder vaak antecedenten bij potentiële nieuwe werknemers (22% tegen 24% gemiddeld).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. Over de hele sector detailhandel genomen (dus inclusief de bedrijven die geen last hebben van criminaliteit) heeft een kwart (25%) het afgelopen jaar één of meer delicten gemeld. Dit is minder dan in 2004. Toen maakte 31% van alle detailhandelbedrijven een melding. In 2009 heeft één op de tien bedrijven (9%) van één of meer delicten aangifte gedaan. Dit is minder dan in 2004 toen 12% aangifte deed.

Relatief veel supermarkten melden criminaliteit (60% van alle supermarkten tegen 25% gemiddeld in de gehele sector detailhandel). Warenhuizen melden eveneens relatief vaak criminaliteit (63%). Supermarkten doen ook vaker dan gemiddeld aangifte van een delict (15% tegen 9% gemiddeld).

Regio en agglomeratie

De frequentie van melding (30%) en aangifte (11%) onder bedrijven uit het centrum van de stad is hoger dan in andere delen van de stad. We zien dat de bedrijven in de Randstad gemiddeld ook vaker aangifte doen (12%) van delicten. In het noorden van Nederland worden minder aangiftes gedaan (7%).

30 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle detailhandelbedrijven

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<i>% Van alle detailhandel bedrijven</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Melding gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	31	31	27	27	26	25
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	12	13	10	10	10	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle bedrijven uit de sector Detailhandel (2009 n=11.909, 2008 n= 12.429, 2007 n=10.705, 2006 n=11.771, 2005 n=8.956, 2004 n= 8.842)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

In de volgende tabellen staan voor de verschillende delicten weergegeven welk percentage van de *getroffen* bedrijven het delict meldt, dan wel aangifte doet.

31 | Meldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde detailhandel bedrijven

Delict	Melding	Melding	Melding	Melding	Melding	Melding
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<i>% Van getroffen bedrijven</i>	%	%	%	%	%	%
Inbraak	88	87	88	89	87	89
Diefstal	47	48	45	47	44	45
Vernieling/brandstichting/graffiti	46	44	44	47	45	44
Gewelddelicten	59	57	52	54	55	58
Overige delicten	46	43	44	47	42	41

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

32 | Aangiftegedrag van de met criminaliteit geconfronteerde detailhandel bedrijven

Delict	Aangifte	Aangifte	Aangifte	Aangifte	Aangifte	Aangifte
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<i>% Van getroffen bedrijven</i>	%	%	%	%	%	%
Inbraak	26	25	25	25	24	23
Diefstal	18	19	17	18	16	16
Vernieling/brandstichting/graffiti	17	18	17	19	18	17
Gewelddelicten	15	14	12	12	14	11
Overige delicten	18	19	16	16	14	14

Bron: TNS NIPO, 2009

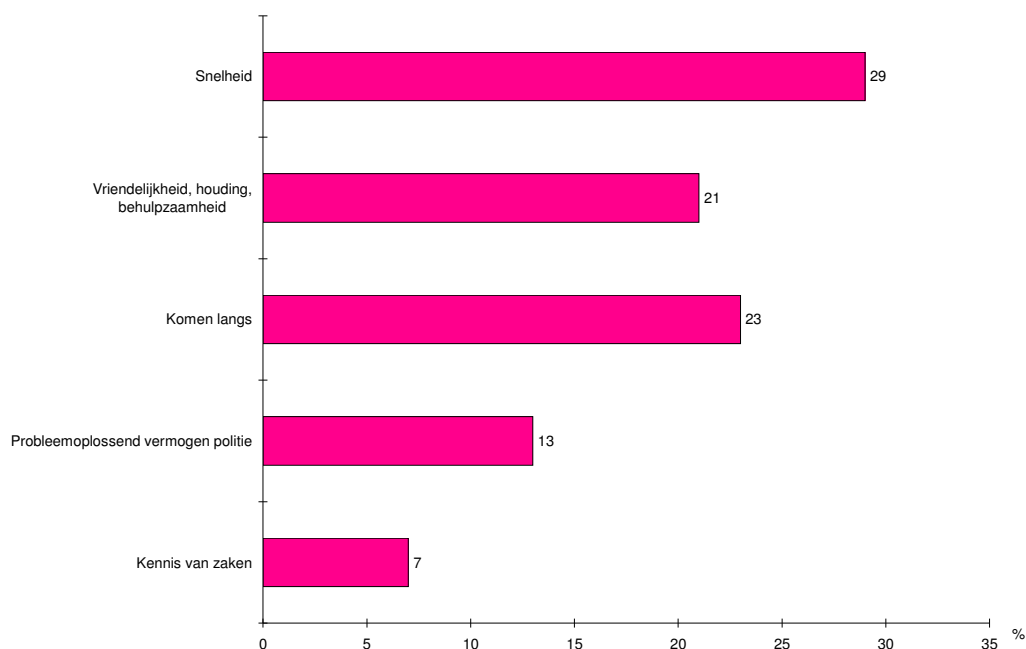
Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

10.2 Tevredenheid aspecten contact met politie

Bedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict, noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert. Het meest genoemde aspect is de snelheid waarmee de politie de melding afhandelt (29%). Daarnaast noemen de bedrijven het feit dat de politie bereid is langs te komen als dat nodig is en de klantvriendelijke houding.

33 | Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=4.105)

Branche

Relatief veel supermarkten zijn blij met de snelheid waarmee de politie optreedt (46% van de zaken die contact hebben met de politie over een melding of aangifte tegen 29% gemiddeld). Daarnaast waarderen zij ook het langskomen als je ze nodig hebt (32% tegen 23% gemiddeld), het probleemoplossend vermogen (22% tegen 13% gemiddeld) en het pakken van de daders (7% tegen 4% gemiddeld). Snelheid en langskomen wanneer je ze nodig hebt, worden door veel warenhuizen genoemd als reden voor tevredenheid, respectievelijk 41% en 38%. Klantvriendelijkheid wordt minder vaak genoemd (11% tegen 21% gemiddeld).

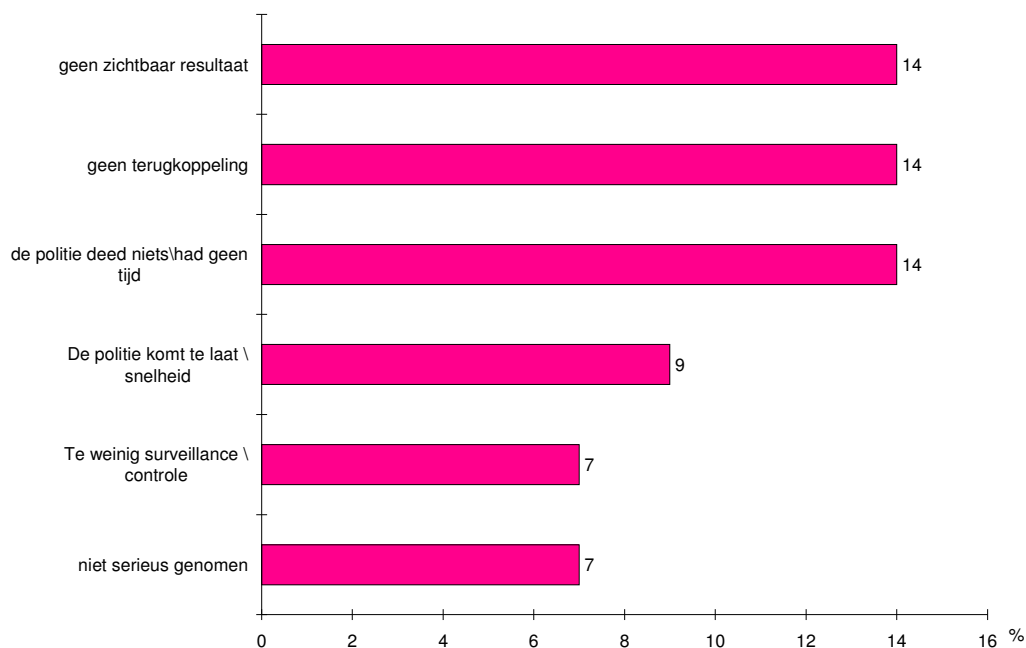
Regio

Bedrijven in Noord Nederland geven vaker aan dat de snelheid van de politie een reden is waarom ze tevreden zijn over de politie (37% tegen 29% gemiddeld). Ook is de adequaatheid van de politie een belangrijke factor (7% tegen 3% gemiddeld). Voor bedrijven in het zuiden van Nederland is het probleemoplossend vermogen van de politie een minder vaak genoemde reden (11% tegen 13% gemiddeld).

10.3 Aspecten waarover detailhandelbedrijven ontevreden zijn in contact met politie

De bedrijven die de politie op de hoogte hebben gesteld van een delict, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed werk aflevert. Zij noemen met name dat de politie niets doet of geen tijd heeft, het ontbreken van zichtbaar resultaat naar aanleiding van de melding of aangifte en het feit dat men niet op de hoogte wordt gehouden. Supermarkten klagen vaker over het te laat komen dan het landelijk gemiddelde (16% versus 9%).

34 | Meest genoemde negatieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld (n=4.103)

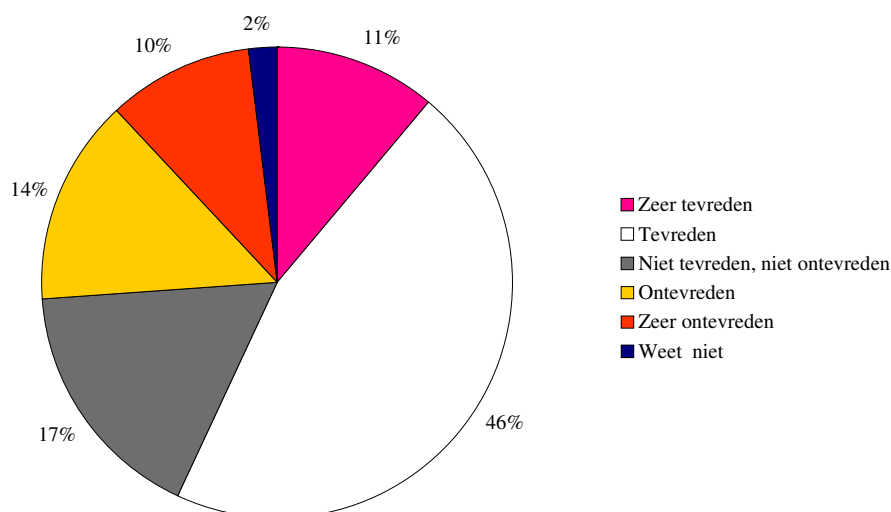
Regio

Bedrijven uit Zuid Nederland klagen relatief vaker over het feit dat de politie niets doet of geen tijd had (17% versus 14% gemiddeld).

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

De tevredenheid over het politieoptreden is ten opzichte van 2004 gestegen in de detailhandel. Bijna zes op de tien (57%) bedrijven die melding en/of aangifte doet, is over het geheel genomen tevreden of zelfs zeer tevreden over de manier waarop de politie die melding van delicten afhandelt. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen was 51% tevreden of zeer tevreden over het optreden van de politie. Een kwart (24%) van de bedrijven die melding of aangifte doen, is ontevreden of zeer ontevreden over het optreden van de politie.

35 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=4.196)

Branche

Van de bedrijven die contact hebben met de politie over een melding of aangifte, zijn vooral de supermarkten (zeer) tevreden (72%). Op subbranche niveau zien we dat vooral bedrijven in de voedings- en genotmiddelenhandel erg tevreden zijn over het optreden van de politie (68% tegen 58% gemiddeld). Bij de autoreparatie / garages en bij de ijzerwaren/woningdetailhandel is deze tevredenheid lager (respectievelijk 42% en 51%).

Regio

Bedrijven in het noorden van Nederland zijn meer tevreden over het optreden van de politie dan in het zuiden van Nederland (respectievelijk 66% en 52% tegen 57% gemiddeld).

11 Advies inwinnen en project participatie

11.1 Aantal detailhandelbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

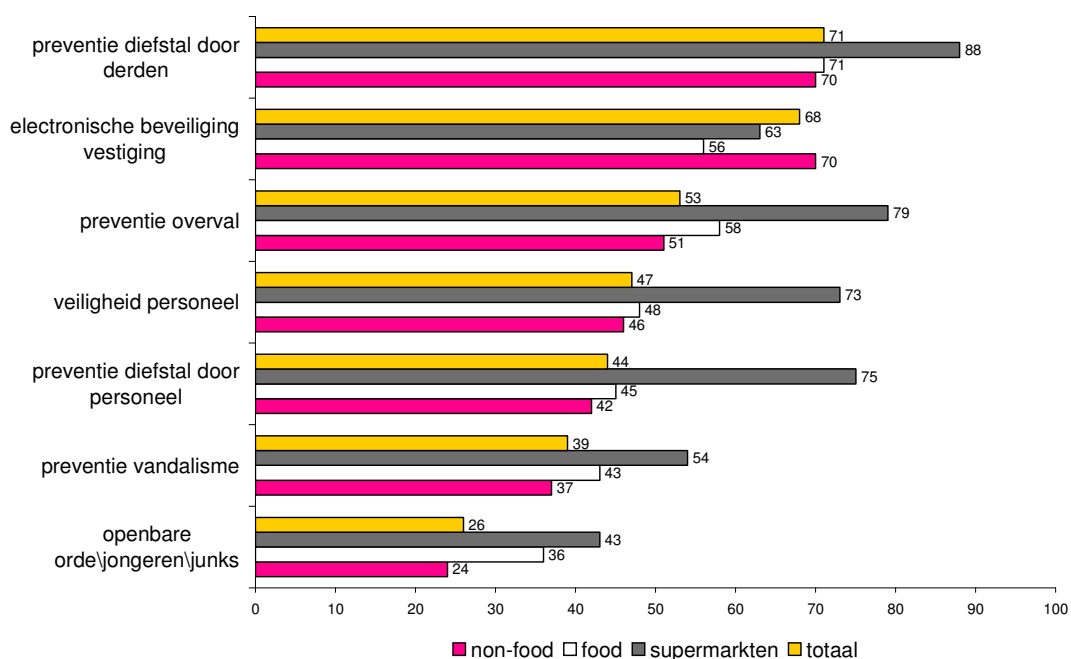
Een kwart van de bedrijven in de detailhandel (25%) laat zich adviseren op het terrein van criminaliteitspreventie en veiligheid. Hoe meer een bedrijf criminaliteit als een probleem ziet voor de bedrijfsvoering, hoe meer het geneigd is advies in te winnen. Er bestaat eveneens een verband tussen het inwinnen van advies en de mate waarin delicten voorkomen: relatief veel bedrijven die meervoudig slachtoffer zijn van criminaliteit, laten zich adviseren. Dertien procent van de bedrijven die te maken hebben met meervoudig slachtofferschap laat zich adviseren.

Bedrijven die zich relatief veel laten adviseren zijn supermarkten (44%) en warenhuizen (41%). Op subbranche niveau zien we dat met name de drogisterijen en kledingwinkels (34%) en bedrijven in de voedings- en genotmiddelenhandel (30%) relatief vaker advies inwinnen dan andere branches in de detailhandel. Ook bedrijven in de Randstad winnen vaker advies in dan de rest van Nederland (29%). Dit geldt ook voor detailhandelszaken in het centrum (28%).

11.2 Terreinen waarop detailhandelbedrijven advies inwinnen

In de meeste gevallen hebben de adviezen over criminaliteitspreventie en veiligheid te maken met de preventie van diefstal door derden en met elektronische beveiliging van de vestiging.

36 | Adviesterreinen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren non-food (n=2.993), food (n=356), supermarkten (n=360) en totaal (n=3.709)

Branche

Op bijna alle adviesterreinen vallen de supermarkten op door het hogere percentage bedrijven dat zich laat adviseren. De non-food branche laat zich over het geheel genomen minder op deze terreinen adviseren. Warenhuizen laten zich ook op vele terreinen meer adviseren dan gemiddeld. Vooral op het gebied van de veiligheid van het personeel en het voorkomen van diefstal door het eigen personeel scoren zij hoger dan gemiddeld.

Op subbranche niveau zien we dat autoreparatie / garages en apothekers / benzinestations veelal advies inwinnen op het terrein van elektronische beveiliging van de vestiging (respectievelijk 82% en 73% tegen 68% gemiddeld). Bedrijven in de voedings- en genotmiddelenbranche (64%), in de algemeen assortimentsdetailhandel (62%), drogistrijen en kledingwinkels (58%) en apothekers / benzinestations (62%) winnen ook meer advies in over preventie van overvallen (53% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum laten zich relatief vaker adviseren over voorkomen van diefstal door derden (76% tegen 71% gemiddeld), de veiligheid van het personeel (53% tegen 47% gemiddeld), preventie van overval (60% tegen 53%), voorkomen van diefstal door eigen personeel (51% tegen 44% gemiddeld), preventie van vandalisme (41% tegen 40% gemiddeld) en openbare orde problemen (30% tegen 26% gemiddeld).

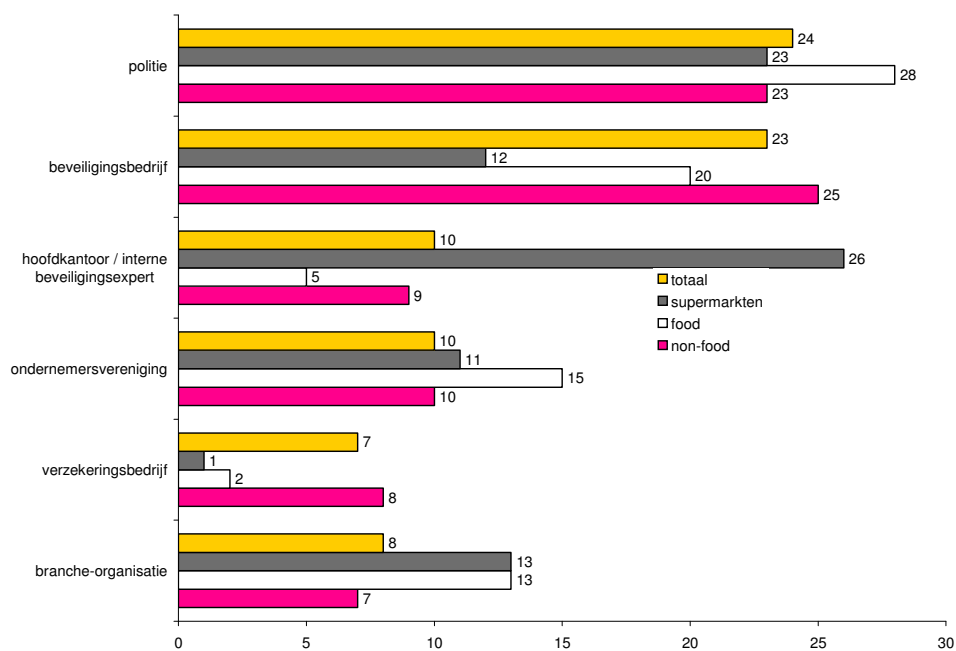
Regio

Bedrijven in het noorden en oosten van het land laten zich vaker adviseren over de elektronische beveiliging van de vestiging (77% en 73% tegen 68% gemiddeld). In de Randstad is dit minder het geval (63%).

11.3 Partijen waarbij detailhandelbedrijven advies inwinnen

De politie en private beveiligingsbedrijven zijn de belangrijkste partijen voor advies over criminaliteit en onveiligheid. Bedrijven in de detailhandel food wenden zich vooral tot de politie voor advies, bedrijven in de detailhandel non-food voornamelijk tot de beveiligingsbedrijven en supermarkten tot eigen veiligheidsexperts (van bedrijf of branche). Ook warenhuizen laten zich veel door een beveiligingsexpert van het eigen bedrijf adviseren (40% tegen 10% gemiddeld).

37 | Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren non-food (n=2.993), food (n=356), supermarkten (n=360) en totaal (n=3.709)

Agglomeratie

Bedrijven gevestigd in het centrum van de stad laten zich vaker adviseren door de politie (26% tegen 24% gemiddeld), door het hoofdkantoor (12% tegen 10% gemiddeld) en de brancheorganisatie (10% tegen 8% gemiddeld) en minder vaak door een beveiligingsbedrijf (20% tegen 23% gemiddeld) en een verzekeringsfirma (3% tegen 7% gemiddeld). Bedrijven aan de rand van de stad laten zich relatief vaker adviseren door een verzekeringsfirma (9%). Bedrijven buiten stedelijk gebied laten zich relatief vaker door een beveiligingsbedrijf (28%) en een verzekeringsfirma (9%) adviseren.

Regio

Bedrijven in de Randstad winnen relatief vaak advies in bij de politie (30% tegen 24% gemiddeld). In Noord en Oost Nederland is dit relatief minder vaak het geval (respectievelijk 14% en 19%).

11.4 Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit

Een klein gedeelte van de detailhandelsvestigingen (7%) participeert in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Dit is toegenomen ten opzichte van 2004 (toen 6%). Supermarkten en warenhuizen doen relatief vaak mee aan projecten ten opzichte van gemiddeld (respectievelijk 16% en 14%).

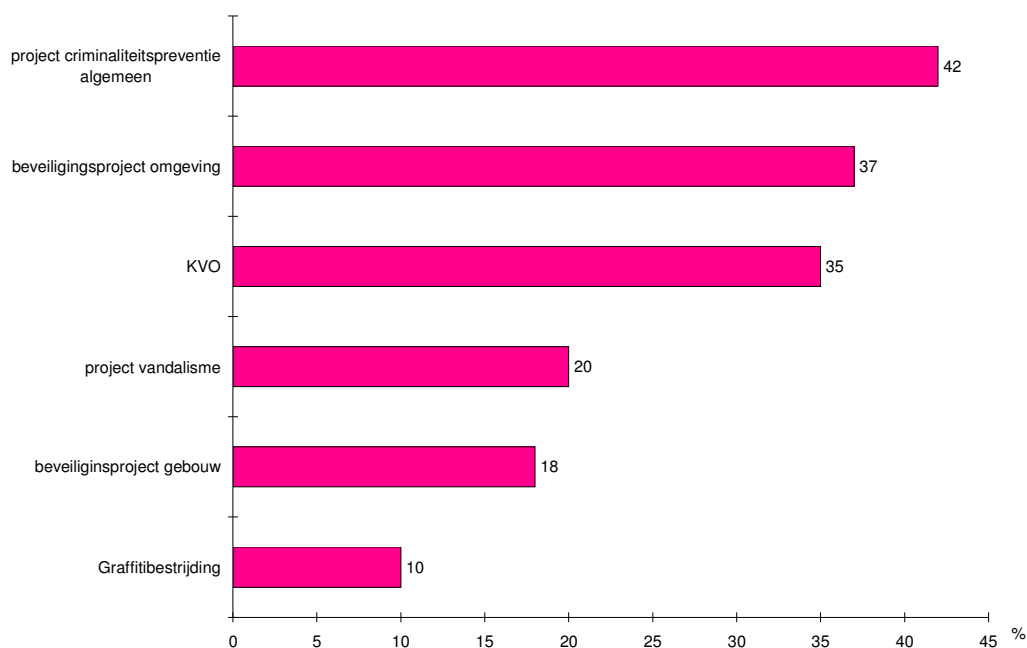
Ook hier zien we een duidelijke relatie met de criminaliteitssituatie: hoe meer een bedrijf criminaliteit als een probleem ervaart, hoe meer het geneigd is deel te nemen aan projecten. Bedrijven die meervoudig slachtoffer zijn, nemen ook vaker deel aan projecten (14% tegen 7% gemiddeld).

Bedrijven die gevestigd zijn in het centrum van een stad werken relatief vaker mee aan projecten op het gebied van bestrijding van criminaliteit (10% versus 7% gemiddeld) dan bedrijven aan de rand van de stad (6%) of buiten de stad (4%). Ook in de Randstad wordt er meer gedaan aan projecten (9%), in het noorden van Nederland minder (4%).

11.5 Soort projecten waaraan detailhandelbedrijven deelnemen

De detailhandelbedrijven die deelnemen aan projecten nemen het meest deel aan beveiligingsprojecten die gericht zijn op algemene criminaliteitspreventie en beveiliging van de omgeving. Daarnaast is deelname aan Keurmerk Veilig Ondernemen populairder geworden. In 2009 nam 35% deel aan dit project tegen 18% in 2004.

38 | Soort project waaraan bedrijven deelnemen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: neemt deel aan projecten (n=1.124)

Branche

Supermarkten doen meer mee aan projecten op gebied van vandalisme (32% tegen 20% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven die gevestigd zijn in het centrum van een stad doen minder vaak mee aan beveiligingsprojecten van de omgeving (31% versus 37% gemiddeld) en het gebouw (13% tegen 18% gemiddeld). Bedrijven buiten de stad doen vaker mee aan beveiligingsprojecten die gaan over de omgeving (49% versus 37% gemiddeld) en aan projecten op gebied van vandalisme (29% tegen 20% gemiddeld).

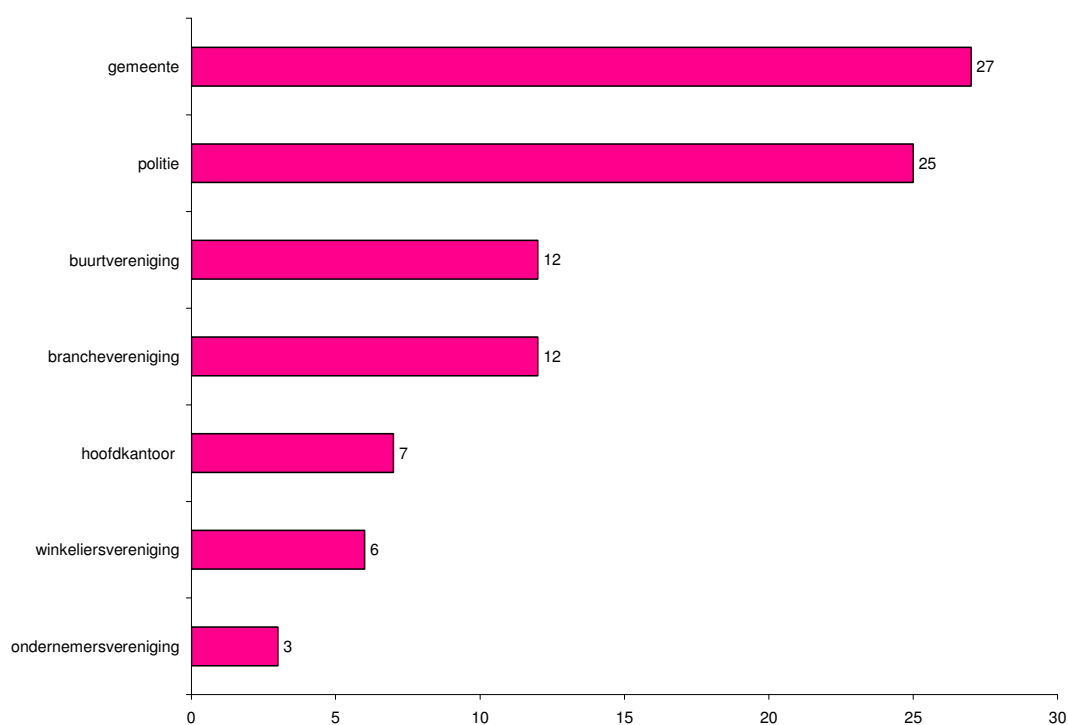
Regio

In het zuiden van het land zijn projecten over de omgeving populair (45% versus 37% gemiddeld), in het oosten van Nederland zijn deze projecten minder populair (28%).

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar detailhandelbedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door de politie of de gemeente. Daarnaast organiseren ook buurtverenigingen en brancheverenigingen de projecten. Het aantal bedrijven dat deel heeft genomen aan een project dat georganiseerd is door een branchevereniging is ten opzichte van 2004 wel gedaald (12% in 2009 tegenover 24% in 2004).

39 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: deelgenomen aan projecten (n=1.124)

Agglomeratie

Door bedrijven in het centrum van de stad wordt de politie vaker als organisator van recentelijk aan deelgenomen projecten genoemd dan door bedrijven aan de rand van de stad (respectievelijk 31% en 18% tegen 25% gemiddeld).

5 Sectorrapport Horeca

Inhoud sector Horeca

	Kerncijfers sector Horeca	133
	Achtergrondkenmerken sector Horeca	135
1	Slachtofferschap criminaliteit	136
1.1	Slachtofferschap algemeen	136
1.2	Meervoudig slachtofferschap	136
1.3	Probleemervaring criminaliteit	137
2	Registratie criminaliteit	138
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding	138
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	138
2.2.1	Overzicht registratie delicten	139
2.3	Wijze van registreren criminaliteit	139
3	Preventieve maatregelen	141
3.1	Mate van preventieve maatregelen	141
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	141
3.3	Totale investeringen preventiemaatregelen	142
4	Inbraak	143
4.1	Percentage horecabedrijven waar inbraak voorkomt	143
4.2	Totaal aantal inbraken	143
4.3	Locatie inbraak vervoersmiddelen	144
4.4	Totale schade door inbraak	145
4.5	Aantal meldingen inbraken	146
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	146
4.7	Registratie van inbraak bij politie	147
4.8	Aantal aangiftes bij politie	147
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	148
5	Diefstal	149
5.1	Percentage horecazaken waar diefstal voorkomt	149
5.2	Totaal aantal gepleegde diefstallen	150
5.3	Locatie diefstal uit vervoersmiddelen	150
5.4	Totale schade door diefstal	151
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	151
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	151
5.7	Registratie van diefstal door politie	152
5.8	Aantal aangiftes van diefstal	152
5.9	Vermoedelijke dader bij diefstal	153
6	Vernieling	154
6.1	Percentage horecabedrijven waar vernieling voorkomt	154
6.2	Totaal aantal vernielingen	155
6.3	Locatie van vernieling	155
6.3	Totale schade door vernielingen	156
6.4	Aantal meldingen vernielingen	156

6.5	Redenen om vernieling niet te melden	157
6.6	Registratie van vernieling door politie	158
6.7	Aangiftes van vernieling	158
6.8	Vermoedelijke dader bij vernieling	158
7	Geweld	160
7.1	Percentage horecabedrijven waar geweldsdelicten voorkomen	160
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	160
7.3	Aantal meldingen bij politie van geweldsdelicten	161
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	161
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	162
7.6	Vermoedelijke dader geweldsdelict	163
8	Overige vormen van criminaliteit	164
8.1	Percentage horecabedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt	164
8.2	Totale schade overige criminaliteit	164
8.3	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit	165
8.4	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	165
8.5	Registratie van overige criminaliteit door politie	166
8.6	Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit	166
9	Interne criminaliteit	168
9.1	Percentage horecabedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	168
9.2	Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit	168
10	Tevredenheid politie	170
10.1	Contact met politie omtrent delicten	170
10.2	Tevredenheid aspecten contact met politie	171
10.3	Aspecten waarover horecabedrijven ontevreden zijn in contact met de politie	172
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	174
11	Advies inwinnen en project participatie	175
11.1	Aantal horecabedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	175
11.2	Terreinen waarop horecabedrijven advies inwinnen	175
11.3	Partijen waarbij horecabedrijven advies inwinnen	177
11.4	Participatie in projecten op gebied van (bestrijding) criminaliteit	178
11.5	Soort projecten waaraan horecabedrijven deelnemen	179
11.6	Organisatoren van projecten	180

Kerncijfers sector Horeca

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Horeca

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 toe-/ afname
% Slachtofferschap algemeen	47	45	43	43	44	42 -11%
% Meervoudig slachtofferschap	19	18	16	17	17	16 -16%
% Ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	34	32	30	31	30	31 -9%
% Registreert criminaliteit	18	20	20	22	22	22 +22%
% Neemt preventieve maatregelen	77	77	77	76	76	76
% Neemt deel aan projecten	8	8	8	8	8	7
% Is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	55	59	60	61	60	59 +7%

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige criminaliteit
% Bedrijven waar voorkomt	2004	16,6	17,0	24,1	10,0	6,6
	2005	14,5	16,3	24,1	9,1	5,1
	2006	12,6	14,7	23,1	9,1	5,1
	2007	13,6	14,8	23,6	8,9	5,1
	2008	13,7	14,6	24,1	9,1	5,5
	2009	14,6	13,9	21,8	8,0	5,0
	<i>verschil¹</i>	-12%	-18%	-10%	-20%	-24%
Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	1,8	7,2	4,1	4,3	14,6
	2005	1,7	6,9	4,1	4,1	19,8
	2006	1,8	5,6	4,3	3,8	15,9
	2007	1,7	5,9	4,3	4,2	13,0
	2008	1,6	5,9	4,2	4,8	7,5
	2009	1,6	5,2	3,8	5,0	11,4
	<i>verschil</i>	-11%	-28%	-	-	-
Raming totaal aantal delicten ²	2004	12.000	49.000	38.000	Nvt	40.000
	2005	10.000	45.000	37.000		42.000
	2006	9.000	33.000	38.000		33.000
	2007	9.000	35.000	39.000		27.000
	2008	9.000	34.000	38.000		17.000
	2009	9.000	29.000	32.000		23.000
	<i>verschil</i>	-25%	-41%	-16%		-

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige criminaliteit
Raming totale schade ² (mln euro)	2004	18	12	12	Nvt	2
	2005	18	12	10		2
	2006	17	11	10		2
	2007	19	11	11		2
	2008	19	13	11		2
	2009	21	13	11		5
	<i>verschil</i>	+17%	-	-		-
% Getroffenen dat melding doet	2004	88	45	46	68	52
	2005	89	44	45	64	54
	2006	87	41	45	66	52
	2007	89	42	44	67	57
	2008	88	44	44	67	49
	2009	87	48	44	71	52
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
% Getroffenen dat aangifte doet	2004	20	19	14	17	12
	2005	19	19	15	16	15
	2006	20	17	13	16	15
	2007	20	16	14	16	18
	2008	15	19	13	12	12
	2009	18	22	14	16	14
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil is.

² De marges die bij deze cijfers behoren, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken sector Horeca

In de horecasector zijn naar schatting ruim 41.000 bedrijfsvestigingen actief.

In de sector onderscheiden we de volgende branches:

Restaurants	(53% van de sector)
Cafés	(26% van de sector)
Hotels en pensions	(15% van de sector)
Overige horeca	(6% van de sector)

In de rest van deze rapportage beschrijven wij, waar mogelijk en relevant, verschillen tussen deze branches, regio en agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2009, 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

- steekproef 2009 n= 6.097
- steekproef 2008 n= 6.618
- steekproef 2007 n= 6.613
- steekproef 2006 n= 6.247
- steekproef 2005 n= 9.476
- steekproef 2004 n= 8.933

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap algemeen

In de sector horeca heeft ruim vier op de tien (42%) bedrijfsvestigingen de afgelopen twaalf maanden te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn in totaal ruim 17.000 bedrijven. Het slachtofferschap is gedaald ten opzichte van 2004, toen 47% bedrijven te maken had met criminaliteit.

Het slachtofferschap van criminaliteit is in restaurants lager dan gemiddeld (40% tegen gemiddeld 42%). Cafés en hotels hebben juist in hogere mate last van criminaliteit dan gemiddeld (respectievelijk 45% en 46%). Horecazaken in het centrum van een stad hebben vaker te maken met criminaliteit (47%) dan bedrijven buiten de stad (38%). Het slachtofferschap van criminaliteit bij bedrijven in het zuiden is lager dan gemiddeld (39%), in de Randstad is dat hoger (46%).

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Van alle horecavestigingen is 16% meervoudig slachtoffer. Dit wil zeggen dat zij getroffen worden door meer dan één vorm van criminaliteit¹. In vergelijking met 2004 is dit een afname, toen was 19% van de horecabedrijven meervoudig slachtoffer.

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de horecasector

Percentage bedrijven dat slachtoffer is van:	Rest.	Cafés	Hotels	Overig	Totaal
	%	%	%	%	%
0 delicten	61	55	54	55	58
1 soort delict	26	28	26	28	26
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	14	17	20	17	16
Totaal	100	100	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle horecavestigingen (n= 6.097)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Het meervoudig slachtofferschap is onder hotels relatief hoog (20% tegen 16% gemiddeld). Restaurants zijn minder vaak meervoudig slachtoffer; daar heeft 14% van de bedrijven te maken met meer dan één vorm van criminaliteit.

Agglomeratie

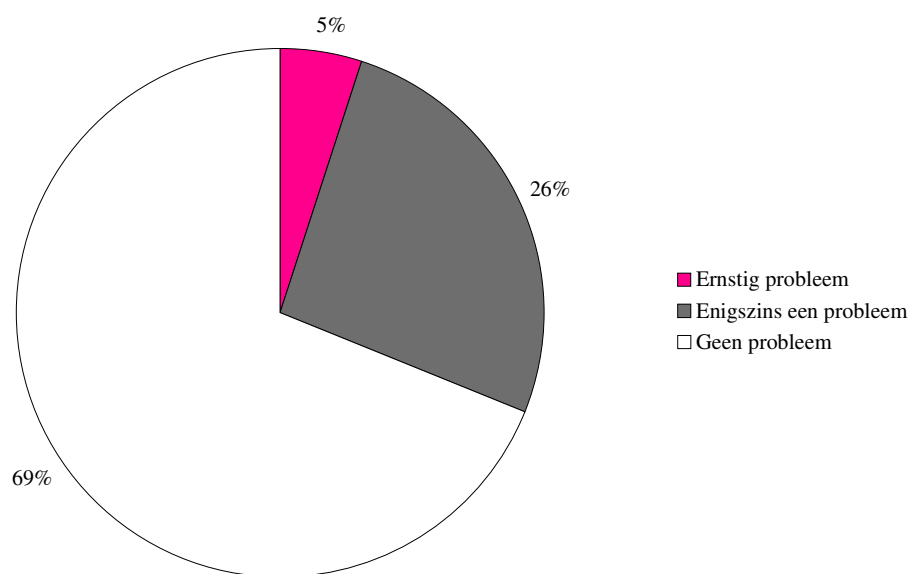
Het meervoudig slachtofferschap is hoger dan gemiddeld bij bedrijven in het centrum van de stad (19%) en lager bij bedrijven buiten de stad (13%).

¹ Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

Van alle horecavestigingen beschouwt 31% criminaliteit in meer of mindere mate als een probleem voor de bedrijfsvoering (grafiek 3). Omgerekend naar absolute aantallen beschouwen bijna 13.000 horecabedrijven criminaliteit als een probleem. De probleemperceptie is verbeterd ten opzichte van 2004: toen ervoer 34% van de horecabedrijven criminaliteit als een probleem.

3 | *Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle horecabedrijven (n=6.097)

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad ervaren criminaliteit vaker als een probleem dan gemiddeld (34% tegen gemiddeld 31%). Bedrijven buiten een stad doen dat minder vaak (27%).

Regio

In de Randstad beschouwen relatief meer horecabedrijven criminaliteit als een probleem (35%). In het zuiden van het land wordt criminaliteit minder dan gemiddeld als probleem beschouwd (29%).

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding

Van alle horecabedrijven geeft ruim de helft van het personeel (54%) de geconstateerde criminaliteit altijd aan de bedrijfsleiding door. Hierbij plaatsen we de opmerking dat dit cijfer gebaseerd is op de antwoorden van de leiding. Dit percentage verschilt met het percentage van 2004 toen 56% van het personeel de geconstateerde criminaliteit altijd doorgaf aan de bedrijfsleiding. Bij 4% van de vestigingen geeft het personeel meestal of soms criminaliteit aan de leiding door en bij 6% van de bedrijven doet het personeel dit nooit. Dit laatste percentage verschilt met 2004 (4%).

Branche

In restaurants geeft het personeel de geconstateerde criminaliteit vaker *altijd* aan de bedrijfsleiding door dan in hotels (respectievelijk 56% en 48% versus 54% in de totale horeca).

Agglomeratie

Bij bedrijven in het centrum van de stad geeft het personeel vaker *altijd* aan de bedrijfsleiding door dat er criminaliteit heeft plaatsgevonden (60% tegen gemiddeld 54%). Bij horecabedrijven buiten de stad gebeurt dat juist minder vaak dan gemiddeld (47%).

Regio

Bij bedrijven in het zuiden gebeurt het relatief weinig dat personeel criminaliteit *altijd* doorgeeft aan de bedrijfsleiding (51%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Van de horecabedrijven registreert ruim één vijfde (22%) van de vestigingen deze delicten. In 2004 lag dit registratiegedrag iets lager (18%).

Branche

Hotels en pensions registreren relatief vaak delicten (27% tegen gemiddeld 22%). Restaurants registreren delicten iets minder (21%) dan gemiddeld.

Agglomeratie

Horecabedrijven die zich aan de rand van de stad bevinden, registreren de criminaliteit vaker dan gemiddeld (24% versus 22%). Bedrijven buiten de stad registreren de criminaliteit het minst (20%).

Regio

In de Randstad registreren horecabedrijven de criminaliteit het meest in vergelijking met de rest van het land (26% versus 22% gemiddeld).

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Onder horecabedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit, is inbraak het delict dat het meest geregistreerd wordt. We zien dat het percentage bedrijven dat delicten registreert ten opzichte van 2004 significant is toegenomen voor alle typen delicten.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren		2004	2005	2006	2007	2008	2009
		%	%	%	%	%	%
Inbraak	(slachtoffers n=966)	39	43	44	50	45	50
Diefstal	(slachtoffers n=999)	30	31	31	32	32	35
Vernieling	(slachtoffers n=1.488)	25	27	27	29	26	30
Geweld	(slachtoffers n=582)	29	32	33	35	34	36

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2009

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

2.3 Wijze van registreren criminaliteit

Bijna vier op de tien (38%) horecabedrijven die criminaliteit bijhoudt, doet dit door het bijhouden van de aangiften. Daarnaast registreert 38% van de horecabedrijven criminaliteit door een registratiesysteem. Beide percentages zijn toegenomen ten opzichte van 2004.

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Registratiesysteem	34	36	35	35	34	38
Houden aangiften bij	34	36	38	38	38	38
Houden verzekeringsclaims bij	5	4	4	5	4	6
Schriftelijk bijgehouden	13	12	6	6	6	5
Een logboek	-	-	4	4	4	4

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: registreert criminaliteit (2009 n=1.500, 2008 n=1.580, 2007 n= 1.591, 2006 n= 1.355, 2005 n=2.065, 2004 n=1.785)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche

Hotels en pensions maken meer dan gemiddeld gebruik van een registratiesysteem (50% tegen gemiddeld 38%) maar houden in mindere mate aangiften bij (30% tegen gemiddeld 38%). Restaurants houden daarentegen vaker dan gemiddeld hun aangiften bij (42%) maar maken minder gebruik van een registratiesysteem (32%).

Regio

In de Randstad wordt criminaliteit relatief weinig geregistreerd door het via aangiften bij te houden (32% versus 38% gemiddeld). In vergelijking met de rest van Nederland registreren de bedrijven in de Randstad de criminaliteit vaker via beeldmateriaal, camera's en foto's (5% versus 2% gemiddeld).

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Driekwart (76%) van alle horecabedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit.

Branche

Cafés treffen meer dan gemiddeld preventieve maatregelen (85% tegen gemiddeld 76%). Hotels en pensions doen dit juist minder vaak (67%), evenals restaurants (75%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad (80%) nemen vaker dan gemiddeld preventieve maatregelen. Bedrijven buiten een stad doen dit juist weer minder (72%).

Regio

In het noorden van Nederland investeren relatief weinig horecabedrijven in preventieve maatregelen (70%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

In tabel 6 staan de preventieve maatregelen die minstens 10% van de horecabedrijven toepassen.

6 | De meest toegepaste preventiemaatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Maatregel		Restaurants (n= 2.716)	Cafés (n=1.169)	Hotels (n=688)	Overig (n=283)	Totaal (n=4.863)
		%	%	%	%	%
1.	Alarm luid	55	59	32	49	53
2.	Alarm stil	37	42	29	32	37
3.	Camera's / infrarood	30	27	36	22	30
4.	Extra sloten	23	22	23	20	22
5.	Extra zwaar hang- en sluitwerk	13	12	11	16	13
6.	Beveiligingsdienst / portier	10	15	16	15	13

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: neemt preventiemaatregelen (n= 4.863)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Cafés en restaurants maken meer dan gemiddeld gebruik van een luid alarm (respectievelijk 59% en 55% tegen 53% gemiddeld). Hotels maken juist minder gebruik van een luid alarm (32%). Hotels maken meer gebruik van camera's/infrarood (36%) en een beveiligingsdienst/portier (16%).

Cafés maken meer gebruik van een stil alarm (42%), hotels juist minder (29%) in vergelijking met het gemiddelde (37%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad maken meer dan gemiddeld gebruik van een stil alarm en de plaatsing van camera's (respectievelijk 39% en 33%). Deze bedrijven maken minder gebruik van extra zwaar hang- en sluitwerk (11% versus 13% gemiddeld). Bedrijven buiten de stad maken relatief minder gebruik van de plaatsing van camera's (24% versus 30% gemiddeld) en het inhuren van een beveiligingsdienst of portier (11% versus 13% gemiddeld). Extra zwaar hang- en sluitwerk wordt juist extra ingezet om criminaliteit te voorkomen (14% versus 13% gemiddeld).

Regio

Horecabedrijven in de Randstad die preventiemaatregelen treffen, kiezen relatief vaak voor het plaatsen van camera's of infrarood (40%). Ook kiezen zij relatief vaak voor rolluiken voor de ramen en deuren (15%) en een Tv-circuit (4% versus 2% gemiddeld). Bedrijven in deze regio kiezen juist minder vaak voor extra sloten (17%). In de rest van het westen maken horecabedrijven meer gebruik van een stil alarm (40% versus 37% gemiddeld).

Horecabedrijven in het noorden kiezen relatief weinig voor het plaatsen van een stil alarm (31%) of het plaatsen van camera's of infrarood (23%) als preventiemiddel. Zij kiezen vaker dan gemiddeld voor een waakhond (7% versus 4% gemiddeld). Voor horecabedrijven in het zuiden geldt dat zij relatief vaak gebruik maken van extra sloten (27%) en een waakhond (5%). Ze maken minder gebruik van de plaatsing van camera's en infraroodbeveiliging (26%).

3.3 Totale investeringen preventiemaatregelen

Driekwart (76%) van alle horecabedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Negentien procent van deze bedrijven neemt echter maatregelen waar *geen* kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 1.900 aan. Het totale bedrag dat alle horecabedrijven uitgeven aan preventiemaatregelen in of bij het gebouw, berekenen we op € 44 miljoen.

Branche en regio

Hotels en pensions geven gemiddeld het meest uit aan preventiemaatregelen, circa € 4.500 (tegen gemiddeld € 1.900). Restaurants en cafés geven hier juist minder dan gemiddeld aan uit (respectievelijk € 1.300 en € 1.100). In het noorden investeren horecabedrijven met circa € 1.000 relatief het minst in preventie. In het oosten van het land ook minder dan gemiddeld (€ 1.400).

4 Inbraak

4.1 Percentage horecabedrijven waar inbraak voorkomt

In totaal heeft vijftien procent (15%) van de horecabedrijven te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Dit komt neer op circa 6.000 vestigingen. In 2004 lag het slachtofferschap onder horecabedrijven hoger (17%).

Van de horecabedrijven heeft 13,5% te maken gehad met inbraak *in gebouwen*. Van alle horecabedrijven is 1,3% de afgelopen twaalf maanden slachtoffer geweest van inbraak *in bedrijfswagens*.

Branche

Restaurants hebben relatief minder te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen (14% versus 15% gemiddeld).

Agglomeratie

Horecabedrijven aan de rand van de stad worden relatief vaker getroffen door inbraak (17%) dan gemiddeld (15%).

Regio

In de Randstad hebben horecabedrijven meer last van inbraak (19%) dan in de rest van Nederland.

4.2 Totaal aantal inbraken

Bij de horecabedrijven waar is ingebroken in *gebouwen* gebeurt dit gemiddeld 1,5 keer per jaar. Deze frequentie is lager dan in 2004. Toen lag de frequentie op 1,6 keer per jaar. Het aantal inbraken in gebouwen ramen we op circa 8.100 per jaar.

Horecabedrijven waarbij is ingebroken in *transportmiddelen* hebben hier gemiddeld 1,8 keer per jaar mee te maken gehad. Het aantal inbraken in transportmiddelen berekenen we op circa 970 per jaar voor alle sectoren.

Bij elkaar komt het totaal aantal inbraken in de horeca op 9.100, gemiddeld 1,6 keer per vestiging, zoals in de tweede kolom van tabel 7 is te zien. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen lag het totaal aantal geraamde delicten, met 12.000 inbraken per jaar, hoger.

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=6.097)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ²	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	13,5%	1,5	8.100
In transportmiddelen	1,3%	1,8	1.000
Totaal	14,6% ³	1,6	9.100

Bron: TNS NIPO, 2009

8 | Inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	Rest. (n=3.467) %	Cafés (n=1.360) %	Hotels (n=919) %	Overig (n=342) %	Totaal (n=6.097) %
In gebouwen	12,3	15,4	13,0	17,0	13,5
In transportmiddelen	1,7	0,3	1,9	1,1	1,3
Totaal	13,6	16,0	14,1	17,9	14,6 ³

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

De gemiddelde frequentie inbraken is gemiddeld bij hotels en pensions hoger dan het gemiddelde in de branche (2,0 keer versus 1,6 keer). Bij cafés ligt deze frequentie juist lager (1,4 keer).

4.3 Locatie inbraak vervoersmiddelen

Bij 37% van de horecabedrijven die te maken hebben met inbraken in transportmiddelen, vindt deze plaats op het eigen bedrijfsterrein.

² Van de door inbraak getroffen ondernemers geeft 92% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 8% geeft aan het te schatten.

³ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot de totalen (totaal inbraak is 14,6% in plaats van 14,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totale percentage maar één keer meegerekend.

9 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	54
Eigen bedrijfsterrein	37
Elders in Nederland	5
Buitenland	2
Weet niet/wil niet zeggen	2
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=99)

Branche

Bij hotels en pensions wordt vaker dan gemiddeld ingebroken in vervoersmiddelen op het eigen terrein (69% tegen gemiddeld 37%). Er wordt in deze subbranche minder vaak dan gemiddeld binnen de gemeente (en buiten het eigen bedrijventerrein) ingebroken (23% tegen gemiddeld 54%). Bij cafés is dit juist vaker het geval (88%).

Agglomeratie

Bij bedrijven buiten de stad wordt vaker dan gemiddeld ingebroken in vervoersmiddelen op het eigen terrein (54%).

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die horecabedrijven ondervinden als gevolg van inbraak kan worden onderverdeeld in directe en indirecte schade. De directe schade betreft de directe kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke, ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van indirecte schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Ruim negen op de tien bedrijven (95%) geeft aan *directe* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging is in 2009 circa € 3.200. De totale directe schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector horeca ramen we op ongeveer € 18 miljoen. Dit verschilt ten opzichte van 2004, toen de gemiddelde directe schade nog circa € 2.500 betrof en de totale schade werd geraamd op ruim € 16 miljoen.

Bijna vier op de tien (37%) bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde indirecte schade door inbraak is € 1.300 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector horeca berekenen we op circa € 3 miljoen.

Wanneer we de directe en indirecte schade bij elkaar nemen, ligt de totale schade op circa € 21 miljoen. Dit is een hoger bedrag dan in 2004. Toen lag de totale schade als gevolg van inbraak op € 18 miljoen.

Branche

Hotels en pensions hebben een hoger gemiddelde directe schade als gevolg van inbraak dan gemiddeld (€ 4.400 tegen gemiddeld € 3.200).

Regio

Getroffen horecabedrijven in het noorden van het land hebben een lage indirecte schade (€ 900) vergeleken met het landelijk gemiddelde (€ 1.300).

4.5 Aantal meldingen inbraken

Onder melding doen verstaan wij het inlichten van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus ook onder.

Bijna negen op de tien horecabedrijven (87%) die te maken heeft gehad met inbraak meldt dit bij de politie.

Gemiddeld doen de vestigingen die een inbraak melden dit 1,7 keer per jaar. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van inbraak op ongeveer 8.700 per jaar.

Branche en regio

Hotels en pensions maken vaker dan gemiddeld melding van inbraak (92% tegen gemiddeld 87%). Restaurant doen dat juist minder vaak (83%). Horecabedrijven in het oosten van het land doen relatief vaak melding van inbraak (95%). Bedrijven in de Randstad maken minder vaak dan gemiddeld melding van inbraak (81%).

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Ruim één op de tien (14%) horecabedrijven die slachtoffer wordt van inbraak, stelt de politie hiervan niet op de hoogte. De belangrijkste reden is dat de schade te klein is en binnen het eigen risico valt. Een andere reden is dat bedrijven de indruk hebben, dat de politie 'er toch niets aan doet'.

10 | *Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	27
Politie doet er toch niets aan	22
Aangifte/melding door anderen gedaan	12
Verzekering dekt de schade toch niet	5
Er was daarvoor geen tijd	5

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft inbraak niet gemeld bij de politie (n=116)

Het aantal waarnemingen is te beperkt om over de redenen van het niet melden van een inbraak uitspraken te kunnen doen naar branche, stedelijke ligging of regio.

4.7 Registratie van inbraak bij politie

Van de bedrijven die inbraak melden bij de politie, geeft negen op de tien (90%) aan dat de politie de melding heeft geregistreerd. Ruim driekwart (78%) geeft aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Volgens 55% van de bedrijven die inbraak meldt, heeft de politie naar aanleiding van hun melding een onderzoek ingesteld.

Agglomeratie

Aan de rand van de stad registreert de politie vaker de melding dan in andere delen van de stad (93% versus 90% gemiddeld). Ook maakt de politie hier vaker een proces-verbaal op (83% versus 78% gemiddeld). Buiten de stad wordt dit juist minder gedaan (73%).

Regio

In het zuiden van het land registreert de politie relatief vaak de melding van inbraak (94%). In de Randstad onderzoekt de politie de inbraak minder vaak (45% versus 55% gemiddeld).

4.8 Aantal aangiftes bij politie

Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Van de vestigingen waar is ingebroken doet 18% daadwerkelijk aangifte hiervan. Dit ligt op een lager niveau dan in 2004 (20%).

Branche en agglomeratie

Restaurants doen vaker dan gemiddeld aangifte van inbraak (21% versus 18% gemiddeld). Ook bedrijven in het centrum doen vaker dan gemiddeld aangifte van inbraak (22%). Bedrijven buiten het centrum doen dit minder (12%).

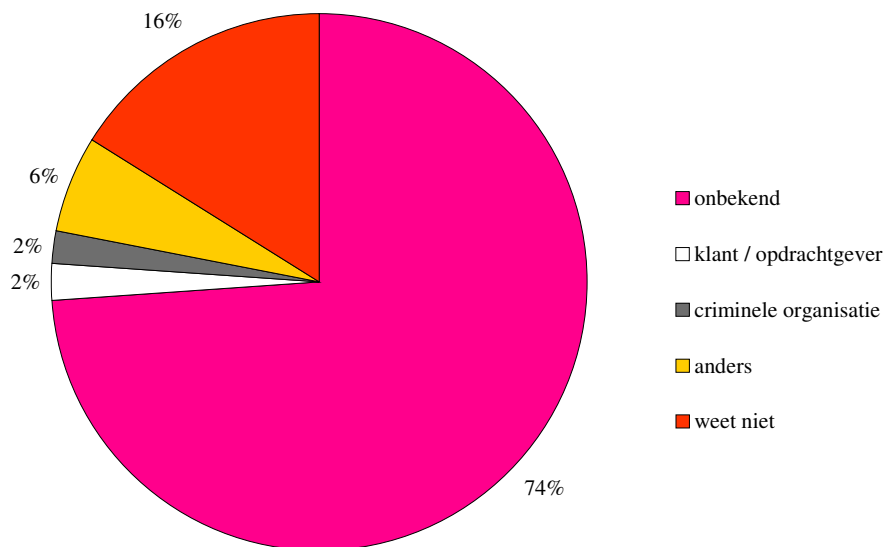
Regio

In de Randstad wordt vaker aangifte gedaan van inbraak dan in de rest van het land (27% versus 18% gemiddeld). In het zuiden van het land is dit percentage het laagst van Nederland (10%).

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

In een beperkt aantal gevallen bestaat er een vermoeden wie de inbraak heeft gepleegd, zoals klanten of opdrachtgevers (2%) of een criminele organisatie (2%). Bij 74% van de horecabedrijven is de dader geen bekende van het bedrijf. Zestien procent (16%) tast in het duister over in welke kringen moet worden gezocht naar de dader van de inbraak.

11 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁴

Bron: TNS NIPO, 2009
Basis: horecabedrijf slachtoffer van inbraak (n=966)

⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage horecazaken waar diefstal voorkomt

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hier zowel gaan om diefstal door het eigen personeel als om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee. Van de horecabedrijven heeft 14% te maken met een of meer vormen van diefstal. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen werd 17% slachtoffer van diefstal.

In totaal gaat het om 5.700 vestigingen. Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (13,2%). Een klein deel van de bedrijven heeft te maken met diefstal *uit* transportmiddelen (0,8%) of diefstal *van* transportmiddelen zelf (0,8%).

Branche

Hotels en pensions hebben relatief vaak te maken met diefstal (19% versus 14% gemiddeld). Restaurants hebben juist minder vaak dan gemiddeld te maken met diefstal (12%).

12 | Slachtofferschap diefstal naar branche

	Rest. (n=3.467)	Cafés (n=1.360)	Hotels (n=919)	Overig (n=342)	Totaal (basis: n=6.097)
	%	%	%	%	%
Uit gebouwen	11,4	13,3	18,5	14,5	13,2%
Uit transportmiddelen	0,9	0,4	1,2	0,7	0,8%
Van transportmiddelen	0,8	0,6	0,9	0,7	0,8%
Totaal	12,2	13,9	19,4	15,4	13,9% ⁵

Bron: TNS NIPO, 2009

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met diefstal (16% tegen gemiddeld 14%). Bedrijven buiten de stad hebben relatief weinig te maken met diefstal (12%).

Regio

Horecabedrijven in de Randstad hebben vaker dan gemiddeld te maken met diefstal (17% versus 14%). In het westen ligt dit percentage juist lager (12%).

⁵ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot de totalen (bijv. totaal is 13,9% in plaats van 14,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen van diefstal te maken hebben. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

5.2 Totaal aantal gepleegde diefstallen

Het gemiddeld aantal diefstallen per getroffen horecavestiging is 5,2 keer per jaar. Hiermee komt het totale aantal diefstallen bij de sector uit op circa 28.800. Dit is terug te zien in de tweede en derde kolom in tabel 13. Het betreft een afname ten opzichte van 2004, toen het totaal aantal diefstallen op 49.000 lag.

13 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=6.097)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt	Totaal geraamd aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	13,2%	5,1	27.500
Uit transportmiddelen	0,8%	2,3	700
Van transportmiddelen	0,8%	1,9	600
Totaal	13,9% ⁶	5,2	28.800

Bron: TNS NIPO, 2009

5.3 Locatie diefstal uit vervoersmiddelen

Diefstallen uit transportmiddelen vinden bij ruim de helft (52%) plaats op het eigen bedrijfsterrein.

14 | Locatie diefstal uit transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	52
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	32
Elders in Nederland	12
Buitenland	-
Weet niet/wil niet zeggen	4
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=62)

Branche

Voor restaurants geldt dat er minder wordt gestolen op het eigen terrein (39% versus 52% gemiddeld) dan bij de overige branches, maar wel meer dan gemiddeld binnen de eigen gemeente (42% tegen 32% gemiddeld). Bij cafés wordt alleen op het eigen terrein gestolen (100%).

⁶ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totale aantal delicten (som is 13,9% in plaats van 14,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totale percentage maar één keer meegerekend.

5.4 Totale schade door diefstal

Van de getroffen bedrijven geeft 93% aan *directe* schade op te lopen als gevolg van diefstal. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging bedraagt naar schatting ongeveer € 2.000. De totale directe schade die de gehele sector horeca oploopt als gevolg van diefstal berekenen we op € 11 miljoen.

Bijna vier op de tien bedrijven (37%) geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van diefstal. Als bedrijven indirecte schade oplopen, bedraagt dit gemiddeld per vestiging ongeveer € 1.100. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de gehele sector horeca ramen we op circa € 2 miljoen. Door de directe en indirecte schade bij elkaar op te tellen, kan de totale schade als gevolg van diefstal worden geschat op circa € 13 miljoen.

Branche

De *directe* schade per bedrijf is relatief laag bij cafés (€ 1.200 per getroffen bedrijf tegen € 2.000 gemiddeld). Bij de getroffen hotels en pensions ligt de directe schade relatief hoger dan gemiddeld (€ 3.200). De indirecte schade bij cafés is lager dan het gemiddelde (€ 600 tegen € 1.100).

Regio

In het oosten is de *directe* schade relatief laag (€ 1.400 per getroffen vestiging). In het noorden schatten horecabedrijven de *indirecte* schade relatief laag in (€ 550).

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Bijna de helft van de horecabedrijven (48%) die slachtoffer zijn van diefstal, meldt dit bij de politie. De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een frequentie van 2,4 keer per jaar. Op basis van deze frequentie berekenen we het totale aantal meldingen van diefstal voor alle horecabedrijven op circa 6.500 meldingen per jaar. Dit is 22% van het geraamde aantal gevallen van diefstal voor de hele sector. Van de meeste diefstallen wordt de politie dus niet op de hoogte gesteld.

Branche

Hotels en pensions maken vaker dan gemiddeld melding van diefstal bij de politie. Bijna zes op de tien (58%) hotels en pensions heeft hier in 2008 melding van gemaakt tegen gemiddeld 48%.

Ook bedrijven aan de rand van de stad doen vaker een melding (54%) en bedrijven die zich in de Randstad hebben gevestigd (56%).

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

Van de horecabedrijven die slachtoffer worden van diefstal stelt 51% de politie niet op de hoogte. De meest voorkomende reden (genoemd door 32% van de bedrijven) om diefstal niet

te melden, is het feit dat de schade per diefstal te klein is en dus binnen het eigen risico van de verzekering valt. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 47% van de bedrijven dit als reden noemde.

Daarnaast noemt 20% van de bedrijven het gebrek aan aantoonbaar bewijs als reden om diefstal niet te melden. In 2004 bedroeg dit percentage 2%. Een derde reden is dat horecaondernemers de indruk hebben dat het geen zin heeft om de diefstal te melden, omdat de politie geen actie zal ondernemen (18%). In 2004 noemde 20% van de bedrijven dit als reden. De belangrijkste redenen om diefstal niet te melden bij de politie staan hierna weergegeven.

15 | Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	32
Te weinig bewijs	20
Politie doet er toch niets aan	18
Probleem zelf aangepakt	16

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=501)

5.7 Registratie van diefstal door politie

Van de bedrijven die diefstal melden bij de politie, geeft bijna negen op de tien (85%) aan dat de politie hun melding heeft geregistreerd. Dit verschilt met 2004 toen 88% van de meldingen werden geregistreerd door de politie. Bij bijna zes op tien (56%) van de bedrijven maakt de politie proces-verbaal op. Dit verschilt met 2004 toen de politie bij 65% van de meldingen proces-verbaal opmaakte. Volgens bijna één op de drie (29%) van de bedrijven is de politie de diefstallen gaan onderzoeken.

5.8 Aantal aangiftes van diefstal

Van de horecavestigingen die te maken hebben met diefstal, doet 22% daadwerkelijk aangifte.

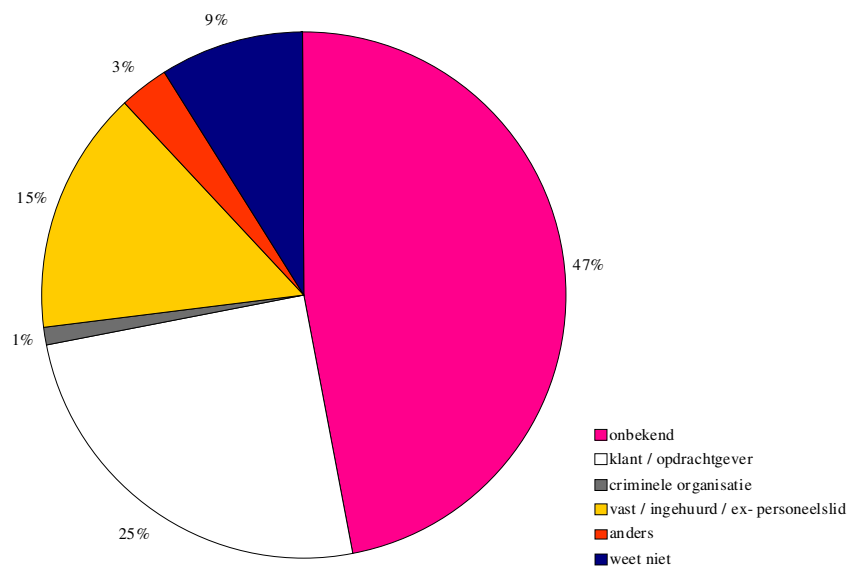
Branche en regio

Hotels en pensions hebben relatief vaak aangifte gedaan. In 2009 heeft ruim een kwart (27%) van deze subbranche aangifte gedaan tegen gemiddeld 22%. Horecaondernemingen in de Randstad doen vaker aangifte dan hun branchegenoten in de rest van Nederland (28%).

5.9 Vermoedelijke dader bij diefstal

Een kwart van de getroffen horecazaken (25%) heeft het vermoeden dat de diefstal werd gepleegd door een klant of opdrachtgever. Personeelsleden worden door 15% van de getroffen bedrijven verdacht van diefstal. Bijna de helft van de bedrijven (47%) meent dat de dief geen bekende is van het bedrijf. Eén op de tien getroffen bedrijven (9%) weet het niet.

16 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)⁷

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van diefstal (n=999)

Branche

Hotels en pensions vermoeden vaker dan gemiddeld dat de dader van de diefstal een onbekende is (57% tegen gemiddeld 47%). Restaurants hebben vaker het idee dat een personeelslid de dader is (20% versus 15% gemiddeld). Ook vermoeden zij vaker dan gemiddeld dat een criminele organisatie de dader van de diefstal is (2% versus 1%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad vermoeden vaker dan gemiddeld dat de dader van diefstal een personeelslid is (20% versus 15% gemiddeld).

⁷ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage horecabedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernielingen verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting, of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, op transportmiddelen of andere eigendommen.

Ruim één vijfde (22%) van de horecabedrijven heeft te maken met dergelijke vernielingen. Dit komt neer op ruim 8.900 vestigingen. Dit is lager dan in 2004. Toen lag dit percentage horecabedrijven op 24%.

Het gaat in de horeca vooral om vernieling aan bedrijfsgebouwen. Vernieling aan de transportmiddelen komen in mindere mate voor.

17 | Vernielingen naar branche

	Rest. (n=3.467) %	Cafés (n=1.360) %	Hotels (n=919) %	Overig (n=342) %	Totaal (basis: n = 6.097) %
Aan gebouwen	18,1	20,9	18,6	23,8	19,3
Aan transportmiddelen	3,0	1,4	2,1	2,3	2,4
Totaal	20,7	23	22,0	25,9	21,8 ⁸

Bron: TNS NIPO, 2009

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad en aan de rand van de stad hebben relatief minder te maken met vernielingen dan landelijk het geval is (respectievelijk 19% en 20% tegen gemiddeld 22%). Bedrijven in het centrum van de stad hebben juist vaker dan gemiddeld te maken met vernielingen (26%).

Regio

Horecabedrijven die zijn gevestigd in het westen hebben relatief vaker te maken met vernielingen dan in de rest van het land (24% versus 22%). In het zuiden van Nederland komt vernieling juist minder vaak voor (19%).

⁸ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot de totalen (bv. totaal overig is 25,9% in plaats van 26,1%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling *aan gebouwen* per getroffen vestiging 3,6 keer per jaar voor. Op basis hiervan berekenen we het totale aantal vernielingen aan gebouwen op ongeveer 29.000 per jaar. Vernielingen *aan transportmiddelen* komen gemiddeld 3,2 keer per jaar voor bij bedrijven die slachtoffer zijn. Met deze frequentie komt het totale aantal geraamde vernielingen aan transportmiddelen uit op 3.000 per jaar.

Bij elkaar geteld berekenen we het totale aantal vernielingen in de hele sector dus op circa 31.600, gemiddeld 3,8 per vestiging. Dit staat ook vermeld in onderstaande tabel.

18 | Frequentie vernieling aan gebouwen en transportmiddelen

	% Bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=6.097)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ⁹	Totaal geraamd aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	19,3	3,6	28.500
Transportmiddelen	2,4	3,2	3.100
Totaal	21,8	3,8	31.600

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

Gemiddeld komen vernielingen in restaurants 3,1 keer per jaar voor. Dit is minder vaak dan landelijk het geval is (3,8 keer). Bij cafés en hotels ligt dit aantal relatief hoger (respectievelijk 4,7 en 5,0).

6.3 Locatie van vernieling

De meeste vernielingen aan transportmiddelen vinden plaats binnen de eigen gemeente (88%), binnen of buiten het bedrijfsterrein.

⁹ Van de door vernieling getroffen ondernemers geeft 70% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 30% geeft aan het te schatten.

19 | Locatie vernielingen aan vervoermiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	44
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	44
Elders in Nederland	4
Weet niet / wil niet zeggen	8
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van vernieling aan transportmiddel (n=170)

Vanwege het beperkte aantal waarnemingen van vernielingen aan transportmiddelen kunnen we geen betrouwbare uitspraken doen naar branche, agglomeratie of regio.

6.3 Totale schade door vernielingen

Ruim negen op de tien (93%) getroffen bedrijven geeft aan *directe* schade op te lopen als gevolg van vernieling. Bedrijven die directe schade oplopen door vernieling, worden gemiddeld met een bedrag van € 1.200 geconfronteerd. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de horeca als gevolg van vernieling, brandstichting en graffiti op circa € 10 miljoen.

Van de getroffen bedrijven geeft 33% aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van vernieling. De indirecte schade die bedrijven oplopen bedraagt gemiddeld € 350. De totale indirecte schade berekenen we op circa € 1 miljoen voor de gehele horeca.

Door de *directe* en *indirecte* schade bij elkaar op te tellen, komt de totale schade voor de hele sector op circa € 11 miljoen.

Branche

De *directe* schade door vernieling ligt bij hotels hoger dan gemiddeld (€ 1.700 per getroffen vestiging tegen gemiddeld € 1.200). Bij restaurants is de directe schade juist lager dan gemiddeld (€ 1.000).

Regio

Getroffen horecabedrijven in het noorden van het land hebben relatief weinig indirecte schade (€ 190) door vernieling. In het westen is de indirecte schade juist meer (€ 500).

6.4 Aantal meldingen vernielingen

Van de horecabedrijven die slachtoffer zijn van vernieling, brandstichting of aanbrengen van graffiti, meldt ruim vier op de tien (44%) dit bij de politie.

De gemiddelde frequentie van het melden van een vorm van vernieling is 2,3 keer per jaar. Het totale aantal meldingen van vernieling, brandstichting of graffiti voor de gehele sector komt daarmee op circa 9.000. Dit is ruim een kwart (28%) van het geraamde totaal aantal gepleegde vernielingen in de sector.

Branche

Cafés maken minder vaak dan gemiddeld melding van vernielingen. In 2009 maakte bijna vier op de tien (38%) cafés melding van vernieling (tegen gemiddeld 44%). In het restaurantwezen stelden medewerkers de politie juist vaker dan gemiddeld op de hoogte van de vernieling (47%).

Agglomeratie

Wanneer het horecabedrijf zich buiten de stad bevindt, wordt de politie minder vaak van de vernieling op de hoogte gesteld dan gemiddeld (39% versus 44% gemiddeld).

6.5 Redenen om vernieling niet te melden

Ruim de helft (55%) van de bedrijven die slachtoffer is van vernieling, meldt dit niet bij de politie. Hun voornaamste reden om de politie niet op de hoogte te stellen van de vernieling is de te beperkte omvang van de schade (37%). Aangezien de schade binnen het eigen risico valt, zal melding of aangifte geen resultaat opleveren in termen van compensatie van de geleden schade door de verzekering. Dit verschilt ten opzichte van 2004 toen 45% van de bedrijven dit als reden noemde. Daarnaast verwachten ondernemers dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de vernieling (24%). Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 34% van de horecaondernemingen dit aandroeg als reden om geen melding te maken. Een andere reden is dat er te weinig aantoonbaar bewijs is (12%). Deze reden wordt vaker genoemd dan in 2004. Toen gaf 1% van de bedrijven dit op als reden om vernieling niet te melden.

20 | *Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	37
Politie doet er toch niets aan	24
Probleem zelf aangepakt	18
Geen bewijs	12
Geen tijd	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=821)

Branche

Restaurants stellen de politie vaker niet op de hoogte van de vernieling omdat ze het idee hebben dat de politie er toch niets aan doet (30% versus 24% gemiddeld). Cafés denken dat juist minder dan gemiddeld (17%). Hotels geven meer dan gemiddeld aan als reden waarom

ze de politie niet op de hoogte stellen dat de vestiging het probleem zelf heeft aangepakt (30% versus 18% gemiddeld).

Regio

Horecabedrijven in de Randstad geven veel vaker dan gemiddeld aan dat de politie er toch niets aan doet wanneer zij de vernieling melden (36% versus 24%).

6.6 Registratie van vernieling door politie

Driekwart (75%) van de horecabedrijven die vernielingen meldt bij de politie, geeft aan dat de politie hun melding heeft geregistreerd. Bij de helft (49%) van de getroffen bedrijven heeft de politie proces-verbaal opgemaakt. Dit verschilt ten opzichte van 2004, toen heeft de politie bij 53% van de horecabedrijven proces verbaal opgemaakt. In 2009 heeft volgens een kwart (24%) van de bedrijven de politie een onderzoek ingesteld.

6.7 Aangiftes van vernieling

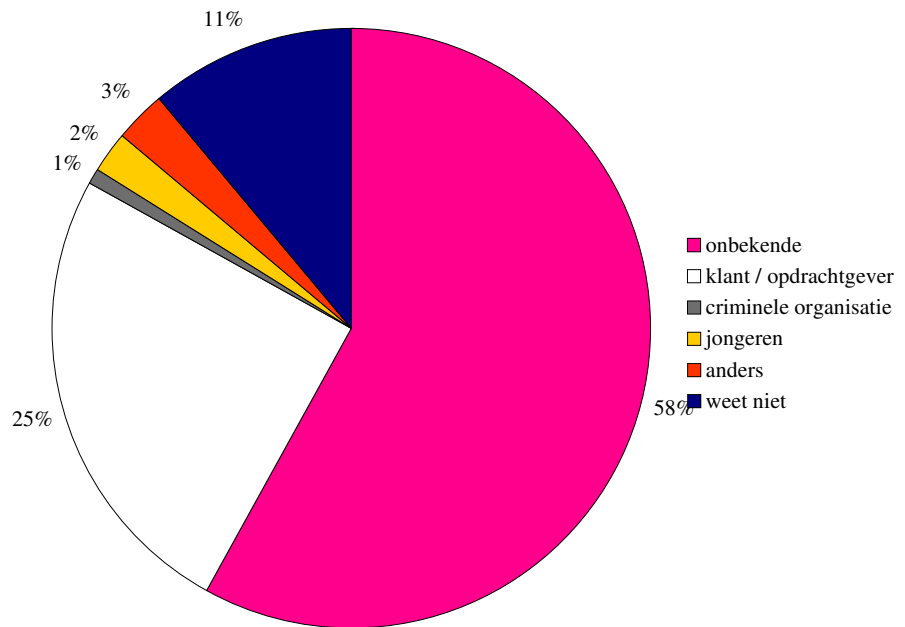
Ruim één op de tien met vernieling geconfronteerde bedrijven (14%) doet daadwerkelijk aangifte.

In het westen van Nederland (uitgezonderd de Randstad) ligt dit percentage hoger met 16%, in het noorden juist lager (8%).

6.8 Vermoedelijke dader bij vernieling

Een kwart (25%) van de getroffen bedrijven wijst klanten aan als de mogelijke plegers van vernielingen. Bijna zes op de tien (58%) meent echter dat de dader geen bekende is van het bedrijf. Eén op de tien getroffen bedrijven (11%) zegt niet te weten in welke kringen de dader gezocht moet worden.

21 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹⁰

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=1.488)

Branche

Cafés en hotels noemen relatief vaak klanten als pleger van de vernielingen (respectievelijk 38% en 41% tegen gemiddeld 25%). Restaurants geven daarentegen relatief minder vaak aan dat een klant de dader van de vernieling is (13%).

Agglomeratie

Horecabedrijven buiten de stad denken vaker dan gemiddeld dat een klant of opdrachtgever de dader is (34%). Bedrijven aan de rand van de stad denken dat juist minder vaak dan gemiddeld (16%).

Regio

Bedrijven in de Randstad denken vaker dan gemiddeld dat een onbekende de dader van de vernieling is (64% versus 58%). Ze denken minder vaak dat het een klant / opdrachtgever is (18% tegen 25% gemiddeld).

¹⁰ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

7 Geweld

7.1 Percentage horecabedrijven waar geweldsdelicten voorkomen

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle horecabedrijven heeft bijna één op de tien (8%) te maken met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel tijdens uitoefening van het werk. In absolute aantallen betekent dat ongeveer 3.200 vestigingen met dergelijke delicten worden geconfronteerd. Dit percentage is lager dan in 2004. Toen had 10% van de horecabedrijven te maken met geweldsdelicten. Bij de bedrijven die met geweldsdelicten te maken hebben, gebeurt dit gemiddeld 5,0 keer per jaar.¹¹

Branches

In cafés komen meer geweldsdelicten voor dan gemiddeld (11% tegen gemiddeld 8%). Restaurants hebben hier juist minder vaak dan gemiddeld mee te maken (7%).

Agglomeratie

Ook horecabedrijven in het centrum van de stad hebben vaker te maken met geweldsdelicten (11%), terwijl bedrijven buiten de stad juist relatief weinig met geweldsdelicten te maken hebben (5%).

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging, gevolgd door mishandeling.

22 | Aard van de geweldsdelicten waar de sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Geweldsdelict	Restaurants	Cafés	Hotels	Totaal
	(n=277)	(n=187)	(n=90)	(n=582)
	%	%	%	%
Bedreiging	75	77	62	74
Mishandeling	19	33	25	25
Overval, beroving	10	5	12	9
Verbaal geweld/ruzies	7	4	8	6
Afpersing	3	0,4	1	2

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=582)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van het totaal

¹¹ Van de door geweldsmisdrijven getroffen bedrijven geeft 69% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten en 31% geeft aan het te schatten.

Branche

Cafés hebben vaker dan gemiddeld te maken met mishandeling (33% tegen gemiddeld 25%). En minder vaak met overval/beroving (5% tegen 9% gemiddeld) en afpersing (0,4% tegen 2% gemiddeld). Restaurants hebben minder vaak dan gemiddeld met mishandeling te maken (19%). Voor hotels geldt dat bedreigingen minder vaak voor komen dan gemiddeld (62% versus 74% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met overvallen en berovingen (16%). Bedrijven in het centrum hebben hier minder vaak dan gemiddeld mee te maken (6%).

Regio

Bedrijven in de oosten hebben relatief vaak met bedreiging te maken (81% versus 74%), in het zuiden hebben bedrijven minder vaak te maken met overval/beroving (5% tegen 9% gemiddeld).

7.3 Aantal meldingen bij politie van geweldsdelicten

Zeven op de tien (71%) horecavestigingen die te maken heeft met geweldsdelicten, meldt dit bij de politie. Van de geconfronteerde bedrijven doet 16% daadwerkelijk aangifte. Dit percentage is ten opzichte van 2004 onveranderd.

Branche

In cafés stellen medewerkers de politie vaker op de hoogte dan gemiddeld (78% versus 71%). In restaurants doen ze dit juist minder vaak (65%).

Agglomeratie

Wanneer horecabedrijven zich aan de rand van een stad bevinden, stellen medewerkers de politie vaker op de hoogte dan gemiddeld (78%). Buiten steden gebeurt dit minder vaak (60%).

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

Bijna één op de drie door geweld getroffen vestigingen (29%) kiest ervoor geen melding te doen van het geweldsdelict. Hun voornaamste reden om geen melding te maken is dat zij zelf het probleem aanpakken (44%). Daarnaast geeft 18% van de bedrijven aan geen melding te doen, omdat zij de indruk hebben dat de schade te klein was om een melding te doen.

23 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	44
Schade was te klein (binnen eigen risico)	18
Politie doet er toch niets aan	17
Geen tijd	7
Te weinig bewijs	6

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=160)

Het aantal waarnemingen is te laag om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over het aantal geweldsdelicten in relatie tot de regio, agglomeratie of branche.

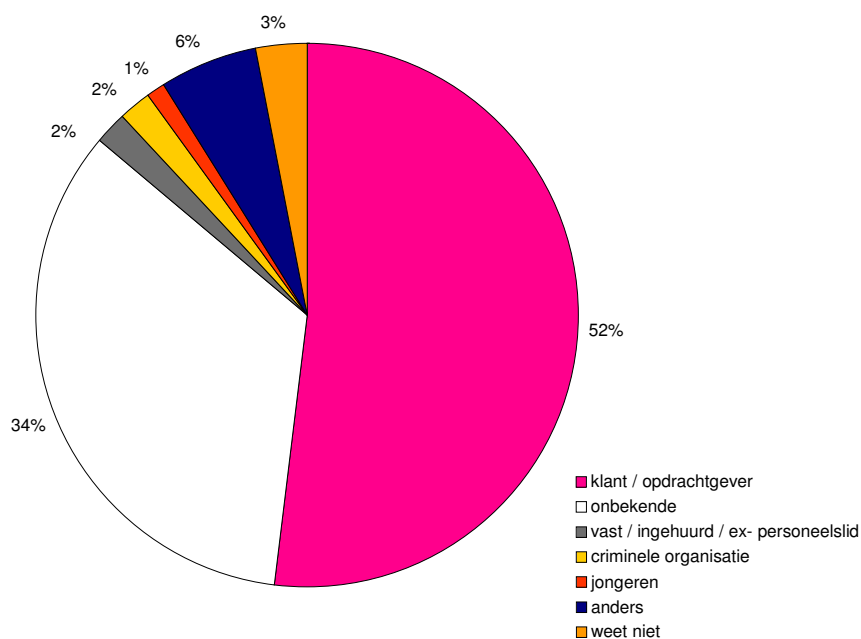
7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Acht op de tien (80%) bedrijven die geweldsdelicten meldt bij de politie, zegt dat de politie hun melding heeft geregistreerd. Zes op de tien (61%) van de getroffen bedrijven geeft aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Bij ruim vier op de tien (42%) getroffen bedrijven is de politie een onderzoek gestart naar aanleiding van de melding of aangifte.

7.6 Vermoedelijke dader geweldsdelict

Van de horecabedrijven die slachtoffer zijn van geweldsdelicten, wijst ruim de helft (52%) een klant of opdrachtgever aan als schuldige van geweldsdelicten. Eén derde van de door geweld getroffen bedrijven zegt dat de dader geen bekende is van de vestiging (34%).

24 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹²

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=582)

Regio

Bedrijven in de Randstad denken vaker dan gemiddeld dat een onbekende betrokken is bij het geweldsdelict dan in de rest van Nederland (44% versus 34%).

¹² Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage horecabedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt

Van de horecabedrijven is 5% slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit dan tot nu toe is besproken. Dit komt neer op circa 2.000 vestigingen. Het slachtofferschap van overige criminaliteit is gedaald ten opzichte van 2004, toen 7% hiermee te maken had.

De overige vormen van criminaliteit die worden genoemd zijn divers van aard. Verschillende vormen van oplichting en fraude en wanbetaling worden veel genoemd. Daarnaast noemt men overlast door drugsgebruik en vernielingen en vandalisme.

25 | Vormen van overige criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Niet betalen van goederen / diensten	19	17	14	15	17	18
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	6	13	12	10	13	12
Betalen / aannemen vals geld	5	5	2	4	5	10
Overlast door drugs	12	10	13	9	9	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2009 n= 353, 2008 n=413, 2007 n= 384, 2006 n=344, 2005 n=523, 2004 n=634)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Bedrijven die te maken hebben met dergelijke overige criminaliteitsvormen, overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 11,4 keer per jaar. Op basis hiervan berekenen we het totale aantal overige delicten op 23.000 per jaar. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen vonden gemiddeld 14,6 keer per jaar overige delicten plaats en het betrof toen circa 40.000 delicten.

Branche

Van de hotels en pensions is 11% slachtoffer van overige vormen van criminaliteit. Dit is hoger dan gemiddeld (5%). Bij cafés en restaurants ligt dit percentage juist wat lager (beide 4%).

8.2 Totale schade overige criminaliteit

Van de getroffen bedrijven zegt 59% *directe* financiële schade te hebben ondervonden als gevolg van deze overige criminaliteitsvormen. Deze directe schade bedraagt dan gemiddeld € 2.800 per getroffen vestiging. De totale directe schade in de horeca als gevolg van overige delicten berekenen we op ongeveer € 3,4 miljoen.

Vier op de tien getroffen bedrijven (39%) zegt *indirecte* financiële schade te lijden. Deze indirecte schade bedraagt dan gemiddeld € 1.550 per vestiging. De totale indirecte schade ramen we op € 1,2 miljoen. Bij elkaar genomen is de totale schade voor de hele sector € 4,6 miljoen¹³.

8.3 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit

Ruim de helft (52%) van de horecabedrijven die met vormen van overige criminaliteit te maken heeft, stelt de politie hiervan op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 6,1 keer per jaar hiervan melding. Het totaal aantal meldingen berekenen we op 6.300, 27% van het totaal aantal delicten. Van de getroffen bedrijven doet 14% daadwerkelijk aangifte.

Branche

Tweederde van de cafés (66%), die met overige criminaliteit te maken heeft, maakt daar melding van. Dit is hoger dan gemiddeld (52%). Binnen restaurants gebeurt dit juist minder vaak (45%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad maken vaker dan gemiddeld melding van overige criminaliteit (61%).

8.4 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

Bijna de helft van de getroffen bedrijven (48%) doet geen melding. De belangrijkste reden voor deze vestigingen om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding (genoemd door 19% van de getroffen bedrijven). Een tweede reden is dat veel bedrijven het probleem zelf aanpakken (18%). Ook hebben veel horecabedrijven het idee dat de schade te klein was, waardoor een melding of aangifte geen restitutie van de verzekering zal opleveren.

¹³ Dit getal komt niet overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 5 miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

26 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	19
Probleem zelf aangepakt	18
Schade was te klein (binnen eigen risico)	17
Te weinig bewijs	11
Melding is gedaan door anderen	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt overige criminaliteit niet bij de politie (n=156)

Op basis van het absolute aantal bedrijven dat getroffen wordt door overige vormen van criminaliteit kunnen wij in deze paragraaf geen verdere uitspraken doen over verschillen tussen branches, stedelijke ligging en regio's.

8.5 Registratie van overige criminaliteit door politie

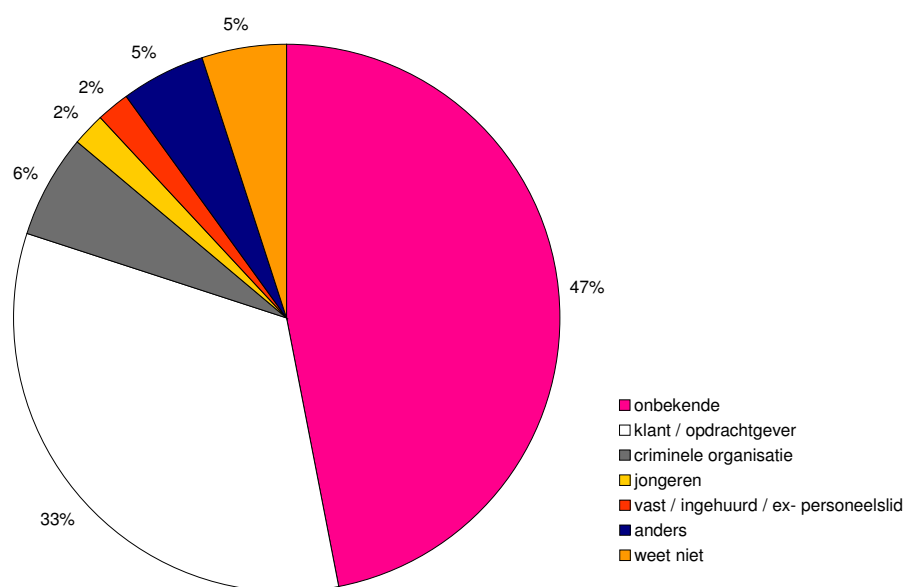
Bij driekwart (76%) horecabedrijven die overige delicten melden bij de politie, wordt de melding geregistreerd door de politie. De helft (51%) zegt dat de politie na melding procesverbaal heeft opgemaakt. Van de getroffen horecabedrijven geeft 31% aan dat de politie een onderzoek heeft ingesteld naar aanleiding van de melding of aangifte. Bij 8% van de meldingen heeft de politie geen verder actie ondernomen.

Op basis van het absolute aantal bedrijven dat getroffen wordt door overige vormen van criminaliteit kunnen wij in deze paragraaf geen verdere uitspraken doen over verschillen tussen branches, stedelijke ligging en regio's.

8.6 Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit

Van de getroffen vestigingen verdenkt 33% een klant of opdrachtgever als vermoedelijke dader van overige criminaliteit. Bijna de helft (47%) van de bedrijven geeft aan dat de dader volgens hen geen bekende is van de vestiging. Criminele organisaties worden in 6% van de gevallen verdacht.

27 | Vermoedelijke dader van overige criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹⁴

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overige criminaliteit (n=353)

Branche

Restaurants vermoeden minder vaak dan gemiddeld dat klanten of opdrachtgevers verantwoordelijk zijn voor overige vormen van criminaliteit (21% tegen gemiddeld 33%). Zij denken vaker dat een onbekende aansprakelijk zou kunnen zijn (56% tegen 47% gemiddeld). Hotels en pensions vermoeden vaker dan gemiddeld dat een criminele organisatie verantwoordelijk is (11% tegen 6% gemiddeld). Bij cafés wordt hier helemaal niet aan gedacht (0%).

¹⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage horecabedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. We maken alleen de vergelijking met 2006 en niet met voorgaande jaren.

Van alle horecabedrijven heeft in 2009 9% te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit¹⁵.

Horecabedrijven in het centrum van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met interne criminaliteit (11% tegen gemiddeld 9%). Bedrijven buiten de stad hebben relatief weinig te maken met interne criminaliteit (6%).

In de Randstad hebben horecabedrijven meer last van interne criminaliteit dan in de rest van Nederland (11% versus 9% gemiddeld).

9.2 Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit

De bedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het opstellen van regels voor het personeel met betrekking tot interne criminaliteit wordt het meest genoemd als maatregel. Bijna de helft van de bedrijven (47%) noemt deze maatregel. Het controleren van referenties bij de aanname van nieuw personeel wordt door 43% van de bedrijven genoemd. Een vijfde (21%) geeft aan in het geheel geen maatregelen te treffen om interne criminaliteit te voorkomen.

28 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Opstellen van regels voor personeel m.b.t. interne criminaliteit	47
Controle van referenties bij aanname nieuw personeel	43
Steekproefsgewijs controleren of werknemers goederen of geld meenemen	36
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	35
Geen maatregelen getroffen	21

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: (n=4.950, bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

¹⁵ Dit is inclusief eenmanszaken.

Branche

Restaurants controleren vaker dan gemiddeld referenties bij aannahme van nieuw personeel (45% tegen gemiddeld 43%). Cafés controleren deze referenties juist minder vaak dan gemiddeld (36%). Cafés voorkomen interne criminaliteit juist relatief vaak door steekproefsgewijs te controleren of werknemers goederen of geld mee naar huis nemen (41% tegen gemiddeld 36%). Restaurants stellen vaker regels op voor personeel (48%), hotels en pensions (42%) doen dit minder vaak dan gemiddeld (47%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad doen op alle gebieden meer aan het voorkomen van interne criminaliteit. Zo controleren zij vaker dan gemiddeld nieuwe werknemers door te vragen naar een Verklaring Omtrent Gedrag (18% tegen gemiddeld 16%), het controleren van referenties (47%), het opstellen van regels voor het personeel met betrekking tot interne criminaliteit (51% tegen gemiddeld 47%), het steekproefsgewijs controleren van werknemers op het meenemen van goederen (38%) en het standaard aangifte doen van interne criminaliteit (37%). Bedrijven buiten de stad nemen al deze maatregelen juist minder vaak dan gemiddeld.

Regio

In het noorden van het land doen horecabedrijven minder aan de voorkoming van interne criminaliteit dan in de rest van het land (26% versus 21% gemiddeld).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. Van alle horecabedrijven heeft ruim een kwart (28%) het afgelopen jaar één of meer delicten gemeld en heeft één op tien (9%) van de horecabedrijven van één of meer delicten in officiële zin aangifte gedaan. Deze beide percentages verschillen ten opzichte van 2004 toen 32% van de horecabedrijven melding deed van één of meer delicten en 10% aangifte deed.

29 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle horecabedrijven

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
% Van alle horecabedrijven	%	%	%	%	%	%
Melding gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	32	30	27	28	29	28
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	10	10	9	9	8	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle horecabedrijven (2009 n=6.097, 2008 n= 6.618, 2007 n=6.613, 2006 n=6.247, 2005 n=9.476, 2004 n=8.933)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

De onderstaande tabel geeft weer welk percentage van de slachtoffers van de verschillende delicten het delict meldt dan wel aangifte doet.

30 | Meldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde horecabedrijven

Delict	Melding 2004	Melding 2005	Melding 2006	Melding 2007	Melding 2008	Melding 2009
% Van getroffen bedrijven	%	%	%	%	%	%
Inbraak	88	89	87	89	88	87
Diefstal	45	44	41	42	44	48
Vernieling/brandstichting/graffiti	46	45	45	44	44	44
Gewelddelicten	68	64	66	67	67	71
Overige delicten	52	54	52	57	49	52

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

31 | Aanmeldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde horecabedrijven

Delict	Aangifte 2004	Aangifte 2005	Aangifte 2006	Aangifte 2007	Aangifte 2008	Aangifte 2009
<i>% Van getroffen bedrijven</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Inbraak	20	19	20	20	15	18
Diefstal	19	19	17	16	19	22
Vernieling/brandstichting/graffiti	14	15	13	14	13	14
Gewelddelicten	17	16	16	16	12	16
Overige delicten	11	15	15	18	12	14

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Branche

Wanneer we kijken naar de gehele horecasector, dus inclusief de bedrijven die geen slachtoffer worden van criminaliteit, doen cafés vaker dan gemiddeld melding van één of meer delicten (31% tegen gemiddeld 28%). Restaurants maken juist relatief weinig melding (26%) van criminaliteit.

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van een stad melden relatief vaak één of meer delicten (31%). Horecabedrijven buiten de stad melden juist relatief weinig delicten (24%).

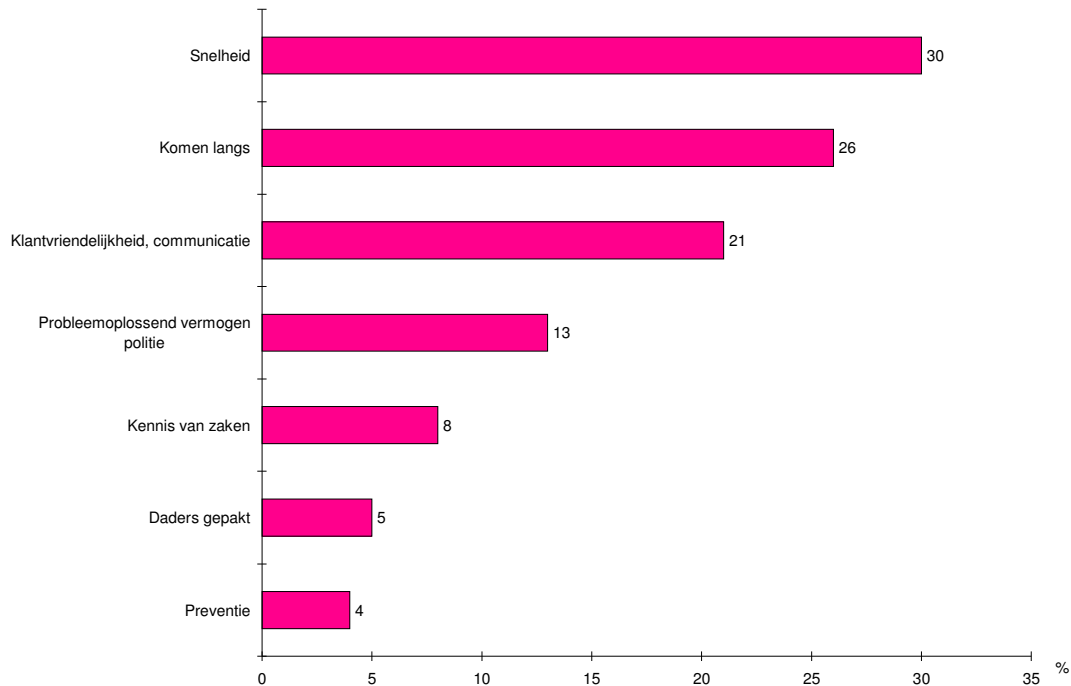
Regio

Horecabedrijven in de Randstad melden hun delicten vaker dan in de rest van Nederland. In het zuiden van het land maken ze het minst melding van hun delicten (26% versus 28% gemiddeld).

10.2 Tevredenheid aspecten contact met politie

De bedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert. De meest genoemde punten zijn de snelheid waarmee de politie de melding afhandelt, het feit dat de politie langskomt als je ze nodig hebt en de klantvriendelijkheid waarmee dit gebeurt (vriendelijk, goed contact, behulpzaam, begripvol).

32 | Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=1.891)

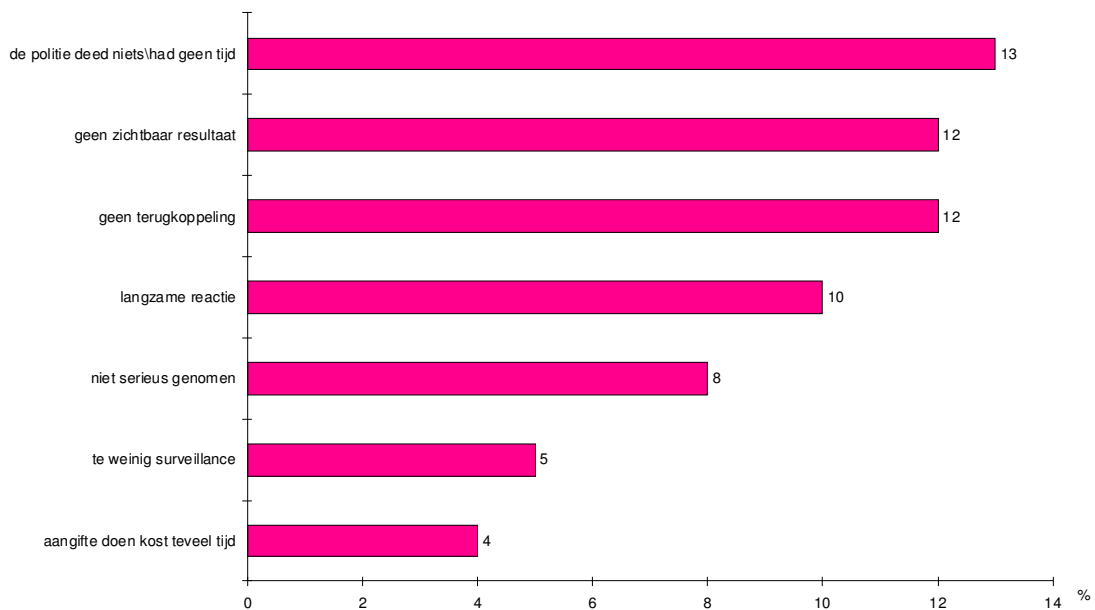
Branche en regio

Hotels en pensions vinden vaker dan andere horecaondernemingen dat de politie klantvriendelijk en aanspreekbaar is. Ook menen zij vaker dan gemiddeld dat zij kennis van zaken hebben (13% versus 8% gemiddeld). In de Randstad zijn horecabedrijven minder overtuigd van deze kennis van de politie (4%).

10.3 Aspecten waarover horecabedrijven ontevreden zijn in contact met de politie

De bedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed werk aflevert. Zij noemen met name het feit dat de politie geen tijd heeft om te reageren, langzaam reageert, geen terugkoppeling geeft of geen zichtbaar resultaat laat zien.

33 | *Meest genoemde negatieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=1.889)

Branche

Cafés zijn vaker ontevreden over de politie omdat ze geen terugkoppeling geven (15%) dan gemiddeld (12%). Voor restaurants ligt dit percentage juist lager (10%).

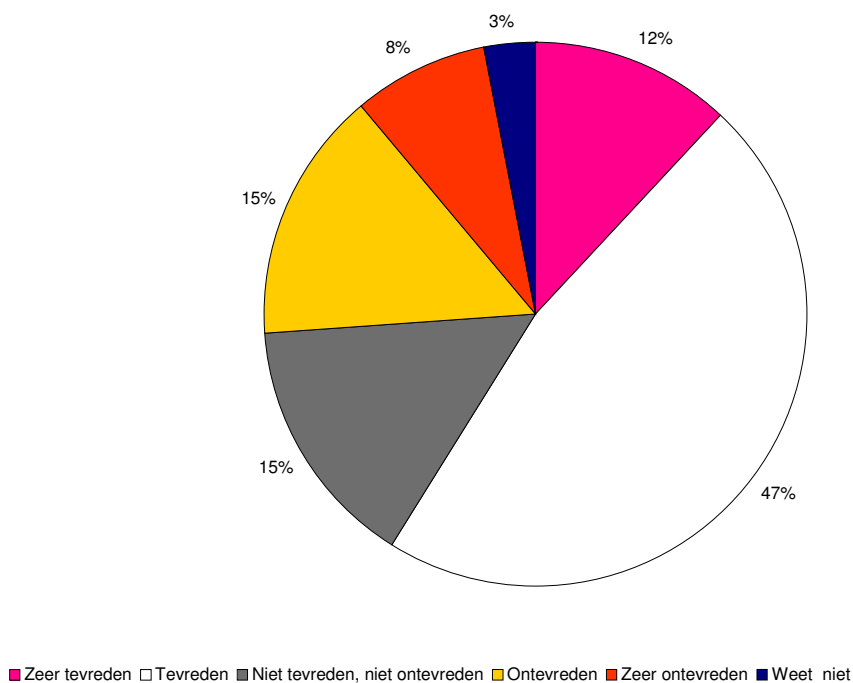
Regio

Bedrijven in de Randstad geven minder vaak dan gemiddeld aan dat de politie geen tijd had (9% versus 13% gemiddeld). In het zuiden van het land geven horecabedrijven relatief vaak aan dat ze ontevreden zijn over de politie, omdat er te weinig surveillance is (8%). In de Randstad en in het noorden van het land ligt dit percentage lager (respectievelijk 3% en 2%).

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

Over het geheel genomen zijn zes op de tien (59%) horecabedrijven die melding en/of aangifte doen, tevreden of zelfs zeer tevreden over de manier waarop de politie die melding van delicten afhandelt. Ten opzichte van 2004 is de tevredenheid toegenomen, toen was bijna zes op de tien (55%) van de bedrijven (zeer) tevreden. Bijna een kwart (23%) van de bedrijven die melding of aangifte doet, is ontevreden of zeer ontevreden over het optreden van de politie.

34 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=1.932)

11 Advies inwinnen en project participatie

11.1 Aantal horecabedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

Eén vijfde van de horecavestigingen (20%) laat zich adviseren op het terrein van criminaliteitspreventie en veiligheid.

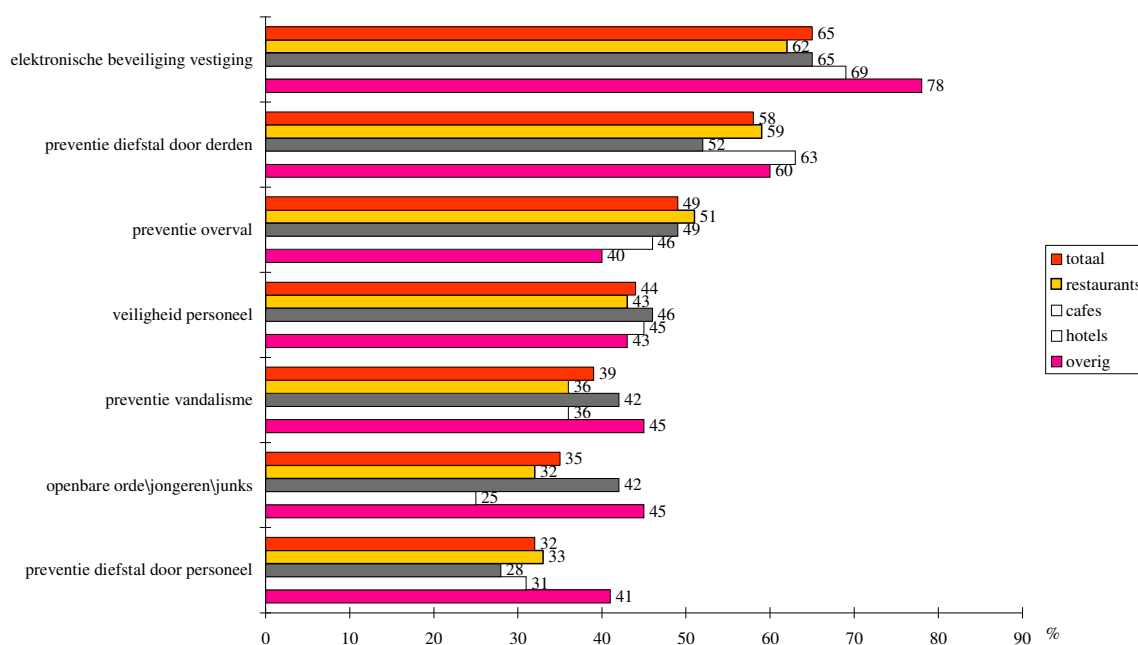
Eveneens bestaat er een verband tussen het inwinnen van advies en de mate waarin delicten voorkomen: relatief veel bedrijven die zich laten adviseren zijn eenmalig of meervoudig slachtoffer van criminaliteit (respectievelijk 22% en 28%).

Hotels en pensions laten zich relatief weinig adviseren over criminaliteitspreventie (16% tegen gemiddeld 20%). Horecabedrijven in het centrum laten zich meer adviseren (22%) dan horecabedrijven buiten de stad (16%). Ook relatief veel bedrijven in de Randstad (26%) laten zich adviseren, terwijl bedrijven in het noorden zich relatief weinig laten zich adviseren (13%).

11.2 Terreinen waarop horecabedrijven advies inwinnen

In de meeste gevallen hebben de ingewonnen adviezen te maken met elektronische beveiliging van de vestiging (65%). Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 68% van de horecaondernemers advies inwon over elektronische beveiliging. Andere regelmatig genoemde adviesterreinen zijn: het voorkomen van diefstal door derden, preventie tegen een overval, de veiligheid van het personeel, vandalismpreventie, openbare ordeproblemen met jongeren en junks en het voorkomen van diefstal door eigen personeel.

35 | Adviesterreinen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren, restaurants (n=765), cafés (n=294), hotels, pensions (n=193), overige horeca (n=74) en totaal (n=1.328)

Branches

Cafés laten zich vaker informeren over openbare ordeproblemen dan andere horecabedrijven (42% versus 35% gemiddeld). Ze laten zich minder adviseren over het voorkomen van diefstal door derden (52% versus 58% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum winnen meer advies in over de veiligheid van het personeel (48% tegen 44% gemiddeld) en de preventie van overvallen (53%). Bedrijven aan de rand van de stad winnen relatief vaak advies in over de veiligheid van het personeel (49% tegen gemiddeld 44%). Bedrijven buiten de stad winnen juist relatief weinig advies in over de preventie van overvallen (39% versus 49%).

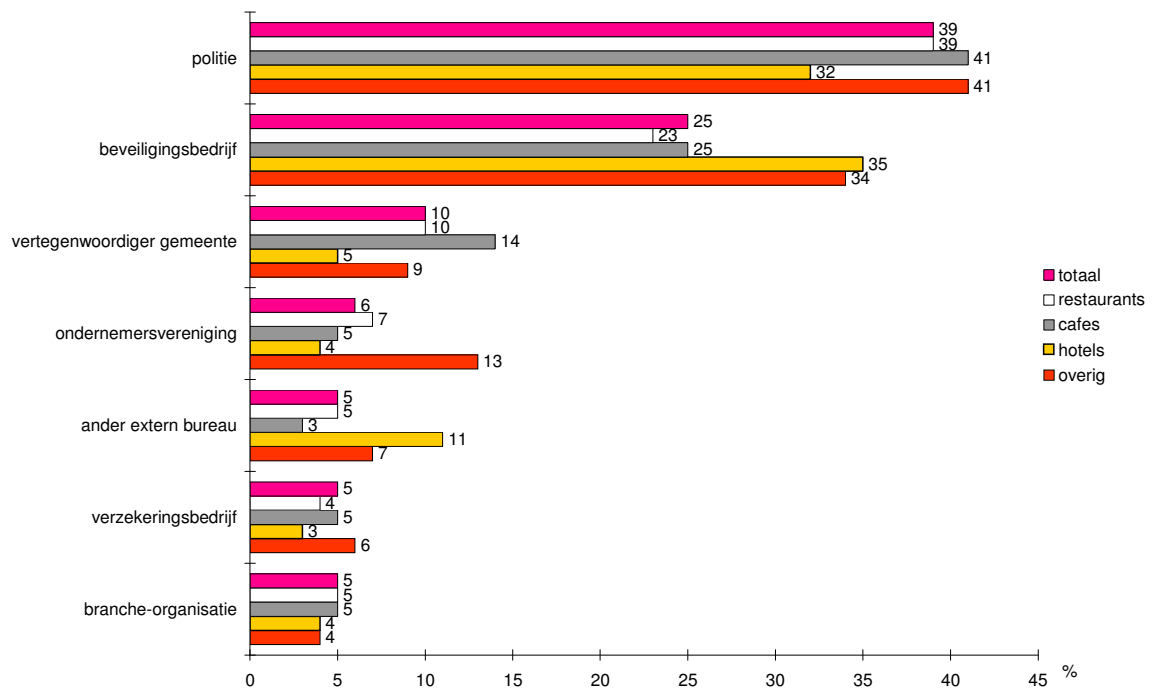
Regio

Horecaondernemingen in de Randstad laten zich vaker dan gemiddeld adviseren over preventie van overvallen (56%). Bedrijven in het oosten laten zich meer adviseren over de elektronische beveiliging van de vestiging (73%) en preventie van vandalisme (45%).

11.3 Partijen waarbij horecabedrijven advies inwinnen

De horeca klopt voor advies in eerste instantie aan bij de politie (39%). Daarnaast zijn private beveiligingsbedrijven (25%) een belangrijke partner voor advies over criminaliteit en onveiligheid.

36 | *Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren, restaurants (n=765), cafés (n=294), hotels, pensions (n=193), overige horeca (n=74) en totaal (n=1.328)

Branche

Cafés laten zich vaker dan gemiddeld adviseren door een vertegenwoordiger van de gemeente (14% tegen gemiddeld 10%). Hotels en pensions laten zich vaker dan gemiddeld adviseren door beveiligingsbedrijven (35% versus 25%) en een ander extern bureau (11% tegen gemiddeld 5%).

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad winnen relatief vaak advies in bij beveiligingsbedrijven (32% versus 25%).

Regio

Relatief veel horecabedrijven in de Randstad maken gebruik van de mogelijkheid om zich te laten adviseren door de politie (48%) en een vertegenwoordiger van de gemeente (14% tegen 10% gemiddeld). Bedrijven in het oosten laten zich relatief vaak adviseren door beveiligingsbedrijven (32%).

11.4 Participatie in projecten op gebied van (bestrijding) criminaliteit

Zeven procent van de horecavestigingen participeert in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Vooral cafés hebben relatief vaak deelgenomen aan projecten (11% tegen gemiddeld 7%). Restaurants (6%) en hotels en pensions (4%) minder.

Horecabedrijven in het centrum van de stad doen relatief vaak mee aan projecten (11%), terwijl bedrijven buiten de stad juist minder vaak dan gemiddeld aan projecten meedoen (4%).

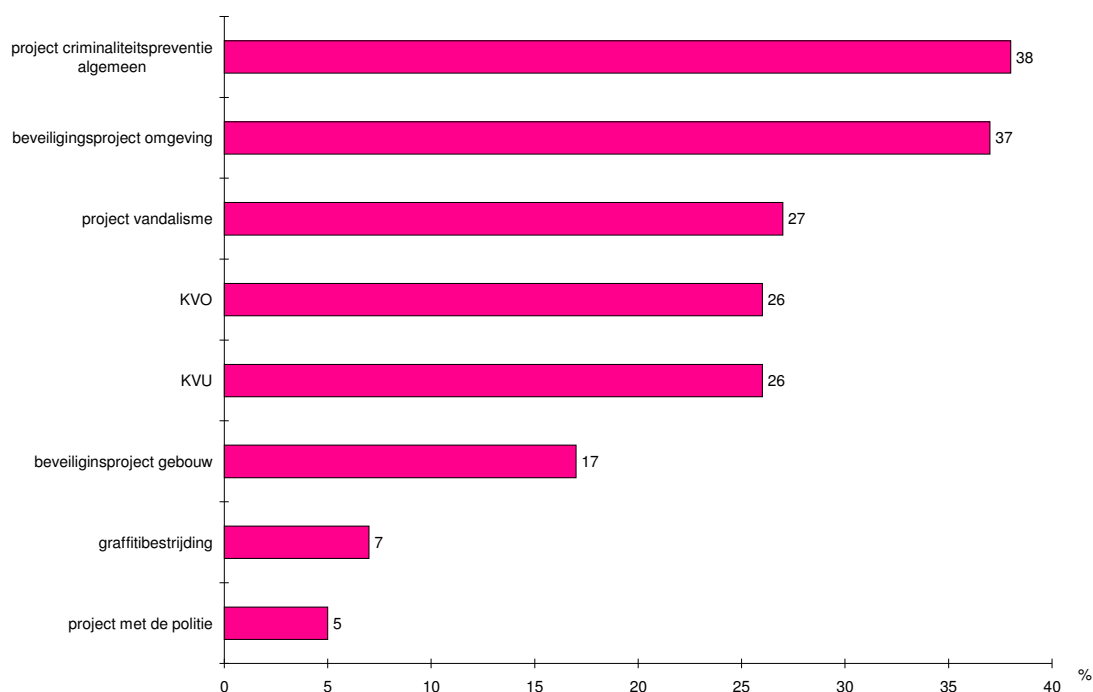
In het noorden van Nederland doen horecabedrijven relatief weinig mee aan projecten op het gebied van criminaliteit, openbare orde en veiligheid (6%).

Ook hier zien we een relatie met de criminaliteitssituatie: bedrijven die deelnemen aan projecten ervaren criminaliteit vaker als een probleem dan niet-deelnemende vestigingen. Bedrijven die criminaliteit als een probleem ervaren zijn ook vaker dan gemiddeld eenmalig of meervoudig slachtoffer.

11.5 Soort projecten waaraan horecabedrijven deelnemen

Onder horecabedrijven die deelnemen aan projecten, zijn projecten die betrekking hebben op algemene criminaliteitspreventie (38%) en beveiligingsprojecten van de omgeving (37%) het meest geliefd. Ruim een kwart van de horecabedrijven participeert in het vandalisme project (27%). Een kwart (26%) van de horecavestigingen neemt deel in het project Keurmerk Veilig Uitgaan (KVO) en het project Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).

37 | Soort project waaraan bedrijven deelnemen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: neemt deel aan project (n=503)

Branche

Cafés doen relatief vaak mee aan de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVO) (40% tegen gemiddeld 26%). Restaurants en hotels doen hier juist relatief weinig aan mee (respectievelijk 18% en 4%).

Agglomeratie

Horecabedrijven in het centrum van de stad die deelnemen aan projecten, noemen in dit kader vaker de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (30%). Horecabedrijven buiten de stad nemen relatief weinig deel aan het project KVO (17%).

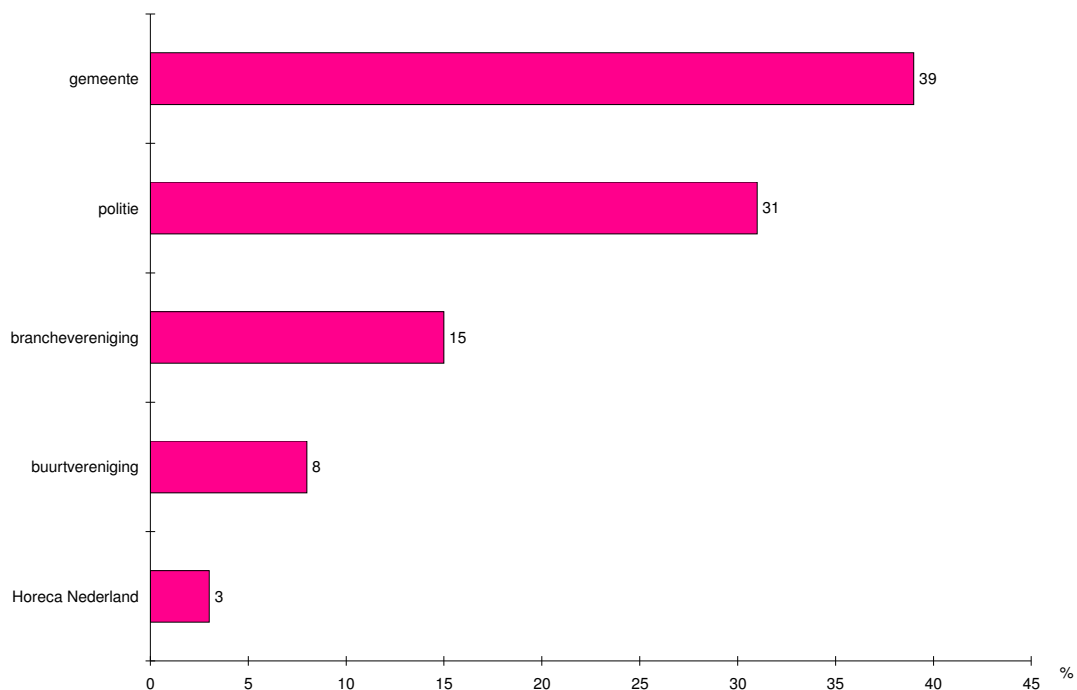
Regio

In de Randstad wordt vaker meegedaan aan projecten criminaliteitspreventie algemeen (48% tegen 38% gemiddeld). In het oosten wordt minder vaak (29%) dan gemiddeld meegedaan.

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar bedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door de gemeente of politie. Daarnaast organiseren ook buurtverenigingen en brancheverenigingen projecten.

38 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: deelgenomen aan projecten (n=503)

Branche

Cafés nemen relatief vaak deel aan projecten georganiseerd door de gemeente (49% tegen gemiddeld 39%). Restaurants nemen juist minder vaak dan gemiddeld deel aan projecten door de gemeente (32%).

6 Sectorrapport Transport

Inhoud sector Transport

	Kerncijfers sector Transport	183
	Achtergrondkenmerken sector Transport	185
1	Slachtofferschap criminaliteit	186
1.1	Slachtofferschap algemeen	186
1.2	Meervoudig slachtofferschap	186
1.3	Probleemervaring criminaliteit	187
2	Registratie criminaliteit	188
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit	188
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	188
2.2.1	Overzicht registratie delicten	188
2.3	Wijze van registreren van criminaliteit	189
3	Preventieve maatregelen	190
3.1	Mate van preventieve maatregelen	190
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	190
3.3	Totale investeringen preventieve maatregelen	191
4	Inbraak	192
4.1	Percentage transportbedrijven waar inbraak voorkomt	192
4.2	Totaal aantal inbraken afgelopen jaar	192
4.3	Locatie inbraken vervoermiddelen	193
4.4	Totale schade door inbraak	194
4.5	Aantal meldingen inbraken bij politie	194
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	195
4.7	Registratie van inbraken bij politie	195
4.8	Aantal aangiftes bij politie	195
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	196
5	Diefstal	197
5.1	Percentage bedrijven waar diefstal voorkomt	197
5.2	Totaal aantal gepleegde diefstallen	197
5.3	Locatie diefstal vervoermiddelen	198
5.4	Totale schade door diefstal	198
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	199
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	199
5.7	Registratie van diefstal door de politie	200
5.8	Vermoedelijke dader bij diefstal	200
6	Vernieling	202
6.1	Percentage transportbedrijven waar vernieling voorkomt	202
6.2	Totaal aantal vernielingen	202
6.3	Locatie van vernieling	203
6.4	Totale schade door vernielingen	204
6.5	Aantal meldingen vernielingen bij politie	204
6.6	Redenen om vernieling niet te melden	204

6.7	Registratie van vernieling door politie	205
6.8	Vermoedelijke dader bij vernielingen	205
7	Geweld	207
7.1	Aantal geweldsdelicten	207
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	207
7.3	Aantal melding geweldsdelicten bij politie	207
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	208
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	208
7.6	Vermoedelijke dader bij geweldsdelict	209
8	Overige vormen van criminaliteit	210
8.1	Percentage bedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomen	210
8.2	Totale schade door overige vormen van criminaliteit	211
8.3	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit bij politie	211
8.4	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	211
8.5	Registratie van overige criminaliteit door politie	212
8.6	Vermoedelijke dader bij overige vormen van criminaliteit	212
9	Interne criminaliteit	214
9.1	Percentage transportbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	214
9.2	Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit	214
10	Tevredenheid politie	216
10.1	Contact met politie omtrent delicten	216
10.2	Tevredenheid aspecten contact met de politie	218
10.3	Aspecten waarover transportbedrijven ontevreden zijn in contact met de politie	219
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	220
11	Advies inwinnen en project participatie	221
11.1	Aantal transportbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	221
11.2	Terreinen waarop transportbedrijven advies inwinnen	222
11.3	Partijen waarbij transportbedrijven advies inwinnen	223
11.4	Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit	224
11.5	Soort projecten waaraan bedrijven deelnemen	224
11.6	Organisatoren van projecten	226

Kerncijfers sector Transport

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Transport

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 toe-/ afname
% Slachtofferschap algemeen	42	39	37	34	31	32 -24%
% Meervoudig slachtofferschap	16	14	12	12	10	10 -38%
% Ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	38	34	32	31	25	28 -26%
% Registreert criminaliteit	26	27	26	28	27	27
% Neemt preventieve maatregelen	73	72	71	71	73	72
% Neemt deel aan projecten	5	5	5	5	5	5
% Is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	41	45	45	44	50	43

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige criminaliteit
% Bedrijven waar voorkomt	2004	20,1	14,7	17,2	7,3	5,2
	2005	17,9	12,4	16,2	5,3	5,0
	2006	16,5	11,5	14,8	5,2	4,0
	2007	15,9	11,6	13,4	4,6	3,6
	2008	13,6	9,7	11,8	4,2	3,9
	2009	14,8	9,9	12,4	4,6	3,5
	<i>verschil¹</i>	-26%	-33%	-28%	-37%	-33%
Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	2,9	6,6	4,0	6,7	21,3
	2005	2,9	4,6	4,3	6,8	33,6
	2006	3,2	4,8	4,4	4,5	22,1
	2007	2,8	4,2	4,0	12,5	14,3
	2008	2,7	4,2	3,5	10,6	9,2
	2009	2,5	3,6	4,1	12,6	9,2
	<i>verschil</i>	-14%	-45%	-	-	-57%
Raming totaal aantal delicten ²	2004	17.000	27.000	19.000	nvt	33.000
	2005	15.000	16.000	19.000		49.000
	2006	16.000	16.000	18.000		26.000
	2007	13.000	13.000	15.000		15.000
	2008	10.000	12.000	11.000		11.000
	2009	11.000	10.000	14.000		10.000
	<i>verschil</i>	-35%	-63%	-26%		-70%

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige criminaliteit
Raming totale schade ² (mln euro)	2004	36	22	10	nvt	4
	2005	25	18	9		4
	2006	26	15	7		3
	2007	25	17	8		3
	2008	22	15	6		2
	2009	24	16	6		2
	<i>verschil</i>	-33%	-27%	-40%		-50%
% Getroffenen dat melding doet	2004	83	63	50	56	45
	2005	83	63	50	59	39
	2006	80	60	47	56	48
	2007	85	65	49	53	46
	2008	82	61	45	52	50
	2009	80	66	52	62	44
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
% Getroffenen dat aangifte doet	2004	35	35	22	22	24
	2005	36	33	22	18	17
	2006	35	32	23	23	21
	2007	38	36	23	21	19
	2008	39	31	22	19	21
	2009	32	35	22	24	23
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil is.

² De marges die bij deze cijfers behoren, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken sector Transport

In de sector transport zijn naar schatting zo'n 30.000 bedrijfsvestigingen actief.

De sector kent de volgende branches:

Goederenwegvervoer	(62% van de sector)
Zeevaart / vemen en pakhuizen	(15% van de sector)
Overige transportbedrijven	(7% van de sector)
Tram- en taxibedrijven	(13% van de sector)
Communicatiebedrijven	(4% van de sector)

In de rest van deze rapportage maken wij, waar mogelijk en relevant, een tweedeling van branches waarbij wij onderscheid maken tussen 'communicatiebedrijven'¹ (circa 1.500 vestigingen) en de rest van de transportsector: 'vervoerbedrijven' (circa 28.500 vestigingen).

Verder beschrijven wij indien relevant de verschillen tussen regio's en agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2009, 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

Steekproef 2009 n= 3.398

Steekproef 2008 n= 3.008

Steekproef 2007 n= 3.627

Steekproef 2006 n= 4.835

Steekproef 2005 n= 3.924

Steekproef 2004 n= 6.546

¹ Onder communicatiebedrijven vallen lokale en nationale postdiensten, koeriersdiensten en telecommunicatiebedrijven.

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap algemeen

De afgelopen twaalf maanden heeft bijna eenderde (32%) van alle bedrijven in de transportsector te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn in totaal bijna 10.000 bedrijven. Het algemeen slachtofferschap is daarmee lager dan in 2004, toen 43% te maken had met één of meer vormen van criminaliteit.

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad zijn vaker slachtoffer van criminaliteit dan gemiddeld (36% versus 32%). Bedrijven buiten de stad hebben juist minder vaak dan gemiddeld te maken met criminaliteit (30%).

Regio

Transportbedrijven in de Randstad zijn vaker dan gemiddeld het slachtoffer van criminaliteit (38%). In het noorden ligt dit percentage juist lager (25%).

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Één op de tien vestigingen (10%) is meervoudig slachtoffer. Dat wil zeggen dat zij getroffen worden door meer dan één vorm van criminaliteit². Het meervoudig slachtofferschap is lager dan in 2004 (toen 16%).

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de transportsector

Percentage bedrijven dat slachtoffer is van:	Communicatie (n=62)	Transport (n=3.336)	Totaal (n= 3.398)
	%	%	%
0 delicten	61	68	68
1 soort delict	33	22	22
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	6	10	10
Totaal	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle transportbedrijven (n=3.398)

Agglomeratie

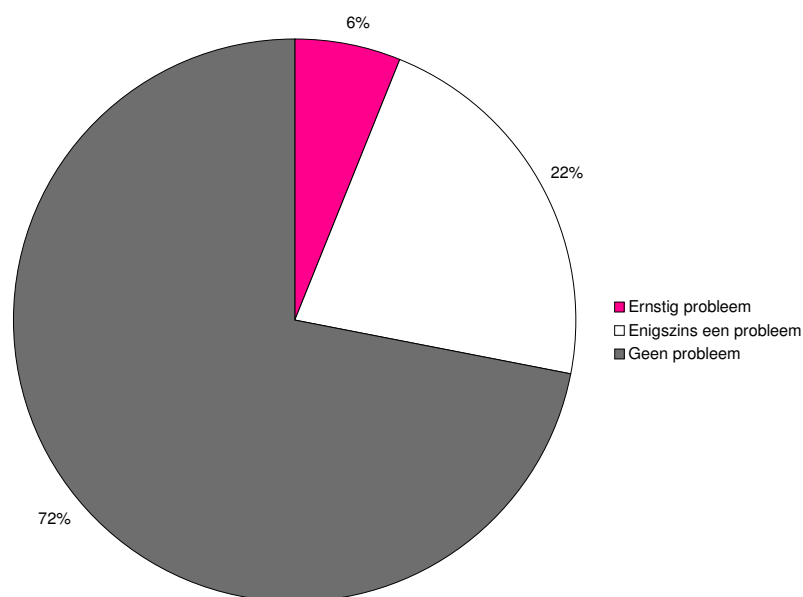
Voor transportbedrijven aan de rand van de stad geldt dat zij vaker dan gemiddeld te maken hebben met meervoudig slachtofferschap (12% versus 10%). Voor bedrijven buiten een stedelijke agglomeratie ligt dit percentage juist lager (9%).

² Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

Ruim een kwart van de bedrijven (28%) ziet criminaliteit in meerdere of mindere mate als probleem. Omgerekend naar absolute aantallen zijn dit ruim 8.000 vestigingen. De probleemervaring is gedaald ten opzichte van 2004, toen 38% van de bedrijven in deze sector criminaliteit als probleem ervoer.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle transportbedrijven (n=3.398)

Agglomeratie

Bedrijven die zich aan de rand van een stad hebben gevestigd ervaren criminaliteit als een ernstiger probleem dan gemiddeld (31% versus 28%). Buiten de stad wordt criminaliteit juist als een minder ernstig probleem beschouwd (24%).

Regio

In de Randstad wordt criminaliteit vaker als een probleem beschouwd voor hun bedrijfsvoering (32% tegen gemiddeld 28%). In het noorden van Nederland ligt dit percentage lager (21%).

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit

Bij bijna de helft van de transportbedrijven (46%) geeft het personeel geconstateerde criminaliteit *altijd* aan de leiding door. Dit verschilt met 2004 toen 51% van de transportbedrijven aangaf dat het personeel criminaliteit *altijd* aan de leiding doorgaf. Hierbij merken we op, dat dit cijfer gebaseerd is op de antwoorden van de leiding zelf. Bij 4% van de vestigingen geeft het personeel *meestal* of *soms* criminaliteit aan de leiding door, terwijl dit bij 3% van de bedrijven nooit voorkomt. Voor de overige bedrijven is het doorgeven van criminaliteit niet van toepassing, aangezien er volgens hen niet of nauwelijks sprake is van criminaliteit.

Agglomeratie

Bij relatief veel bedrijven aan de rand van de stad geeft het personeel geconstateerde criminaliteit altijd door aan de bedrijfsleiding (51% tegen 46% gemiddeld), bij bedrijven in het centrum gebeurt dit juist minder vaak (38%).

Regio

In het zuiden geeft het personeel bij relatief veel bedrijven (50%) criminaliteit *altijd* door aan de bedrijfsleiding. In het westen (geen Randstad) is dit juist minder vaak (43%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Ruim een kwart van de vestigingen (27%) registreert de geconstateerde criminaliteit.

Agglomeratie

Bedrijven die aan de rand van de stad gevestigd zijn, registreren relatief vaak de criminaliteit die tegen de vestiging wordt gepleegd (30%). Het percentage transportbedrijven buiten de stad die criminaliteit registreert ligt relatief lager (25%).

Regio

In het noorden van Nederland wordt criminaliteit in vergelijking met het gemiddelde minder vaak geregistreerd (20% tegen 27% gemiddeld).

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Het delict dat het meest geregistreerd wordt onder bedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit is inbraak. Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat met deze delicten te maken heeft, is te laag om aparte uitspraken over deze groep te doen in deze paragraaf en in de rest van het hoofdstuk.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren	2004 %	2005 %	2006 %	2007 %	2008 %	2009 %
Inbraak (slachtoffers n=651)	52	53	52	58	52	54
Diefstal (slachtoffers n=448)	49	46	46	56	53	47
Vernieling (slachtoffers n=478)	38	39	39	40	42	41
Geweld (slachtoffers n=180)	32	40	40	40	30	37

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2009

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

2.3 Wijze van registreren van criminaliteit

Bijna de helft van de bedrijven (46%) die criminaliteit bijhoudt, doet dit door middel van een registratiesysteem. Dit verschilt met 2004 toen 39% de criminaliteit bijhield op deze manier. Een op de drie bedrijven (30%) die criminaliteit registreert, doet dit door middel van het bijhouden van aangiften.

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004 %	2005 %	2006 %	2007 %	2008 %	2009 %
Registratiesysteem	39	41	43	42	45	46
Houden aangiften bij	31	32	33	38	31	30
Houden verzekeringsclaims bij	13	11	9	12	9	12

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: registreert criminaliteit (2009 n= 1.142, 2008 n=1.035, 2007 n=1.158, 2006 n=1.407, 2005 n=1.329, 2004 n=1.862)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Bijna driekwart van de transportbedrijven (72%) treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Communicatiebedrijven (89%) treffen vaker preventiemaatregelen dan vervoerbedrijven (72%). Relatief veel bedrijven aan de rand van de stad nemen preventiemaatregelen (76%). Bedrijven in het centrum doen dit juist minder vaak (66%). In het noorden (60%) van Nederland doen minder bedrijven aan preventie dan in de rest van het land. Bedrijven in de Randstad doen relatief het meest aan preventie (76%). Bedrijven in het noorden van het land het minst (60%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

De maatregelen die door minstens 10% van de transportbedrijven (die aan preventie doen) worden toegepast, zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Het plaatsen van hekwerken is toegenomen ten opzichte van 2004 (23% tegen 19%). Ook het plaatsen van camera's of infrarood (21% tegen 14%) gebeurt vaker in vergelijking met 2004. Het gebruik van extra sloten (2004: 24%, 2009: 22%) is juist afgenomen in vergelijking met 2004.

6 | *De meest toegepaste preventieve maatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Maatregel	Communicatie	Transport	Totaal
	(n=56)	(n=2.607)	(n=2.663)
	%	%	%
1. Alarm luid	56	47	48
2. Alarm stil	41	32	32
3. Hekwerken	7	23	23
4. Extra sloten	12	22	22
5. Camera's / infrarood	27	21	21
6. Beveiligingsdienst / portier	20	15	15
7. Extra zwaar hang- en sluitwerk	8	10	10
8. Extra verlichting	5	10	10

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: neemt preventiemaatregelen (n=2.663)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad die preventieve maatregelen treffen, maken relatief vaak gebruik van een stil alarm (37%) of een luid alarm (52%). In het centrum van de stad gebruiken ze deze maatregelen juist minder vaak dan gemiddeld (stil alarm: 22%, luid alarm: 40%). Bedrijven buiten de stad zetten vaker dan gemiddeld hekwerken neer (26%) en maken meer gebruik van extra verlichting (12%) en een waakhond (11%).

Regio

Transportbedrijven in de Randstad die aan preventie doen, maken vaker gebruik van extra zwaar hang- en sluitwerk (13%), ook huren zij vaker een nachtportier in (21%) als maatregel tegen criminaliteit. Ze maken minder gebruik van hekwerken (18% versus 23% gemiddeld). In het westen (dus geen Randstad) wordt meer dan gemiddeld gebruik gemaakt van een luid alarm (51%). Bedrijven in het zuiden van het land maken vaker dan gemiddeld gebruik van hekwerken als preventiemiddel (29%), maar minder vaak van extra sloten (19% tegen 22% gemiddeld).

3.3 Totale investeringen preventieve maatregelen

Bijna driekwart van de transportbedrijven (72%) treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Ruim een vijfde van deze bedrijven (22%) neemt echter maatregelen waar *geen* kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 3.500 aan. Het *totaalbedrag* dat alle transportbedrijven uitgeven aan preventiemaatregelen berekenen we op ruim € 52 miljoen.

Agglomeratie en regio

Transportbedrijven in het centrum van de stad geven minder geld dan gemiddeld uit aan preventiemaatregelen (€ 1.600 per vestiging). Ook de transportbedrijven in het noorden van het land besteden minder dan gemiddeld aan preventiemaatregelen (€ 1.900 per vestiging).

4 Inbraak

4.1 Percentage transportbedrijven waar inbraak voorkomt

In totaal heeft 15% van de transportbedrijven te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of vervoermiddelen. In totaal komt dit neer op circa 4.400 vestigingen. Het percentage getroffen bedrijven is lager dan in 2004 (toen 20%).

Zes procent van de transportbedrijven heeft te maken gehad met inbraak in gebouwen. Elf procent van de vestigingen is de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van inbraak *in bedrijfswagens of andere vervoermiddelen*.

Agglomeratie

Bij bedrijven die aan de rand van de stad liggen, wordt vaker ingebroken dan in andere delen van de stad (17% tegen 15% gemiddeld).

Regio

In de Randstad hebben transportvestigingen vaker te maken met inbraak dan in de rest van het land (19% versus 15%). In het noorden ligt dit percentage verreweg het laagst (8%).

4.2 Totaal aantal inbraken afgelopen jaar

Bij de bedrijven waar wordt ingebroken in gebouwen gebeurt dit gemiddeld 1,5 keer per jaar. Op grond van deze frequentie berekenen we het totaal aantal inbraken per jaar onder alle bedrijven in de sector op bijna 2.400.

Er wordt gemiddeld 2,5 keer per jaar ingebroken in vervoermiddelen. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 (toen 3,0). Het totaal aantal inbraken in vervoermiddelen berekenen we op ruim 8.300 per jaar voor de hele sector.

Inbraken in gebouwen en vervoermiddelen samen genomen levert een raming op van 10.700 inbraken. Ten opzichte van 2004 is dit aantal afgenomen (17.000). Gemiddeld wordt bij bedrijven die slachtoffer zijn van een inbraak 2,5 keer ingebroken.

Bij communicatiebedrijven wordt gemiddeld 1,3 keer ingebroken in vergelijking met vervoerbedrijven 2,5 keer. Het aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat slachtoffer wordt van inbraken is echter niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze branche te kunnen doen in de rest van dit hoofdstuk.

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.398)	Gemiddelde geschatte frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ³	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	5,6	1,5	2.400
In transportmiddelen	11,1	2,5	8.300
Totaal	14,8⁴	2,5	10.700

Bron: TNS NIPO, 2009

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben relatief minder vaak te maken met inbraken dan gemiddeld (1,9 keer versus 2,5 keer gemiddeld).

4.3 Locatie inbraken vervoermiddelen

Bijna één op de drie inbraken in transportmiddelen vindt plaats op het eigen terrein (29%). Bijna eenderde (30%) van de inbraken in transportmiddelen gebeurt binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein.

8 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	29
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	30
Elders in Nederland	26
Buitenland	14
Anders	1
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: bedrijven die slachtoffer zijn van inbraak in vervoermiddelen (n=486)

Agglomeratie en regio

In het centrum van de stad gebeuren de meeste inbraken in bedrijfswagens binnen de gemeente maar buiten het eigen terrein (51% versus gemiddeld 30%). Buiten de stad ligt dit percentage wat lager (20%). In de Randstad gebeuren de meeste inbraken binnen de eigen gemeente (42%).

³ De grote meerderheid (86%) van de door inbraak getroffen bedrijfsvestigingen geeft aan zeker te zijn over het aantal door hen genoemde inbraken. Veertien procent geeft aan dat het door hen genoemde aantal een schatting is.

⁴ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 14,8% in plaats van 16,7%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die transportbedrijven ondervinden als gevolg van inbraak is onder te verdelen in *directe* en *indirecte* schade. De directe schade betreft de directe kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke, ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van indirecte schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Van de getroffen bedrijven geeft bijna iedereen (98%) aan directe schade te lijden als gevolg van inbraak. De gemiddelde *directe* schade per getroffen vestiging is circa € 4.400. De totale directe schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector ramen we op bijna € 19 miljoen. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen de gemiddelde directe schade per vestiging circa € 5.200 bedroeg en de totale directe schade € 30 miljoen was.

De helft van de getroffen bedrijven (49%) zegt *indirecte* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde indirecte schade door inbraak is € 2.100 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector transport berekenen we op ruim € 5 miljoen.

De totale schade door inbraak ligt op € 24 miljoen. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 (toen € 36 miljoen).

Agglomeratie

Transportbedrijven die zich in het centrum van een stad hebben gevestigd maken relatief gezien minder directe kosten (€ 2.400).

4.5 Aantal meldingen inbraken bij politie

Onder melding doen verstaan wij het inlichten van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus ook onder. De meerderheid van de transportbedrijven (80%) die te maken heeft gehad met inbraak meldt dit bij de politie.

Gemiddeld doen de getroffen vestigingen 1,9 keer per jaar melding van een inbraak. Op basis van deze frequentie berekenen we het totale aantal meldingen van inbraak in deze sector op ongeveer 6.600 per jaar. Dit is 61% van het totale aantal inbraken per jaar bij alle bedrijven. De frequentie van het aantal meldingen per jaar per vestiging is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen deden bedrijven gemiddeld 2,4 keer per jaar melding van inbraak. Er kwamen toen circa 11.800 meldingen binnen van inbraak door transportbedrijven.

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Negentien procent van de transportbedrijven die slachtoffer worden van inbraak, stelt de politie hiervan *niet* op de hoogte. De belangrijkste reden is dat zij de indruk hebben, dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van hun melding. Anderzijds is in veel gevallen de schade te klein om melding te doen of is er geen tijd voor het melden. De belangrijkste redenen om inbraak niet te melden bij de politie staan hieronder weergegeven.

9 | *Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	40
Schade was te klein (binnen eigen risico)	26
Geen tijd	11
Verzekering dekt de schade toch niet	6

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft inbraak niet gemeld bij de politie (n=104)

Agglomeratie en regio

Het absolute aantal transportbedrijven dat te maken heeft met inbraken en dit niet meldt aan de politie is te laag om er uitspraken over te kunnen doen.

4.7 Registratie van inbraken bij politie

Bijna negen op de tien bedrijven (88%) die inbraak meldt, zegt dat de politie hun melding registreert. Bijna tweederde (65%) geeft aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen gaf 73% van de transportbedrijven aan dat de politie een proces-verbaal had opgemaakt naar aanleiding van hun melding van inbraak. Bijna eenderde van de bedrijven (33%) die inbraak meldt, geeft aan dat de politie een onderzoek heeft ingesteld naar aanleiding van de melding.

4.8 Aantal aangiftes bij politie

Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen, houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Eenderde van de bedrijven (32%) waar is ingebroken, doet daadwerkelijk aangifte.

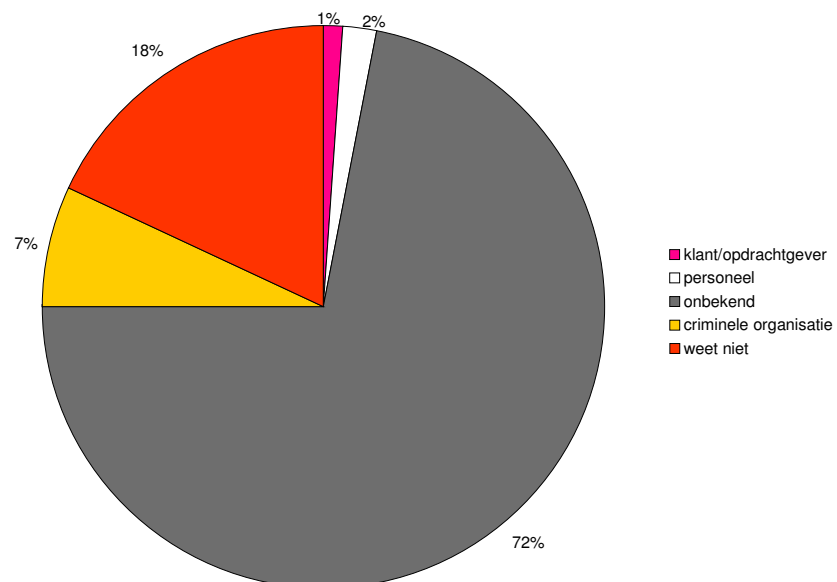
Regio

Een kwart van de bedrijven in het zuiden van Nederland (25%) doet aangifte wanneer een inbraak heeft plaatsgevonden. Dit is relatief minder vaak dan gemiddeld (32%).

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

Slechts bij een beperkt aantal bedrijven waar wordt ingebroken, heeft men een concreet vermoeden van wie de dader is, zoals klanten of opdrachtgevers (1%), personeel (2%) of een criminele organisatie (7%). De meeste getroffen ondernemers (72%) sluiten die categorieën echter uit en vermoeden dat de dader een onbekende is van het bedrijf. De rest van de bedrijven (17%) tast geheel in het duister in welke kringen naar de dader moet worden gezocht.

10 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁵

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: transportbedrijf slachtoffer van inbraak (n=651)

⁵ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage bedrijven waar diefstal voorkomt

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hier zowel gaan om diefstal door het eigen personeel of om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee.

Eén op de tien bedrijven (10%) heeft in 2009 te maken met één of meer vormen van diefstal. Dit is een daling ten opzichte van 2004 toen nog 15% last had van diefstal. In totaal gaat het om circa 2.900 vestigingen. Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (6%) en diefstal uit bedrijfswagens (5%). Diefstal van vervoermiddelen zelf komt bij 3% van de bedrijven voor (zie tabel 11).

Agglomeratie

Aan de rand van de stad hebben transportbedrijven meer last van diefstal dan in andere delen van de stad (12% versus 10%).

5.2 Totaal aantal gepleegde diefstallen

Op basis van het aantal getroffen bedrijven en de gemiddelde frequentie waarmee men getroffen zegt te worden, ramen wij het totale aantal diefstallen in de hele sector op circa 10.000 (zie tabel 11). Het aantal diefstallen is gedaald ten opzichte van 2004 (toen 28.000). Ook de gemiddelde frequentie is afgenomen (6,6 keer per getroffen vestiging in 2004 tegenover 3,6 keer in 2009).

Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat slachtoffer wordt van diefstal is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze branche te kunnen doen in de rest van dit hoofdstuk.

11 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.398)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt ⁶	Totaal aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	5,7%	3,0	5.000
Uit vervoermiddelen	5,0%	2,5	3.600
Van vervoermiddelen	2,8%	1,8	1.500
Totaal	9,9% ⁷	3,6	10.100

Bron: TNS NIPO, 2009

5.3 Locatie diefstal vervoermiddelen

In onderstaande tabel is te zien waar de vervoermiddelen over het algemeen gestolen worden.

12 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	30
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	30
Elders in Nederland	25
Buitenland	12
Weet niet	3
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: bedrijven die slachtoffer zijn van inbraak in vervoermiddelen (n=228)

5.4 Totale schade door diefstal

Ruim negen op de tien bedrijven (95%) waar gestolen wordt, zegt *directe* schade te lijden als gevolg van de diefstal. Deze gemiddelde directe schade bedraagt naar schatting ongeveer € 4.800 per getroffen vestiging. De totale directe schade die de gehele sector transport oploopt als gevolg van diefstal berekenen we op ruim € 13 miljoen.

Vier op de tien bedrijven (41%) waar gestolen wordt, zegt *indirecte* schade te lijden als gevolg van de diefstal. Als bedrijven indirecte schade oplopen, bedraagt dit gemiddeld ongeveer € 2.500. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de gehele sector transport ramen we op ruim € 3 miljoen.

⁶ Van de door diefstal getroffen bedrijven geeft 76% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten en 17% zegt het te schatten.

⁷ Het verschil met de som van diefstal uit gebouwen, diefstal uit vervoermiddelen en diefstal van vervoermiddelen (som is 9,9% in plaats van 13,3%) wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

De directe en indirecte schade samen komt neer op bijna € 16 miljoen totale schade voor de hele sector. We zien hier een afname in vergelijking met 2004 toen dit bedrag nog op € 22 miljoen lag.

Agglomeratie

Het aantal bedrijven in het centrum van de stad dat te maken heeft met diefstal is te laag om er uitspraken over te kunnen doen. In de rest van het hoofdstuk kunnen dan ook geen uitspraken worden gedaan over bedrijven met deze stedelijke ligging.

Regio

Ook is het aantal bedrijven verdeeld naar regio te laag om er uitspraken over te kunnen doen.

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Tweederde van de bedrijven (66%) die slachtoffer zijn geworden van diefstal doet melding bij de politie. De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een frequentie van 2,1 keer per jaar. Op basis van deze frequentie ramen we het totale aantal meldingen van diefstal voor alle bedrijven op circa 3.900 per jaar. Dit is 39% van het aantal gevallen van diefstal voor de gehele sector.

Ruim eenderde van de vestigingen (35%) die te maken heeft met diefstal, doet daadwerkelijk aangifte door het ondertekenen van een proces-verbaal.

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

De belangrijkste reden om de politie niet op de hoogte te stellen van een diefstal is dat de verwachting is dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. Daarnaast heeft men het idee dat de schade te klein is om melding/aangifte te doen omdat het binnen het eigen risico valt. Te weinig bewijs is ook een reden om geen melding te maken van diefstal. Deze reden wordt vaker aangegeven dan in 2004 het geval was (toen: 4%). De belangrijkste redenen om diefstal niet te melden bij de politie staan hieronder weergegeven.

13 | Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	29
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	27
Schade was te klein (binnen eigen risico)	26
Geen tijd	11
Probleem zelf aangepakt	7

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=134)

Agglomeratie en regio

Het absolute aantal ondervraagde bedrijven dat slachtoffer wordt van diefstal is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze stedelijke ligging en regio te kunnen doen in de rest van dit hoofdstuk.

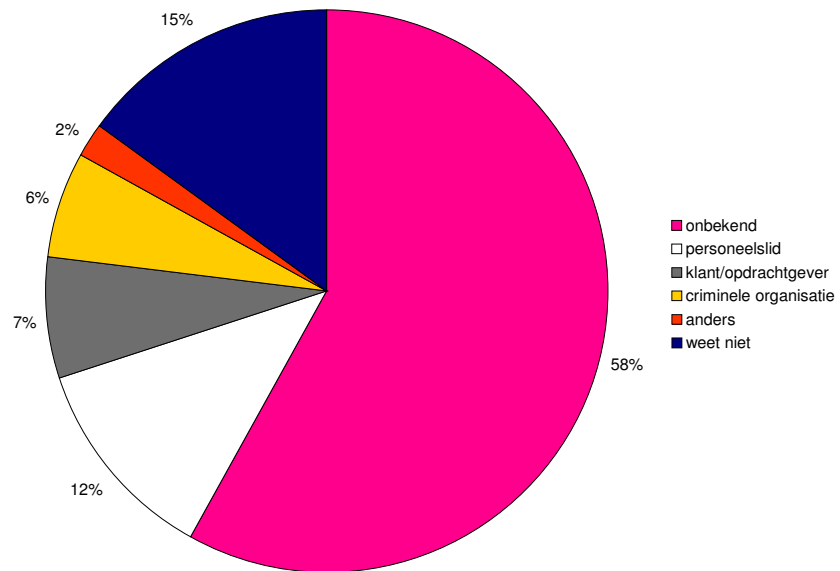
5.7 Registratie van diefstal door de politie

Bijna negen op de tien bedrijven (87%) die melding doet, geeft aan dat de politie hun melding registreert. Zes op de tien bedrijven (61%) zegt dat de politie proces-verbaal opmaakt. Een kwart van de bedrijven (26%) die diefstal meldt, geeft aan dat de politie een onderzoek is begonnen.

5.8 Vermoedelijke dader bij diefstal

Personeelsleden (vast, ingehuurd, of ex-) worden door ruim één op de tien bedrijven waar wordt gestolen, verdacht van diefstallen (12%). Klanten of opdrachtgevers worden verdacht door 7% van de bedrijven. Bij bijna zes op de tien getroffen bedrijven (58%) sluit men deze categorieën uit en vermoedt men dat de dief geen bekende is van de vestiging. Zes procent van de bedrijven verdenkt een criminele organisatie. Vijftien procent van de getroffen ondernemers sluit geen enkele categorie uit van daderschap en weet niet in welke kringen de dader gezocht zou moeten worden.

14 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)⁸

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van diefstal (n=448)

⁸ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage transportbedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernielingen verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen of andere eigendommen.

Van de transportbedrijven heeft 12% te maken met dergelijke vernielingen. Dit komt neer op circa 3.700 vestigingen. Dit verschilt met 2004 toen een groter deel van de bedrijven slachtoffer werd van vernielingen (17%).

Het gaat in de transportsector vooral om vernielingen aan vervoermiddelen (9%). Vernielingen aan gebouwen komen in wat mindere mate voor (5%).

Branche

Communicatiebedrijven hebben relatief minder last van vernieling dan de rest van de transportbedrijven (6% versus 12% gemiddeld).

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling aan gebouwen per getroffen vestiging 3,5 keer per jaar voor. Op basis hiervan ramen wij het totale aantal vernielingen aan gebouwen per jaar op ruim 5.000.

Vernielingen aan vervoermiddelen komen gemiddeld ruim 3,4 keer per jaar voor bij bedrijven die slachtoffer zijn. Met deze frequentie komt het totale aantal vernielingen aan vervoermiddelen uit op bijna 8.700 per jaar.

Het aantal vernielingen aan gebouwen en transportmiddelen samen komt gemiddeld 4,0 keer per jaar voor per bedrijf. Het totale aantal vernielingen komt neer op bijna 14.000 delicten. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen ruim 19.000 vernielingen werden gerapporteerd.

Het gemiddeld aantal vernielingen aan gebouwen en transportmiddelen is lager bij communicatiebedrijven (1,7 keer versus 3,5 keer gemiddeld) dan bij vervoersbedrijven (3,6). Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat slachtoffer wordt van vernielingen is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze branche te kunnen doen in de rest van dit hoofdstuk.

Regio

In het noorden van Nederland vinden minder vernielingen plaats aan gebouwen (1,4) dan gemiddeld. In de Randstad geldt dit voor de vernielingen die worden aangebracht aan bedrijfswagens (2,1 versus 3,4 keer gemiddeld).

15 | Frequentie vernieling aan gebouwen en vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.398)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ⁹	Totaal aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	5,0%	3,5	5.200
Vervoermiddelen	8,7%	3,4	8.700
Totaal	12,4% ¹⁰	4,1	13.900

Bron: TNS NIPO, 2009

6.3 Locatie van vernieling

Zes op de tien vernielingen (61%) aan vervoermiddelen vindt plaats binnen de eigen regio.

16 | Locatie vernieling aan vervoermiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	23
Binnen eigen regio	39
Elders in Nederland	24
Buitenland	13
Weet niet	1
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009
Basis: slachtoffer van vernieling aan vervoermiddel (n=327)

Agglomeratie en regio

Transportbedrijven die zich hebben gevestigd in het centrum van een stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met vernielingen aan transportmiddelen binnen de eigen regio (maar buiten het bedrijventerrein) (58% versus 39% gemiddeld). Bij bedrijven buiten het centrum worden de vervoersmiddelen vaker elders in Nederland vernield (32% versus 24% gemiddeld). In het noorden van het land hebben bedrijven minder vaak te maken met vernielingen aan transportmiddelen op het eigen terrein (10% versus 23% gemiddeld).

⁹ Van de door vernielingen getroffen bedrijven geeft 75% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten en 25% zegt het te schatten.

¹⁰ Het verschil met de som van vernieling aan gebouwen en vernieling aan vervoermiddelen (som is 12,4% in plaats van 13,6%) wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

6.4 Totale schade door vernielingen

Ruim negen op de tien bedrijven (94%) waar vernield wordt, zegt *directe* schade te lijden als gevolg van vernieling. Bedrijven die directe schade oplopen, hebben gemiddeld een schade van € 1.500. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de transport als gevolg van vernieling, brandstichting en graffiti op iets meer dan € 5 miljoen.

Ruim vier op de tien bedrijven (43%) waar gestolen wordt, zegt *indirecte* schade te lijden als gevolg van vernieling. De indirecte schade die bedrijven oplopen, bedraagt gemiddeld € 600 per jaar. De totale indirecte schade ramen wij op circa € 1 miljoen voor de gehele sector transport.

Bij elkaar komt de schade neer op bijna € 6 miljoen. In vergelijking met 2004 is dit bedrag afgenomen (€ 10 miljoen).

6.5 Aantal meldingen vernielingen bij politie

Ruim de helft van de transportbedrijven (52%) die slachtoffer is van vernieling, brandstichting of aanbrengen van graffiti, meldt dit bij de politie.

De gemiddelde frequentie van het melden van een vorm van vernieling is 2,0 keer per jaar onder getroffen bedrijven. Het totaal aantal meldingen van vernieling, brandstichting of graffiti voor de gehele sector ramen we op bijna 4.000. Dit is 28% van het totaal aantal gepleegde vernielingen in de sector. In totaal doet ruim een vijfde (22%) van de getroffen bedrijven aangifte van vernielingen.

Regio

In het noorden maken bedrijven minder vaak dan gemiddeld melding van vernieling (36% tegen gemiddeld 52%).

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

De voornaamste redenen om de politie niet op de hoogte te stellen van de vernieling is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. De beperkte omvang van de schade speelt ook een rol bij het niet melden van vernielingen. Te weinig, niet aantoonbaar bewijs is opvallend vaker (10%) genoemd als reden om niet naar de politie te gaan dan in 2004. Toen gaf 3% van de transportbedrijven deze reden aan.

17 | Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	42
Schade was te klein (binnen eigen risico)	26
Geen tijd	11
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	10
Probleem zelf aangepakt	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=222)

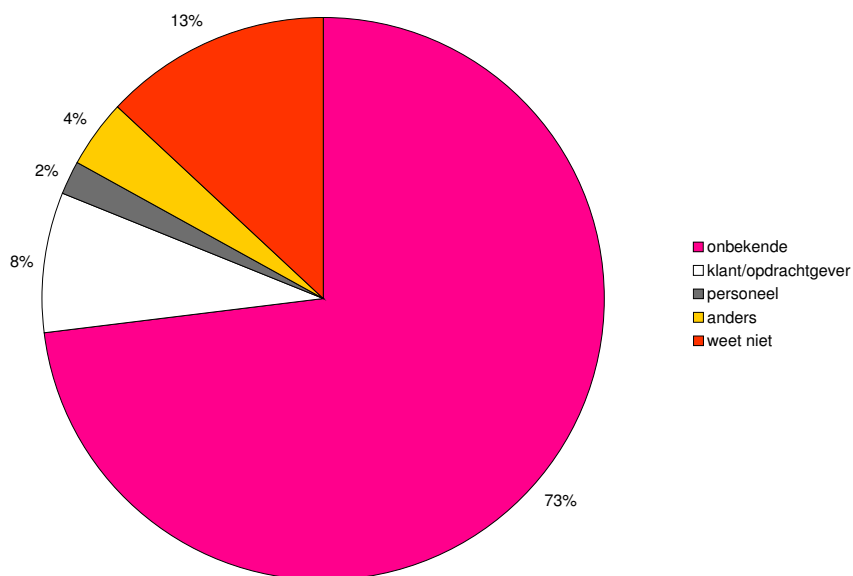
6.7 Registratie van vernieling door politie

Driekwart van de bedrijven (75%) die vernielingen meldt bij de politie, geeft aan dat de politie deze melding heeft geregistreerd. Ruim vier op de tien van de melders (45%) zegt dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Eén vijfde van de melders (21%) geeft aan dat de politie een onderzoek in heeft gesteld naar de vernielingen.

6.8 Vermoedelijke dader bij vernielingen

In sommige gevallen verdenken ondernemers klanten of opdrachtgevers (8%) van een vernieling. Bijna nooit verdenken ze personeel (2%). In de meeste gevallen vermoeden zij dat de dader van de vernieling geen bekende is van de vestiging (73%). Ruim één op de tien van de getroffen bedrijven (13%) sluit geen enkele categorie personen uit van daderschap en weet niet in welke kringen de dader gezocht zou moeten worden.

18 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹¹

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=478)

Regio

Bedrijven in de Randstad vermoeden vaker dat de dader van een vernieling een onbekende is (84% versus 73% gemiddeld). In het zuiden van Nederland ligt dit percentage juist relatief laag (65%).

¹¹ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

7 Geweld

7.1 Aantal geweldsdelicten

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle transportbedrijven heeft 5% in de afgelopen 12 maanden te maken gehad met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. Dat is lager dan in 2004. Toen had 7% van het personeel te maken met één of meer geweldsdelicten.

Agglomeratie

Wanneer transportbedrijven zich in het centrum van de stad hebben gevestigd hebben zij relatief vaak te maken met een geweldsdelict (8% versus 5% gemiddeld).

Regio

In het Noorden van het land ligt het percentage geweldsdelicten lager dan in de rest van Nederland (3% versus 5%).

In de rest van dit hoofdstuk kunnen we geen uitspraken meer doen over branche, regio en agglomeratie omdat de absolute aantal ondervraagde bedrijven niet hoog genoeg is.

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging gevolgd door mishandeling.

19 | Aard van de geweldsdelicten waar de sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Geweldsdelict	%
Bedreiging	73
Mishandeling	24
Overval, beroving	14
Agressief gedrag / verbaal geweld	5

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=180)

7.3 Aantal melding geweldsdelicten bij politie

Ruim zes op de tien van de vestigingen (62%) die te maken heeft met geweldsdelicten, meldt dit bij de politie. Een kwart van de vestigingen (24%) die met geweldsdelicten te maken heeft, doet hiervan in officiële zin aangifte.

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

Slachtoffers van geweldsdelicten die *geen* melding hiervan maken (31%), doen dit voornamelijk omdat ze de indruk hebben dat de politie naar aanleiding van de melding geen actie zal ondernemen. Daarnaast zoeken veel bedrijven zelf een oplossing voor het probleem. In onderstaande tabel staan alle redenen onder elkaar.

20 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	31
Probleem zelf aangepakt	23
De schade was te klein om melding te doen	22
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=59)

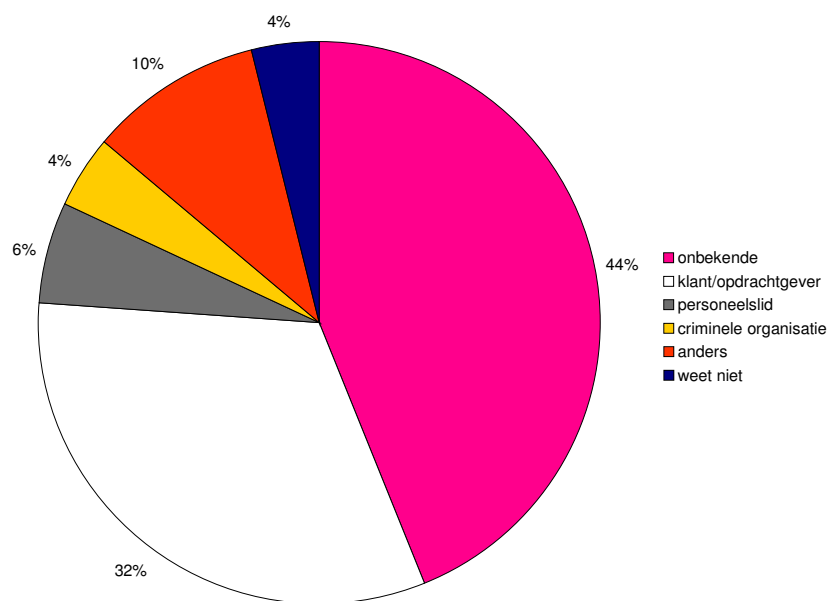
7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Ruim driekwart van de bedrijven die geweldsdelicten meldt (78%), geeft aan dat de politie de melding registreert. Bij zes op de tien bedrijven (61%) wordt proces-verbaal opgemaakt. Vier op de tien bedrijven (39%) die geweldsdelicten meldt, geeft aan dat de politie het delict onderzoekt.

7.6 Vermoedelijke dader bij geweldsdelict

Eenderde van de bedrijven die slachtoffer is van geweldsdelicten (32%), wijst een klant of opdrachtgever als vermoedelijke schuldige aan van het geweldsdelict. Ruim vier op de tien ondernemers (44%) denkt dat de dader een onbekende is van de vestiging.

21 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹²

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=180)

¹² Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage bedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomen

Vier procent van de bedrijven die actief is in de transportsector, is slachtoffer van nog een andere vorm van criminaliteit naast de vormen die we eerder besproken hebben. Dit is gedaald ten opzichte van 2004 toen 5% van de bedrijven te maken had met een overige vorm van criminaliteit. In de praktijk zijn het circa 1.000 vestigingen.

De overige vormen van criminaliteit die worden genoemd zijn vooral gerelateerd aan oplichting en het niet betalen van goederen.

22 | Overige vormen van criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	15	17	15	9	13	16
Niet betalen van goederen/diensten/produkten	10	10	13	12	10	16
Sturen van spookfacturen	-	7	8	12	11	13
Fraude	4	7	7	6	9	5
Computercriminaliteit (hacken, virussen)	7	10	4	8	6	2

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2009 n= 131, 2008 n= 120, 2007 n=139, 2006 n=201, 2005 n=206, 2004 n=346)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

Bedrijven die te maken hebben met dergelijke overige criminaliteitsvormen overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 9,2 keer per jaar. Op basis hiervan berekenen wij het totale aantal overige delicten op 9.500 per jaar.

Op basis van het lage absolute aantal bedrijven dat getroffen wordt door overige vormen van criminaliteit kunnen wij in de rest van dit hoofdstuk geen uitspraken doen over verschillen tussen branches, stedelijke ligging en regio's.

8.2 Totale schade door overige vormen van criminaliteit

Tweederde van de getroffen bedrijven (65%) zegt *directe* financiële schade te hebben ondervonden als gevolg van deze overige criminaliteitsvormen. Deze directe schade bedraagt gemiddeld € 2.600 per getroffen vestiging. De totale directe schade in de sector als gevolg van overige delicten berekenen we op € 1,7 miljoen.

Bijna de helft van de getroffen bedrijven (47%) zegt *indirecte* financiële schade te lijden als gevolg van overige vormen van criminaliteit. Deze indirecte schade bedraagt gemiddeld € 1.500 per getroffen vestiging. De totale indirecte schade voor de hele sector ramen we op € 700.000.

Als we directe en indirecte schade bij elkaar optellen komen we uit op circa € 2,4 miljoen¹³. Dit is lager dan in 2004. Toen bedroeg de totale schade circa € 4 miljoen.

8.3 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit bij politie

Ruim vier op de tien procent van de bedrijven die met vormen van overige criminaliteit te maken heeft (44%), stelt de politie hiervan op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 4,3 keer per jaar melding. Het totaal aantal meldingen ramen we op 1.900, dat is 21% van het totaal aantal delicten. Bijna een kwart van de getroffen vestigingen (23%) doet daadwerkelijk aangifte.

8.4 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

Ruim de helft van de getroffen bedrijven (54%) doet geen melding van overige criminaliteit. De belangrijkste reden voor vestigingen om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. Ruim één op de tien bedrijven (12%) geeft aan dat de schade te klein was om melding/aangifte te doen. Tien procent van de bedrijven geeft aan dat de aangifte of melding al door anderen is gedaan.

¹³ Dit getal komt niet overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 2 miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

23 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	33
Schade was te klein (binnen eigen risico)	12
Gedaan door anderen	10
Vestiging heeft probleem zelf aangepakt	10
Te weinig bewijs	8
Geen tijd	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: getroffen door overige vormen van criminaliteit, maar meldt dit niet bij de politie (n=65).

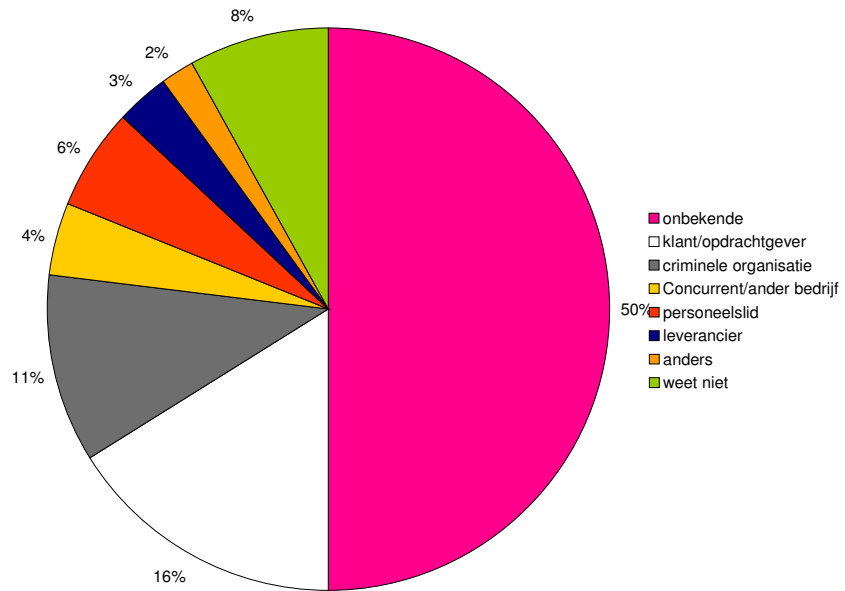
8.5 Registratie van overige criminaliteit door politie

Volgens tweederde van de bedrijven die overige vormen van criminaliteit meldt (65%), registreert de politie deze meldingen. Ruim vier op de tien bedrijven die overige vormen van criminaliteit meldt (45%), geeft aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Eén op de drie bedrijven die deze delicten meldt (30%), geeft aan dat de politie een onderzoek heeft ingesteld.

8.6 Vermoedelijke dader bij overige vormen van criminaliteit

Zestien procent verdenkt een klant of opdrachtgever als vermoedelijke dader van overige delicten. De helft van de getroffen ondernemers (50%) sluit de bovengenoemde categorieën uit en zegt dat de dader geen bekende is van de vestiging.

24 | Vermoedelijke dader van overige criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹⁴

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overige criminaliteit (n=131)

¹⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage transportbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. Daarom kan alleen een vergelijking gemaakt worden tussen 2006 en 2008 en niet met voorgaande jaren. Hier vergelijken we alleen met 2006.

Van alle transportbedrijven heeft vijf procent (5%) te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit in 2009¹⁵. Bedrijven die aan de rand van een stad zijn gevestigd hebben relatief vaker last gehad van interne criminaliteit in 2009 (6%). In het noorden van het land komt dit minder vaak voor (3%).

9.2 Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit

Bedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het controleren van de referenties bij het aannemen van nieuw personeel wordt het meest genoemd als maatregel om interne criminaliteit te voorkomen. Bijna zes op de tien bedrijven (56%) noemt deze maatregel. Bijna de helft van de bedrijven (47%) zegt dat zij regels met betrekking tot interne criminaliteit opstellen voor het personeel. Iedere maatregel is procentueel toegenomen in vergelijking met 2006. Een vijfde (20%) geeft aan in het geheel geen maatregelen te treffen om interne criminaliteit te voorkomen.

25 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Controle van referenties bij aanname nieuw personeel	56
Opstellen van regels voor personeel m.b.t. interne criminaliteit	47
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	42
Controleren of potentiële werknemers antecedenten hebben (VOG)	35
Werknemers steekproefsgewijs controleren	23
Geen maatregelen getroffen	20

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: (n=2.473, bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

Branche

Communicatiebedrijven controleren minder dan gemiddeld of potentiële nieuwe werknemers antecedenten hebben (22% versus 35% gemiddeld) en controleren de referenties ook minder vaak (40% versus 56%).

¹⁵ Dit is inclusief eenmanszaken.

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad controleren ter preventie van interne criminaliteit vaker dan gemiddeld de referenties van nieuw personeel (59%) en controleren vaker of potentiële werknemers antecedenten hebben (38%).

Regio

In het oosten van het land worden er minder maatregelen getroffen tegen interne criminaliteit dan in de rest van Nederland (24% versus 20%).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. Over de hele transportsector genomen, dus inclusief de bedrijven die niet met criminaliteit te maken hebben, heeft ruim één vijfde van alle bedrijven (22%) het afgelopen jaar één of meer delicten gemeld. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 30% van de transportbedrijven melding maakte. Van alle transportbedrijven heeft 11% van één of meer delicten in officiële zin aangifte gedaan. Ook dit percentage verschilt met dat van 2004 toen 15% van de bedrijven aangifte deed.

26 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle transportbedrijven

Van alle transportbedrijven:	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Melding gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	30	26	25	24	20	22
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	15	13	12	12	10	11

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle bedrijven in de sector transport (2009 n= 3.398, 2008 n= 3.008, 2007 n=3.627, 2006 n=4.835, 2005 n=3.924 , 2004 n=6.546)

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad maken relatief minder vaak melding van delicten (20%). Dit geldt ook voor aangifte (8%). Aan de rand van de stad maken bedrijven juist vaker melding (25%) en doen ze ook vaker aangifte dan gemiddeld (12%).

Regio

In de Randstad maken transportbedrijven vaker melding (28%) van een delict. Ook het percentage dat aangifte doet ligt hoger, namelijk 13%. In het noorden van Nederland liggen beide percentages lager (melding: 14%, aangifte: 8%).

In onderstaande tabellen staat voor de slachtoffers van de verschillende delicten weergegeven welk percentage het delict meldt dan wel aangifte doet.

27 | Meldingsgedrag van met criminaliteit geconfronteerde transportbedrijven

Delict	Melding 2004	Melding 2005	Melding 2006	Melding 2007	Melding 2008	Melding 2009
<i>% van getroffen bedrijven</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Inbraak	83	83	80	85	82	80
Diefstal	63	63	60	65	61	66
Vernieling/brand- stichting/graffiti	50	50	47	49	45	52
Gewelddelicten	56	59	56	53	52	62
Overige delicten	45	39	48	46	50	44

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

28 | Aangiftegedrag van met criminaliteit geconfronteerde transportbedrijven

Delict	Aangifte 2004	Aangifte 2005	Aangifte 2006	Aangifte 2007	Aangifte 2008	Aangifte 2009
<i>% van getroffen bedrijven</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Inbraak	35	36	35	38	39	32
Diefstal	35	33	32	36	31	35
Vernieling/brand- stichting/graffiti	22	22	23	23	22	22
Gewelddelicten	23	18	23	21	19	24
Overige delicten	24	17	21	19	21	23

Bron: TNS NIPO, 2009

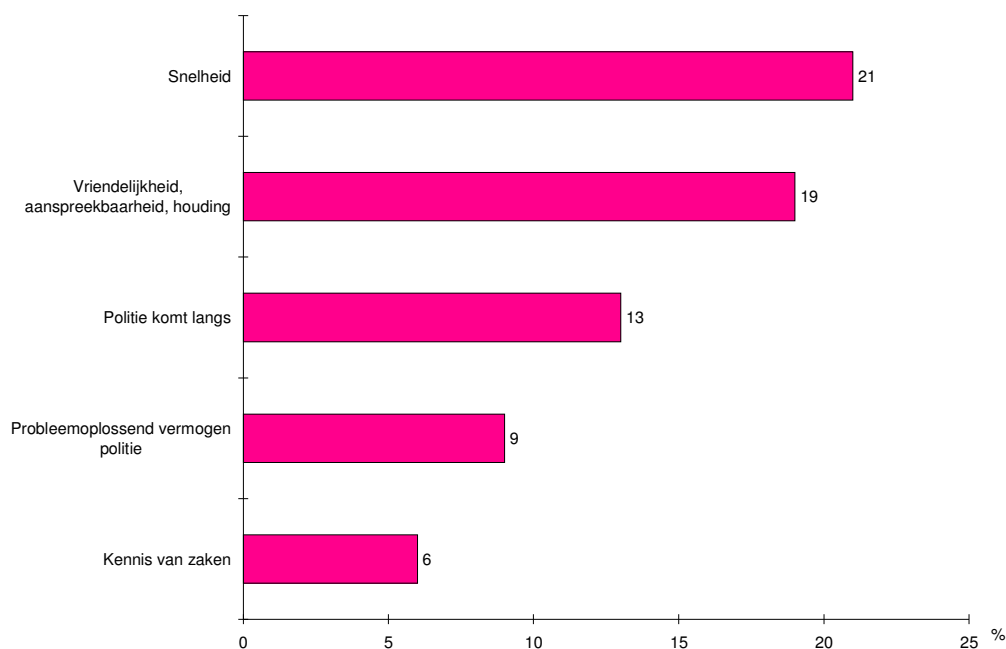
Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

10.2 Tevredenheid aspecten contact met de politie

De transportbedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert. Het meest genoemde punt is de snelheid waarmee de politie de melding afhandelt. Een vijfde (19%) noemt de vriendelijkheid en aanspreekbaarheid van de politie. De bereidheid om langs te komen wanneer daaraan behoefte bestaat en het probleemoplossend vermogen worden ook veel genoemd. In onderstaande grafiek staan de meest genoemde punten weergegeven.

29 | *Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

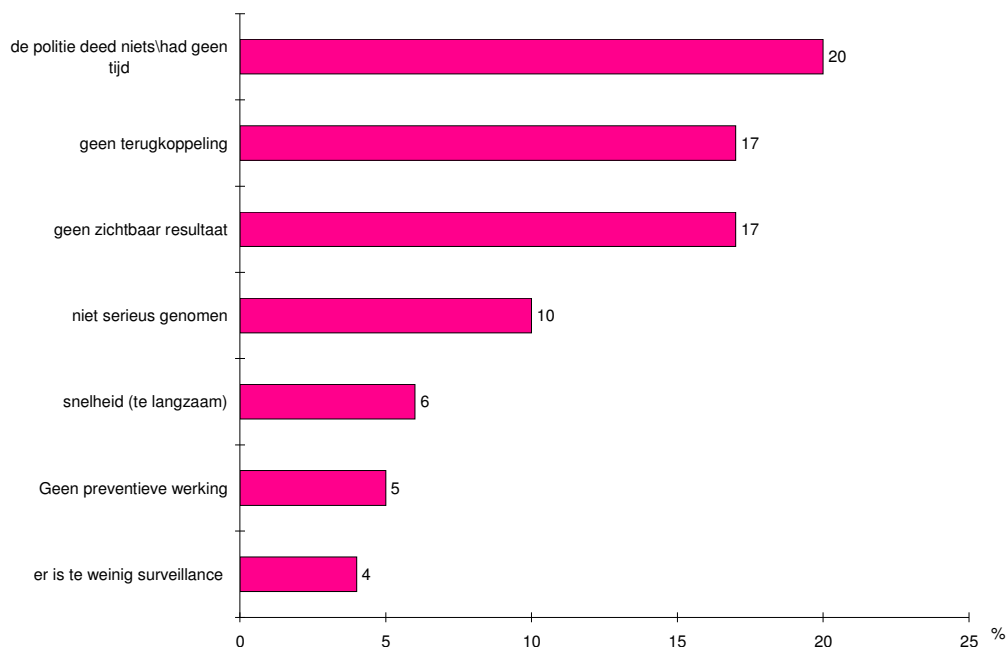
Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld (n=899)

10.3 Aspecten waarover transportbedrijven ontevreden zijn in contact met de politie

De transportbedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed werk aflevert. Zij noemen met name de (schijnbaar) passieve houding van de politie. Het gebrek aan terugkoppeling en het uitblijven van zichtbaar resultaat naar aanleiding van de melding of aangifte worden ook regelmatig genoemd. De meest genoemde redenen voor ontevredenheid zijn weergegeven in onderstaande figuur.

30 | Meest genoemde negatieve aspecten over de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

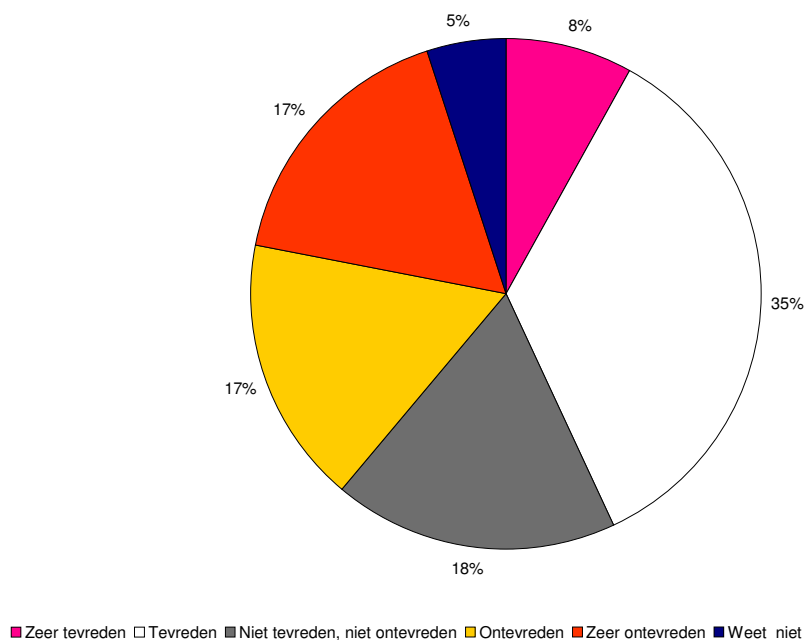
Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=899)

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

Over het geheel genomen is ruim vier op de tien transportbedrijven (43%) die melding en/of aangifte doen, tevreden of zelfs zeer tevreden over de manier waarop de politie die melding van delicten afhandelt.

Eenderde van de transportbedrijven (34%) die melding of aangifte doen, is ontevreden of zeer ontevreden over het optreden van de politie.

31 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=947)

Regio

In het oosten van Nederland zijn bedrijven minder tevreden over het optreden van de politie dan in de rest van Nederland (35% versus 43% gemiddeld).

11 Advies inwinnen en project participatie

11.1 Aantal transportbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

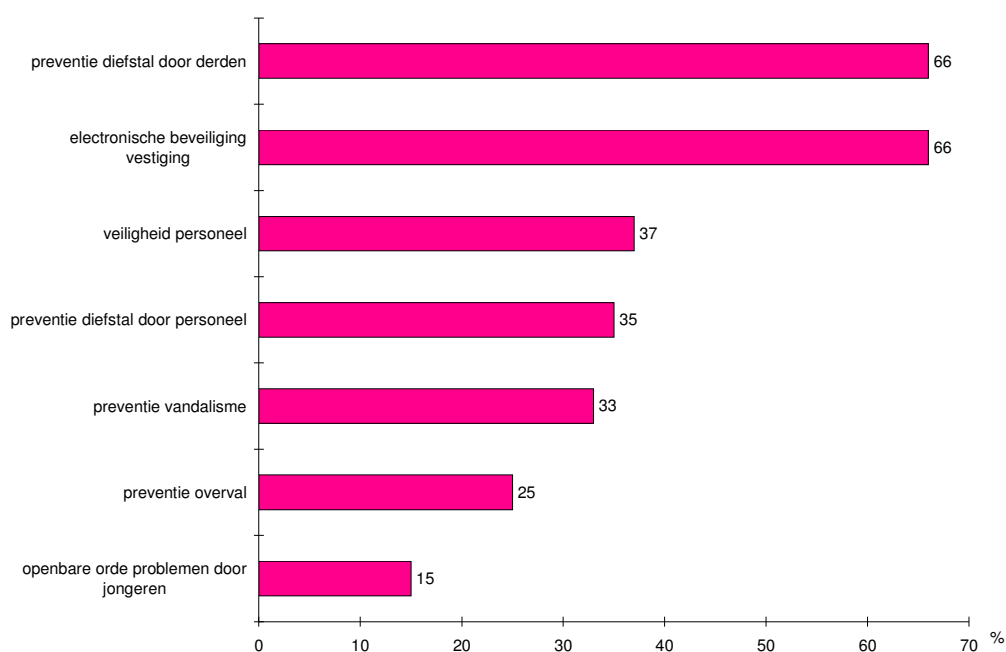
Bijna een vijfde van de vestigingen (17%) laat zich adviseren op het terrein van criminaliteitspreventie en veiligheid. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 (toen 19%). Wanneer een transportbedrijf zich aan de rand van de stad bevindt winnen zij vaker advies in dan gemiddeld (19%). In het centrum ligt dit percentage juist lager dan het gemiddelde (13%). Wanneer we kijken naar de verschillen per regio, zien we dat bedrijven in het noorden van het land minder advies inwinnen (13%).

Bedrijven die criminaliteit als probleem beschouwen, laten zich vaker adviseren dan bedrijven die criminaliteit niet als probleem beschouwen. Eveneens bestaat er een verband tussen de mate waarin delicten voorkomen en het inwinnen van advies: relatief veel bedrijven die zich laten adviseren zijn eenmalig of meervoudig slachtoffer van criminaliteit.

11.2 Terreinen waarop transportbedrijven advies inwinnen

In de meeste gevallen winnen transportbedrijven advies in over het voorkomen van diefstal door derden en het elektronische beveiligen van de vestiging. Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat advies inwint is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze groep te rechtvaardigen.

32 | Adviesterreinen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren (n=709)

Agglomeratie

Transportbedrijven die zich aan de rand van een stad vestigen winnen meer advies in dan gemiddeld over de elektronische beveiliging van de vestiging (71% tegen 66% gemiddeld). In het centrum van een stad ligt dat percentage juist hoger voor de preventie van vandalisme (47% tegen 33% gemiddeld). Het percentage waar men advies over inwint in het centrum van een stad ligt lager op het gebied van het voorkomen van diefstal door derden (49% versus 66% gemiddeld).

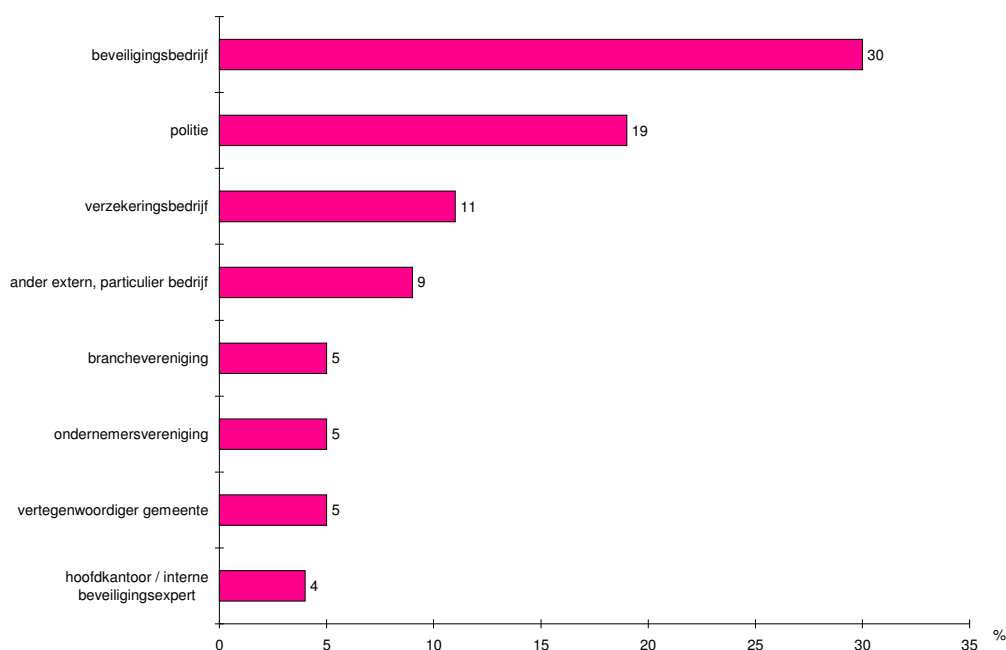
Regio

Bedrijven in het westen (dus geen Randstad) winnen relatief vaker advies in over de elektronische beveiliging van de vestiging (73%) en de preventie van een overval (32%).

11.3 Partijen waarbij transportbedrijven advies inwinnen

Transportbedrijven raadplegen vooral externe beveiligingsbedrijven voor advies over criminaliteitspreventie.

33 | Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren (n=709)

Agglomeratie

In het centrum van een stad gaan bedrijven veel minder vaak dan gemiddeld naar de verzekeringsfirma toe voor advies (4% versus 11% gemiddeld). Buiten de stad zien we dat bedrijven vaker dan gemiddeld naar een brancheorganisatie stappen voor advies (8% versus 5% gemiddeld). Aan de rand van een stad doen bedrijven dit laatste juist minder vaak (3%).

Regio

Bedrijven in de Randstad richten zich relatief minder vaak tot een verzekeringsfirma (3% versus 11% gemiddeld) en een brancheorganisatie (0,4% versus 5% gemiddeld). In de rest van het westen ligt dit laatste percentage ook laag (2%) maar ook het inschakelen van de politie gebeurt relatief weinig (11%).

11.4 Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit

Een klein gedeelte van de vestigingen (5%) participeert in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. In het oosten van Nederland ligt dit percentage lager dan in de rest van Nederland (3%).

Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat participeert in projecten is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze groep te rechtvaardigen in de rest van dit hoofdstuk.

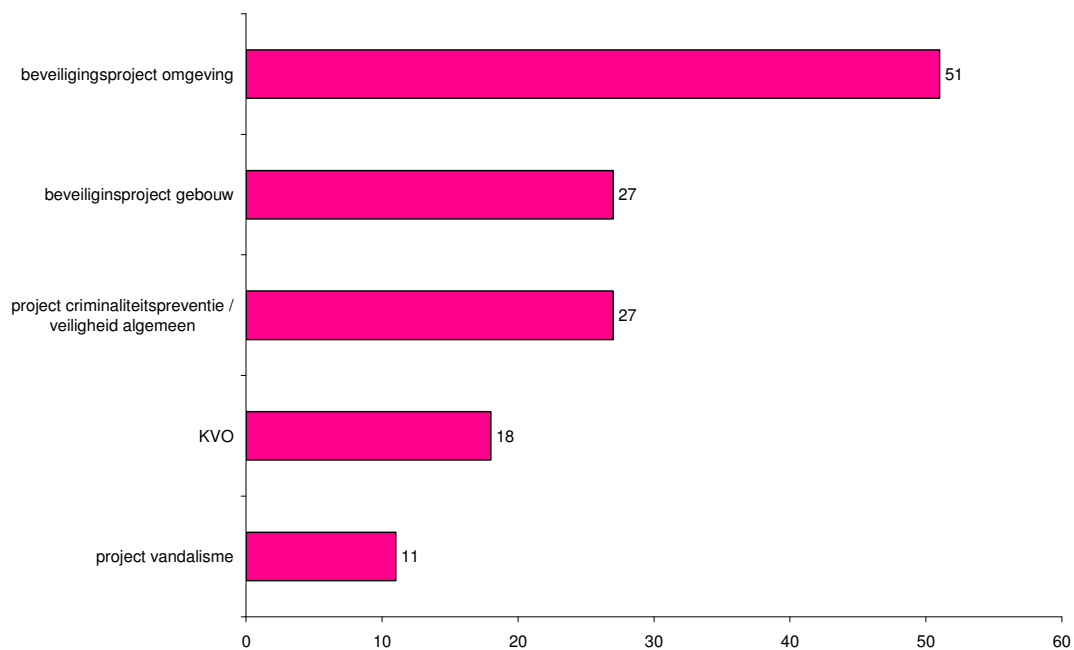
Ook hier zien we een relatie met de criminaliteitssituatie: bedrijven die deelnemen aan projecten ervaren criminaliteit vaker als een probleem dan niet-deelnemende vestigingen. Zij zijn ook vaker dan gemiddeld meervoudig slachtoffer.

11.5 Soort projecten waaraan bedrijven deelnemen

Onder bedrijven die deelnemen aan projecten zijn omgeving beveiligingsprojecten het meest geliefd (51%). Andere projecten waaraan zij veelvuldig deelnemen zijn gericht op algemene criminaliteitspreventie (27%). Het project KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen) wordt vaker dan in 2004 genoemd als project (18% tegen 11% in 2004).

Het absolute aantal ondervraagde bedrijven dat participeert in projecten is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over regio, branche en agglomeratie te doen.

34 | Soort project waaraan bedrijven deelnemen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

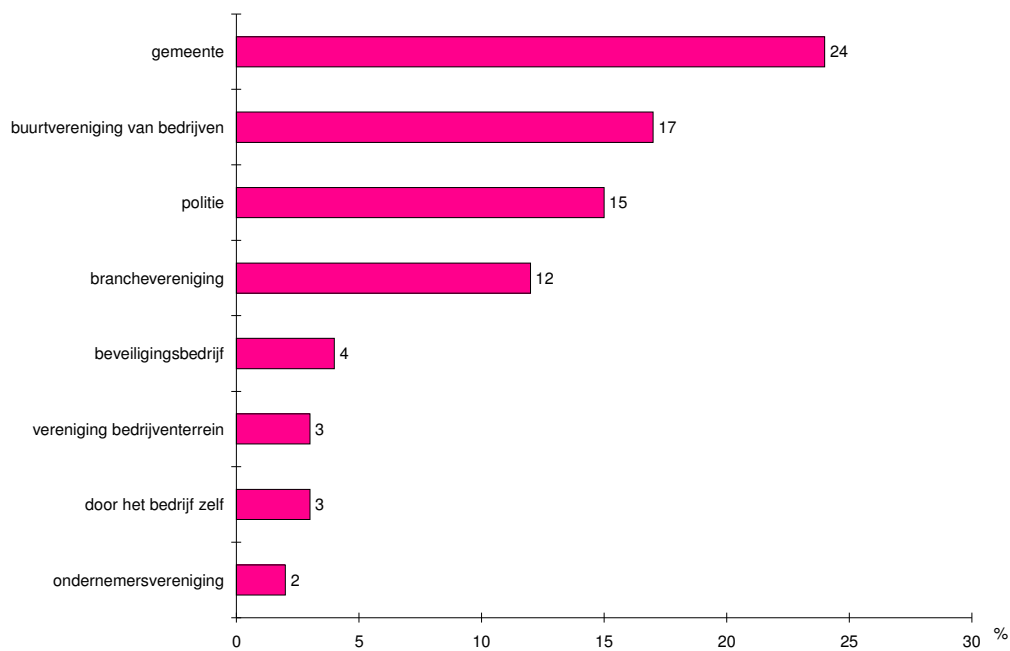
Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: neemt deel aan project (n=210)

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar bedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door buurtverenigingen, gemeente of politie. In onderstaande grafiek staan de meest genoemde organisatoren van projecten.

35 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: deelgenomen aan projecten (n=210)

7 Sectorrapport Zakelijke dienstverlening

Inhoud sector Zakelijke Dienstverlening

	Kerncijfers sector Zakelijke dienstverlening	229
	Achtergrondkenmerken sector Zakelijke dienstverlening	231
1	Slachtofferschap criminaliteit	232
1.1	Slachtofferschap criminaliteit	232
1.2	Meervoudig slachtofferschap	232
1.3	Probleemervaring criminaliteit	233
2	Registratie criminaliteit	235
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding	235
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	235
2.2.1	Overzicht registratie delicten	236
2.3	Wijze van registreren criminaliteit	236
3	Preventieve maatregelen	238
3.1	Mate van preventieve maatregelen	238
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	238
3.3	Totale investeringen preventieve maatregelen	239
4	Inbraak	240
4.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar inbraak voorkomt	240
4.2	Totaal aantal inbraken afgelopen jaar	240
4.3	Locatie inbraken vervoersmiddelen	241
4.4	Totale schade door inbraak	242
4.5	Aantal meldingen inbraken bij de politie	243
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	243
4.7	Registratie van inbraken door politie	244
4.8	Aantal aangiftes bij politie	244
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	244
5	Diefstal	246
5.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar diefstal gepleegd is	246
5.2	Totaal aantal gepleegde diefstallen	247
5.3	Locatie diefstallen uit transportmiddelen	248
5.4	Totale schade door diefstal	248
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	248
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	249
5.7	Registratie van diefstal door de politie	249
5.8	Aantal aangiftes van diefstal	249
5.9	Vermoedelijke dader bij diefstal	250
6	Vernieling	251
6.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar vernieling voorkomt	251
6.2	Totaal aantal vernielingen	252
6.3	Locatie van vernielingen	253
6.4	Totale schade door vernielingen	253
6.5	Aantal meldingen vernielingen bij politie	254
6.6	Redenen om vernieling niet te melden	255

6.7	Registratie van vernieling door politie	255
6.8	Aangiftes van vernieling	256
6.9	Vermoedelijke dader bij vernieling	256
7	Geweld	258
7.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar geweldsdelicten voorkomen	258
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	258
7.3	Aantal meldingen bij politie van geweldsdelicten	259
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	259
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	260
7.6	Vermoedelijke dader geweldsdelict	261
8	Overige vormen van criminaliteit	262
8.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt	262
8.2	Totale schade overige criminaliteit	263
8.3	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit	263
8.4	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	263
8.5	Registratie van overige vormen van criminaliteit door politie	264
8.6	Aangifte van overige vormen van criminaliteit	264
8.7	Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit	264
9	Interne criminaliteit	266
9.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	266
9.2	Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit	266
10	Tevredenheid politie	268
10.1	Contact met politie omtrent delicten	268
10.2	Tevredenheid aspecten contact met politie	270
10.3	Aspecten waarover dienstverlenende bedrijven ontevreden zijn in contact met politie	270
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	271
11	Advies inwinnen en project participatie	273
11.1	Aantal dienstverlenende bedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	273
11.2	Terreinen waarop dienstverlenende bedrijven advies inwinnen	273
11.3	Partijen waarbij dienstverlenende bedrijven advies inwinnen	275
11.4	Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit	276
11.5	Soort projecten waaraan dienstverlenende bedrijven deelnemen	276
11.6	Organisatoren van projecten	278

Kerncijfers sector Zakelijke dienstverlening

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Zakelijke dienstverlening

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 toe-/ afname
% Slachtofferschap algemeen	29	26	25	24	23	21 -28%
% Meervoudig slachtofferschap	8	6	6	6	5	5 -38%
% Ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	22	19	19	18	16	15 -32%
% Registreert criminaliteit	17	18	19	20	18	17
% Neemt preventieve maatregelen	74	76	75	75	72	72 -3%
% Neemt deel aan projecten	4	4	4	4	4	4
% Is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	50	50	50	54	48	48

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige criminaliteit
% Bedrijven waar voorkomt	2004	11,0	6,2	11,5	3,6	6,9
	2005	8,7	5,0	10,8	2,8	6,3
	2006	8,5	5,1	10,0	2,9	5,2
	2007	8,2	4,4	10,7	2,9	5,6
	2008	7,2	3,9	9,5	2,8	5,7
	2009	6,1	3,5	8,8	2,6	5,3
	<i>verschil¹</i>	-45%	-44%	-23%	-28%	-23%
Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	1,8	2,8	2,5	3,6	36,8
	2005	1,8	2,6	2,2	3,4	31,3
	2006	1,7	2,4	2,5	3,8	33,5
	2007	1,7	2,9	2,7	5,7	60,6
	2008	1,7	2,4	2,5	4,1	38,8
	2009	1,7	2,5	2,4	4,6	13,3
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-64%
Raming totaal aantal delicten ²	2004	34.000	28.000	47.000	Nvt	440.000
	2005	27.000	21.000	38.000		340.000
	2006	25.000	20.000	39.000		300.000
	2007	24.000	21.000	46.000		580.000
	2008	31.000	22.000	53.000		547.000
	2009	25.000	21.000	48.000		174.000
	<i>verschil</i>	-26%	-25%	+2%		-60%

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige criminaliteit
Raming totale schade ² (mln euro)	2004	84	33	24	Nvt	30
	2005	74	27	22		21
	2006	66	25	20		18
	2007	63	22	22		16
	2008	74	31	29		25
	2009	61	28	29		28
	<i>verschil</i>	-27%	-	+21%		-
% Getroffenen dat melding doet	2004	89	65	47	55	29
	2005	90	59	46	53	28
	2006	87	67	48	53	29
	2007	88	61	47	56	30
	2008	88	60	45	50	27
	2009	86	64	46	56	31
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
% Getroffenen dat aangifte doet	2004	36	40	21	21	13
	2005	39	33	26	21	14
	2006	34	39	23	22	13
	2007	33	35	24	20	16
	2008	40	38	24	20	14
	2009	35	37	25	21	15
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil betreft.

² de marges die bij deze raming horen, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken sector Zakelijke dienstverlening

In de sector Zakelijke dienstverlening zijn naar schatting zo'n 248.000 bedrijfsvestigingen actief.

De sector kent de volgende branches:

Reclame- en economische adviesbureaus	(33% van de sector)
Assurantie- / onroerend goed- / accountants- / administratiekantoren	(28% van de sector)
Reisbureaus, advocaten	(14% van de sector)
Architecten, ingenieurs	(12% van de sector)
Overige financiële instellingen en overige zakelijke dienstverlening	(9% van de sector)
Bank- en verzekeringswezen	(4% van de sector)

Wanneer de resultaten daartoe aanleiding geven, geven wij een beschrijving van de resultaten op het niveau van deze branches, of op het niveau van regio of agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2009, 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

- steekproef 2009 n=10.373
- steekproef 2008 n=12.089
- steekproef 2007 n=10.106
- steekproef 2006 n=9.047
- steekproef 2005 n=9.271
- steekproef 2004 n=7.819

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap criminaliteit

Eén op de vijf bedrijfsvestigingen (21%) in de zakelijke dienstverlening heeft in 2009 te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn in totaal meer dan 52.000 vestigingen. Het slachtofferschap is nu lager dan in 2004, toen 29% van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening te maken had met criminaliteit.

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Vijf procent (5%) van alle zakelijke dienstverleningsbedrijven is meervoudig slachtoffer van criminaliteit. Dit houdt in dat zij getroffen worden door meer dan één vorm van criminaliteit¹. Het meervoudig slachtofferschap is hiermee ook lager dan in 2004, toen nog 8% van de zakelijke dienstverleners tot meervoudig slachtoffer kon worden gerekend.

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de sector zakelijke dienstverlening

Percentage bedrijven slachtoffer van:

	Assurantie, onroerend goed, accountants	Architecten, ingenieurs	Adviesbureaus	Reisbureaus, uitzendbureaus	Bank- en verzekeringswezen	Overige zakelijke dienstverlening	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%
0 delicten	80	81	81	71	80	77	79
1 soort delict	15	16	16	22	16	17	16
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	5	3	3	7	4	6	5
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle zakelijke dienstverleningsbedrijven (n=10.373)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van het totaal

Branche

Het slachtofferschap is vooral hoog bij de kleine zakelijke intermediairs zoals reis- en uitzendbureaus; respectievelijk (29% tegen 21% gemiddeld). Bij reclame- en economische adviesbureaus ligt het slachtofferschap lager (19%).

¹ Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

Agglomeratie

Het algemeen slachtofferschap (26%), enkelvoudig slachtofferschap (21%) en meervoudig slachtofferschap (5%) is hoger bij bedrijven die in het centrum van een stad gevestigd zijn. Bij bedrijven die buiten de stad zijn gevestigd liggen deze percentages lager (17% algemeen slachtofferschap, 13% enkelvoudig slachtofferschap en 4% meervoudig slachtofferschap).

Regio

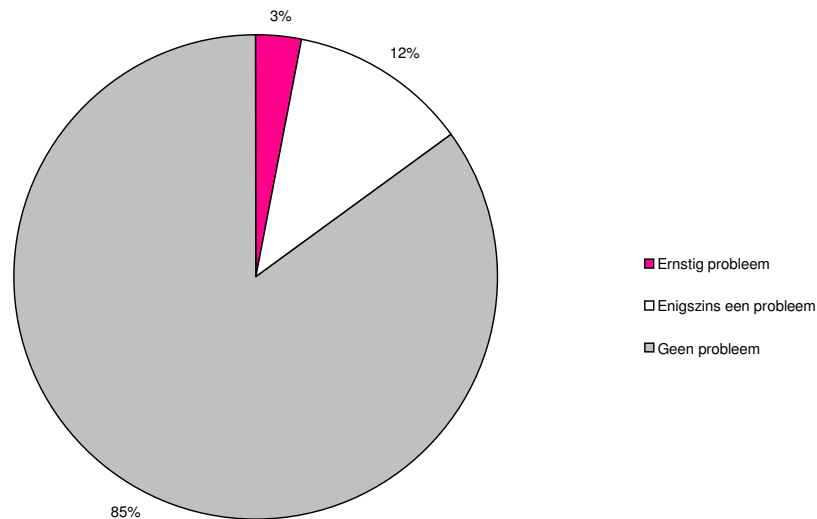
Het algemeen slachtofferschap is in de Randstad hoger dan gemiddeld (24% tegen gemiddeld 21%). Een kwart van de bedrijven in deze regio (24%) is één of meerdere keren slachtoffer geworden van criminaliteit.

1.3 Probleemervaring criminaliteit

De meerderheid (85%) van de dienstverlenende bedrijven ziet criminaliteit niet als een probleem voor de bedrijfsvoering. De rest van de bedrijven (15%) beschouwt criminaliteit wel als een probleem. Omgerekend naar absolute aantallen betekent dit dat in totaal bijna 38.000 dienstverlenende bedrijven criminaliteit in meer of mindere mate als een probleem voor de bedrijfsvoering ervaren.

Het percentage bedrijven in de zakelijke dienstverlening dat criminaliteit als een probleem ziet, is ten opzichte van 2004 gedaald. Toen ervoer 22% van de dienstverlenende bedrijven criminaliteit als een probleem voor de bedrijfsvoering.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009
Basis: alle bedrijven (n=10.373)

Branche

Bedrijven actief in de reis- en uitzendbranche zien criminaliteit vaker als een probleem dan gemiddeld in de dienstverlening het geval is. Bijna één op de vijf bedrijven (18%) ervaart criminaliteit als een probleem tegen gemiddeld 15%.

Agglomeratie

In het centrum van steden ervaren bedrijven criminaliteit vaker als een probleem dan gemiddeld in de dienstverlenende sector het geval is (18%). Bij bedrijven buiten de stad is dat juist minder dan gemiddeld (12%).

Regio

De probleemervaring van criminaliteit ligt in de Randstad hoger dan landelijk gemiddeld (22% tegen gemiddeld 15%). In het noorden (11%), oosten (13%) en zuiden van het land (13%) is dit percentage lager dan gemiddeld.

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding

Volgens eenderde (33%) van de dienstverlenende bedrijven geeft het personeel geconstateerde criminaliteit *altijd* aan de bedrijfsleiding door. Bij 3% van de bedrijven gebeurt dit nooit. Hierbij plaatsen we de opmerking dat dit cijfer gebaseerd is op de antwoorden van de bedrijfsleiding.

Branche

In het bank- en verzekeringswezen (39%), bij reis- en uitzendbureaus (43%) en bij assurantie- en accountantskantoren (37%) geeft het personeel criminaliteit *altijd* door aan de bedrijfsleiding. Deze percentages zijn hoger dan gemiddeld. Bij architectenbureaus en ingenieurs en bij en reclame- en economische adviesbureaus is het percentage personeel dat criminaliteit altijd doorgeeft juist lager dan gemiddeld (respectievelijk 27% en 26%).

Agglomeratie

In het centrum van steden geeft 38% van het personeel criminaliteit *altijd* door aan de bedrijfsleiding. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde. Bij bedrijven buiten de stad is het percentage personeel dat criminaliteit altijd doorgeeft lager dan gemiddeld (28%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Hoewel bij 33% van de dienstverlenende bedrijven het personeel criminaliteit *altijd* aan de bedrijfsleiding doorgeeft, registreert slechts 17% van de vestigingen de voorgevallen delicten.

Branche

In het bank- en verzekeringswezen (25%) en bij reisbureaus en advocatenkantoren (22%) wordt criminaliteit meer dan gemiddeld geregistreerd. Architectenbureaus en ingenieurs en reclame- en economische adviesbureaus registreren criminaliteit minder vaak dan gemiddeld (respectievelijk 15% en 14%).

Agglomeratie en regio

Bedrijven buiten de stad registreren criminaliteit minder vaak (15%), bedrijven in de Randstad registreren criminaliteit vaker (19%) dan gemiddeld.

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Onder dienstverlenende bedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit, is inbraak het delict dat het meest geregistreerd wordt.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Inbraak (slachtoffers n=981)	44	46	48	52	51	50
Diefstal (slachtoffers n=598)	35	41	38	46	39	42
Vernieling (slachtoffers n=1.189)	28	34	30	35	34	35
Geweld (slachtoffers n=410)	35	38	42	43	41	47

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2009

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

2.3 Wijze van registreren criminaliteit

Bedrijven die criminaliteit registreren, doen dit meestal door middel van een registratiesysteem. Het bijhouden van het aantal gedane aangiften is ook een veelgebruikte manier om criminaliteit te registreren.

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Registratiesysteem	39	35	40	41	37	40
Houden aangiften bij	27	36	33	30	33	30
Houden verzekeringsclaims bij	10	11	8	8	8	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: registreert criminaliteit (2009 n=2.346, 2008 n=2.750, 2007 n=2.587, 2006 n= 2.384, 2005 n=2.232, 2004 n=1.779)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche

Architectenbureaus en ingenieurs en reclame- en economisch adviesbureaus houden minder vaak dan gemiddeld criminaliteit bij door middel van een registratiesysteem (respectievelijk

32% en 36% tegen gemiddeld 40%). Reclame- en economische adviesbureaus houden wel vaker dan gemiddeld de aangiftes (35% tegen gemiddeld 30%) en verzekeringsclaims (12% tegen 8% gemiddeld) bij.

Bedrijven in het bank- en verzekeringswezen (1%) en overige financiële en zakelijke instellingen (3%) registreren criminaliteit minder vaak dan gemiddeld door verzekeringsclaims bij te houden.

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad maken vaker gebruik van een registratiesysteem dan gemiddeld. Ruim vier op de tien bedrijven buiten de stad registreert criminaliteit op deze manier (43%).

Regio

Bedrijven in het noorden van het land registreren criminaliteit minder vaak door middel van een registratiesysteem (30%). Bedrijven in het westen (exclusief Randstad) houden vaker dan gemiddeld verzekeringsclaims bij (11%).

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Bijna driekwart (72%) van alle dienstverlenende bedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Het percentage bedrijven dat maatregelen treft is daarmee lager dan in 2004 (74%).

Branche

Assurantie- en accountantskantoren (75%) en bedrijven in het bank- en verzekeringswezen (78%) treffen vaker dan gemiddeld preventieve maatregelen. Reclame- en economische adviesbureaus doen dit minder vaak dan gemiddeld (69%).

Agglomeratie en regio

Ook dienstverlenende bedrijven aan de rand van de stad treffen vaker dan gemiddeld preventiemaatregelen (74%). Bedrijven buiten de stad doen dit minder vaak dan gemiddeld (68%).

Als we kijken naar regio zien we dat bedrijven in het noorden van Nederland minder vaak (64%) preventiemaatregelen nemen dan gemiddeld.

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

De maatregelen die worden toegepast door minstens 10% van de dienstverlenende bedrijven ter preventie van criminaliteit, zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

6 | De meest toegepaste preventieve maatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Maatregel		Assurantie, onroerendgoed, accountants (n=2.533)	Architecten, ingenieurs (n= 884)	Adviesbureaus (n=2.327)	Reisbureaus, uitzendbureaus e.d. (n=1.292)	Bank- en verzekeringswezen (n=454)	Overige zakelijke dienstverlening (n=799)	Totaal (n=8.302)
		%	%	%	%	%	%	%
1.	Alarm luid	51	44	51	56	51	50	51
2.	Alarm stil	37	31	31	37	38	38	35
3.	Extra sloten	27	30	29	24	26	27	28
4.	Extra zwaar hang- en sluitwerk	17	20	19	16	17	17	18
5.	Beveiligingsdienst / portier	12	12	11	13	15	13	12
6.	Plaatsing camera's/infraroodbeveiliging	9	7	10	12	11	16	10

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: treft preventiemaatregelen (n= 8.302)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Reis- en uitzendbureaus maken relatief vaak gebruik van een luid alarm als preventieve maatregel (56% tegen gemiddeld 51%). Deze bedrijven maken minder gebruik van extra sloten als preventieve maatregel (24% tegen gemiddeld 28%).

Architectenbureaus en ingenieurs maken minder dan gemiddeld gebruik van een luid alarm (44%), stil alarm (31% versus gemiddeld 35%) en plaatsing van camera's (7%).

Adviesbureaus maken relatief weinig gebruik van een stil alarm (31%). Assurantie- en accountantskantoren maken vaker dan gemiddeld gebruik van een stil alarm (37%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad maken vaker dan gemiddeld gebruik van een stil alarm (37%). Buiten de stad is dit percentage lager (32%). Aan de rand van de stad wordt relatief weinig gebruik gemaakt van extra sloten als preventieve maatregel (26%).

Regio

Bedrijven in het zuiden van het land maken vaker dan gemiddeld gebruik van een luid alarm (54%) en stil alarm (39%). Bedrijven in de Randstad maken minder vaak dan gemiddeld gebruik van een stil alarm als preventieve maatregel tegen criminaliteit (30%). Bedrijven uit deze regio maken vaker dan gemiddeld gebruik van extra sloten (31%). Bedrijven in het oosten van het land maken weinig gebruik van een luid alarm (48%). Bedrijven in het noorden maken minder dan gemiddeld gebruik van extra sloten als preventieve maatregel (23%).

3.3 Totale investeringen preventieve maatregelen

Bijna driekwart (72%) van alle dienstverlenende bedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Een kwart van de bedrijven (24%) neemt echter maatregelen waar *geen* kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 1.500 aan. Dit is lager dan in 2004 (€ 1.900). Het totale bedrag dat de hele sector uitgeeft aan preventiemaatregelen ramen we op € 180 miljoen. Dit is meer dan in 2004. Toen werd naar schatting € 156 miljoen uitgegeven.

Regio

Bedrijven in de Randstad die geld uitgeven aan preventieve maatregelen, besteden meer aan preventieve maatregelen dan landelijk gemiddeld (€ 2.300). Bedrijven in het noorden van het land besteden hier minder geld aan (€ 1.000).

4 Inbraak

4.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar inbraak voorkomt

Van de dienstverlenende bedrijven heeft 6% te maken met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Absoluut gezien betekent dit dat in totaal ruim 15.000 vestigingen te maken hebben met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Het slachtofferschap van inbraak is lager dan in 2004 (toen 11%).

In 2009 heeft 4% van de dienstverlenende bedrijven te maken gehad met inbraak *in gebouwen*. Drie procent (3%) is slachtoffer van inbraak *in bedrijfswagens of andere transportmiddelen*.

Branche, agglomeratie en regio

Reis- en uitzendbureaus hebben relatief vaak last van inbraak (8%).

Bedrijven aan de rand van de stad hebben vaker dan gemiddeld last van inbraak (7%), bedrijven buiten de stad hebben minder vaak last van inbraak (4%).

Bedrijven in de Randstad hebben vaker met inbraak te maken dan de andere regio's (9%). Bedrijven in het noorden en oosten van het land hebben hier minder vaak mee te maken (respectievelijk 3% en 5%).

4.2 Totaal aantal inbraken afgelopen jaar

Bij de bedrijven waar wordt ingebroken *in gebouwen* gebeurt dit gemiddeld 1,4 keer per jaar. Dit is minder dan in 2004 (1,5 keer per jaar). Op grond van deze frequentie berekenen we het aantal inbraken in gebouwen in de gehele sector op circa 14.000 per jaar. Ook dit aantal is gedaald ten opzichte van 2004. Toen lag het aantal inbraken op 20.000.

Er wordt gemiddeld 1,7 keer per jaar ingebroken *in transportmiddelen*. Het aantal inbraken in transportmiddelen berekenen we op circa 11.000 per jaar.

De beide vormen van inbraak samen genomen resulteert in circa 25.000 inbraken per jaar. Dit is gemiddeld 1,7 keer per jaar per getroffen vestiging. Het aantal inbraken is gedaald ten opzichte van 2004 (toen 34.000 inbraken).

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=10.373)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ²	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	4,2%	1,4	14.100
In transportmiddelen	2,6%	1,7	11.000
Totaal	6,1% ³	1,7	25.100

Bron: TNS NIPO, 2009

8 | Inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	Assurantie, onroerend goed, accountants (n=3.074)	Architecten, ingenieurs (n=1.140)	Adviesbureaus (n=2.996)	Reisbureaus, uitzendbureaus e.d. (n=1.615)	Bank- en verzekeringswezen (n=539)	Overige zakelijke dienstverlening (n=991)	Totaal (n=10.373)
	%	%	%	%	%	%	%
In gebouwen	4,3	5,1	3,6	4,5	3,4	4,6	4,2
In transportmiddelen	2,2	2,0	2,5	3,9	2,7	3,2	2,6
Totaal	5,8	6,6	5,5	7,7	5,3	6,8	6,1% ³

Bron: TNS NIPO, 2009

4.3 Locatie inbraken vervoersmiddelen

Bij acht op de tien (80%) bedrijven waar wordt ingebroken in transportmiddelen, vindt de inbraak plaats buiten het eigen bedrijfsterrein. Bij 30% van de getroffen bedrijven gaat het om een inbraak binnen de eigen gemeente.

² De grote meerderheid (90%) van de door inbraak getroffen bedrijfsvestigingen geeft aan zeker te zijn over het aantal door hen genoemde inbraken. Tien procent geeft aan dat het door hen genoemde aantal een schatting is.

³ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 6,1% in plaats van de som 6,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

9 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	20
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	30
Elders in Nederland	49
Buitenland	1
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=506)

Branche

Reclame- en economische adviesbureaus hebben minder vaak dan gemiddeld te maken met inbraken in vervoersmiddelen binnen de eigen gemeente (maar buiten het eigen bedrijventerrein) (23% versus gemiddeld 30%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met inbraken in vervoersmiddelen op het eigen bedrijventerrein (23% versus gemiddeld 20%). Bedrijven met deze ligging hebben minder vaak dan gemiddeld te maken met inbraken elders in Nederland (43% versus gemiddeld 49%).

Bedrijven buiten de stad hebben vaker dan gemiddeld elders in Nederland (73%) te maken met inbraken in vervoersmiddelen. Binnen de eigen gemeente (17%) en op het eigen bedrijventerrein (7%) hebben ze daar minder mee te maken dan gemiddeld.

Regio

Bedrijven in de Randstad hebben vaker te maken met inbraken in vervoersmiddelen binnen de eigen gemeente (46%) en minder vaak met inbraken elders in Nederland (37%). Bedrijven in het oosten hebben minder vaak dan gemiddeld last van inbraken binnen de eigen gemeente (maar buiten het eigen terrein) (15%).

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die dienstverlenende bedrijven ondervinden als gevolg van inbraak kan worden onderverdeeld in *directe* en *indirecte* financiële schade. De directe schade betreft de kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van indirecte schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Ruim negen op de tien getroffen bedrijven (93%) geven aan *directe* financiële schade op te lopen als gevolg van inbraak. De getroffen bedrijven schatten de directe schade die zij lijden gemiddeld op € 3.700. De totale directe schade als gevolg van inbraak voor alle dienstverlenende bedrijven is daarmee te ramen op € 52 miljoen.

Ruim vier op de tien getroffen bedrijven (44%) geeft aan ook *indirecte* financiële schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde indirecte schade door inbraak schatten deze ondernemers op € 1.400 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor alle dienstverlenende bedrijven berekenen we op ruim € 9 miljoen.

De totale schade voor de zakelijke dienstverlening komt hiermee op € 61 miljoen. Hiermee is de totale schade door diefstal gedaald ten opzichte van 2004. Toen was de totale schade nog € 84 miljoen.

Branche

De hoogte van de directe schade als gevolg van inbraak is minder dan het landelijk gemiddeld bij reis- en uitzendbureaus (€ 2.800). De totale schade in deze branche valt ook lager uit (€ 3.400).

Overige financiële instellingen en de zakelijke dienstverlening (dus exclusief het bank- en verzekeringswezen) hebben juist hogere directe kosten dan gemiddeld (€ 5.300). In deze branche valt de gemiddelde totale schade hoger uit (€ 6.100).

Agglomeratie en regio

Bedrijven in het centrum van de stad hebben een lagere gemiddelde schade (€ 3.500).
Bedrijven in het noorden hebben een lagere indirecte schade dan landelijk gemiddeld (€ 700).

4.5 Aantal meldingen inbraken bij de politie

Onder melding doen verstaan wij het inlichten van de politie in de breedste zin van het woord. Dit kan bijvoorbeeld telefonisch, schriftelijk of via een alarmsysteem. Het doen van aangifte valt hier dus ook onder.

Bijna negen op de tien dienstverlenende bedrijven (86%) die te maken heeft met inbraak meldt dit bij de politie. Gemiddeld doen deze vestigingen 1,6 keer per jaar melding van een inbraak. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van inbraak op ongeveer 20.000 per jaar. Dit betekent dat acht op de tien (81%) van het totaal aantal geraamde inbraken per jaar bij alle dienstverlenende bedrijven wordt gemeld.

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad melden inbraak vaker dan gemiddeld bij de politie (92%).

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Eén op de tien (11%) dienstverlenende bedrijven die slachtoffer worden van inbraak, stelt de politie hiervan *niet* op de hoogte. De meest genoemde redenen om de diefstal niet te melden

zijn dat de schade te klein gevonden werd om aangifte te doen of dat men denkt dat de politie toch niets doet.

10 | Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
De schade was te klein om aangifte te doen	19
Politie doet er toch niets aan	15
Aangifte doen duurt te lang / kost te veel tijd	15
Verzekeraar dekt de schade toch	11
Aangifte is door derden gedaan	9
Probleem zelf aangepakt	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft inbraak niet gemeld bij de politie (n=104)

4.7 Registratie van inbraken door politie

Bijna negen op de tien bedrijven die inbraak melden (88%) geeft aan dat de politie de melding registreert. Bij zeven op de tien bedrijven (69%) die inbraak meldt, maakt de politie proces-verbaal op. Bij vier op de tien (40%) is de politie de inbraak gaan onderzoeken.

4.8 Aantal aangiftes bij politie

We kijken nu specifiek naar het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Ruim eenderde van vestigingen (35%) waar is ingebroken, doet hiervan daadwerkelijk aangifte bij de politie.

Branche en regio

Reis- en uitzendbureaus doen minder vaak aangifte van inbraak dan gemiddeld (27%).

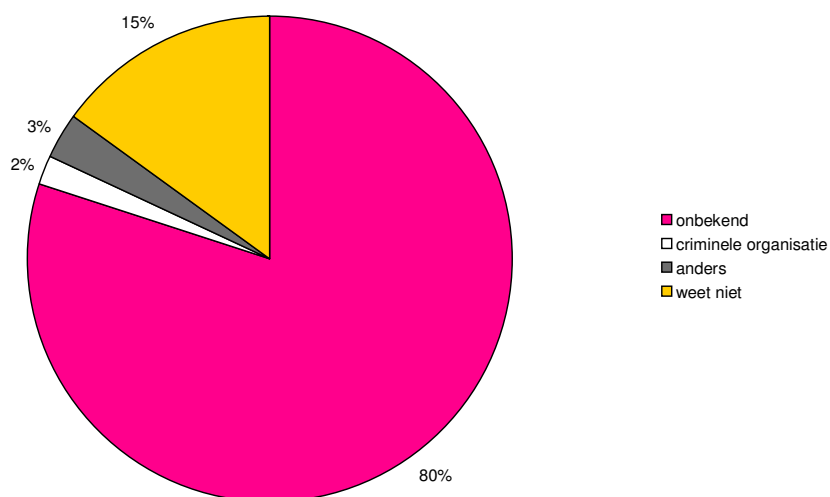
Bedrijven in de Randstad doen vaker dan gemiddeld aangifte (42%).

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

Een klein aantal bedrijven heeft een concreet vermoeden over wie de inbreker is. Dit kunnen klanten of opdrachtgevers zijn, vast of tijdelijk personeel. De meeste getroffen bedrijven (80%) sluiten deze groepen echter uit en denken dat de inbreker geen bekende is van de vestiging. Vijftien procent van de bedrijven (15%) sluit geen enkele groep uit en weet niet in welke kringen de inbreker moet worden gezocht.

Assurantie- en accountantskantoren vermoeden vaker dan gemiddeld dat de dader van inbraak een onbekende is (88%).

11 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁴

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: dienstverlenend bedrijf slachtoffer van inbraak (n=981)

⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar diefstal gepleegd is

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hierbij zowel gaan om diefstal door het eigen personeel als om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee. Van alle vestigingen in de zakelijke dienstverlening geeft ongeveer 4% aan te maken te hebben met één of meer vormen van diefstal. In totaal gaat het om ongeveer 8.700 vestigingen. Het slachtofferschap van diefstal is gedaald ten opzichte van 2004 (toen 6%).

Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (2,8%). Een klein deel van de bedrijven heeft te maken met diefstal *uit* transportmiddelen (0,8%) en *van* transportmiddelen (0,5%).

12 | Slachtofferschap diefstal naar branche

	Assurantie, onroerend goed, accountants (n=3.074)	Architecten, ingenieurs (n=1.140)	Reclame –Adviesbureaus (n=2.996)	Reisbureaus, uitzendbureaus e.d. (n=1.615)	Bank- en verzekeringswezen (n=539)	Overige zakelijke dienstverlening (n=991)	Totaal (n=10.373)
% bedrijven waar het delict voorkomt:	%	%	%	%	%	%	%
Uit gebouwen	3,0	1,5	2,5	3,0	2,2	4,9	2,8
<i>Uit</i> transportmiddelen	0,9	0,3	0,7	1,2	0,4	1,2	0,8
<i>Van</i> transportmiddelen	0,5	0,1	0,5	0,8	0,6	0,8	0,5
Totaal	3,7	1,9	3,1	3,9	2,7	6,1	3,5% ⁵

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

Overige financiële instellingen en zakelijke dienstverleners worden relatief vaak getroffen door diefstal (6%). Architectenbureaus en ingenieurs worden minder vaak dan gemiddeld getroffen door diefstal (2%).

⁵ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 3,5% in plaats van de som 4,1%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

5.2 Totaal aantal gepleegde diefstallen

De gemiddelde frequentie waarmee uit gebouwen wordt gestolen, is de hoogste van de drie soorten diefstal (1,8). Gemiddeld wordt er per getroffen vestiging 2,5 keer per jaar iets gestolen, waarmee het totaal aantal diefstallen in de zakelijke dienstverlening neerkomt op 20.700.⁶ Het totaal aantal diefstallen is gedaald ten opzichte van 2004. Dit werd toen geraamd op 28.000.

13 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% Bedrijven waar het delict voorkomt (n=10.373)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt ⁷	Totaal geraamd aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	2,8	1,8	15.600
Uit transportmiddelen	0,8	1,7	3.400
Van transportmiddelen	0,5	1,3	1.700
Totaal	3,5% ⁸	2,5	20.700

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

Reclame- en economische adviesbureaus hebben een lagere gemiddelde frequentie van het aantal diefstallen per jaar dan gemiddeld (2,0 keer per jaar versus gemiddeld 2,5 keer per jaar).

⁶ In de hoofdtabel is het aantal delicten afgerond op hele duizendtallen, in dit geval 21.000.

⁷ Van de getroffen ondernemers geeft 80% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 20% geeft aan het te schatten.

⁸ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 3,5% in plaats van de som 4,1%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

5.3 Locatie diefstallen uit transportmiddelen

Bijna de helft van de bedrijven die slachtoffer wordt van diefstal van goederen uit een transportmiddel (48%), overkomt dit binnen de vestigingsgemeente.

14 | Slachtofferschap diefstal en locatie (één antwoord mogelijk)

	2009
	%
Eigen bedrijfsterrein	21
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	27
Elders in Nederland	44
Buitenland	1
Weet niet / wil niet zeggen	7
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=153)

5.4 Totale schade door diefstal

Bijna alle bedrijven (98%) waar wordt gestolen, geven aan *directe* financiële schade op te lopen als gevolg van de diefstallen. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging bedraagt naar schatting € 2.700. De totale directe schade voor de gehele zakelijke dienstverlening als gevolg van diefstal berekenen we op € 23 miljoen.

Vier op de tien bedrijven (39%) geeft aan *indirecte* financiële schade op te lopen als gevolg van diefstal. Als een dienstverlenend bedrijf indirecte schade oploopt, bedraagt dit ongeveer € 1.500. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de hele sector ramen we op € 5 miljoen.

De totale financiële schade voor de sector, direct en indirect bij elkaar, berekenen we op € 28 miljoen. De gemiddelde totale schade per vestiging is € 3.300.

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Bijna tweederde (64%) van de dienstverlenende bedrijven die slachtoffer zijn van diefstal, meldt dit bij de politie.

De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een frequentie van 1,5 keer per jaar. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van diefstal voor alle bedrijven op bijna 8.500 per jaar. Dit is 41% van het totaal aantal geraamde gevallen van diefstal voor de gehele sector.

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

Ruim eenderde van de bedrijven (35%) die slachtoffer wordt van diefstal stelt de politie hiervan niet op de hoogte. De meeste voorkomende reden om een diefstal niet te melden is dat de schade te klein is. Daarna volgen redenen die zijn gebaseerd op veronderstellingen, zoals dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding of dat er te weinig bewijs is. De belangrijkste redenen om diefstal niet te melden bij de politie staan in de volgende figuur weergegeven.

Het absolute aantal waarnemingen is niet groot genoeg om uitspraken te doen over branche, agglomeratie en regio.

15 | Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	25
Politie doet er toch niets aan	20
Te weinig bewijs	18
Probleem zelf aangepakt	15
Geen tijd	14

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=211)

5.7 Registratie van diefstal door de politie

Het grootste deel van de bedrijven dat diefstal meldt (84%), geeft aan dat de politie de melding registreert. Bij zes op de tien bedrijven (59%) die melding maakt van diefstal maakt de politie proces-verbaal op. Ruim een vijfde van de bedrijven (22%) die diefstal meldt bij de politie, heeft de indruk dat de politie de zaak is gaan onderzoeken.

Het absolute aantal waarnemingen is niet groot genoeg om uitspraken te doen over branche, agglomeratie en regio.

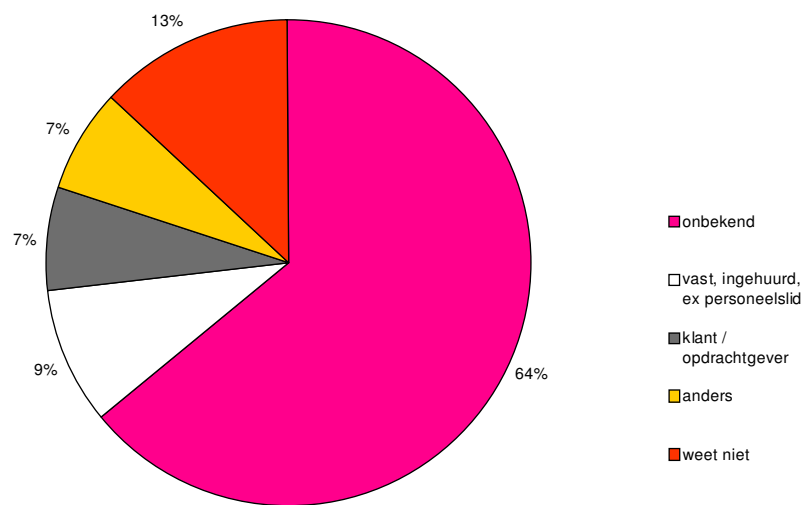
5.8 Aantal aangiftes van diefstal

Bijna vier op de tien (37%) bedrijven die te maken heeft met diefstal, doet daadwerkelijk aangifte door het ondertekenen van een proces-verbaal.

5.9 Vermoedelijke dader bij diefstal

De meeste getroffen bedrijven vermoeden dat de dief geen bekende is van het bedrijf (64%). Een klein deel van de getroffen bedrijven vermoedt dat diefstallen worden gepleegd door personeelsleden (9%), of klanten en opdrachtgevers (7%). Van de getroffen bedrijven sluit 13% geen enkele groep uit en heeft geen idee in welke kringen de dader gezocht kan worden.

16 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)⁹

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van diefstal (n= 598)

⁹ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernieling verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen of andere eigendommen. In het vervolg spreken we kortweg over vernieling.

Eén op de tien (9%) dienstverlenende bedrijven heeft te maken met dergelijke vernielingen. Dit komt neer op circa 22.000 vestigingen. In 2004 had nog 12% van de dienstverlenende bedrijven te maken met vernieling.

17 | Vernielingen naar branche

	Assurantie, onroerend goed, accountants (n=3.074)	Architecten, ingenieurs (n=1.140)	Reclame – Adviesbureaus (n=2.996)	Reisbureaus, uitzendbureaus e.d. (n=1.615)	Bank- en verzekeringswezen (n=539)	Overige zakelijke dienstverlening (n=991)	Totaal (n=10.373)
	%	%	%	%	%	%	%
Gebouwen	7,4	6,3	5,0	8,7	7,7	4,7	6,4
Transportmiddelen	2,7	1,8	2,5	3,7	1,0	2,5	2,6
Totaal	10,1	7,9	7,2	11,7	8,8	7,5	8,8% ¹⁰

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

Assurantie- en accountantskantoren hebben samen met reisbureaus en advocatenkantoren relatief vaker te maken met vernielingen dan landelijk gemiddeld (respectievelijk 10% en 12% tegen gemiddeld 9%). Reclame- en economische adviesbureaus hebben minder vaak dan gemiddeld te maken met vernieling (7%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van een stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met vernieling (13% versus gemiddeld 9%). Bedrijven aan de rand en buiten de stad hebben hier minder mee te maken (respectievelijk 8% en 6%).

¹⁰ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 8,8% in plaats van de som 9,0%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling *aan gebouwen* per getroffen vestiging 2,2 keer per jaar voor. Op basis hiervan berekenen we het totaal aantal vernielingen aan gebouwen per jaar op circa 35.000.

Vernielingen *aan transportmiddelen* komen gemiddeld 2 keer per jaar voor bij bedrijven die slachtoffer zijn. Met deze frequentie komt het totaal aantal geraamde vernielingen aan transportmiddelen uit op ruim 13.000 per jaar.

Als we de aantallen vernielingen aan gebouwen en transportmiddelen bij elkaar optellen komen we uit op 48.000 vernielingsdelicten, gemiddeld 2,4 per vestiging. Het aantal vernielingen is daarmee gestegen ten opzichte van 2004. Toen werd het aantal vernielingen op 47.000 geraamd.

18 | Frequentie vernieling aan gebouwen en transportmiddelen

	% Bedrijven waar het delict voorkomt (n=10.373)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ¹¹	Totaal geraamd aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	6,4	2,2	35.000
Transportmiddelen	2,6	2,0	13.000
Totaal	8,8% ¹²	2,4	48.000

Bron: TNS NIPO, 2009

Branche

Architectenbureaus en ingenieurs hebben minder frequent met vernielingen te maken dan gemiddeld (1,9 keer per jaar versus gemiddeld 2,4 keer per jaar).

¹¹ Van de getroffen ondernemers geeft 77% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 23% geeft aan het te schatten.

¹² In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 8,8% in plaats van de som 9,0%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

6.3 Locatie van vernielingen

Bij bijna driekwart van de bedrijven die te maken heeft met vernielingen aan transportmiddelen, vindt dit plaats binnen de eigen gemeente (73%).

19 | Locatie vernielingen aan vervoermiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	30
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	43
Elders in Nederland	22
Buitenland	2
Weet niet	3
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van vernieling aan transportmiddel (n =366)

Branche

Reisbureaus en advocatenkantoren hebben minder vaak dan gemiddeld te maken met vernielingen aan transportmiddelen binnen de eigen regio (maar buiten het eigen bedrijventerrein) (30% versus gemiddeld 43%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben minder vaak dan gemiddeld te maken met vernielingen aan transportmiddelen binnen het eigen bedrijventerrein (19% versus gemiddeld 30%). Deze bedrijven hebben echter vaker dan gemiddeld te maken met vernielingen binnen de eigen regio (55% versus gemiddeld 43%).

Regio

Bedrijven in het westen van het land (exclusief de drie grote steden) hebben vaker dan gemiddeld te maken met vernielingen aan transportmiddelen op het eigen bedrijventerrein (40% versus gemiddeld 30%).

6.4 Totale schade door vernielingen

Ruim negen op de tien (92%) getroffen bedrijven geeft aan *directe* financiële schade op te lopen als gevolg van vernielingen. Bedrijven die directe schade oplopen, worden gemiddeld met een bedrag van € 1.300 geconfronteerd. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de zakelijke dienstverlening als gevolg van vernieling, brandstichting en graffiti op circa € 25,7 miljoen.

Eenderde (34%) van de getroffen bedrijven geeft aan *indirecte* financiële schade op te lopen als gevolg van vernielingen. De indirecte schade die bedrijven oplopen bedraagt gemiddeld

€ 500. De totale indirecte schade berekenen we op circa € 3,6 miljoen voor de gehele zakelijke dienstverlening. Als we beide typen schade optellen, komen we uit op € 29,3 miljoen¹³. De schade is daarmee hoger dan in 2004 (toen € 24 miljoen).

Regio

Bedrijven in het noorden van het land hebben een lagere directe schade dan landelijk gemiddeld (€ 1.000 versus gemiddeld € 1.300). Ook hebben bedrijven uit deze regio te maken met een lagere indirecte schade (€ 200 versus gemiddeld € 500).

6.5 Aantal meldingen vernielingen bij politie

Bijna de helft (46%) van de dienstverlenende bedrijven die slachtoffer is van vernielingen meldt dit bij de politie. De gemiddelde frequentie van het melden van een vorm van vernieling is 2,0 keer per jaar. Het totaal aantal meldingen van vernieling, brandstichting of graffiti voor de gehele sector zakelijke dienstverlening berekenen we op circa 20.000 meldingen. Dit is 42% van het totaal aantal geraamde vernielingen.

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad die slachtoffer worden van vernielingen, melden dit relatief minder vaak bij de politie dan gemiddeld (41% versus gemiddeld 46%).

Regio

In de Randstad melden relatief weinig bedrijven vernielingen bij de politie. Bijna vier op de tien bedrijven maakt bij de politie melding van vernieling (38%).

¹³ Dit getal komt niet exact overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 29 miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

De helft (50%) van de getroffen bedrijven meldt de vernieling niet bij de politie. De voornaamste redenen om de politie niet op de hoogte te stellen van de vernieling zijn: de beperkte omvang van de schade en de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen.

20 | *Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	31
Politie doet er toch niets aan	30
Te weinig bewijs	11
Probleem zelf aangepakt	11
Geen tijd	9

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=597)

Branche

Een reden die reclame- en economische adviesbureaus en advocatenkantoren vaker dan gemiddeld noemen, is dat de schade te klein was om te melden (42% tegen 31% gemiddeld).

Agglomeratie

Een reden die door bedrijven in het centrum van de stad relatief vaak genoemd wordt, is dat de schade te klein is om er melding van te maken (37%). Bedrijven aan de rand van de stad noemen deze reden minder vaak dan gemiddeld (24%), bedrijven in het centrum van de stad noemen minder vaak dan gemiddeld dat de politie toch niets aan de melding doet (24%).

Regio

Bedrijven in de Randstad noemen de reden dat de politie er toch niets aan zou doen minder vaak dan gemiddeld (22%).

6.7 Registratie van vernieling door politie

Bij de meeste (77%) bedrijven die vernielingen melden, registreert de politie de melding of aangifte. Bij ruim vier op de tien (43%) bedrijven die vernielingen meldt, wordt proces-verbaal opgemaakt. Eenvijfde (20%) van de bedrijven die melding doet, geeft aan dat de politie de zaak is gaan onderzoeken.

Regio

Bedrijven in de Randstad geven vaker dan gemiddeld aan dat de politie de zaak is gaan onderzoeken (31% versus gemiddeld 20%).

6.8 Aangiftes van vernieling

Een kwart (25%) van de met vernielingen geconfronteerde bedrijven doet in formele zin aangifte hiervan.

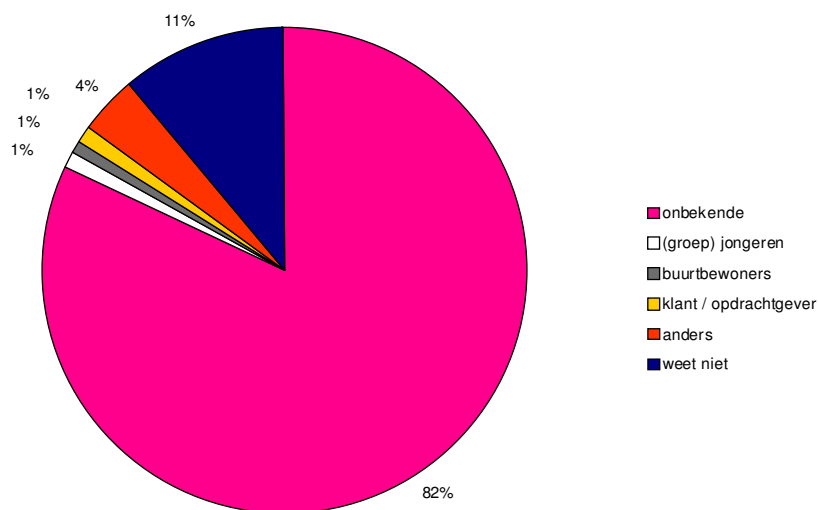
Branche

Reisbureaus en advocatenkantoren doen minder vaak dan gemiddeld aangifte van vernieling (19% versus gemiddeld 25%).

6.9 Vermoedelijke dader bij vernieling

De meeste getroffen bedrijven menen dat de daders van vernielingen, brandstichting of graffiti geen bekenden zijn van de vestiging (82%). Slechts een kleine groep getroffen bedrijven verdenkt klanten of opdrachtgevers, of andere groepen van het plegen van vernielingen.

21 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹⁴

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=1.189)

¹⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

Branche

Driekwart van de reisbureaus en advocatenkantoren (75%) geeft aan dat zij vermoeden dat de dader van een vernieling een onbekende is. Dit is lager dan gemiddeld.

7 Geweld

7.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar geweldsdelicten voorkomen

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle dienstverlenende bedrijven heeft 3% te maken met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. Dit is relatief minder dan in 2004 toen nog 4% te maken had met geweld. In 2009 werden ongeveer 6.400 vestigingen met dergelijke delicten geconfronteerd.

Gemiddeld komen geweldsdelicten per getroffen vestiging 4,6 keer per jaar voor.¹⁵

Branche

Reisbureaus en advocatenkantoren worden meer dan gemiddeld (7% versus gemiddeld 3%) getroffen door geweldsdelicten. Architectenbureaus en ingenieurs worden samen met reclame- en economisch adviesbureaus minder vaak getroffen (beiden 1%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben naar verhouding iets vaker met geweldsdelicten te maken (3%), bedrijven buiten de stad minder vaak (2%).

Het lage absolute aantal ondervraagde bedrijven dat met geweldsdelicten te maken heeft, staat het niet toe in de rest van dit hoofdstuk uitspraken te doen over het totale aantal geweldsdelicten dat plaatsvindt, noch over de schade die hier mee gemoeid is.

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging (82%). Mishandeling en overval/beroving volgen op een respectievelijk tweede en derde plek.

¹⁵ Van de getroffen ondernemers geeft 72% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 28% geeft aan het te schatten.

22 | *Aard van de geweldsdelicten waar sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Geweldsdelict	%
Bedreiging	82
Mishandeling	9
Overval, beroving	5
Agressief gedrag	4
Afpersing	2

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=410)

Branche, regio en agglomeratie

Assurantie- en accountantskantoren noemen vaker dan gemiddeld dat ze te maken hebben met bedreiging (89%). Ook bedrijven in het oosten van het land hebben hier vaker dan gemiddeld mee te maken (92%). Bedrijven aan de rand van de stad hebben juist minder vaak dan gemiddeld te maken met bedreiging (75%).

7.3 Aantal meldingen bij politie van geweldsdelicten

Bijna zes op de tien vestigingen (56%) die te maken heeft met geweldsdelicten, meldt dit bij de politie. Eenvijfde (21%) van de bedrijven die met geweldsdelicten te maken heeft, doet daadwerkelijk aangifte bij de politie.

Agglomeratie en regio

Bedrijven in het centrum van een stad doen minder vaak dan gemiddeld aangifte van een geweldsdelict. Veertien procent van deze bedrijven doet aangifte (gemiddeld 21%). Ook bedrijven in het oosten van het land doen minder vaak dan gemiddeld aangifte van een geweldsdelict (11%). Bedrijven uit het oosten doen minder vaak dan gemiddeld melding (39%).

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

Van alle bedrijven die met geweldsdelicten te maken hebben, meldt ruim vier op de tien (43%) dit *niet* aan de politie. Bijna vier op de tien bedrijven (38%) heeft als reden om geen melding te maken dat ze de problemen zelf hebben aangepakt. Ook is vaak (in 31% van de gevallen) de hoogte van het schadebedrag te laag om geld uitgekeerd te krijgen van de verzekeraar. Tenslotte bestaat bij 23% van de vestigingen die geweldsdelicten niet melden de indruk dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van een melding.

23 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	38
Schade was te klein (binnen eigen risico)	31
Politie doet er toch niets aan	23
Angst voor represailles	4
Er was te weinig aantoonbaar bewijs	4
Geen tijd	4

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=160)

Het absolute aantal waarnemingen is niet groot genoeg om uitspraken te doen over branche, agglomeratie en regio.

7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

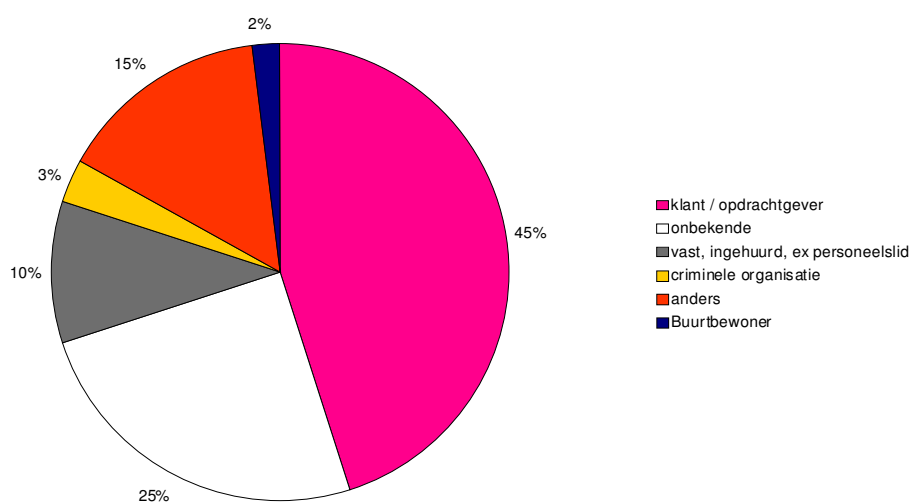
Volgens de grootste groep ondernemers die geweldsdelicten meldt bij de politie, registreert de politie de melding (81%). Bijna de helft (47%) van de bedrijven die geweldsdelicten meldt, geeft aan dat de politie proces-verbaal opmaakt. Volgens ruim eenderde (36%) van de meldende ondernemers is de politie een onderzoek gestart naar aanleiding van de melding of aangifte.

Het absolute aantal waarnemingen is niet groot genoeg om uitspraken te doen over branche, agglomeratie en regio.

7.6 Vermoedelijke dader geweldsdelict

Ruim vier op de tien (45%) dienstverlenende bedrijven die slachtoffer is van geweldsdelicten wijst een klant of opdrachtgever aan als dader. Een kwart (25%) van de bedrijven vermoedt dat de dader een onbekende is van de vestiging. Personeelsleden worden door 10% van de getroffen bedrijven verdacht van het plegen van geweldsdelicten.

24 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹⁶

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=410)

¹⁶ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt

Van alle bedrijven in de zakelijke dienstverlening is 5% slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit dan wij tot nu toe hebben besproken. Dit komt neer op circa 13.100 vestigingen. Dit is minder dan in 2004 toen 7% hiermee te maken kreeg. Bedrijven die te maken hebben met dergelijke overige vormen van criminaliteit, overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 13 keer per jaar; in totaal circa 174.000 delicten. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen hadden bedrijven gemiddeld 37 keer per jaar te maken met overige vormen van criminaliteit en kwamen circa 440.000 bedrijven hiermee in aanraking.

Branche en Regio

Assurantie- en accountantskantoren worden minder vaak getroffen door een vorm van overige criminaliteit dan gemiddeld (4% versus gemiddeld 5%). Bedrijven in het oosten van het land geven aan juist vaker dan gemiddeld te worden getroffen door overige vormen van criminaliteit (7%).

Ten opzichte van 2004 hebben bedrijven in toenemende mate last van spookfacturen en valse rekeningen. Vijftien procent van de bedrijven heeft last van computercriminaliteit en oplichterij.

25 | Vormen van overige criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	%	%	%	%	%	%
Computercriminaliteit (hacken, virussen)	27	26	26	23	28	15
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	9	18	26	15	13	15
Het sturen van spookfacturen / valse rekeningen	9	-	12	11	12	21
Fraude	9	8	7	9	8	7
Spookadvertenties / acquisitiefraude	5	7	2	4	6	4

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2009 n=555, 2008 n=701, 2007 n=564, 2006 n=492, 2005 n=595, 2004 n=560)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

Agglomeratie en regio

Bedrijven aan de rand van de stad hebben minder vaak dan gemiddeld te maken met oplichterij (11%).

Bedrijven uit het westen van het land (exclusief Randstad) hebben vaker dan gemiddeld last van spookfacturen en valse rekeningen (28%). Bedrijven in de Randstad hebben hier juist in mindere mate last van (13%).

8.2 Totale schade overige criminaliteit

Ruim vier op de tien (43%) getroffen bedrijven geeft aan *directe* financiële schade op te lopen als gevolg van overige vormen van criminaliteit. De totale directe schade in de zakelijke dienstverlening als gevolg van overige delicten schatten we op ongeveer € 19 miljoen.

Bijna vier op de tien (37%) van de getroffen bedrijven geeft aan *indirecte* financiële schade op te lopen als gevolg van overige vormen van criminaliteit. De indirecte schade ramen we op bijna € 10 miljoen.

Bij elkaar genomen bedraagt de totale schade als gevolg van overige vormen van criminaliteit € 29 miljoen¹⁷.

8.3 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit

Bijna eenderde van de bedrijven (31%) die met overige vormen van criminaliteit te maken hebben, stelt de politie hiervan op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 1,8 keer per jaar melding. Het totaal aantal meldingen berekenen we op ruim 7.300, dat is 4% van het totaal aantal delicten.

Assurantie- en accountantskantoren maken vaker dan gemiddeld melding bij politie van een overig delict (47% tegen 31%).

8.4 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

Tweederde van de bedrijven (67%) die met overige vormen van criminaliteit te maken heeft, geeft dit niet door aan de politie. De belangrijkste reden om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding.

¹⁷ Dit getal komt niet overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 28 miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

26 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	21
Probleem zelf aangepakt	15
De schade was te klein om melding te doen	12
Er was te weinig (aantoonbaar) bewijs	11
Het is een bekend/algemeen maatschappelijk probleem	9
Aangifte/melding gedaan door anderen	8

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: meldt overige vormen van criminaliteit niet bij de politie (n=350) Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

Agglomeratie en regio

Bedrijven in het centrum van een stad noemen vaker dan gemiddeld dat de vestiging het probleem zelf aanpakt (23% versus gemiddeld 15%). Bedrijven in het westen van het land (exclusief Randstad) geven vaker dan gemiddeld aan dat de reden om geen melding te maken bij de politie is dat de criminaliteit een bekend maatschappelijk probleem is (19% versus gemiddeld 9%).

8.5 Registratie van overige vormen van criminaliteit door politie

Volgens zeven op de tien ondernemers (69%) die overige delicten meldt bij de politie, registreert de politie de melding. Volgens 43% van de meldende ondernemers is proces-verbaal opgemaakt. Volgens bijna één op de drie ondernemers (29%) die overige delicten meldt is de politie een onderzoek gestart.

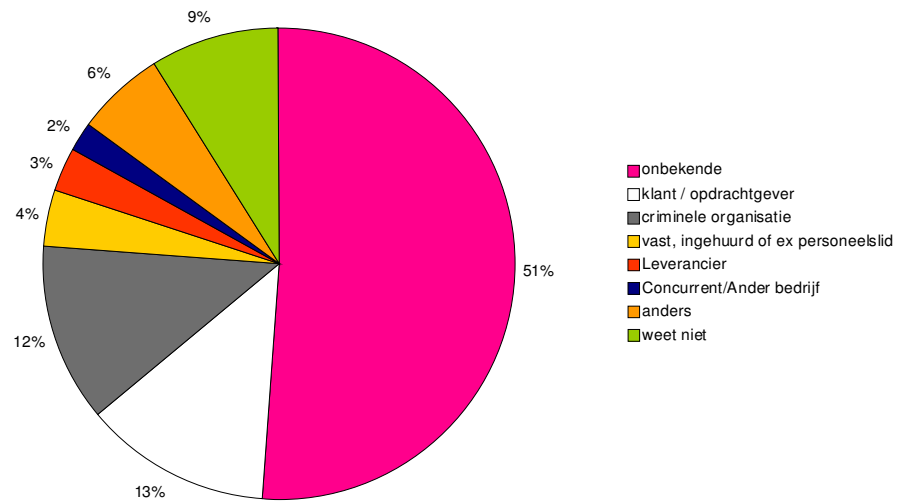
8.6 Aangifte van overige vormen van criminaliteit

Vijftien procent (15%) van de bedrijven die te maken heeft met overige vormen van criminaliteit, doet hiervan daadwerkelijk aangifte bij de politie.

8.7 Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit

De helft van de vestigingen (51%) die slachtoffer zijn van overige vormen van criminaliteit denkt niet dat de vermoedelijke dader van overige delicten een bekende is van de vestiging. Dertien procent (13%) van de getroffen vestigingen verdenkt klanten of opdrachtgevers als vermoedelijke dader. Andere mogelijke daders zijn criminele organisaties, personeelsleden of concurrenten.

27 | Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹⁸

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van overige vormen van criminaliteit (n=555)

¹⁸ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. We maken alleen de vergelijking met 2006 en niet met voorgaande jaren.

Van alle dienstverlenende bedrijven heeft in 2009 2% te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit¹⁹.

Branche

De overige financiële instellingen en zakelijke dienstverlening heeft relatief vaker (4%) last van interne criminaliteit dan gemiddeld in de zakelijke dienstverlening.

9.2 Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit

De bedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het controleren van referenties bij de aannahme van nieuw personeel wordt het meest genoemd. Ruim de helft (55%) van de bedrijven noemt deze maatregel. Daarnaast noemt ruim eenderde van de bedrijven (36%) dat zij regels opstelt voor het personeel om zo interne criminaliteit tegen te gaan en dat zij standaard aangifte doet van interne criminaliteit (35%). Een kwart van de bedrijven (25%) vraagt om een Verklaring Omtrent Gedrag.

28 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Controleren van referenties bij aannahme nieuw personeel	55
Opstellen van regels voor het personeel m.b.t. interne criminaliteit	36
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	35
Verklaring Omtrent Gedrag	25
Geen maatregelen getroffen	23

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: (n=7.014, bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

Branche

Bedrijven in het bank- en verzekeringswezen passen vaker dan gemiddeld bepaalde maatregelen toe ter preventie van interne criminaliteit. Zo vragen ze vaker dan gemiddeld om een Verklaring Omtrent Gedrag (60%), controleren ze vaker referenties van nieuw personeel (68%), stellen ze eerder regels op om interne criminaliteit te voorkomen (53%) en doen ze eerder standaard aangifte van interne criminaliteit (51%).

¹⁹ Dit is inclusief eenmanszaken.

Ook reisbureaus en advocatenkantoren nemen vaker dan gemiddeld bepaalde maatregelen om interne criminaliteit te voorkomen. Deze bedrijven controleren vaker dan gemiddeld referenties van nieuw personeel (68%), stellen eerder regels op om interne criminaliteit te voorkomen (45%) en doen standaard aangifte van interne criminaliteit (42%).

Reclame- en economische adviesbureaus nemen juist in mindere mate maatregelen ter preventie van interne criminaliteit. Deze bedrijven vragen minder vaak dan gemiddeld om een Verklaring Omtrent Gedrag (17%), controleren minder vaak referenties van nieuw personeel (49%), stellen minder snel regels op om interne criminaliteit te voorkomen (31%) en doen minder vaak dan gemiddeld standaard aangifte van interne criminaliteit (31%).

Ook architectenbureaus en ingenieurs treffen minder maatregelen dan gemiddeld om interne criminaliteit te voorkomen. Ze vragen minder vaak dan gemiddeld om een Verklaring Omtrent Gedrag (15%), controleren minder vaak referenties van nieuw personeel (49%), stellen minder snel regels op om interne criminaliteit te voorkomen (27%) en hebben minder vaak dan gemiddeld de regel standaard aangifte te doen van interne criminaliteit (28%).

Assurantie- en accountantskantoren vragen vaker dan gemiddeld om een Verklaring Omtrent Gedrag (28%). Overige financiële instellingen en bedrijven in de zakelijke dienstverlening controleren minder vaak dan gemiddeld referenties van nieuw personeel (51%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad controleren vaker dan gemiddeld referenties van nieuw personeel (59%) en vragen ook vaker naar een Verklaring Omtrent Gedrag (27%). Bedrijven buiten de stad nemen minder maatregelen. Zo controleren zij minder op referenties bij nieuw personeel (48%), stellen ze minder vaak regels op voor het personeel ter preventie van interne criminaliteit (32%), doen ze minder snel standaard aangifte (32%) en vragen ze minder vaak om een Verklaring Omtrent Gedrag (22%).

Regio

Bedrijven in de Randstad geven minder vaak dan gemiddeld aan dat ze geen maatregelen hebben getroffen (20%).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. In de hele sector zakelijke dienstverlening heeft in totaal 12% van alle bedrijven het afgelopen jaar één of meer delicten gemeld. Dit is minder dan in 2004 toen 19% van de bedrijven melding maakte van één of meer delicten. Zes procent (6%) van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening heeft van één of meer delicten in officiële zin aangifte gedaan. Dit is ook minder dan in 2004. Toen deed nog 9% aangifte.

29 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle dienstverlenende bedrijven

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
% van alle dienstverlenende bedrijven	%	%	%	%	%	%
Melding gedaan totaal (van 1 of meer soorten delicten)	19	16	16	15	13	12
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer soorten delicten)	9	8	8	7	7	6

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: alle bedrijven, dus ook niet-slachtoffers (2009 n=10.373, 2008 n=12.118, 2007 n=10.106, 2006 n=9.047, 2005 n=9.271, 2004 n=7.819)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Branche

Reisbureaus en advocatenkantoren maken vaker dan gemiddeld melding van criminaliteit (16%). Reclame- en economische adviesbureaus maken minder vaak dan gemiddeld melding van criminaliteit (11%). Deze laatste groep bedrijven doet ook minder vaak dan gemiddeld aangifte (5%).

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad doen minder vaak dan gemiddeld melding (10%). Ook doen bedrijven met deze stedelijke ligging minder vaak aangifte (5%).

Regio

Bedrijven in de Randstad doen relatief vaak melding van criminaliteit (14%). Ook doen ze vaker dan gemiddeld aangifte (8%).

In onderstaande tabel staat voor de verschillende delicten weergegeven, welk percentage van de slachtoffers het delict meldt, dan wel aangifte doet.

30 | Meldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde dienstverlenende bedrijven

Delict	Melding 2004	Melding 2005	Melding 2006	Melding 2007	Melding 2008	Melding 2009
<i>% van getroffen bedrijven</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Inbraak	89	90	87	88	88	86
Diefstal	65	59	67	61	60	64
Vernieling	47	46	48	47	45	46
Gewelddelicten	55	53	53	56	50	56
Overige delicten	29	28	29	30	27	31

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzicht van 2004.

31 | Aangiftegedrag van de met criminaliteit geconfronteerde dienstverlenende bedrijven

Delict	Aangifte 2004	Aangifte 2005	Aangifte 2006	Aangifte 2007	Aangifte 2008	Aangifte 2009
<i>% van getroffen bedrijven</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Inbraak	36	39	34	33	40	35
Diefstal	40	33	39	35	38	37
Vernieling	21	26	23	24	24	25
Gewelddelicten	21	21	22	20	20	21
Overige delicten	13	14	13	16	14	15

Bron: TNS NIPO, 2009

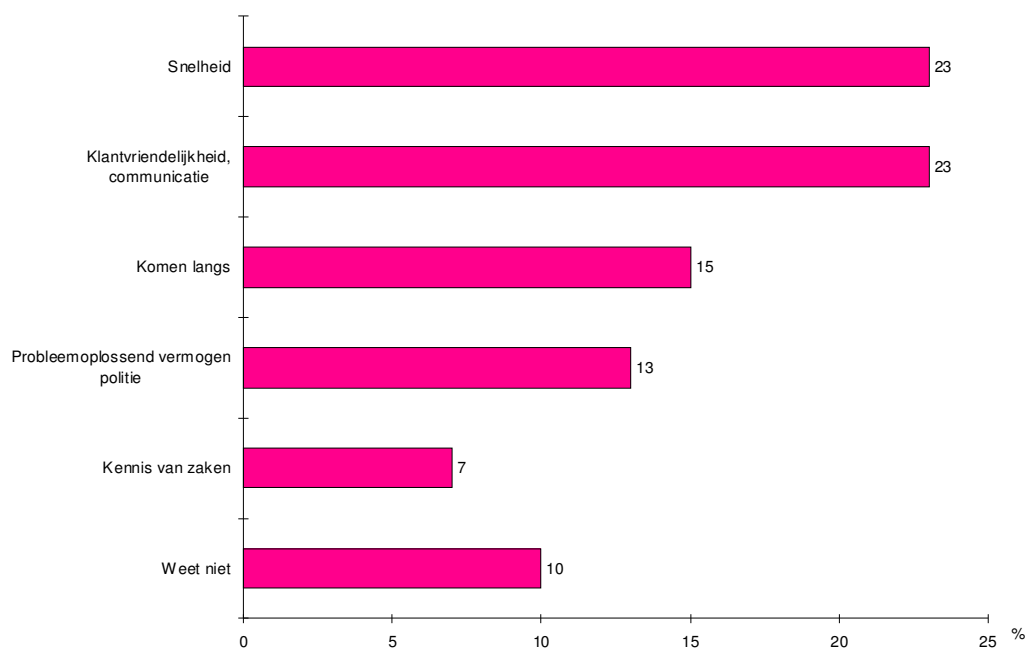
Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzicht van 2004.

10.2 Tevredenheid aspecten contact met politie

De dienstverlenende bedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict, noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert. Het meest genoemde punt is de snelheid waarmee de politie de melding afhandelt (23%) en de klantvriendelijkheid van de politie (23%).

32 | *Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=1.681)

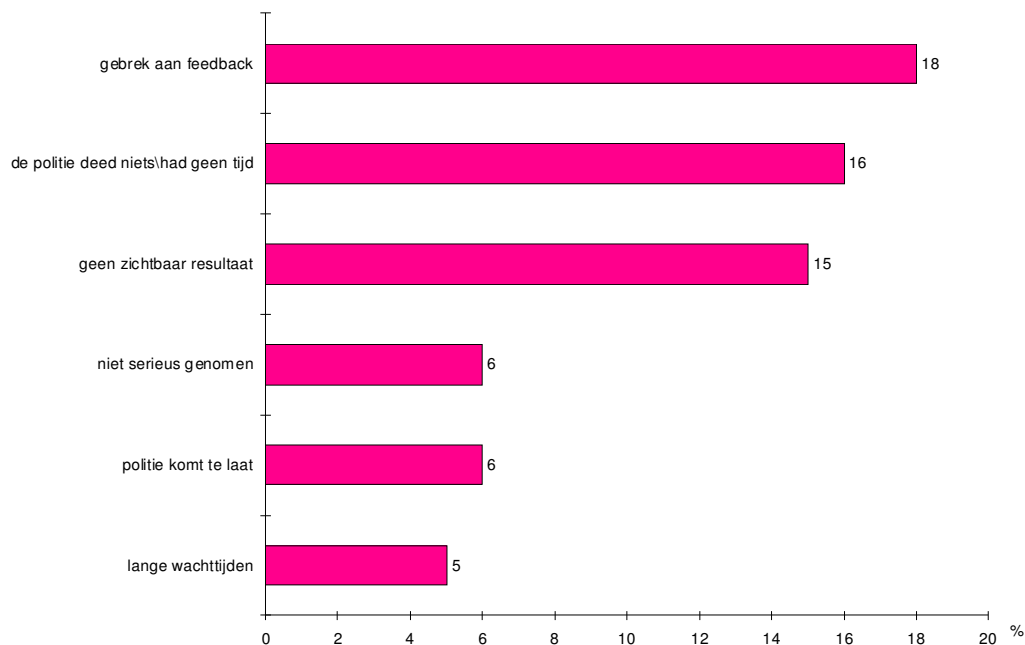
Branche

Reisbureaus en advocatenkantoren noemen vaker dan gemiddeld dat ze tevreden zijn over de klantvriendelijkheid van de politie (30%) en het feit dat de politie langs komt als je ze nodig hebt (20%). Assurantie- en accountantskantoren noemen de klantvriendelijkheid van de politie minder vaak dan gemiddeld (19%).

10.3 Aspecten waarover dienstverlenende bedrijven ontevreden zijn in contact met politie

De dienstverlenende bedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed werk aflevert. Zij noemen vooral het gebrek aan terugkoppeling (18%), het gebrek aan tijd van de politie (16%) en het uitblijven van een zichtbaar resultaat (15%).

33 | Meest genoemde negatieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=1.681)

Branche

Assurantie- en accountantskantoren zijn meer dan gemiddeld ontevreden over het gebrek aan terugkoppeling (23%). Architectenbureaus en ingenieurs zijn hier juist minder ontevreden over dan gemiddeld (12%). Ook bedrijven in het bank- en verzekeringswezen zijn hier minder ontevreden over dan gemiddeld (7%).

Reisbureaus en advocatenkantoren zijn minder ontevreden dan gemiddeld over het gebrek aan resultaat (10%).

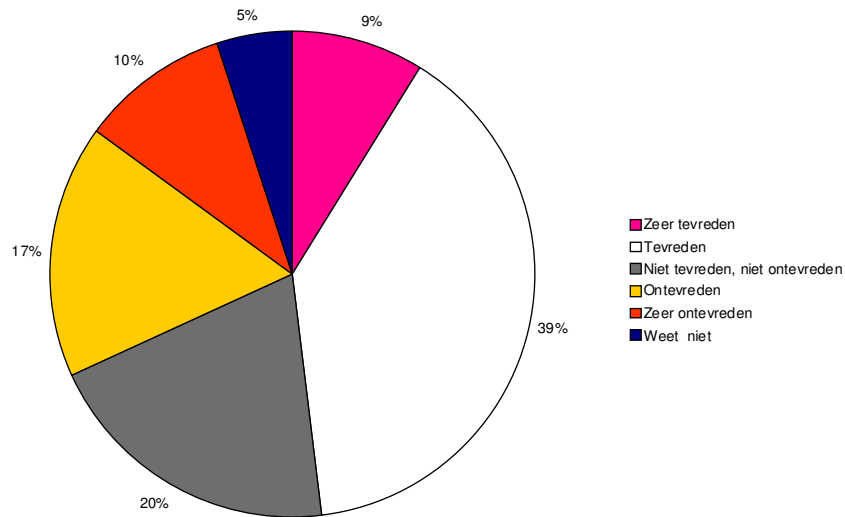
Regio

Bedrijven in het noorden van het land zijn minder ontevreden dan gemiddeld over het gebrek aan tijd van de politie (9%).

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

Bijna de helft (48%) van de dienstverlenende bedrijven die melding en/of aangifte doen, is over het geheel genomen tevreden of zelfs zeer tevreden over de manier waarop de politie die melding van delicten afhandelt. Ruim een kwart (27%) van de bedrijven die contact heeft met de politie over een melding of aangifte is ontevreden of zeer ontevreden over het optreden van de politie.

34 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=1.788)

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad zijn vaker dan gemiddeld (zeer) ontevreden over het optreden van de politie (35% versus gemiddeld 27%). Bedrijven aan de rand van de stad zijn minder vaak dan gemiddeld (zeer) ontevreden (24%).

11 Advies inwinnen en project participatie

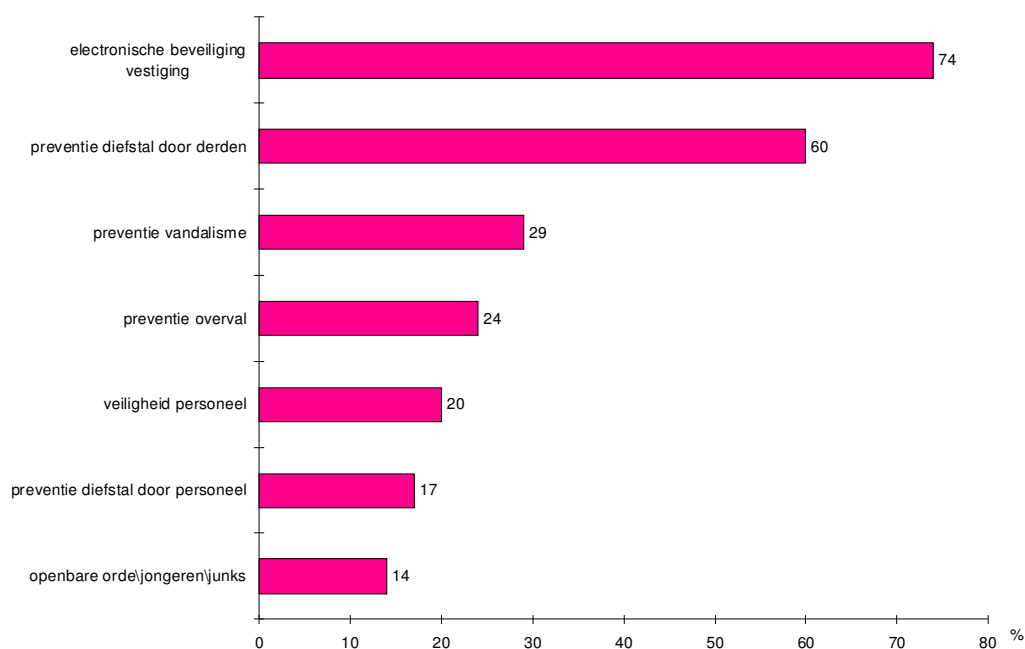
11.1 Aantal dienstverlenende bedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

Veertien procent (14%) van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening laat zich adviseren op het terrein van criminaliteitspreventie en veiligheid. Dit is lager dan in 2004 toen 17% van de bedrijven zich liet adviseren. Bedrijven die criminaliteit in sterkere mate als een probleem beschouwen laten zich relatief vaak adviseren. Eveneens bestaat er een verband tussen het inwinnen van advies en slachtofferschap: bedrijven die enkelvoudig of meervoudig slachtoffer zijn, laten zich vaker adviseren dan gemiddeld.

11.2 Terreinen waarop dienstverlenende bedrijven advies inwinnen

In veruit de meeste gevallen hebben de ingewonnen adviezen te maken met elektronische beveiliging van de vestiging en het voorkomen van diefstal door derden.

35 | *Adviesterreinen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren (n=1.637)

Branche

Het bank- en verzekeringswezen vraagt vaker dan gemiddeld advies over de preventie van vandalisme (51%), preventie van overvallen (49%) en de veiligheid van het personeel (41%).

Ook reisbureaus en advocatenkantoren vragen vaker dan gemiddeld advies over bepaalde onderwerpen. Bedrijven in deze branche vragen vaker advies over de preventie van overvallen (37%), de veiligheid van het personeel (33%), het voorkomen van diefstal door eigen personeel (24%) en openbare orde problemen (23%).

Architectenbureaus en ingenieurs vragen minder vaak dan gemiddeld advies over het voorkomen van diefstal door derden (49%), preventie van vandalisme (19%), veiligheid van het personeel (11%), voorkomen van diefstal door eigen personeel (10%), openbare orde problemen (8%).

Reclame- en economische adviesbureaus vragen over bepaalde onderwerpen ook minder vaak dan gemiddeld advies. Bedrijven in deze branche vragen minder vaak advies over preventie van vandalisme (25%), preventie van overvallen (17%), veiligheid van het personeel (12%) en het voorkomen van diefstal door derden (13%).

Assurantie- en accountantskantoren vragen vaker dan gemiddeld advies over het voorkomen van vandalisme (34%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad laten zich vaker dan gemiddeld adviseren over de veiligheid van het personeel (25%) en openbare orde problemen (19%). Bedrijven buiten het centrum laten zich minder vaak dan gemiddeld adviseren over openbare orde problemen (8%).

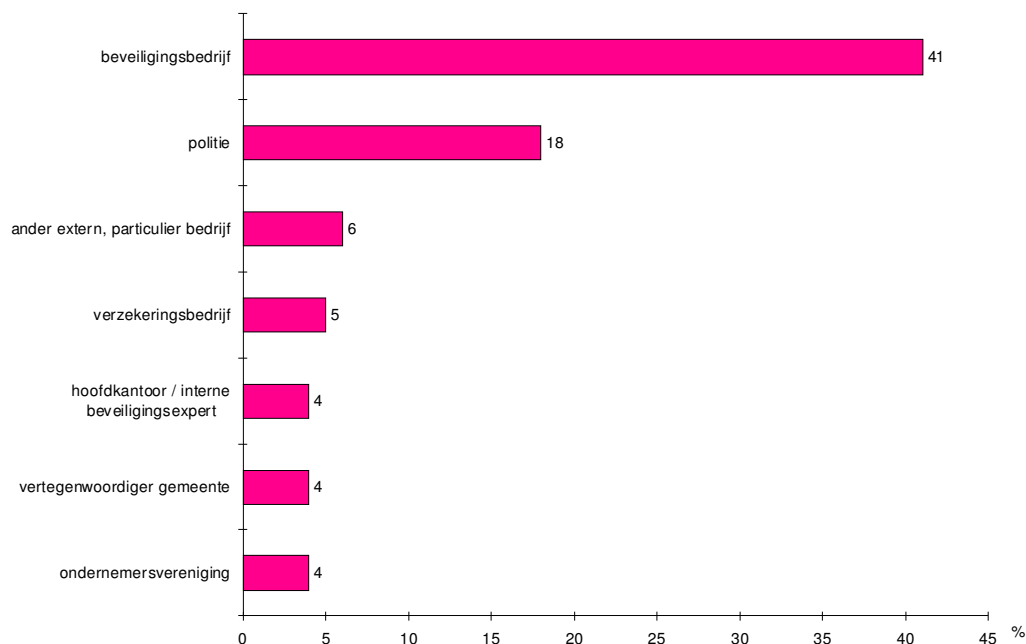
Regio

Bedrijven in de Randstad vragen vaker dan gemiddeld advies over openbare orde problemen (19%). Bedrijven uit deze regio vragen minder vaak dan gemiddeld advies over elektronische beveiliging (68%).

11.3 Partijen waarbij dienstverlenende bedrijven advies inwinnen

Vier op de tien dienstverleningsbedrijven (41%) die zich laat adviseren over criminaliteit en veiligheid, kloppen voor dit advies aan bij private beveiligingsbedrijven.

36 | *Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: laat zich adviseren (n=1.637)

Branche

Reisbureaus en advocatenkantoren laten zich vaker dan gemiddeld adviseren door een interne beveiligingsexpert (9%). Dit geldt ook voor het bank- en verzekeringswezen (14%).

Assurantie- en accountantskantoren laten zich minder vaak dan gemiddeld adviseren door verzekeringsfirma (3%) en vertegenwoordigers van gemeentes (2%). Overige financiële instellingen en bedrijven in de zakelijke dienstverlening laten zich minder vaak dan gemiddeld adviseren door de politie (10%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van een stad laten zich vaker dan gemiddeld adviseren door vertegenwoordigers van gemeentes (7%) en minder vaak door een beveiligingsbedrijf (35%). Bedrijven aan de rand van een stad laten zich minder vaak dan gemiddeld adviseren door een vertegenwoordiger van een gemeente (3%).

Regio

Bedrijven in de Randstad laten zich vaker dan gemiddeld adviseren door de politie (26%) en minder vaak door een beveiligingsbedrijf (31%).

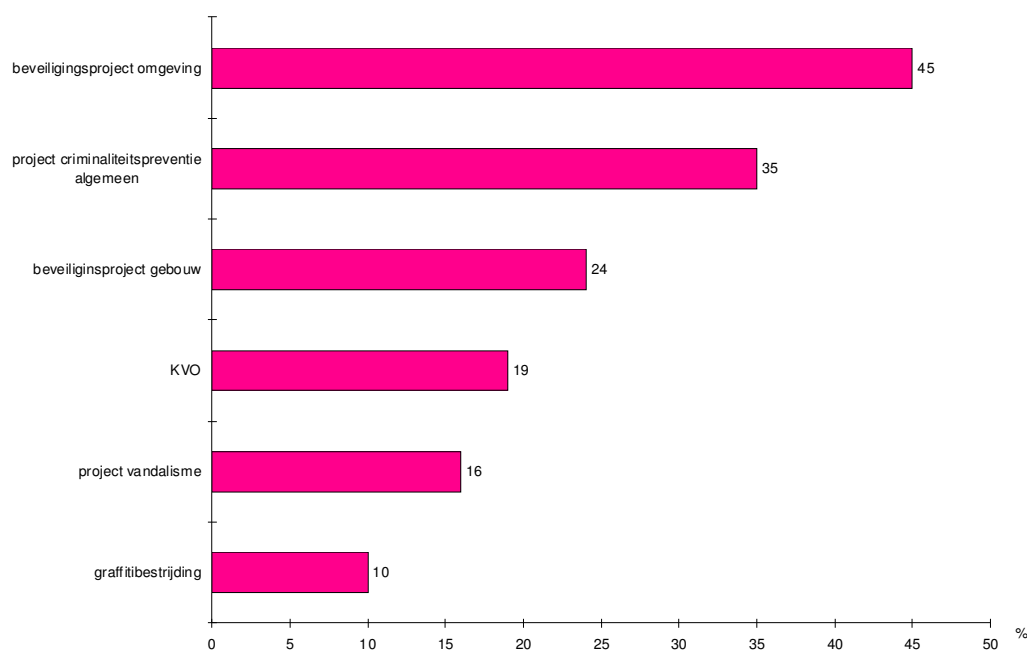
11.4 Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit

Een klein gedeelte van de dienstverlenende bedrijven (4%) participeert in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Ook hier zien we een relatie met de criminaliteitssituatie: bedrijven die criminaliteit vaker als een probleem ervaren, nemen vaker deel aan projecten. Enkelvoudige en meervoudige slachtoffers doen ook vaker mee aan projecten.

11.5 Soort projecten waaraan dienstverlenende bedrijven deelnemen

De bedrijven die deelnemen aan projecten, nemen het meest deel aan beveiligingsprojecten van de omgeving, criminaliteitspreventie in het algemeen en beveiligingsprojecten omtrent het gebouw.

37 | Soort project (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: neemt deel aan project (n=467)

Branche

Architectenbureaus en ingenieurs nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan beveiligingsprojecten van de omgeving (28%). Reisbureaus en advocatenkantoren nemen vaker dan gemiddeld deel aan KVO (32%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan beveiligingsprojecten van de omgeving (30%). Bedrijven aan de rand van de stad nemen hier vaker dan gemiddeld aan deel (51%).

Bedrijven in het centrum nemen wel vaker deel aan projecten rondom graffiti-bestrijding (18%). Bedrijven buiten de stad nemen hier minder vaak dan gemiddeld aan deel (4%).

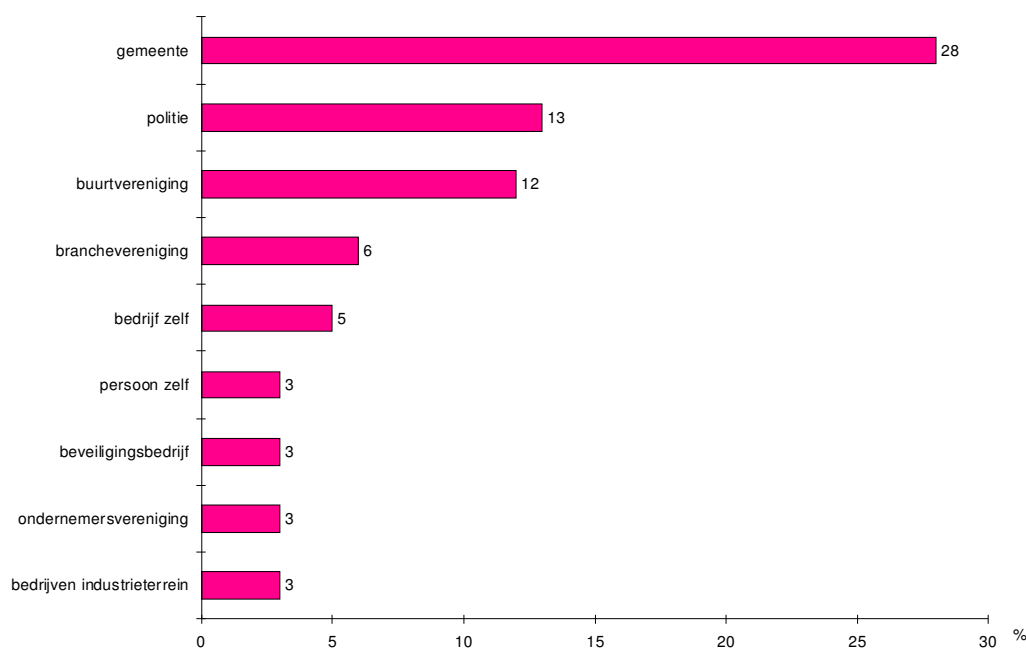
Regio

Bedrijven in de Randstad nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan projecten rondom criminaliteitspreventie (23%). Bedrijven in het westen (exclusief Randstad) nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan beveiligingsprojecten voor het gebouw (16%).

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar bedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door de gemeente, politie of buurtvereniging.

38 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2009

Basis: deelgenomen aan projecten (n=467)

Branche

Bedrijven in de overige financiële instellingen en zakelijke dienstverlening nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan projecten van de gemeente (14%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad nemen vaker dan gemiddeld deel aan projecten die zijn georganiseerd door de gemeente (37%). Bedrijven buiten de stad nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan projecten van de politie (7%). Deze bedrijven nemen echter vaker dan gemiddeld deel aan projecten georganiseerd door de branchevereniging (16%).

Bedrijven in het centrum en aan de rand van de stad nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan projecten van een branchevereniging (respectievelijk 2% en 3%).

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek

Het veldwerk van de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2009 liep 12 weken en vond plaats van *21 september tot en met 22 december 2009*. In totaal zijn 37.236 bedrijven op vestigingsniveau telefonisch ondervraagd over hun criminaliteits- en veiligheidssituatie gedurende de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek.

Het responspercentage onder de benaderde bedrijven is met **42%** goed te noemen voor onderzoek onder bedrijven. Mogelijk vinden bedrijven het onderwerp criminaliteit zodanig belangrijk dat zij graag meewerken. Gezien de veldwerkperiode hebben de resultaten van het onderzoek betrekking op een groot deel van het jaar 2009 en het laatste kwartaal van 2008. Uit oogpunt van leesbaarheid hebben we deze verbijzondering in het rapport achterwege gelaten en zijn de resultaten in tegenwoordige tijd geformuleerd.

Disproportionele stratificatie en herweging

De structuur van de zakelijke markten wordt gekenmerkt door een scheve verdeling: er zijn heel veel kleine bedrijven en relatief weinig grote ondernemingen. Ook de verdeling over sectoren en regio's is ongelijkmatig. Om over de afzonderlijke sectoren, grootteklassen en regio's nauwkeurige uitspraken te kunnen doen, is de steekproef disproportioneel gestratificeerd naar sector en bedrijfsgrootte.

Disproportionele stratificatie houdt in dat om nauwkeurige uitspraken te kunnen doen, bewust wordt afgeweken van de verhoudingen in de populatie. Bepaalde categorieën (bijvoorbeeld: grote ondernemingen) worden in de steekproef welbewust opgehoogd en in andere categorieën (bijvoorbeeld bedrijven met 1 werkzame persoon) worden naar rato van het aantal bedrijven in de populatie minder interviews gerealiseerd. In de analyse wordt hiervoor gecorrigeerd door te herwegen naar de TNS NIPO populatie van bedrijfsvestigingen.

Ten behoeve van de nauwkeurigheid van de onderzoeksresultaten is met de allocatie van de aantallen gesprekken over de sectoren rekening gehouden met de verwachte spreiding in aantal delicten (op basis van de onderzoeksresultaten MBI 2002). Er is rekening gehouden met een spreiding in delicten en het is ook mogelijk te kijken naar de 10% van bedrijven met de meeste delicten. In bijlage 2 zijn de belangrijkste gegevens samengevat.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de gehanteerde procedures verwijzen we naar het Handboek Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven.

Gerealiseerde steekproef

In totaal zijn de 37.236 bedrijven op vestigingsniveau ondervraagd volgens de volgende verdeling over sectoren:

1 | Gerealiseerde steekproefaantallen

	Bouw	Detail- handel	Horeca	Vervoer	Dienst- verlening	Totaal
1	2.554	1.836	698	720	2.616	8.424
2 t/m 4	1.051	4.024	2.707	855	4.050	12.687
5 t/m 9	607	3.329	1.490	505	1.421	7.352
10 t/m 19	536	1.634	702	489	908	4.269
20 t/m 49	435	815	367	464	767	2.848
50 t/m 99	161	200	91	192	310	954
100+	115	71	42	173	301	702
Totaal	5.459	11.909	6.097	3.398	10.373	37.236

De schatting van de schade die bedrijven lijden als gevolg van criminaliteit is gebaseerd op de inschatting van de ondervraagden. De op deze manier verkregen gemiddelde schadebedragen zijn, na verwijdering van uitschieters, vermenigvuldigd met het aantal getroffen bedrijven. Voor een uitgebreide beschrijving van de gehanteerde methode verwijzen we naar het Handboek.

Management Summary

Management Summary

The objective of the *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven* ('Monitor Crime in the Business Sector', MCB) is to provide an insight into the victimisation of Dutch companies and the measures they take to combat criminality. The MCB makes it possible to use facts and figures to discuss the safety of companies and the measures needed to improve safety. This involves evaluating the various developments throughout the years.

The questions on which the MCB is based are:

- What is the nature and extent of crime against Dutch companies?
- What is the nature and extent of the loss companies incur as a result of these crimes?
- What preventive measures do companies take to combat crime?
- What is the notification and reporting conduct of companies afflicted by crime?
- What is the companies' experience and appreciation of police actions?
- Are there differences in these issues between the sectors?
- How do the results from this survey compare with the benchmark survey of the *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven* carried out in 2004? This relates, in particular, to the absolute numbers of companies in each sector confronted with crime, the total number of offences and the nature of the offences.

In addition, we answer the question as to what percentage of the companies:

- experience criminality as a problem;
- has implemented preventive measures and/or participate in projects;
- makes records of crimes;
- has been confronted with offences;
- notifies offences to the police;
- is satisfied with the police;
- is confronted with internal criminality and has implemented preventive measures.

The survey has been carried out in the following five¹ sectors of the Dutch business community:

- Construction;
- Retail;
- Hotel and restaurant;
- Transport;
- Commercial services.

The fieldwork was carried out in the period from 21 September to and including 22 December 2009.

This summary contains a comprehensive review of the overall results from the survey. The question as to the differences between the sectors is answered separately for each issue. We also focus on the difference between the benchmark in 2004 and the measurement in 2009. In

¹ Between 2004 and 2008, the investigation was carried out in the same five sectors and at the same scale.

paragraph 1.7, we report the significant differences between 2008 and 2009. Further, the five sector reports address the differences between branches within a sector and between companies with different geographic locations (urban agglomeration and regional).

The table on page 300 and 301 summarises the most important figures for each sector from 2004 to and including 2009. This table also includes the confidence margins required to interpret and compare the figures in the correct manner. Effective sampling and interim adjustments of the sample based on variance analyses largely succeeded in achieving confidence margins of 10% or less.

1.1 Nature and extent of crime against companies

The results from the MCB 2009 reveal that the total number of reported offences has decreased compared to 2004. 2.9 million offences were reported by the construction, hotel and restaurant, transport and commercial services sectors in 2004. In 2009, the figure was 2.3 million.

Almost one-third (30%) of all companies in the sectors that were examined were confronted with one or more forms of crime (general victimisation²). The retail and hotel and restaurant sectors are the sectors most frequently confronted with criminality.

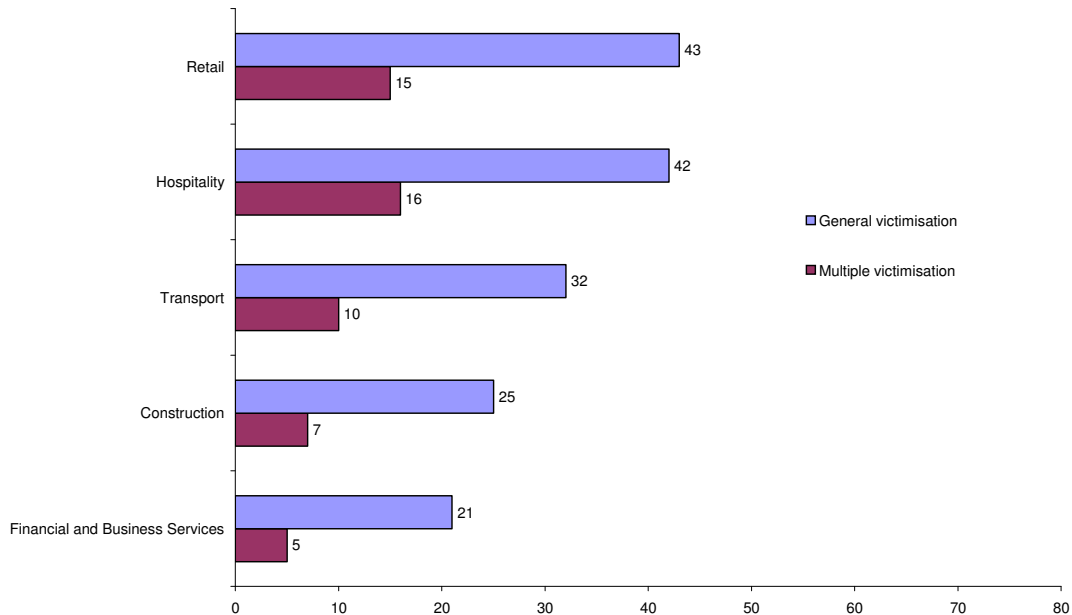
General victimisation has decreased significantly in all sectors since 2004. 49% of the companies in the *retail* sector were confronted with one or more forms of criminality in 2004 as compared to 43% in 2009. 47% of the companies in the *hotel and restaurant* sector were victims of crime in 2004 as compared to 42% in 2009. In 2009 the *commercial services* and *construction* sectors were, in relative terms, least afflicted by crime: 21% and 25% respectively of the company branches in these sectors were victims of crime. In the *transport sector*, one-third (32%) of company branches were afflicted by crime.

In addition to general victimisation, Table 1 also contains figures for multiple victimisation³. 9% of the company branches in the sectors examined in this survey were victims of more than one type of crime, ranging from 5% in the commercial services sector to 16% in the hotel and restaurant sector. Multiple victimisation has fallen in all sectors as compared to 2004.

² General victimisation: when a company branch has been the victim of an offence on one or more occasions in the past 12 months.

³ Multiple victimisation: when a company branch has been the victim of various types of offences in the past 12 months.

1 | General and multiple victimisation in 2009 (in %)

Source: TNS NIPO, 2009

In addition to general and multiple victimisation, it is possible to present results per offence type (table 2). Compared to 2004, victimisation from theft, burglary, vandalism and violence decreased in all sectors (with the exception of violence in the construction sector). Though the extent of the various forms of criminality differs between the five sectors examined by the survey. *Retail* companies are relatively more frequently confronted with *theft* as compared to the average in all sectors (27% compared to an average of 12%). The percentage of companies in the retail sector confronted by theft has fallen compared to 2004, when 32% companies in the retail sector were confronted by theft. However, in the transport and commercial services sectors, the percentage of companies confronted by theft fell sharply.

The percentage of companies confronted by vandalism is highest in the retail and hotel and restaurant sectors. In terms of burglary, the percentage of afflicted companies is highest in the hotel and restaurant sector and the transport sector. The share of branches that have been confronted by violence has, over the years, been highest in the hotel and restaurant sector and the retail sector.

2 | *Victimisation per offence type per sector from 2004 up to and including 2009, with significant differences between 2004 and 2009*

% companies confronted with		Construct ion	Retail	Hotel and restaurant	Transport	Commercial services
Burglary	2004	13,3	14,5	16,6	20,1	11,0
	2005	12,6	13,1	14,5	17,9	8,7
	2006	12,2	10,9	12,6	16,5	8,5
	2007	12,3	10,9	13,6	15,9	8,2
	2008	10,5	10,2	13,7	13,6	7,2
	2009	10,3	9,9	14,6	14,8	6,1
	<i>diff.</i>	-23%	-32%	-12%	-26%	-45%
Theft	2004	11,8	31,7	17,0	14,7	6,2
	2005	11,0	30,1	16,3	12,4	5,0
	2006	11,2	27,8	14,7	11,5	5,1
	2007	11,5	27,0	14,8	11,6	4,4
	2008	9,3	28,4	14,6	9,7	3,9
	2009	10,0	27,2	13,9	9,9	3,5
	<i>diff.</i>	-15%	-14%	-18%	-33%	-44%
Vandalism	2004	11,6	18,4	24,1	17,2	11,5
	2005	10,2	19,6	24,1	16,2	10,8
	2006	10,5	18,4	23,1	14,8	10,0
	2007	9,6	18,4	23,6	13,4	10,7
	2008	8,9	17,8	24,1	11,8	9,5
	2009	8,2	15,2	21,8	12,4	8,8
	<i>diff.</i>	-29%	-17%	-10%	-28%	-23%
Violence	2004	2,2	6,7	10,0	7,3	3,6
	2005	1,6	6,2	9,1	5,3	2,8
	2006	2,0	5,2	9,1	5,2	2,9
	2007	1,8	5,0	8,9	4,6	2,9
	2008	1,8	5,6	9,1	4,2	2,8
	2009	1,7	5,4	8,0	4,6	2,6
	<i>diff.</i>	-	-19%	-20%	-37%	-28%

Source: TNS NIPO, 2009

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004.

Although knowledge about the percentage of victimised companies is relevant, it is equally important to examine how often victimised companies were afflicted over the past year. Using this data, it is possible to estimate the total number of offences (table 3) and the development of this figure over years gone by.

Table 3 reveals that the number of thefts in the hotel and restaurant, transport and commercial services sectors has decreased as compared to 2004. Table 3 also reveals that *theft*, in analogy with the situation in 2004, is the most frequent form of crime in the retail sector. This has not changed compared to 2004. In 2009, over 1.5 million thefts were carried out in the retail sector. Table 3 also shows that theft is also the most common type of crime in the construction sector, despite the number having fallen compared to 2004.

In the hotel and restaurant, transport and commercial services sectors, vandalism is the most common type of crime. Compared to 2004, acts of vandalism in the construction, retail and transport sectors have decreased. In commercial services, acts of vandalism have increased compared to 2004. The number of burglaries has also decreased in all sectors in the past year, compared to 2004.

Significant differences in the number of offences between 2004 and 2009 are listed in table 3.

3 | Number of offences per sector and offence type from 2004 up to and including 2009, with significant differences between 2004 and 2009

Offence		Construct ion	Retail	Hotel and restaurant	Transport	Commercial services
Burglary	2004	21.000	42.000	12.000	17.000	34.000
	2005	18.000	32.000	10.000	15.000	27.000
	2006	18.000	29.000	9.000	16.000	25.000
	2007	19.000	28.000	9.000	13.000	24.000
	2008	19.000	26.000	9.000	10.000	31.000
	2009	18.000	27.000	9.000	11.000	25.000
	<i>diff.</i>	-14%	-36%	-25%	-35%	-26%
Theft	2004	27.000	1.500.000	49.000	27.000	28.000
	2005	22.000	1.600.000	45.000	16.000	21.000
	2006	24.000	1.200.000	33.000	16.000	20.000
	2007	26.000	974.000	35.000	13.000	21.000
	2008	23.000	1.727.000	34.000	12.000	22.000
	2009	26.000	1.527.000	29.000	10.000	21.000
	<i>diff.</i>	-4%		-41%	-63%	-25%
Vandalism	2004	24.000	86.000	38.000	19.000	47.000
	2005	18.000	88.000	37.000	19.000	38.000
	2006	19.000	89.000	38.000	18.000	39.000
	2007	16.000	92.000	39.000	15.000	46.000
	2008	23.000	93.000	38.000	11.000	53.000
	2009	18.000	71.000	32.000	14.000	48.000
	<i>diff.</i>	-25%	-17%	-16%	-26%	+2%
Violence ⁴	2004	2,2	6,7	10,0	7,3	3,6
	2005	1,6	6,2	9,1	5,3	2,8
	2006	2,0	5,2	9,1	5,2	2,9
	2007	1,8	5,0	8,9	4,6	2,9
	2008	1,8	5,6	9,1	4,2	2,8
	2009	1,7	5,4	8,0	4,6	2,6
	<i>diff.</i>	-	-19%	-20%	-37%	-28%

Figures based on respondents' estimates

Source: TNS NIPO, 2009

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004.

The difference scores are based on rounded-off figures.

⁴ In view of the limited incidence of violent crimes it is not statistically justifiable to issue estimates of the total number of violent offences. The percentages in this row indicate victimisation per sector, where violence is encountered.

Top 10 percent of the most afflicted company branches per sector

This section distinguishes the company branches most afflicted by criminality. To this end, for each branch, we have selected 10 percent of company branches most afflicted by criminality. This group is referred to as “the top 10 percent of the most afflicted companies”, and is compared with other company branches that have been less severely afflicted. The objective is to determine whether the companies most afflicted by criminality in 2009 exhibit specific characteristics.

General characteristics of the branch

Companies with their own premises and own means of transport are more frequently members of the top 10 percent of the most afflicted branches. Companies in city centres are also above-average members of the top 10 percent of the companies most afflicted by criminality. Companies outside the cities are less frequently members of the top 10 percent. Companies located in a shopping centre, in separate company premises or on an industrial estate are, in particular, overrepresented in the top 10 percent of the most afflicted companies.

Characteristics specific to the sector and location

- In the top 10 percent of afflicted companies within the construction sector, ground, water and road-construction companies are more commonly represented. Conversely, non-residential construction, finishing companies, odd-job and installation companies are less commonly represented in the top 10 percent of most afflicted companies.
- The top 10 percent of most afflicted companies in the **retail** sector include many companies active in the food, beverages and tobacco trade, the general retail trade, drug stores, and the clothing retail trade. These are drug stores and perfumeries, but also pharmacists and petrol stations. These companies are relatively frequently located in a shopping centre. The top 10 percent of most afflicted companies includes a relatively large number of companies located in a shopping centre.
- Cafés are overrepresented in the top 10 percent of the most afflicted companies in the **hotel and restaurant** sector. Companies in the city centres, in particular, are relatively frequently represented in the top 10 percent of most afflicted companies. Companies outside the cities are below-average members of this top 10 percent.
- Tram and taxi companies are above-average members of the top 10 percent of most afflicted companies in the **transport** sector. The transport companies with the most offences are relatively frequently located on an industrial estate and relatively infrequently in premises next to a home. The shipping and warehouse segments are underrepresented in this top 10 percent.
- Travel agencies and law firms are above average members of the top 10 percent of the most afflicted companies in the **commercial services** sector. Conversely advertising agencies, economic consultancies and architects are below-average members of the top 10 percent of most afflicted companies. These top 10 percent of the most afflicted companies are relatively frequently located in city centres.

Awareness of the problem

Company branches often afflicted by criminality more frequently perceive criminality as a problem for their operations. A relatively large number of companies in this group take measures to combat crime and invest above-average sums on these measures. In addition, they more frequently keep records of crimes, seek advice, and take part in projects.

Victimisation

This group not only exhibits a higher incidence of single victimisation but also exhibits a higher incidence of multiple victimisation. On average, the percentage of the most afflicted companies confronted with more than one form of offence is 69% of the top 10 percent companies.

Table 4 shows the percentage of all crimes committed against the companies that are most afflicted by criminality. A higher percentage in table 4 is indicative of a greater concentration of criminality within a relatively small group (the top 10 percent) of companies. For example: in the retail sector 65 percent of all thefts (almost 1 million of over 1.5 million) are committed in the 10% most afflicted company branches and ‘just’ 35 percent (over 500,000) in the other company branches.

4 | *The top 10 percent most afflicted companies' share of total number of offences (%)*

% of total number of offences	Burglary	Theft	Vandalism
Construction	22	43	37
Retail	5	65	9
Hotel and restaurant	15	56	45
Transport	23	34	51
Commercial services	16	40	32

Source: TNS NIPO, 2009

The extent to which the offence occurs at an above-average frequency varies greatly. The top 10 percent of the most afflicted companies are confronted with an above-average incidence of *theft*. 65% and 56% of all thefts confronting the retail and hotel and restaurant sectors respectively are committed against the top 10 most afflicted company branches.

Consequently the majority of thefts occur at a limited number of company branches.

In the construction and transport sectors, over one fifth (22% and 23% respectively) of the burglaries is encountered at the top 10 companies.

With the exception of the retail sector, in the top 10 most afflicted companies, one third (32% of the companies in commercial services) to half (51% of the companies in the transport sector) of the vandalism takes place at the 10 percent of companies.

1.2 Loss caused by criminality

An insight into the costs companies incur as a result of criminality is obtained by taking into account both direct loss and indirect loss. The total loss incurred by all the sectors is approx. *599 million euros*⁵. Consequently the total loss incurred as a result of criminality has decreased as compared to 2004 (then 686 million euros), a decrease of 13%.

Table 5 reveals that the retail sector, in particular, accounts for a relatively large proportion of the total loss: theft and burglary constitute the largest cost item for this sector. Significant decreases in the estimated loss incurred in 2009 as compared to 2004 are indicated in the table as percentages. The increase in losses from burglary in the hotel and restaurant sector is eye-catching (from €18 million to €21 million). Compared to 2004, this increased by 17% in 2009, while the total number of burglaries actually decreased. In commercial services, there has been an increase in losses from vandalism (from €24 million to €29 million). This increase amounted to 21% compared to 2004.

⁵ Exclusive of the loss incurred as a result of violent offences.

5 | Loss figures per sector and offence, in millions of euros*- 2004 to and including 2009

Loss in mill. euros:		Construct ion	Retail	Hotel and restaurant	Transport	Commercial services
Burglary	2004	55	89	18	36	84
	2005	57	79	18	25	74
	2006	52	75	17	26	66
	2007	54	77	19	25	63
	2008	57	71	19	22	74
	2009	53	74	21	24	61
	<i>diff.</i>	-	-17%	+17%	-33%	-27%
Theft	2004	40	146	12	22	33
	2005	35	141	12	18	27
	2006	40	120	11	15	25
	2007	41	114	11	17	22
	2008	42	140	13	15	31
	2009	38	129	13	16	28
	<i>diff.</i>	-	-12%	-	-27%	-
Vandalism	2004	15	34	12	10	24
	2005	15	34	10	9	22
	2006	15	30	10	7	20
	2007	14	32	11	8	22
	2008	14	33	11	6	29
	2009	14	29	11	6	29
	<i>diff.</i>	-	-15%	-	-40%	+21%
Other	2004	9	11	2.3	4	30
	2005	5	11	2	4	21
	2006	7	10	2	3	18
	2007	5	9	2	3	16
	2008	5	11	2	2	25
	2009	9	9	5	2	28
	<i>diff.</i>	-	-	-	-50%	-
Total 2009		114	241	50	48	146
Total estimated loss in 2004: 686 million euros						
Total estimated loss in 2009: 599 million euros						

Source: TNS NIPO, 2009

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004

*Figures based on respondents' estimates

1.3 Preventive measures

The vast majority of the companies would appear to be aware of the possibility of becoming a victim of crime (Table 6). Almost three-quarters (73%) of the companies in all sectors take preventive measures. This is lower in the construction sector, namely 63%. This percentage is much higher in the other four sectors (retail 80%, hotel and restaurant 76%, transport 72% and commercial services 72%).

Companies usually take technical measures. The following table reveals that companies often decide to install an alarm. In addition, many companies fit extra locks and/or install CCTVs.

6 | *Percentage of companies that take preventive measures and percentage of companies that take the measures listed below, 2009 (top 3 shaded grey)*

	Construct ion	Retail	Hotel and restaurant	Transport	Commercial services
Takes preventive measures:	63%	80%	76%	72%	72%
Audible alarm	37	54	53	48	51
Silent alarm	25	42	37	32	35
Extra locks	29	23	22	22	28
Extra heavy hinges and locks	17	12	13	10	18
Fences	20	10	4	23	6
Security services / gatekeeper	9	11	13	15	12
Extra lighting	10	8	7	10	7
CCTVs / infrared	9	28	30	21	10

Source: TNS NIPO, 2009

The number of companies that request advice on crime prevention varies per sector, and will increase as the companies begin to experience crime as more of a problem.

17% of the companies sought advice in 2009 as compared to 19% in 2004. The number of companies in the construction, retail and hotel and restaurant sectors that sought advice has not decreased markedly. However, the number of companies seeking advice about combating criminality has decreased in the transport and commercial services sectors. The *nature* of the advice relates primarily to electronic security and the prevention of theft.

On average, companies that are most afflicted by crime (top 10 percent) request advice more frequently; almost twice as many companies. The advice related to preventing theft by third parties and electronic prevention.

7 | Percentage that seek advice or participate in projects - 2004 to and including 2009

Sector	% Seeking advice 2004	% Seeking advice 2005	% Seeking advice 2006	% Seeking advice 2007	% Seeking advice 2008	% Seeking advice 2009
Construction	12	13	11	12	12	11
Retail	25	24	22	23	24	25
Hotel and restaurant	21	20	19	18	19	20
Transport	19	18	17	18	18	17 -11%
Commercial services	17	15	15	15	14	14 -18%

Sector	% Project participati on 2004	% Project participatio n 2005	% Project participatio n 2006	% Project participatio n 2007	% Project participatio n 2008	% Project participati on 2009
Construction	3	4	3	4	3	3
Retail	6	6	6	6	7	7 +17%
Hotel and restaurant	8	8	8	8	8	7
Transport	5	5	5	5	5	5
Commercial services	4	4	4	4	4	4

Source: TNS NIPO, 2009

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004

Participation in crime prevention projects, public order and security are other ways for companies to arm themselves against crime. Moreover, projects offer companies an opportunity to become familiar with other, more innovative means of combating crime. Table 7 lists the percentage of companies in each sector that took part in projects in 2009.

Of the companies that participate in these projects, 41% are focused on improving security in the surroundings and 37% on general crime prevention. One-quarter (26%) of all companies participating in security projects take part in the *Keurmerk Veilig Ondernemen* (Quality Mark Safe Entrepreneurship, KVO), a higher percentage than in 2004 (then 16%).

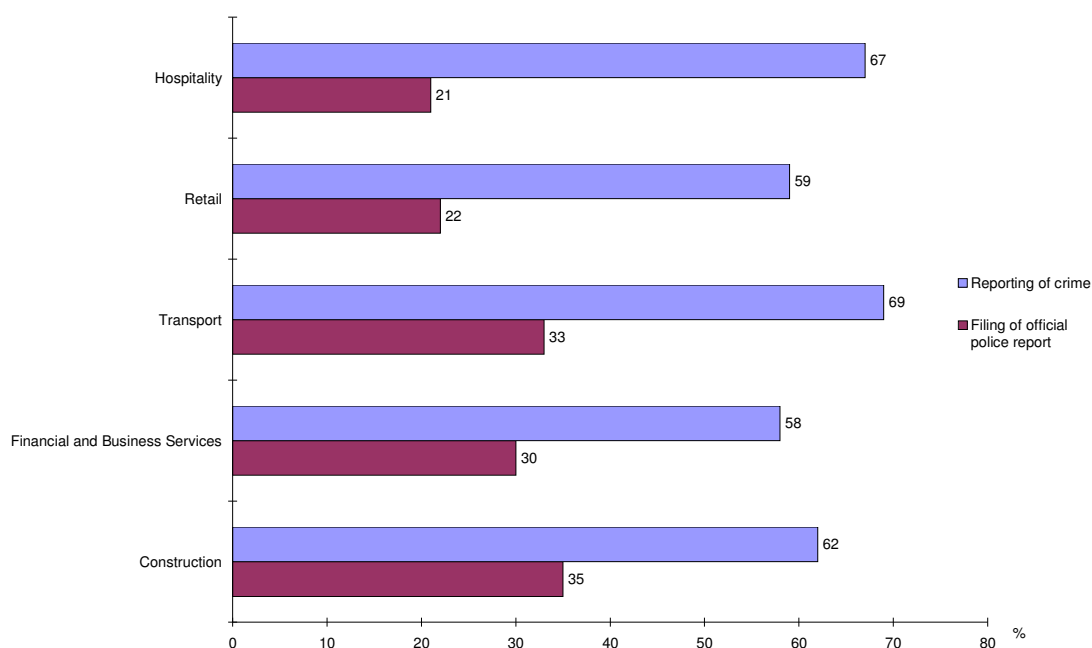
1.4 Notification and reporting conduct

If we look at the notification conduct in all five sectors, we see that 60% of all companies made one or more *notification*⁶ to the police in 2009. In 2004 this percentage was 67%. Of the companies that were the victim of one or more offences, 26% also made an actual report to the police. This percentage differs from 2004, when 28% of the companies reported offences to the police⁷.

Notification and reporting conduct by sector

Zooming in on the afflicted companies by sector and comparing their notification and reporting conduct reveals clear differences (Graph 8). Expressing these differences in terms of percentages yields a parameter indicating the relationship between notification and reporting. This parameter is referred to as the *fallout*, which indicates the dropout of the companies that do not ultimately report the offence whilst they made the effort to give notification of the offence. Graph 8 shows the sector with the largest fallout at the top and the sector with the smallest fallout at the bottom.

8 | *Relationship between giving notification of and reporting offences by afflicted companies by sector in 2009*

Source: TNS NIPO, 2009

⁶ A distinction is made between giving notification of an offence and reporting an offence. When an offence is reported an official report or a standard report form is drawn up and signed. Giving notification of an offence relates to informing the police of an offence in the broadest sense of the word. Consequently, formally speaking 'notification' includes reporting an offence.

⁷ These percentages relate to all companies together and are not sector-specific.

The fallout is greatest in the hotel and restaurant sector, in which seven in ten (69%) companies that give notification of an offence do not ultimately report the offence (see both graph 8 and table 9). Many afflicted companies in the retail sector also give notification of offences but do not ultimately report them: In this case, the fallout is almost two thirds (63%). In the construction sector, relatively the most companies make an effort to both notify and report offences; in this case, the fallout is over four in ten (44%).

9 | *Fallout between notification and reporting conduct in afflicted companies – 2004 to and including 2009*

Sector		2004	2005	2006	2007	2008	2009
%							
Construction	Notificat ion	66	64	66	65	61	62
	Report	37	37	36	36	34	35
	Fallout	44%	42%	45%	45%	44%	44%
Retail	Notificat ion	64	63	61	61	58	59
	Report	25	25	23	23	22	22
	Fallout	61%	60%	62%	62%	62%	63%
Hotel and restaurant	Notificat ion	69	67	63	65	65	67
	Report	22	22	21	20	18	21
	Fallout	68 %	67 %	67%	69%	72%	69%
Transport	Notificat ion	70	68	69	70	66	69
	Report	35	33	35	35	33	33
	Fallout	50%	51%	49%	50%	50%	52%
Commercial services	Notificat ion	65	60	66	61	59	58
	Report	31	31	32	30	31	30
	Fallout	52%	48%	52%	51%	47%	48%

Source: TNS NIPO, 2009

Notification and reporting conduct by type of offence

The study reveals a difference between the **notification conduct** for *burglary* and the notification conduct for other forms of crime. In total, 86% of the companies confronted with burglary notified the police of the offence. All sectors give notification of *burglary* relatively more frequently than other offences. 49% of all companies give notification of *theft*. The retail sector gives notification of *theft* with the lowest frequency (45%) and the transport sector with the highest frequency (66%). 46% of all companies give notification of *vandalism*. The hotel and restaurant sector and the retail sector cite *vandalism* with relatively the lowest frequency (44%). 59% of all companies confronted with *violence* give notification

of the offence: the frequency is lowest in the construction sector (44%) and highest in the hotel and restaurant sector (71%).

The degree of fallout varies with the type of offence. The number of companies giving notification of *violent offences*, in particular, is lower than the number that ultimately reports the offence (fallout of 72%). For most types of offence the fallout amounts to almost four in ten to more than two-thirds. The fallout is relatively high for *burglaries in the hotel and restaurant sector* and the *retail sector*: Almost nine in ten (87%) of afflicted hotel and restaurant companies make notification of burglary. Almost one in five companies (18%) reports the offence. In the retail sector, 89% makes notification and 23% actually report burglaries. In the case of violent offences, we also see high fallout in the hotel and restaurant and retail sectors. Of all hotel and restaurant companies, 71% makes notification and 16% reports. In the retail sector, this is 58% and 11% respectively.

1.5 Experience with and appreciation of the police

The satisfaction with police action has increased since 2004. More than half (52%) of all companies that have had contact with the police following the notification or reporting of an offence were (extremely) satisfied with the police. Satisfaction varies from 43% in the construction and transport sectors, to 59% in the hotel and restaurant sector.

10 | Percentage of companies that is (extremely) satisfied with police action

Sector	% satisfied in 2004	% satisfied in 2005	% satisfied in 2006	% satisfied in 2007	% satisfied in 2008	% satisfied in 2009
	Construction	42	46	49	44	50
Retail	51	55	59	57	59	57
Hotel and restaurant	55	59	60	61	60	59
Transport	41	45	45	44	50	43
Commercial services	50	50	50	54	48	48

Source: TNS NIPO, 2009

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004

The primary reasons for the companies' satisfaction with the police were the speed of police action (25%) and the customer-friendliness of the police (21%).

The most important reasons for dissatisfaction were the perception that the police failed to take action following the notification or reporting of an offence (16%) and the lack of a visible result (15%). However, these reasons were cited less frequently than in 2004 (then both 19%). The lack of feedback is also mentioned (16%). This has increased compared to 2004 (6%).

1.6 Internal criminality

The MCB began to devote specific attention to internal criminality in 2006, with this being repeated in 2007, 2008 and 2009. Internal criminality is understood as the theft of money or goods by the company's employees. This Section compares the situation with 2006.

The percentage of companies that encountered internal criminality in 2009 has not changed from 2006. In total, 5% of all companies have been afflicted by internal criminality⁸. This ranges from 8% in the hotel and restaurant and retail sectors to 2% in the commercial services sector. Internal criminality in the retail sector has increased as compared to 2006 (then 7%). In this sector we also see a variation per company type: for example, 25% of the supermarkets state that they are confronted with internal criminality compared to an average of 8% for the entire sector. 5% of the companies in the transport and construction sectors stated that they have been confronted by internal criminality.

The measure most frequently taken to combat internal criminality is checking references when hiring new employees (52% of the companies). This measure was taken more frequently in 2008 than in 2009 (then 41%). In addition, 44% of the companies have drawn up employee rules relating to internal criminality, a figure which has also increased in comparison with 2006 (then 36%). Four out of ten (39%) companies always report internal crimes, an increase in comparison with 2006 (then 30%).

1.7 Most important results from 2008 in comparison with 2007

This report compares the results from 2009 with the benchmark survey in 2004. However, it is also interesting to gain an insight into the developments compared to 2008. That is why this section reviews the most striking differences compared to 2008.

Victimisation

Throughout all sectors, general victimisation – companies that have been confronted by one or more types of offence – has decreased. In 2009, this figure is 30% compared to 32% in 2008. General victimisation has decreased in the retail, hotel and restaurant and commercial services sectors. In the retail and commercial services sectors, this also applies to multiple victimisation.

In the retail sector, over four in ten (43%) of the companies have been the victim of one or more offences. In 2008 this was still the case for 46% of the companies. Multiple victimisation in the retail sector has dropped from 16% to 15%. In 2009, 42% of the companies in the hotel and restaurant sector were victims of one or more offences. This has decreased compared to 2008, when 44% had been the victims of one or more offences. However, multiple victimisation remained the same in this sector. The number of victims of one or more offences also decreased in the commercial services sector. In 2008, almost a quarter (23%) had been the victim of criminality. In 2009, this dropped to 21%. Multiple

⁸ This includes sole proprietors. See sector reports for exact distribution per branch.

victimisation also decreased in this sector. In 2009, multiple victimisation fell by almost one percent.⁹

The extent to which criminality is experienced as a problem, has not decreased in almost all sectors. The exception in this case is the transport sector, where this figure increased to 28%. In 2008 this percentage was 25%.

Compared to 2008, the number of companies that adopted preventive measures remained the same. This was the case for all sectors.

For all sectors in general, we see that satisfaction with police action has not changed compared to 2008. If we examine each sector separately, we see that satisfaction has decreased in the construction and transport sectors. In both sectors, half of the companies were still satisfied with the police in 2008 (50%). In 2009, this dropped to 43% of the companies. In the other sectors, satisfaction with the police remained unchanged.

Burglary

The percentage of companies afflicted by burglary remained the same in most sectors compared to 2008. The only sector to see a decrease was the commercial services sector. In the commercial services sector, 6% of the companies were confronted with burglary in 2009, whilst the figure was only 7% in 2008. The number of offences in this sector also decreased, from 31,000 to 25,000. The estimate for the total loss that accompanies these offences, dropped from €74 million to €61 million.

In the other sectors, the frequency with which burglary was encountered, and thus the number of offences, remained the same compared to 2008.

Theft

The percentage of companies confronted by theft has not changed compared to 2008. The losses associated with theft only fell in the retail sector, compared to 2008. In 2009, €129 million of losses could be attributed to theft in the retail sector. In 2008, this figure was €140 million.

Vandalism

In the retail and hotel and restaurant sectors, the percentage of companies confronted by vandalism decreased compared to 2008. In the retail sector, 15% of companies were afflicted by vandalism. Further, the frequency with which vandalism was encountered also dropped from an average of 3.4 per company in 2008, to 3.0 in 2009. Thus the total cases of vandalism also decreased from 93,000 to 71,000, along with the *estimated total loss* from €33 million to €29 million. In the hotel and restaurant sector, the percentage of companies afflicted by vandalism decreased to 22% (was 24% in 2008). The average frequency with which vandalism was encountered by hotel and restaurant companies remained the same.

⁹ After rounding off to whole numbers, multiple victimisation is 5% in both years. However, in 2008 the figure was 5.4% without rounding off, and 4.5% in 2009. This is a significant difference.

Though there was a decrease in the total cases of vandalism in the hotel and restaurant sector: from 38,000 in 2008 to 32,000 in 2009.

Violence

Compared to 2008, there is no significant difference in the percentage of companies afflicted by violence. A decrease in the percentage of companies afflicted by violence was only witnessed in the hotel and restaurant sector. In 2009, 8% of all hotel and restaurant companies suffered a violent offence. In 2008 this percentage was 9%. The average frequency with which hotel and restaurant companies are afflicted by violence does not differ from 2008 in any of the sectors.¹⁰

1.8 Table of results 2004 to and including 2009

Finally, the following two pages contain a summary table containing the most relevant figures per sector for the years from 2004 to and including 2009. This highlights the significant differences between 2009 and 2004.

¹⁰ In view of the low number of reports of violence it is not possible to issue a justifiable conclusion about the total number of violent offences.

	Construction						Retail					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sample size (rounded) n	5,700	6,400	5,800	6,700	3,400	5,500	8,800	9,000	11,800	10,700	12,400	11,900
% experienced crime as a (slight/serious) problem	25	22	22	22	19	19**	42	40	37	36	35	35**
% take preventive measures	66	65	64	64	63	63**	81	82	80	81	80	80
% keep a record of crime	16	18	18	18	17	16	22	24	24	26	25	24**
% take part in projects	3	4	3	4	3	3	6	6	6	6	7	7**
% (very) satisfied with police	42	46	49	44	50	43	51	55	59	57	59	57**
Victimisation												
% general victimisation	30	28	28	27	25	25**	49	49	45	45	46	43**
% multiple victimisation	10	8	9	8	7	7**	20	19	17	16	16	15**
Burglary												
% business victims	13	13	12	12	11	10**	15	13	11	11	10	10**
Average frequency	2.2	2.0	2.1	2.1	2.0	1.9**	1.9	1.6	1.7	1.7	1.6	1.7**
Estimated total no. offences	21,000	18,000	18,000	19,000	19,000	18,000*	42,000	32,000	29,000	28,000	26,000	27,000**
Relative margin	8.1%	6.9%	7.6%	7.3%	11.2%	8.6%	6.4%	7.0%	6.2%	6.6%	6.7%	6.8%
Estimated total losses (mln €)	€ 55	€ 57	€ 52	€ 54	€ 57	€ 53	€ 89	€ 79	€ 75	€ 77	€ 71	€ 74**
Relative margin	8.9%	7.6%	8.8%	8.3%	10.4%	9.4%	6.6%	7.9%	6.6%	7.1%	6.6%	6.7%
% victims reported crime	84	87	86	86	80	83	88	87	88	89	87	89
% victims filed police report	41	47	45	45	43	43	26	25	25	25	24	23
Theft												
% business victims	12	11	11	12	9	10**	32	30	28	27	28	27**
Average frequency	3.5	3.0	3.2	3.4	2.8	3.1	31.9	35.4	28.4	24	37.7	34.8
Estimated total no. offences	27,000	22,000	24,000	26,000	23,000	26,000*	1,500,000	1,600,000	1,200,000	974,000	1,727,000	1,527,000
Relative margin	10.4%	9.0%	9.7%	8.8%	11.9%	12.7%	8.5%	10.7%	7.6%	8.4%	8.1%	7.5%
Estimated total losses (mln €)	€ 40	€ 35	€ 40	€ 41	€ 42	€ 38	€ 146	€ 141	€ 120	€ 114	€ 140	€ 129**
Relative margin	10.7%	9.8%	10.6%	11.3%	14.5%	14.0%	5.0%	4.7%	4.6%	4.7%	4.2%	4.2%
% victims reported crime	51	51	51	54	55	53	47	48	45	47	44	45
% victims filed police report	31	31	29	33	31	31	18	19	17	18	16	16
Destruction												
% business victims	12	10	11	10	9	8**	18	20	18	18	18	15**
Average frequency	3.1	2.7	2.8	2.7	3.0	2.6	3.2	3.1	3.4	3.4	3.4	3.0
Estimated total no. offences	24,000	18,000	19,000	16,000	23,000	18,000*	86,000	88,000	89,000	92,000	93,000	71,000**
Relative margin	12.7%	11.3%	10.9%	10.6%	18.6%	13.6%	7.9%	8.5%	8.5%	8.6%	8.5%	8.4%
Estimated total losses (mln €)	€ 15	€ 15	€ 15	€ 14	€ 14	€ 14	€ 34	€ 34	€ 30	€ 32	€ 33	€ 29**
Relative margin	10.7%	9.4%	10.2%	12.1%	13.4%	12.4%	6.6%	6.5%	5.8%	6.1%	5.5%	6.5%
% victims reported crime	46	46	47	48	48	48	46	44	44	47	45	44
% victims filed police report	25	24	24	24	27	26	17	18	17	19	18	17
Violent crimes												
% business victims	2	2	2	2	2	2	7	6	5	5	6	5**
Relative margin percentage	18.4%	15.3%	17.1%	15.0%	21.4%	16.5%	7.5%	9.9%	6.9%	8.9%	7.1%	9.0%
Average frequency	3.3	2.5	2.8	2.2	2.1	4.6	4.5	4.9	4.8	4.0	5.5	4.7
% victims reported crime	56	42	40	43	36	44	59	57	52	54	55	58
% victims filed police report	30	23	17	19	12	18	15	14	12	12	14	11
Other forms of crime												
% business victims	3	3	4	3	3	3	6	5	5	5	5	5*
Average frequency	11.5	5.8	6.5	3.1	3.0	3.7*	18.9	24.1	11.8	17	14.9	13.3
Estimated total no. offences	27,000	14,000	16,000	7,000	8,000	11,000*	170,000	200,000	86,000	118,000	118,000	109,000
Estimated total losses (mln €)	€ 8.5	€ 5	€ 7	€ 5	€ 5	€ 9	€ 11	€ 11	€ 10	€ 9	€ 11	€ 9
% victims reported crime	36	39	37	35	28	28	46	43	44	47	42	41
% victims filed police report	18	18	16	15	13	17	18	19	16	16	14	14

* significant difference from 2004 to 2009 with 95% reliability

** very significant difference from 2004 to 2009 with 99% reliability

Hotel and restaurant 2004	Hotel and restaurant 2005	Hotel and restaurant 2006	Hotel and restaurant 2007	Hotel and restaurant 2008	Hotel and restaurant 2009	Transport 2004	Transport 2005	Transport 2006	Transport 2007	Transport 2008	Transport 2009	Commercial services 2004	Commercial services 2005	Commercial services 2006	Commercial services 2007	Commercial services 2008	Commercial services 2009
8,900	9,500	6,200	6,600	6,600	6,100	6,500	3,900	4,800	3,600	3,000	3,400	7,800	9,300	9,000	10,100	12,100	10,400
34	32	30	31	30	31**	38	34	32	31	25	28**	22	19	19	18	16	15**
77	77	77	76	76	76	73	72	71	71	73	72	74	76	75	75	72	72**
18	20	20	22	22	22**	26	27	26	28	27	27	17	18	19	20	18	17
8	8	8	8	8	7	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4
55	59	60	61	60	59*	41	45	45	44	50	43	50	50	50	54	48	48
47	45	43	43	44	42**	42	39	37	34	31	32**	29	26	25	24	23	21**
19	18	16	17	17	16**	16	14	12	12	10	10**	8	6	6	6	5	5**
17	15	13	14	14	15**	20	18	17	16	14	15**	11	9	9	8	7	6**
1.8	1.7	1.8	1.7	1.6	1.6**	2.9	2.9	3.2	2.8	2.7	2.5**	1.8	1.8	1.7	1.7	1.7	1.7
12,000	10,000	9,000	9,000	9,000	9,000**	17,000	15,000	16,000	13,000	10,000	11,000**	34,000	27,000	25,000	24,000	31,000	25,000**
6.5%	6.5%	10.3%	8.6%	7.9%	7.8%	7.9%	9.9%	10.9%	10.7%	13.4%	11.4%	7.2%	7.2%	7.6%	7.4%	9.3%	8.4%
€ 18	€ 18	€ 17	€ 19	€ 19	€ 21*	€ 36	€ 25	€ 26	€ 25	€ 22	€ 24**	€ 84	€ 74	€ 66	€ 63	€ 74	€ 61**
7.7%	7.9%	9.8%	9.2%	8.9%	9.1%	7.8%	9.3%	9.5%	10.2%	11.4%	10.8%	8.0%	8.1%	8.3%	7.9%	8.0%	9.9%
88	89	87	89	88	87	83	83	80	85	82	80	89	90	87	88	88	86
20	19	20	20	15	18	35	36	35	38	39	32	36	39	34	33	40	35
17	16	15	15	15	14**	15	12	12	12	10	10**	6	5	5	4	4	4**
7.2	6.9	5.6	5.9	5.9	5.2**	6.6	4.6	4.8	4.2	4.2	3.6**	2.8	2.6	2.4	2.9	2.4	2.5
49,000	45,000	33,000	35,000	34,000	29,000**	27,000	16,000	16,000	13,000	12,000	10,000**	28,000	21,000	20,000	21,000	22,000	21,000**
12.4%	12.6%	12.9%	17.0%	14.7%	13.7%	17.0%	14.0%	18.2%	16.3%	19.6%	14.1%	16.1%	12.1%	13.3%	14.9%	11.8%	16.5%
€ 12	€ 12	€ 11	€ 11	€ 13	€ 13	€ 22	€ 18	€ 15	€ 17	€ 15	€ 16**	€ 33	€ 27	€ 25	€ 22	€ 31	€ 28
9.5%	10.8%	11.3%	10.9%	13.2%	18.0%	10.7%	11.7%	13.8%	14.4%	16.9%	17.4%	12.1%	11.8%	12.1%	12.4%	12.6%	14.2%
45	44	41	42	44	48	63	63	60	65	61	66	65	59	67	61	60	64
19	19	17	16	19	22	35	33	32	36	31	35	40	33	39	35	38	37
24	24	23	24	24	22**	17	16	15	13	12	12**	12	11	10	11	10	9**
4.1	4.1	4.3	4.3	4.2	3.8	4.0	4.3	4.4	4.0	3.5	4.1	2.5	2.2	2.5	2.7	2.5	2.4
38,000	37,000	38,000	39,000	38,000	32,000*	19,000	19,000	18,000	15,000	11,000	14,000**	47,000	38,000	39,000	46,000	53,000	48,000*
7.3%	8.3%	10.0%	9.0%	9.8%	10.6%	10.5%	15.3%	14.0%	14.9%	17.9%	20.8%	11.0%	8.6%	12.3%	11.1%	9.8%	11.4%
€ 12	€ 10	€ 10	€ 11	€ 11	€ 11	€ 10	€ 9	€ 7	€ 8	€ 6	€ 6**	€ 24	€ 22	€ 20	€ 22	€ 29	€ 29**
6.0%	6.8%	7.2%	6.7%	7.0%	8.6%	8.8%	10.9%	10.6%	12.3%	14.1%	12.8%	8.6%	8.6%	9.2%	8.0%	8.1%	9.9%
46	45	45	44	44	44	50	50	47	49	45	52	47	46	48	47	45	46
14	15	13	14	13	14	22	22	23	23	22	22	21	26	23	24	24	25
10	9	9	9	9	8**	7	5	5	5	4	5**	4	3	3	3	3	3**
6.4%	6.8%	8.2%	7.7%	7.9%	8.7%	9.0%	13.9%	12.3%	13.9%	19.5%	14.9%	10.9%	12.8%	11.9%	10.7%	9.2%	9.5%
4.3	4.1	3.8	4.2	4.8	5.0	6.7	6.8	4.5	12.5	10.6	12.6	3.6	3.4	3.8	5.7	4.1	4.6
68	64	66	67	67	71	56	59	56	53	52	62	55	53	53	56	50	56
17	16	16	16	12	16	22	18	23	21	19	24	21	21	22	20	20	21
7	5	5	5	6	5**	5	5	4	4	4	4**	7	6	5	6	6	5**
14.6	19.8	15.9	13	7.5	11.4	21.3	33.6	22.1	14.3	9.2	9.2*	36.8	31.3	33.5	60.6	38.8	13.3**
40,000	42,000	33,000	27,000	17,000	23,000	33,000	49,000	26,000	15,000	11,000	10,000**	440,000	340,000	300,000	580,000	547,000	174,000*
€ 2.3	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2	€ 5	€ 4	€ 4	€ 3	€ 3	€ 2	€ 2*	€ 30	€ 21	€ 18	€ 16	€ 25	€ 28
52	54	52	57	49	52	45	39	48	46	50	44	29	28	29	30	27	31
12	15	15	18	12	14	24	17	21	19	21	23	13	14	13	16	14	15

Significances based on non-rounded figures

Bijlagen

Bijlage 1 Nielsen-gebieden en politieregio's

1 | Nielsen-gebieden en de bijbehorende politieregio's

Nielsen	Politieregio
Noord	(01) Groningen
Noord	(02) Friesland
Noord	(03) Drenthe
Oost	(04) IJsselland
	(05) Twente
Oost	(06) Noord- en Oost Gelderland
	(07) Gelderland Midden
	(08) Gelderland Zuid
Oost	(25) Flevoland
West*	(09) Utrecht
West*	(10) Noord-Holland-Noord
	(11) Zaanstreek-Waterland
	(12) Kennemerland
	(13) Amsterdam-Amstelland
	(14) Gooi en Vechtstreek
West*	(15) Haaglanden
	(16) Hollands Midden
	(17) Rotterdam-Rijnmond
	(18) Zuid-Holland-Zuid
Zuid	(19) Zeeland
Zuid	(20) Midden- en West Brabant
	(21) Brabant-Noord
	(22) Brabant Zuid-Oost
Zuid	(23) Limburg-Noord
	(24) Limburg-Zuid

*: West wordt in 2 gebieden onderverdeeld

De 5 Nielsen regio's zijn:

- Drie grote steden : Amsterdam, Rotterdam en Den Haag met randgemeenten;
- Rest West : Overige gemeenten in de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht;
- Noord : Provincies Groningen, Friesland en Drenthe;
- Oost : Provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland;
- Zuid : Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

Bijlage 2

Tabellen bedrijven top10 procent van delicten

We presenteren in deze bijlage in tabelvorm de belangrijkste resultaten voor de bedrijven met de 10% hoogste delicten ten opzichte van de totale groep, waarbij we ons beperken tot de meest in het oog springende (significante) verschillen. De resultaten zijn per sector, per delict (inbraak, diefstal en vernieling) weergegeven.

Er worden drie kolommen weergegeven:

- De top 10%-kolom bevat de resultaten van de 10% van bedrijfsvestigingen met het hoogste aantal delicten;
- De kolom overig bevat de resultaten van de overige vestigingen die met het delict te maken hebben gehad (overige 90%);
- De kolom Totaal geeft de resultaten voor alle vestigingen binnen de sector, inclusief de niet getroffen bedrijven.

De resultaten van de top10 procent of de overige slachtoffers zijn vetgedrukt indien deze significant verschillen van de totale populatie. (Bij melding delict bij de politie is de kolom top10 procent vergeleken met de kolom overig en niet de totaalkolom, omdat in deze kolom ook niet-slachtoffers zijn opgenomen die uiteraard geen melding bij de politie hebben gedaan.) Door afrondingen kan het absolute totaal aantal delicten weergegeven in deze tabellen afwijken van het totaal aantal delicten zoals weergegeven in de hoofdtabel van de Samenvattende bevindingen.

1 | Bouw - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Burgerlijke/utiliteitsbouw	37	31	27
Grond/water/wegenbouw	19	10	8
Afwerking	1	17	21
Installatie	30	20	16
Klusbedrijven	5	17	23
Aard locatie			
Kantorencomplex	9	3	1
Bedrijfs/industrieterrein	27	25	14
Afzonderlijk bedrijfspand	29	15	10
Bedrijf aan woonhuis	23	49	69
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	19	15	16
Rand agglomeratie	54	49	42
Buiten agglomeratie	27	35	42
Eigen terrein			
Ja	77	56	43
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	93	80	63
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	21	20	11
Meegewerkt aan projecten			
Ja	9	5	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	89	83	..**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	46	28	10
Te maken gehad met vernieling			
Ja	49	22	8
Te maken gehad met geweld			
Ja	9	4	2
Aantal inbraken	4.200	13.700	17.900
In % van het totaal	23	77	100

Vetgedrukt verschilt significant met totaal

**.: geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

2 | Detailhandel - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Auto-detailhandel	20	6	4
Auto-reparatie/garages	25	12	8
Voeding/genotmiddelen	10	16	12
Drogist/kleding e.d.	3	14	14
Bloemen/kappers/pedicures e.d.	7	14	25
Aard locatie			
Winkelcentrum	15	35	33
Bedrijfs/industrieterrein	39	19	10
Afzonderlijk bedrijfspand	22	23	20
Bedrijf aan woonhuis	5	12	25
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	18	34	37
Rand agglomeratie	62	44	39
Buiten agglomeratie	19	21	23
Eigen terrein			
Ja	69	45	35
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	91	92	80
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	45	38	25
Meegewerkt aan projecten			
Ja	16	9	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	91	89	**-**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	58	39	27
Te maken gehad met vernieling			
Ja	46	27	15
Te maken gehad met geweld			
Ja	20	9	5
Aantal inbraken	6.300	20.200	26.500
In % van het totaal	24	76	100

Vetgedrukt verschilt significant met totaal

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

3 | Horeca - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Restaurants	52	50	53
Café's	17	29	26
Hotels, pensions	24	14	15
Aard locatie			
Bedrijfs/industrieterrein	3	3	3
Afzonderlijk bedrijfspand	47	33	31
Bedrijf aan woonhuis	9	17	23
Winkelcentrum	17	21	22
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	32	36	38
Rand agglomeratie	37	33	29
Buiten agglomeratie	31	31	33
Eigen terrein			
Ja	48	45	40
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	96	86	76
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	40	28	20
Meegewerkt aan projecten			
Ja	17	9	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	90	86	-**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	35	24	14
Te maken gehad met vernieling			
Ja	46	31	22
Te maken gehad met geweld			
Ja	17	11	8
Aantal inbraken	2.200	6.900	9.100
In % van het totaal	24	76	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

4 | Transport - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Goederenwegvervoer	82	66	62
Tram- en taxibedrijven	7	12	13
Zeevaart/Vemen/Pakhuizen	8	10	15
Communicatiebedrijven	1	5	4
Overige transport	2	7	7
Aard locatie			
Bedrijfs/industrieterrein	61	36	26
Afzonderlijk bedrijfspand	14	15	10
Bedrijf aan woonhuis	13	36	49
Stedelijke ligging			
Rand agglomeratie	52	51	43
Buiten agglomeratie	40	38	41
Eigen terrein			
Ja	85	60	55
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	100	83	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	36	31	17
Meegewerkt aan projecten			
Ja	11	6	4
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	90	86	-**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	35	24	14
Te maken gehad met vernieling			
Ja	46	31	22
Te maken gehad met geweld			
Ja	17	11	8
Aantal inbraken	2.200	6.900	9.100
In % van het totaal	24	76	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

5 | Zakelijke dienstverlening - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Assurantiebemiddeling	23	26	28
Architecten, ingenieurs	5	13	12
Reclame-, economische en adviesbureaus	20	30	33
Reisbureaus, advocaten	36	16	14
Aard locatie			
Kantorencomplex	18	14	8
Handelscentrum	14	16	8
Winkelcentrum	8	4	4
Bedrijfs/industrieterrein	17	13	6
Afzonderlijk bedrijfspand	30	20	15
Bedrijf aan woonhuis	11	30	56
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	30	29	30
Rand van agglomeratie	47	53	45
Buiten agglomeratie	23	17	24
Eigen terrein			
Ja	65	62	37
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	97	91	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	36	31	14
Meegewerkt aan projecten			
Ja	15	6	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	85	86	-**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	35	13	4
Te maken gehad met vernieling			
Ja	34	22	9
Te maken gehad met geweld			
Ja	15	4	3
Aantal inbraken	5.000	20.100	25.100
In % van het totaal	20	80	100

Vetgedrukt verschilt significant met totaal

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

6 / *Bouw – diefstal*

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Burgerlijke/utiliteitsbouw	28	32	27
Grond/water/wegenbouw	14	10	8
Afwerking	11	19	21
Installatie	29	17	16
Klusbedrijven	7	17	24
Aard lokatie			
Handelscentrum of bedrijfsverzamelgebouw	13	6	4
Bedrijfs/industrieterrein	37	21	14
Afzonderlijk bedrijfspand	24	14	10
Bedrijf aan woonhuis	11	54	69
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	13	17	16
Rand agglomeratie	58	45	42
Buiten agglomeratie	29	37	42
Eigen terrein			
Ja	75	53	43
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	89	78	63
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	31	16	11
Meegewerkt aan projecten			
Ja	10	5	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	48	53	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	47	29	10
Te maken gehad met vernieling			
Ja	35	20	8
Te maken gehad met geweld			
Ja	9	5	2
Aantal diefstal	9.200	16.400	25.600
In % van het totaal	36	64	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

7 / Detailhandel - diefstal

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Autodetailhandel	2	4	4
Auto-reparatie	0	4	8
Voedings- en genotmiddelen	14	12	12
Algemeen assortiment	22	15	12
Drogist/kleding e.d.	34	25	14
Bloemen/kappers e.d.	3	9	22
Overig/apothekers/benzinestations	11	19	13
Aard lokatie			
Winkelcentrum	59	51	33
Bedrijfs/industrieterrein	8	9	10
Afzonderlijk kantoorgebouw	21	20	20
Bedrijf aan woonhuis	2	9	25
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	50	50	37
Rand van agglomeratie	34	34	39
Buiten agglomeratie	16	15	23
Eigen terrein			
Ja	28	32	35
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	94	90	80
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	52	36	25
Meegewerkt aan projecten			
Ja	17	12	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	60	44	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	16	15	10
Te maken gehad met vernieling			
Ja	34	26	15
Te maken gehad met geweld			
Ja	24	12	5
Aantal diefstal	917.500	609.600	1.527.100
In % van het totaal	60	40	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

8 | Horeca - diefstal

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Restaurants	43	47	53
Hotels/pensions	21	21	15
Aard lokatie			
Afzonderlijk kantoor of bedrijfsgebouw	38	32	31
Bedrijf aan woonhuis	8	14	23
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	51	43	38
Buiten agglomeratie	24	30	33
Eigen terrein			
Ja	44	45	40
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	97	86	76
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	33	25	20
Meegewerkt aan projecten			
Ja	20	12	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	49	48	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	39	25	15
Te maken gehad met vernieling			
Ja	62	42	24
Te maken gehad met geweld			
Ja	33	18	8
Aantal diefstal	14.100	14.700	28.800
In % van het totaal	49	51	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

9 | Transport - diefstal

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Aard lokatie			
Bedrijfs/industrieterrein	48	43	26
Afzonderlijk kantoorgebouw of bedrijfspan	17	13	10
Bedrijf aan woonhuis	14	31	49
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	16	12	13
Eigen terrein			
Ja	85	64	55
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	91	84	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	45	30	17
Meegewerkt aan projecten			
Ja	8	9	4
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	58	67	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	44	31	15
Te maken gehad met vernieling			
Ja	40	24	12
Te maken gehad met geweld			
Ja	25	10	5
Aantal diefstal	3.300	6.800	10.100
In % van het totaal	33	67	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

10 | Zakelijke dienstverlening - diefstal

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Assurantiebemiddeling	44	29	28
Reclame en economische adviesbureaus	13	30	33
Overige financiële en zakelijke instellingen	20	16	9
Aard lokatie			
Kantorencomplex	14	16	8
Handelscentrum	10	14	8
Bedrijfs/industrieterrein	14	11	6
Afzonderlijk bedrijfspand	21	20	15
Bedrijf aan woonhuis	11	29	56
Stedelijke ligging			
In centrum	45	32	30
Buiten agglomeratie	17	17	27
Eigen terrein			
Ja	57	52	37
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	100	88	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	27	23	14
Meegewerkt aan projecten			
Ja	22	7	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	92	94	..**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	41	24	6
Te maken gehad met vernieling			
Ja	26	22	9
Te maken gehad met geweld			
Ja	16	8	3
Aantal diefstal	6.500	14.300	20.800
In % van het totaal	31	69	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

11 | Bouw - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Grond/water/wegenbouw	32	12	8
Afwerking	9	17	21
Klusbedrijven	15	20	24
Aard lokatie			
Bedrijfs/industrieterrein	34	23	14
Afzonderlijk bedrijfspand	26	15	9
Bedrijf aan woonhuis	23	52	69
Stedelijke ligging			
Rand agglomeratie	57	48	42
Buiten agglomeratie	25	31	42
Eigen terrein			
Ja	72	51	43
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	87	77	63
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	26	18	11
Meegewerkt aan projecten			
Ja	9	5	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	34	49	..**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	41	28	10
Te maken gehad met diefstal			
Ja	48	24	10
Te maken gehad met geweld			
Ja	14	4	2
Aantal vernieling	6.800	11.400	18.200
In % van het totaal	37	63	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

12 | Detailhandel - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Voeding/genotmiddelen	15	14	12
Drogisterij	17	16	14
Bloemen/kappers e.d.	9	15	22
Overige artikelen/benzinestations	17	16	13
Aard lokatie			
Winkelcentrum	45	43	33
Bedrijfs- of industrieterrein	6	9	10
Afzonderlijk bedrijfspand	30	22	18
Bedrijf aan woonhuis	7	12	25
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	53	45	37
Rand agglomeratie	35	38	39
Buiten agglomeratie	11	17	23
Eigen terrein			
Ja	32	34	35
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	93	89	80
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	36	34	25
Meegewerkt aan projecten			
Ja	15	11	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	45	43	_**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	26	18	10
Te maken gehad met diefstal			
Ja	62	46	27
Te maken gehad met geweld			
Ja	27	12	5
Aantal vernieling	28.200	42.400	70.600
In % van het totaal	40	60	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

_: geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

13 / Horeca - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Restaurants	36	52	53
Cafés	39	26	26
Hotels en pensions	22	14	15
Aard lokatie			
Winkelcentrum	26	26	22
Bedrijf aan woonhuis	11	18	23
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	54	45	38
Buiten agglomeratie	25	29	33
Eigen terrein			
Ja	36	39	40
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	94	86	76
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	34	24	20
Meegewerkt aan projecten			
Ja	17	11	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	42	44	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	29	21	15
Te maken gehad met diefstal			
Ja	49	26	14
Te maken gehad met geweld			
Ja	37	18	8
Aantal vernieling	14.300	17.400	31.700
In % van het totaal	45	55	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

14 | Transport - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Goederenvervoer	44	62	62
Tram- en taxibedrijven	36	19	13
Zeevaart en pakhuizen	6	10	15
Overige transport/communicatie	12	6	7
Aard lokatie			
Kantorencomplex	6	2	4
Bedrijfsterrein	44	27	26
Bedrijf aan woonhuis	29	48	49
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	23	15	13
Aan rand agglomeratie	42	46	43
Buiten agglomeratie	35	37	41
Eigen terrein			
Ja	79	55	55
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	90	75	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	26	21	17
Meegewerkt aan projecten			
Ja	16	5	4
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	49	52	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	28	35	15
Te maken gehad met diefstal			
Ja	38	19	10
Te maken gehad met geweld			
Ja	27	11	5
Aantal vernieling	6.200	7.600	13.800
In % van het totaal	45	55	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

15 | Zakelijke dienstverlening - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Assurantie, onroerend goed, accountants	33	32	28
Architecten en ingenieurs	4	11	12
Reclame- en adviesbureaus	22	27	33
Reisbureaus, advocaten	22	18	14
Overige financiële en zakelijke dienstverlening	14	7	9
Aard lokatie			
Winkelcentrum	15	8	4
Afzonderlijk bedrijfspand	27	28	15
Bedrijf aan woonhuis	27	37	56
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	45	44	30
Rand agglomeratie	39	38	45
Buiten agglomeratie	16	17	24
Eigen terrein			
Ja	41	39	37
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	87	85	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	23	22	14
Meegewerkt aan projecten			
Ja	17	7	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	50	46	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	25	15	6
Te maken gehad met diefstal			
Ja	19	8	4
Te maken gehad met geweld			
Ja	13	8	3
Aantal vernieling	16.700	31.200	47.900
In % van het totaal	35	65	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn